

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

**MANDATNI IZVJEŠTAJ O MONITORINGU RADA
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

12.10.2014. – 30.06.2018.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. SAŽETAK	3
3. POLITIČKI KONTEKST I SOCIO-EKONOMSKI POKAZATELJI	9
4. SASTAV PARLAMENTA I VLADAJUĆE KOALICIJE	16
5. OSNOVNE INFORMACIJE O RADU PARLAMENTA FEDERACIJE	43
6. UKUPNA ZAKONODAVNA AKTIVNOST PARLAMENTA	64
7. STATUS KLJUČNIH DOKUMENATA	75
7.1. PROGRAM RADA	75
7.2. BUDŽET FBIH	79
8. KOORDINACIJA RADA VLADE I PARLAMENTA FBIH	81
9. POŠTIVANJE USTAVA, ZAKONA I POSLOVNIKA O RADU	88
10. AKTIVNOSTI POSLANIKA I DELEGATA	97
11. PRIMANJA POSLANIKA I DELEGATA	104
12. TRANSPARENTNOST RADA PARLAMENTA FBIH	106
13. EUROATLANSKI PUT U BIH	108
14. ZALJUČCI I PREPORUKE	113

DODATAK 1.

IZ IZVJEŠTAJA UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH	105
--	-----

DODATAK 2.

SPISAK POSLANIKA I DELEGATA U PFBIH (MANDAT 2014.-2018.)	122
--	-----

DODATAK 3.

SPISAK USVOJENIH ZAKONA U PARLAMENTU FEDERACIJE BIH	126
---	-----

DODATAK 4

BUDŽET FBIH DETALJNIJI PREGLED PLANIRANIH SREDSTAVA	130
---	-----

DODATAK 4.

TEMATSKE SJEDNICE – DETALJAN PREGLED	134
--------------------------------------	-----

DODATAK 5.

KARTONI POSLANIKA I DELEGATA	142
------------------------------	-----

DODATAK 6.

POSLANIČKA I DELEGATSKA PITANJA I INICIJATIVE (SADRŽAJ)	142
---	-----

1. UVOD

Izvještaj u nastavku daje pregled rada Parlamenta Federacije BiH za mandatni period 2014. - 2018. godina. Cilj izvještaja je sumiranje i jednostavno prikazivanje podataka do kojih su Centri Civilnih Inicijativa došli prateći rad Parlamenta FBiH u naznačenom periodu. Periodični izvještaji o monitoringu rada parlamenta i vlada, koje je CCI kreirao i prezentirao javnosti u prethodnom periodu, predstavljaju višegodišnji kontinuitet u praćenju i izvještavanja javnosti o rezultatima rada spomenutih institucija. Metodologija koju je CCI koristio pri izradi tih izvještaja, utemeljena je na podacima koji su dostupni iz više izvora. Prije svega podataka prikupljenih neposrednim prisustvom plenarnim sjednicama, zatim sa službenih web stranica institucija, iz zapisnika i stenograma sa održanih sjednica, programa rada i budžeta institucija, eksternih analiza i izvještaja.

S obzirom na specifičnost monitoringa, CCI se opredjelio za metodološki pristup korištenjem tzv. kombinovane metode istraživanja (kvantitativna i kvalitativna), koja osigurava da kompletno osoblje monitoring tima prikuplja i obrađuje podatke na identičan način, kako bi se osigurao jedinstven pristup prilikom praćenja i procjene rada institucija zakonodavne i izvršne vlasti, ali u određenim izvještajima i pojedinačne odgovornosti izabralih i imenovanih predstavnika u institucijama zakonodavne i izvršne vlasti. U ciklusnim izvještajima CCI akcenat stavlja na segment programiranja rada, na realizaciju preporuka i inicijativa, upućenih instituciji, a koje se odnose na segment odgovornosti, efikasnosti i transparentnosti Parlamenta Federacije BiH, s ciljem, s jedne strane, unapređenja funkcionisanja institucija, a s druge strane s namjerom stvaranja pozitivnog ambijenta za efikasnije rješavanje ključnih problema i poboljšanja životonog standarda građana Bosne i Hercegovine.

Mandatni izvještaj, dodatno, ima cilj da građanima ponudi sveobuhvatne informacije o radu vlasti za period od 4 godine (2014. – 2018.), kao značajan parametar pri odlučivanju o tome kome dati glas na predstojećim Opštim izborima u BiH (2018.).

Izvještaj sadrži podatke koje se odnose na institucionalnu aktivnost Parlamenta FBiH, kao i podatke o individualnoj aktivnosti izabralih predstavnika u Parlamentu Federacije BiH tokom navedenog perioda.

2. SAŽETAK

GLASAČI U FEDERACIJI BIH SU NA IZBORIMA U OKTOBRU 2014. POKAZALI NEZADOVOLJSTVO RADOM PRETHODNOG SAZIVA PARLAMENTA I GLASAJUĆI ZA NOVE LJUDE, IZRASILJILI ŽELJU ZA POZITIVNIM PROMJENAMA U NAREDNOM PERIODU. Samo 25 od 109 poslanika koji su, čitav period ili samo njegov dio, bili u sastavu Predstavničkog doma Parlamenta FbiH mandatu (2010. – 2014.), ponovo su dobili povjerenje građana i postali poslanici novog saziva Predstavničkog doma PFBIH. Tako je od 98 poslanika novog saziva, njih 73 po prvi put obavljalo ovu dužnost. Ko će dobiti povjerenje građana u BiH na Općim izborima u BiH 2018. godine ostaje da se vidi. U svakom slučaju podaci u nastavku o radu Parlamenta Federacije BiH u periodu 2014. – 2018. godine pokazuju (ne)odgovornost i (ne)efikasnost rada i PFBIH kao institucije i izabranih predstavnika koji su (ako su) u posljednje 4 godine radili u interesu svojih birača.

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BIH KONSTITUISAN JE U SKLADU SA ROKOVIMA PROPISANIM USTAVOM FBIH I IZBORNIM ZAKONOM BIH, DOK SE I OVOG PUTA KASNILO SA KONSTITUISANJEM DOMA NARODA PFBIH, jednako kao nakon Opštih izbora 2010. godine. Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH održao je konstituirajuću sjednicu i njen nastavak u decembru 2014. godine, dok je Dom naroda PFBIH održao prvi dio konstituirajuće sjednice u 2015. godini.

SUKOB UNUTAR STRANAKA VLADAJUĆE KOALICIJE, PROMJENA POLITIČKIH OPCIJA OD STRANE POJEDINIH POSLANIKA I DELEGATA UZ FOKUSIRANOST NA IZBORNU RETORIKU, TE IZRAŽENU VANREDNOST U ZASJEDANJU BEZ ISKAZANE OPRAVDANOSTI ZA ISTU, KULMINIRALA JE U POSLJEDNJOJ GODINI AKTUELNOG MANDATA NAKON INICIRANJA ZAKONA O IZBORNIM JEDINICAMA I BROJU MANDATA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, ali ovaj put na prijedlog sljedećih stranaka: Klub SDA, Klub SBB, Klub DF, Klub SDP u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH i delegat u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH Predrag Kojović). Zakon je usvojen u Predstavničkom dom krajem juna (20.06.) ali do okončanja ovog izještaja nije razmatran u Domu naroda PFBIH.

U FEDERACIJI BIH JE TOKOM CIJELOG MANDATA PRISUTNO NEPOVJERENJE IZMEĐU KOALICIONIH PARTNERA, SAMO SU SE TOKOM 4 GODINE MJENJALI INTERESI I AKTERI ISTIH, KOJI SU UZROKOVALI KRAĆE ILI DUŽE ZASTOJE U RADU PARLAMENTA FEDERACIJE BIH. Većinu su od samog početka konstituisanja vlasti u Federaciji BiH u Parlamentu FBIH i u jednom i u drugom Domu činile su stranke koje su formirale izvršnu vlast u FBIH (SDA, HDZ BIH/HNS i DF) nakon izbora održanih u oktobru 2014. godine. Od oktobra 2015. godine parlamentarnu većinu u Predstavničkom domu čini 57 poslanika: 29 iz SDA, 16 iz SBB i 12 iz HNS

(koju predvodi HDZ BiH, a pored nje istu čine sljedeće stranke: HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B).

SPORENJA JE BILO I U DOMU NARODA PRILIKOM IZBORA POTPREDJEDAVAJUĆEG IZ REDA SRPSKOG NARODA. USTAVNU OBAVEZU IZBORA POTPREDSJEDAVAJUĆEG IZ SRPSKOG NARODA. DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH ISPUNIO JE TEK 23.06.2016. GODINE, GODINU I PO DANA NAKON ODRŽAVANJA PRVOG DIJELA KONSTITUIRAJUĆE SJEDNICE I NAKON ŠTO JE KLUB SRBA DONIO ODLUKU DA NJIHOVI DELEGATI NEĆE UČESTVOVATI U DALJEM RADU OVOG DOMA, DOK SE OVO PITANJE NE RIJEŠI. Na ovu poziciju, sa 28 glasova za, 6 protiv i 13 suzdržanih, izabran Drago Puzigaća, delegat SNDS – a, kojeg su predložili delegati: Slaviša Mihajlović i Mile Marčeta, dok prijedlog kandidata Kluba delegata iz reda srpskog naroda nije dobio potrebnu većinu. Ovaj Klub predložio je Željka Mirkovića (SDP).

DOM NARODA PFBIH ZBOG ZAKONSKIH PREPREKA OKONČAVA AKTULENI MANDAT U NEPOTPUNOM SASTAVU. S obzirom da u Federaciji BiH i dalje nisu stvorene Ustavne i zakonske prepostavke kojim bi se omogućila popuna Klub delegata iz reda srpskog naroda u Domu naroda. Tako u Klubu Srba nije bilo moguće izabrati čak četiri od 17 delegata, jer među izabranim kandidatima u skupštinama kantona u FBiH nije bilo dovoljno poslanika iz tog naroda. Odmah nakon održavanja zadnjih Opštih izbora u BiH bilo je najvaljivano da će se izbor nedostajućih delegata provesti u trećem krugu, na način da se popuna nedostajućih delegata u Klub srpskog naroda provede tako što će pojedini kandidati stranaka koji su izabrani u kantonalnim skupštinama odstupiti u korist slijedećih sa listi iz srpskog naroda. Međutim, tumačenjem zakona nakon ovih najava konstatovano je da isti ne poznaje institut izbora u trećem krugu, tako je Dom naroda FBIH u skladu sa važećom legislativom djelovao do kraja mandata u nepotpunom sastavu sa 54 delegata.

BROJ ŽENA U FEDERALNOM PARLAMENTU ODRAŽAVA NJIHOV NERAVNOPRAVAN POLOŽAJ U DRUŠTVU. U Predstavničkom domu Parlamenta FBiH, u novom sazivu, izabrane su 23 žene, poslanice, u odnosu na, 75 poslanika. U Domu naroda podaci su još porazniji. Skoro je prepolovljen broj žena u odnosu na prethodni mandat i u ovom sazivu je samo 8 delegatkinja, odnosno svega oko 14%! Što je krajnje neprihvatljivo i razlog za razmatranje opcije uvođenja pozitivne diskriminacije u izborni sistem

OBA DOMA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH ODRŽALA SU TOKOM AKTUELNOG MANDATA UKUPNO 104 SJEDNICE, OD KOJIH PREDSTAVNIČKI DOM 60, A DOM NARODA 44. Od 104 sjednice, dvije (2) su konstituirajuće, 45 redovnih, 48 vanrednih i 9 tematskih.

POSLANICI I DELEGATI PROVELI SU NA SJEDNICAMA 616 SATI ILI 77 OSMOSATNI RADNI DAN. Predstavnički dom zasjedao je ukupno 427 sati (53 osmosatna radna dana), a Dom naroda 189 sati (24 osmosatna radna dana).

TOKOM MANDATNOG PERIODA 2014. – 2018. GODINA OBA DOMA ODRŽALA SU UKUPNO 9 TEMATSKIH SJEDNICA PO RAZLIČITIM PITANJIMA (ZDRAVSTVO, POLJOPRIVREDA, ENERGETSKI SEKTOR, OBRAZOVANJE, ZAGAĐENOST VAZDUHA, ISELJAVANJA STANOVIŠTVA, BORAČKO INVALIDSKA ZAŠТИTA, EU INTEGRACIJE. TEMATSKE SJEDNICE SU REALIZOVANE U 2016. (2), 2017. (4) I 2018. GODINI (3). Pored toga što CCI kontinuirano zagovara održavanje tematskih sjednica kao model fokusiranja rasprave na određenu važnu oblast ili problem, informacije o daljem postupanju po zaključcima sa tematskih sjednica izostaju, uprkos činjenici da su isti u većem dijelu obavezujući.

PARLAMENT FEDERACIJE BIH JE TOKOM 4 GODINE MANDATA REALIZOVAO UKUPNO 94 ZAKONA, OD KOJIH PO 27 U 2015. I 2017. GODINI, 26 U 2016. GODINI I 14 U 2018. GODINI. U mjesecu julu 2018. godine konačno je usaglašen ranije usvojeni novi Zakon o radu u FBIH, a procedura usaglašavanja trajale je skoro godinu dana. Usaglašeni zakon do trenutka zaključenja ovog izvještaja nije objavljen u Službenim novinama FBIH, te isti nije razmatran kao zakon sa okončanom procedurom.

POLOVINA (50%) USVOJENIH ZAKONA RAZMATRANA JE PO REDOVNOJ PROCEDURI (43 ZAKONA), dok je skoro jednak broj zakona usvojenih po hitnom postupku (26) i skraćenoj proceduri (23). Posmatrano po godinama, u 2015. godini razmatrano je i usvojeno najviše zakona po hitnom postupku, 60% od zakona usvojenih u toj godini. Od ukupno usvojenih 94 zakona 33% su novi zakoni (31) dok preostali zakoni (63) predstavljaju izmjene i dopune zakona.

SAMO JEDAN (1) ZAKON JE TOKOM MANDATA RAZMATRAN PO PROCEDURI ZA VITALNI NACIONALNI INTERES Na osnovu člana 118. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine 10 članova Kluba delegata srpskog naroda je na sjednici Kluba održanoj 23.10.2015 godine odlučilo da se Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosi na vitalni interes srpskog naroda, te je zatraženo da se ovaj zakon razmatra po proceduri predviđenoj za vitalni interes.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IGRAMA NA SREĆU I ZAKON O ŠUMAMA PRIHVAĆNI SU U PREDSTAVNIČKOM DOMU PBIH U FORMI PRIJEDLOGA U 2016. GODINI. Zakona o igrama na sreću oboren je u formi prijedloga u Domu naroda, dok se Zakon o šumama, iako prihvaćen u nacrtu u oba Doma nije se našao na dnevnom redu sjednica Doma naroda u formi prijedloga zaključno sa 31.08.

OBA DOMA PFBIH SU TOKOM AKTUELNOG MANDATA KRŠILA POSLOVNIČKE ODREDBE KOJIM JE UTVRĐENA OBAVEZA PROGRAMIRANJA RADA. PROGRAM RADA PARLAMENT FBIH USVOJIO JE U 2 (2016. I 2017. GODINA) OD 4 GODINE MANDATA 2014.-2018. Dakle, u prvoj i posljednoj godini izostala je realizacija ove obaveze. Parlament FBiH zapravo nijednom u posljednjih 11 godina nije donio svoj godišnji program rada na vrijeme i u skladu sa aktima koji regulišu njegove obaveze

U GODINAMA U KOJIM JE KREIRAN I USVOJEN GODIŠNJI PLAN RADA, NJEGOVA REALIZACIJA JE BILA IZUZETNO NISKA, pa se postavlja pitanje svrsishodnosti, ukoliko se pitanju planiranja i realizacije sopstvenog plana ne posvećuje potrebna pažnja. Realizacija programom planiranih zakona u 2017. godini iznosila je 14%. (13 od 89). Od 144 zakona planiranih Programom rada Predstavničkog doma PFBIH za 2016. godinu, do kraja ove godine realizovano je tek 16, odnosno 11%.

BUDŽET FEDERACIJE BIH USVOJEN JE NA VRIJEME I U SKLADU SA ZAKONSKIM ROKOVIMA U 2 OD 4 GODINE MANDATA 2014.- 2018. Zbog opstrukcija i sporosti formiranja Doma naroda na početku mandata Odluku o privremenom finansiranju FBIH za period januar–mart 2011. godine morao je nametnuti Visoki predstavnik u BiH, kako bi se osiguralo nesmetano funkcionisanje Federacije BiH u finansijskom smislu.

SPECIFIČNOST KOJA JE VEĆ DUŽE PRISUTNA U PARLAMENTU FEDERACIJE BIH JE DA SE U OVOJ INSTITUCIJI GODINAMA DONOSI ZAKON O DOPUNI ZAKONA O BUDŽETIMA FBIH, KOJIM SE ZAPRAVO, ZBOG VIŠEGODIŠNJE NEODRŽAVANJA IZBORA U GRADU MOSTARU I NEPOSTOJANJA GRADSKOG VIJEĆA, OMOGUĆAVA OVOM GRADU NESMETANO FINANSIRANJE. Klub poslanika HDZ BiH, kao i klub delegata iz reda hrvatskog naroda u Domu naroda pokušali su inicirati slično rješenje za Opština Stolac zbog nastalih problema nakon Općinskih izbora u BiH, ali ovaj prijedlog nije našao na podršku drugih klubova stranaka i naroda.

ČETRNAEST (14) POSLANIKA U PREDSTAVNIČKOM DOMU I 2 DELEGATA U DOMU NARODA PREDLAGAČI SU 33 ZAKONA RAZMATRANIH U PFBIH TOKOM 4 GODINE MANDATA, A KOJI SU REZULTIRALI RAZLIČITIM ISHODOM. Poslanik Dennis Gratz predložio je čak 15 zakona, Faruk Ćupina 6, Ismet Osmanović 2, Slađan Ilić 2, dok su ostali predlagači uputili po 1 zakon. Poslanici su tokom 4 godine mandata pojedinačno predložili 287 amandmana na različite zakonske prijedloge. Najviše pojedinačnih amandmana u Predstavničkom domu podnio je Denis Gratz (NS) – 59, zatim slijede Mira Ljubijankić (SDP), Damir Mašić (SDP), Jasmina Zubić (SDP), te Ismet Kurić (ASDA), koji su pojedinačno podnijeli po više od 20 amandmana. U Domu naroda delegati su podnijeli blizu 400 amandman, od koji je samo jedan delegat, Aner Žuljević

(SDP), podnositac skoro polovine amandana u Domu naroda PFBIH. Poslanici Predstavničkog doma PFBIH tokom 4 godine mandata postavili su ukupno 1284 pitanja i podnijeli 178 inicijativa. Najviše poslaničkih pitanja uputili su Jasmina Zubić (SDP) – 62, Damir Mašić (SDP) – 51, Elma Đogić (LABURISTI) – 36, Jasmin Kadić (DF veći dio mandata u 2018. prešao u SDP) – 41, Amra Kunovac (DF) – 36, Mahir Mešalić (DF) – 33. U Domu naroda ukupno je postavljeno 298 delegatskih pitanja i pokrenuto 78 inicijativa. Najaktivniji po ovom osnovu bili su: Aner Žuljević (SDP) – 30, Anes Osmanović (SDA) – 27, Segmedina Srna Bajramović (SDP) – 26, Mirvet Beganović (Laburisti) – 24.

U MJESEČNA PRIMANJA PROFESIONALNO ANGAŽOVANIH POSLANIKA I DELEGATA PORED PLATE KOJA SE KREĆE U RASPONU OD 2.500 KM DO 3.500 KM (ZAVISNO OD KOEFICIJENTA I MINULOG RADA), ULAZE TOPLI OBROK, NAKNADA ZA ODVOJENI ŽIVOT KOJA U PROSJEKU IZNOSI 500 KM, TE NAKNADA ZA SMJEŠTAJ U IZNOSU OD 150 KM MJESEČNO. UZ NAVEDENO POSLANICI I DELEGATI IMAJU PRAVO NA NAKNADU PUTNIH TROŠKOVA, KAO I NA VIKEND POSJETE PORODICI 4 PUTA MJESEČNO. Zakon o platama i naknadama u organima vlasti u Federaciji BiH, koji je stupio na snagu u avgustu 2010. godine, a u primjeni do danas i pored kontinuiranog pokretanja inicijativa da se isti izmjeni, osigurava poslanicima i delegatima, koji nakon isteka mandata nisu zasnovali radni odnos ili stekli uslove za penziju, pravo na naknadu plate u trajanju od godinu dana.

REFORMSKU AGENDU VLADA FBIH KAO JEDAN SUOBAVEZNIKA POTPISALA JE 27. JULIA 2015. GODINE, A OBA DOMA PARLAMENTA FBIH JEDNOGLASNO PRIHVATILA ISTU NA SJEDNICAMA ODRŽANIM KRAJEM JULIA ISTE GODINE. OD 61 MJERE KOJU PREDVIĐA AKCIJONI PLAN FEDERACIJE BIH ZAKLJUČNO SA 31.08.2018. GODINE REALIZOVANO JE UVOJILA 29 MJERA (48%), U PROCEDURI JE 16 MJERA (26%), DOK JE PREOSTALA REALIZACIJA 16 MJERA (26%). Tematsku sjednicu „Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu“, Predstavnički dom PFBIH održao je krajem juna 2018. godine. Poslanicima se obratila zastupnica u Evropskom parlamentu Tanja Fajon. Sjednici je prisustvovao specijalni predstavnik EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark koji je poručio da neke od narednih aktivnosti uključuju dostavljanje odgovora na oko 600 dodatnih pitanja Evropske komisije. (sjednici nisu prisustvovali poslanici HDZ BiH i HDZ 1990).

U PROCEDURI JE OD POČETKA MANDATA I PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PLAĆAMA I NAKNADAMA U ORGANIMA VLASTI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, A KOJI JE GODINAMA BIO DIO PREPORUKA CCI –a PREMA SVIM INSTITUCIJAMA VLASTI, UKLJUČUJUĆI I PARLAMENT FEDERACIJE BIH. POTREBNO JE ISPITATI OPRAVDANOST ISPLATE SLJEDEĆIH NAKNADA: NAKNADA ZA SMJEŠTAJ, NAKNADA ZA ODVOJENI ŽIVOT, NAKNADA ZA 4 VIKEND POSJETE PORODICI, NA KOJE PREMA POSTOJEĆEM

ZAKONU IMAJU PRAVO POSLANICI I DELEGATI SA STATUSOM „PROFESIONALACA“.

Naime, dinamika rada oba doma Parlementa FBIH (plenarno i komisije) tokom ovog i prethodnih mandata dokazala je da ne postoji opravdana potreba za isplatom naknada ove vrste. Pokretanjem inicijative u pravcu navedenog iskazala bi se socijalna osjetljivost prema sveukupnim prilikama u FBIH, a sredstva mogla usmjeriti u druge namjene.

NA KRAJU MANDATA DOŠLO DO ZNAČAJNIJE PROMJENE U SASTAVU PARLAMENTA FEDERACIJE BIH, U OBA DOMA. U Predstavničkom domu PFBIH¹ poslanici Mirsad Kukić i Elzina Pirić prešli su iz Stranke demokratske akcije u novoformiranu stranku Pokret demokratske aktivnosti Poslanik Refik Hankić iz Stranke za BiH također je postao član PDA. Ova tri poslanika formirala su novi klub u Predstavničkom domu PFBIH. Izlaskom Hankića iz SBIH-a, ova stranka izgubila je osnovu za postojanje kluba. Poslanik Jasmin Kadić napustio je Demokratsku frontu i prešao u Socijademokratsku partiju (SDP). I u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH u prvom kvartalu 2018. godine došlo je do promjena u pogledu stranačke strukture. Delegatkinje Draženka Subašić i Lejla Didik Sarajlić istupile su iz DF i pristupile SDP-u. Delegati Goran Akšamija i Sejo Bukva, prvobitno članovi DF-a, a zatim samostalni delegati, pristupili su novim političkim subjektima, i to Goran Akšamija u novoformiranu stranku Narod i pravda, dok je delegat Sejo Bukva postao član Nezavisnog bloka. Status delegata Slaviša Mihajlović je trenutno nepoznat. Ovaj delegat istupio je iz SNSD-a u maju 2016. godine i postao član Srpske napredne stranke (SNS). SNS je krajem 2017. godine izdao saopštenje prema kojem delegat Slaviša Mihajlović² nije više član navedene stranke. Broj poslanika koji pripadaju članicama još uvijek formalno postojeće vladajuće koalicije, odnosno većine je, tokom prvog kvartala 2018., sa 57 pao na 55.

PARAMETRI NA KRAJU AKTUELNOG MANDATA UKAZUJU NA VELIKI ODLIV BIH STANOVNIŠTA, KOMPLETNIH PORODICA, MLADIH LJUDI, RADNE SNAGE, STRUČNJAKA IZ RAZLIČITIH OBLASTI, DOKTORA, INŽINJERA I DR. Istovremeno želimo podsjetiti da je u Federaciji BiH početkom aktuelnog mandata bio iskazan nastavak negativnog prirodnog priraštaja iz prethodnog perioda. Ovakav negativan trend u FBIH nastavljen je do kraja mandata

¹ Poslanica Amra Haračić napustila je DF početkom mjeseca maja 2018. godine.

² Prema nepotvrđenim informacijama i pisanju nekih medija delegat Slaviša Mihajlović napustio je BiH i živi i radi u Njemačkoj. <https://faktor.ba/vijest/mihajlovi-pet-mjeseci-nije-bio-na-sjednici-dom-a-naroda-ali-prima-redovnu-plau-285724>

3. POLITIČKI KONTEKST I SOCIO-EKONOMSKI POKAZATELJI

3.1. POLITIČKI KONTEKST

U Federaciji BiH je tokom cijelog mandata prisutno nepovjerenje između koalicionih partnera, samo su se tokom 4 godine mijenjali interesi i akteri sukoba, koji su uzrokovali kraće ili duže zastoje u radu Parlamenta Federacije BiH. Dom naroda PFBiH zbog zakonskih prepreka okončava aktuleni mandat u nepotpunom³ sastavu. Stranački interesi iznad interesa građana predstavljali su pravilo (ne)funkcionisanja vlasti u Federaciji BiH.

Podsjetimo, dinamika formiranja izvršne vlasti u FBIH na početku aktuelnog mandata, te samo par mjeseci nakon toga izlazak Demokratske fronte (DF), kao jednog od koalicionih partnera iz iste, doveo je do blokade u radu vlasti u Federaciji BiH odmah u prvoj godini mandata (2015.). Na drugoj redovnoj sjednici Predstavničkog doma PFBiH (koja nije održana zbog neusvajanja dnevnog reda) predsjednik Kluba Demokratske fronte izjavio je da DF nije dio parlamentarne većine, te da Vlada FBIH i premijer FBIH nemaju podršku DF-a od 4. juna 2015. godine. Uslijedo je višemjesečni zastoj u funkcionisanju rada Parlamenta FBIH, posebno Predstavničkog doma. Dogovori su konačno postignuti tek po isteku trećeg kvartala 2015. godine.

Većinu su od samog početka konstituisanja vlasti u Federaciji BiH u Parlamentu FBIH i u jednom i u drugom Domu činile su stranke koje su formirale izvršnu vlast u FBIH (SDA, HDZ BiH/HNS i DF) nakon izbora održanih u oktobru 2014. godine. Tako je parlamentarna većina u Predstavničkom domu činilo je 55 poslanika i to 29 iz SDA, 14 iz DF-a i 12 iz HNS (koji predvodi HDZ BiH). Izlaskom DF-a iz vlasti parlamentarna većina formirana na početku mandata svedena je na ukupno 41 poslanika (29 poslanika iz SDA i 12 poslanika iz Kolacije HNS). U Domu naroda Parlamenta Federacije BiH od 54 delegata, 28 je iz SDA i HDZ BiH.

Nakon izlaska DF-a iz vladajuće koalicije, a prilikom izjašnjavanja o određenim mjerama u Domu naroda drugim dvjema strankama su pristupali i delegati drugih stranaka. Tako su npr. podršku Zakonu o radu FBIH u Domu naroda dali delegati stranka: SDA, HNS predvođen HDZ BiH, HDZ

³ S obzirom da u Federaciji BiH i dalje nisu stvorene Ustavne i zakonske prepostavke kojim bi se omogućila popuna Klub delegata iz reda srpskog naroda u Domu naroda. Tako u Klubu Srba nije bilo moguće izabrati čak četiri od 17 delegata, jer među izabranim kandidatima u skupštinama kantona u FBIH nije bilo dovoljno poslanika iz tog naroda. Odmah nakon održavanja zadnjih Opštih izbora u BiH bilo je najvaljivano da će se izbor nedostajućih delegata provesti u trećem krugu, na način da se popuna nedostajućih delegata u Klub srpskog naroda provede tako što će pojedini kandidati stranaka koji su izabrani u kantonalnim skupštinama odstupiti u korist slijedećih sa listi iz srpskog naroda. Međutim, tumačenjem zakona nakon ovih najava konstatovano je da isti ne poznaje institut izbora u trećem krugu, te će Dom naroda FBIH u skladu sa važećom legislativom djelovati u nepotpunom sastavu sa 54 delegata.

1990, ASDA, LS, NSRzB, dok su delegati SDP, SBB, DF i NS napustili sjednicu odmah nakon usvajanja dnevnog reda.

Od oktobra 2015. godine parlamentarnu većinu u Predstavničkom domu čini 57 poslanika: 29 iz SDA, 16 iz SBB i 12 iz HNS (koju predvodi HDZ BiH, a pored nje istu čine sljedeće stranke: HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B). Potvrda o ulasku stranke SBB BiH, kao novog koalicionog patnera, u vlast na federalnom nivou, iskazana je prilikom glasanja i na sjednicama i jednog i drugog doma PFBIH, već u septembru i oktobru 2015. godine. Tako je prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije BiH razmatran u Domu naroda na 5. vanrednoj sjednici, održanoj 30. septembra 2015. godine. Isti je podržalo 19 delegata iz sljedećih stranaka Demokratska Fronta (DF), Socijaldemokratska partija (SDP), Naša stranka (NS). Protiv su bili HDZ BiH, SDA, SBB, ASDA, LS, dok delegati SNSD –a, Laburističke stranke i Stranke Dijaspore nisu prisustvovali sjednici prilikom izjašnjavanja. Uspostava nove parlamentarne većine dodatno je potvrđena usvajanjem Odluke (potvrđivanje) o izmjeni Odluke o imenovanju premijera/predsjednika, zamjenika premijera i ministara u Vladi FBIH, na 11. vanrednoj sjednici Predstavničkog doma PFBIH, održanoj 28.10.2015. godine, kada su ministrima predloženim od strane SBB-a dodijeljeni resori u Vladi FBIH koje su prethodno vodili predstavnici DF-a.

Iako je DF napustio vladajuću koaliciju istovremeno je najavljeno da potpredsjednik Federacije BiH, također član DF-a, neće napustiti poziciju.

Nakon ulaska SBB-a u izvršnu vlast i pristupanja parlamentarnoj većini, vladajuća koalicija u Domu naroda PFBIH broji 27 delegata (13 iz Koalicije HDZ BiH, HSS, HKDU BiH, HSP HERCEG BOSNE , 10 iz SDA i 4 iz SBB), s tim da prilikom izjašnjavanja o pojedinim mjerama u primjerima odsustva delegata iz navedenih stranaka podršku istim daju delegati NSRzB, ASDA, LS.

„Latentna kriza“, ovog puta u odnosima vladajuće većine, krenula je već od početka 2016⁴. godine, prvi put u januaru i to na sjednicama oba doma Parlamenta FBIH. Zatim je na 9. redovnoj sjednici Predstavničkog doma (22. i 23.03.2016.) SBB objavio saopštenje da neće raspravljati o predloženim tačkama dnevnog reda, te da će prilikom izjašnjavanja poslanici ove stranke biti suzdržani. Drugog dana zajedanja sjednica je prekinuta na prijedlog Kolegija jer nije bila osigurana potrebna većina za podršku mjerama koje su bile na dnevnom redu. Ni do kraja 2016, u Parlamentu Federacije BiH nije okončana procedura oko zakona koji su bili ključni predmet sporenja koalicionih partnera i razlog višemjesečnog zastoja u radu najvišeg zakonodavnog organa vlasti u Federaciji BiH.

⁴ U 2016. godini u primjeru oba Doma PFBIH zabilježena je najduža pauza u radu od 2008. godine.

Sporenja je bilo i u Domu naroda prilikom izbora potpredjedavajućeg iz reda srpskog naroda. Ustavnu obavezu izbora potpredsjedavajućeg iz srpskog naroda, Dom naroda Parlamenta Federacije BiH ispunio je tek na nastavku 12. redovne sjednice, održanom 23.06.2016. godine, godinu i po dana nakon održavanja prvog dijela konstituirajuće sjednice i nakon što je Klub Srba donio odluku da njihovi delegati neće učestvovati u daljem radu ovog doma, dok se ovo pitanje ne riješi. Na ovu poziciju, sa 28 glasova za, 6 protiv i 13 suzdržanih, izabran Drago Puzigaća, delegat SNDS – a, kojeg su predložili delegati: Slaviša Mihajlović i Mile Marčeta, dok prijedlog kandidata Kluba delegata iz reda srpskog naroda nije dobio potrebnu većinu. Ovaj Klub predložio je Željka Mirkovića (SDP).

U 2017. godini odnosi koalicionih partnera dodatno su dovedeni u pitanje nakon što je Predstavnički dom PFBIH razmatrao i usvojio na 18. vanrednoj sjednici (21.03.2017.) na prijedlog poslanika SDP-a (Damir Mašić) Rezoluciju Predstavničkog doma Parlamenta FBiH o osudi inicijativa za federalizacijom države i entiteta sa ciljem etno-nacionalnih podjela i snaženja separatističkih tendencija. Poslanici HDZ BiH i HDZ 1990 napustili su sjednicu tokom rasprave. Na 2 od 4 održane tematske sjednice Predstavničkog doma došlo je do neslaganja stavova predstavnika stranaka vladajuće koalicije oko predloženih zaključaka, posebno SDA i HDZ BIH. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o igrama na sreću oboren je u Domu naroda PFBIH na sjednici održanoj 01.06.2017. godine. Zakon je bio predmetom neslaganja stranaka vladajuće koalicije u više navrata i uzrokom visemjesečnih pauza u zasjedanju, te pitanje koje se bezuspješno pokušava riješiti iz mandata u mandat. Predstavnički dom PFBIH usvojio je prijedlog iz 2016. godine prošle godine, a Dom naroda isti u formi nacrta. Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju FBIH 2 puta je oboren u Domu naroda PFBIH. Uzrok – neslaganje stranaka parlamentarne većine primarno oko koeficijenta za obračun. Na nastavku 23. sjednice Predstavničkog doma PFBIH, održanom 26.07.2017. godine, nijedna tačka dnevnog reda nije usvojena, odnosno nije dobila potrebnu podršku ni poslanika stranaka vladajuće većine, iako su se dvije odnosile na provođenje odluka Ustavnog suda FBIH. Dom naroda PFBIH okončao je 21. sjednicu nakon 5 mjeseci od održavanja prvog dijela iste, pa se na izjašnjavanje o pojedinim mjerama čekalo mjesecima. 24. redovna sjednica Predstavničkog doma PFBIH, zakazana za 26.09.2017. godine, nakon višesatne rasprave okončana je neusvajanjem dnevnog reda, zbog nedovoljnog broja glasova poslanika vladajuće većine. Naime, podršku predloženom dnevnom redu dali su poslanici HDZ BIH i SDA (40 za). 14 poslanika iz Kluba SBB - a, nisu se izjašnjavali o predloženom dnevnom redu, a prethodno je u ime istog Kluba poslanik Munib Jusufović obavijestio sve prisutne da ovaj Klub neće glasati o dnevnom redu, zbog blokade institucije Razvojne banke FBIH, pitanja imenovanja UO i NO RTV FBIH, te imenovanja Nezavisnog odbora. Tako su se izjasnile stranke vladajuće većine, dok su poslanici iz stranaka opozicije glasali na način 23 glasa protiv i 11 suzdržanih. U skladu sa Poslovnikom Predstavničkog doma PFBIH neusvajanje dnevnog reda tumači se kao da sjednica nije ni održana. 25. redovna sjednica Predstavničkog doma

(22.11.2017.) odgođena je i nije održana tokom perioda koji pokriva ovaj izvještaj. Sjednica je odgođena uz sljedeće obrazloženje: *Zbog novonastale situacije i potrebe za dodatnim konsultacijama unutar parlamentarne većine kao i važnosti predloženih tačaka, odgađa se 25. redovna sjednica Predstavničkog doma, zakazana za 22.11.2017. godine.* Na dnevnom redu 25. sjednice bilo je planirano razmatranje izvještaja federalnih agencija i institucija, kao i Izvještaja o stanju sigurnosti u Federaciji BiH za 2016. i 2017. godinu. Zasjedanja Doma naroda (14. vanredna i 22. redovna sjednica – 23.11.2017.) odgođena su uz jednako obrazloženje, dok je ponovno zakazivanje 22. redovne sjednice za 21.12.2017. odgođeno kao posljedica ishoda 26. redovne sjednice Predstavničkog doma kada je na dnevni red usvojen zaključak na prijedlog poslanika Damira Mašića (SDP) pod nazivom „Zaključak o brisanju svih etničkih prefiksa iz naziva javnih preduzeća i preduzeća sa većinskim državnim kapitalom u kojima pravo upravljanja vrši Vlada FBIH”, a poslanici stranaka HDZ BiH – HNS i HDZ 1990 napustili su sjednicu prije izjašnjavanja o dnevnom redu. 26. redovna sjednica Predstavničkog doma PFBIH (19.12.2017.) prekinuta je nakon usvajanja dnevnog reda i nije nastavljena do kraja 2017. godine. 24. vanredna sjednica Predstavničkog doma PFBIH zakazana za 28.12.2017. godine rezultirala je neusvajanjem dnevnog reda (48 poslanika glasalo za, 14 protiv i 11 suzdržanih). Na predmetnoj sjednici je između ostalog trebao biti razmatran Prijedlog Budžeta FBIH za 2018. godinu i Prijedlog Zakona o PIO. Navedenoj sjednici nisu prisustvovali poslanici klubova HNS HDZ BiH i HDZ 1990.

Zakazano dvodnevno zasjedanje Predstavničkog doma PFBIH za 16. i 17.01.2018. godine (nastavak 25. redovne sjednice i tematska sjednica) odgođeno su uz obrazloženje da se zbog značaja razmatranja i usvajanja budžetskih dokumenata za 2018. godinu, za Federaciju i njene građane, sjednice odgađaju, radi zakazivanja 25. vanredne sjednice Predstavničkog doma Parlamenta FBiH za 17. januar 2018. godine, na kojoj je razmaraan i usvojen Budžet FBIH za 2018. godinu. 27. vanredna sjednica je sazvana na osnovu poslovničke procedure (član 98. st. 3.), koja daje mogućnost da klubovi poslanika (uz osiguranje najmanje 20 potpisa) uz tehničku pomoć sekretara doma mogu sazvati sjednicu. Ista nije ni održana zbog nedostatka kvoruma. Inicijativu za sjednicu podnijeli su poslanici Klubova SDP i DF u Predstavničkom domu PFBIH. Ovo je prvi put u posljednjih 10 godina da se sjednica Predstavničkog doma PFBIH saziva na ovaj način. Za sjednicu je predloženo razmatranje sljedeće tačke: Prijedlog Zakona o izbornim jedinicama i broju mandata Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – hitni postupak. Poslanici stranaka HDZ - HNS, HDZ 1990 i SDA najavili su pismenim putem svoje odsustvo sa sjednice.

27. vanredna sjednica Predstavničkog doma PFBIH je sazvana za 23.01.2018. godine, na osnovu poslovničke procedure (član 98. st. 3.), koja daje mogućnost da klubovi poslanika (uz osiguranje najmanje 20 potpisa) uz tehničku pomoć Sekretara doma mogu sazvati sjednicu. Ista nije održana zbog nedostatka kворuma, odnosno, zbog nedolaska poslanika HDZ-HNS, HDZ 1990 i SDA. Inicijativu za sjednicu podnijeli su poslanici Klubova SDP i DF u Predstavničkom domu PFBIH. Ovo je prvi put u posljednjih 10 godina da se sjednica Predstavničkog doma PFBIH saziva na ovaj način. Za sjednicu je predloženo razmatranje sljedeće tačke: Prijedlog Zakona o izbornim jedinicama i broju mandata Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – hitni postupak.

Sukob unutar stranaka vladajuće koalicije, promjena političkih opcija od strane pojedinih poslanika i delegata uz fokusiranost na izbornu retoriku, te izraženu vanrednost u zasjedanju bez iskazane opravdanosti za istu, kulminirala je nakon iniciranja Zakona o izbornim jedinicama i broju mandata Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, ali ovaj put na prijedlog sljedećih: Klub SDA, Klub SBB, Klub DF, Klub SDP u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH i delegat u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH Predrag Kojović). Zakon je usvojen u Predstavničkom dom krajem juna (20.06.) ali do okončanja ovog izvještaja nije razmatran u Domu naroda PFBIH. 23. sjednica Doma naroda PFBIH prekinuta na prijedlog kolegija jer nije postignuta saglanost oko dnevnog reda ni nakon 4 sata rasprave. Jedan od razloga prekida su protesti boraca koji su zatražili hitno usvajanje Zakona o pravima demobilisanih boraca. Šef kluba delegata iz reda srpskog naroda Slaviša Šućur (SDP) zatražio je u ime Kluba da se kao druga tačka nakon boračkog zakona uvrsti Odluka o razrješenju potpredsjedavajućeg doma Drage Puzigače (SNSD). Lidija Bradara (HDZ BIH), predsjedavajuća Doma naroda PFBIH izjavila je da ovo pitanje spada u vitalni nacionalni interes. Delegat Predrag Kojović (Naša stranka) ju je upozorio da se ova procedura povlačenja zaštite vitalnog nacionalnog interesa može iskoristiti samo kada je u pitanju zakon, a ne razrješenje. Isto tumačenje dao je i sekretar doma naroda. Klub Bošnjaka je nakon toga zatražio pauzu. U međuvremenu su protesti boraca doveli do zakazivanja i održavanja 21. vanredne sjednice sa samo jednom tačkom dnevnog reda, a to je prijedlog Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica - hitni postupak. Zakon je usvojen, a nastavak prekinute 23. sjednice nije nikada uslijedio.

3.2. SOCIO-EKONOMSKI POKAZATELJI

Na početku aktuelnog mandata procjene analitičara ukazivale su da u pogledu socio-ekonomskih prilika pred novim BiH vlastima, stoje veoma teška pitanja. Veliki broj nezaposlenih, posebno mladih, rast vanjskog i unutrašnjeg duga, slabe investicije, najveća stopa javne potrošnje na socijalnim davanjima u regiji, te nizak položaj na listi prema indeksu percepcije korupcije.

Navedeni parametri su se prema ocjenama stručnjaka mogli riješiti oštrom borbom protiv korupcije, jačanjem vladavine prava, transparentnosti poslovanja, poboljšanjem poslovног okruženja, ulaganjem u obrazovanje i prekvalifikaciju radne snage, kao i boljom socijalnom zaštitom svih građana. Uz sve to vlasti su očekivale i velike obveze, posebno u donošenju zakona iz obaveza BiH na putu prema EU.

Prosječna plata u septembru 2014. godine iznosila je 824 KM. Broj zaposlenih u mjesecu oktobru 435.113, dok je broj nezaposlenih u istom mjesecu u Federaciji BiH 338.704.

Prosječna plata u septembru 2015. godine iznosila je 826 KM. U novembru 2015. godine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 453.606, dok je broj nezaposlenih u istom mjesecu bio 392.675. Prema podacima FZZ prosječna mјesečna isplaćena neto plata po zaposlenom za novembar 2017. godine u Federaciji BiH iznosila je 868 KM. U odnosu na isti mјесец prethodne 2016. godine, prosječna mјesečna isplaćena neto plata po zaposlenom za novembar 2017. godine nominalno je viša za 2,0 , a realno za 0,1 posto. U novembru 2017. godine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 474.596.U odnosu na godišnji prosjek broja zaposlenih u 2016. godini, došlo je do povećanja broja zaposlenih za 3,6 posto.

Prosječna neto plata u julu 2018. godine u FBIH iznosila je 891 KM. Ista je dakle u odnosu na početak mandata povećana za 67 KM. Broj zaposlenih povećan je tokom 4 godine za više od 86.000 i u julu 2018. godine iznosi 521.291 zaposlenih osoba u Federaciji BiH.

Reformska agenda za BiH sadrži konkretnе smjernice za ekonomске reforme, a značajan napredak u njenom provođenju bio je potreban kako bi naša država podnijela aplikaciju za članstvo u Evropskoj uniji. Reforme su krenule odmah nakon usvajanja Agende, ali dalja dinamika rada po ovom pitanju nije se kretala niti u skladu sa potrebama iskazanim kroz socioekonomski parametre, niti u skladu sa najavama odgovornih. Prijedlog zakona o radu na sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH našao se isti dan kada i informacija o Reformskoj agenci za BiH. Oba doma Federalnog parlamenta usvojila su Zakon o radu u Federaciji BiH koji je na snagu stupio 20. augusta 2015. godine. Zakonom o radu jačaju se prava radnika, omogućuje zaposlenicima i poslodavcima da se prilagode promjenjivim okolnostima, što je veoma važno za promociju investicija.

Nakon usvajanja predmetnog Zakona, zamjenika šefa Delegacije EU u BiH, Renzo Daviddi izjavio je sljedeće: "Novi zakoni o radu i nove prakse će biti ključni element za unapređenje poslovног okruženja u BiH. Potrebno je povećati fleksibilnost tržista rada, a mogućnosti za pronalazak pristojnog zaposlenja, posebno za mlade ljudi, moraju se dramatično unaprijediti. Jednak pristup mogućnostima zaposlenja za sve je osnovno ekonomsko i socijalno pravo garantirano mnogim međunarodnim konvencijama. Cilj novih zakona o radu je da zapošljavanje učine sigurnim i pravednim, a ne ekskluzivnim".

Pored nавја и очекivanja, параметри на крају актуелног мандата указују на велики одлив БИХ становништа, комплетних породица, младих људи, радне снаге, стручњака из различитих областима, доктора, инжењера и др.

Iстовремено жељимо подсјетити да је у Федерацији БИХ почетком актуелног мандата био исказан nastavak negativног природног прираштја из претходног периода. У 2015. години у 9 од 10 кантонова забиљежен је већи број умрлих у односу на број рођених, а у 2016. години у 10 од 10 кантонова забиљежен је већи број рођених у односу на број умрлих. Jedino je Kanton Sarajevo imao pozitivan prirodni priraštaj. Ovakav negativan trend u FBIH nastavljen je do kraja мандата. U Federaciji Bosne i Hercegovine u junu 2018. године рођене су 1.502 бебе, а умрло је 1.509 становника, што значи да је природни прираштја износио -7. У јуну 2018. negativan природни прираштја је забиљежен и у шест од 10 кантонова Federacije BiH. Prirodni priraštaj је био pozitivan само у Kantonu Sarajevo, Zeničko-dobojskom i Bosanskopodrinjskom, dok је у Srednjobosanskom kantonу број рођених и умрлих bio jednak.

Sve navedeno је још једном потврда потребе стварања свих prepostavki, kako bi se stanje populacione politike unaprijedilo у Federaciji BiH и generalno posmatrano u cijeloj Bosni i Hercegovini. Interesantno је да поред горе приказаних podataka, који су доступни на službenim stranicama agencija i завода, за FBIH већ одавно nisu доступни pokazatelji vezani за потрошачку корпу у Federaciji BiH, за разлику od другог entiteta i državnog нивоа.

4. SASTAV PARLAMENTA I VLADAJUĆA KOALICIJA

Opšti izbori u Bosni i Hercegovini održani su 12. oktobra 2014. godine, a Centralna izborna komisija (CIK BiH) potvrdila je izborne rezultate 11. Novembra 2014. godine. Prema Izbornom zakonu BiH rok za konstituisanje Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH je 20 dana od dana potvrđivanja izbornih rezultata, dok se uskladu sa odredbama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine izbor delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH vrši odmah po sazivanju kantonalne skupštine nakon izbora za kantonalne skupštine, a najkasnije mjesec dana nakon ovjere izbora.

Nakon potvrde i proglašenja zvaničnih izbornih rezultata Opštih izbora u BiH (2014. godina), stranke koje su do bile većinu mandata započele su pregovore vezano za uspostavljanje vlasti.

Stranka demokratske akcije (SDA), Hrvatske demokratske zajednice (HDZ BiH) i Demokratske fronte (DF) potpisale su 19.11.2014. godine dokument pod nazivom Programska načela stranaka i koalicija za uspostavljanje i djelovanje vlasti u BiH⁵. Program sadrži deset sljedećih tačaka:

Programska načela stranaka i koalicija za uspostavu i djelovanje vlasti u BiH:

1. Ustav i izborni zakon
2. Euroatlanske integracije
3. Vladavina prava
4. Ekonomsko socijalne reforme
5. Infrastrukturni projekti
6. Ravnopravnost naroda i očuvanje nacionalnog identiteta
7. Prava branitelja
8. Održiv povratak
9. Prevencija i uklanjanje posljedica elementarnih nepogoda
10. Konkretnе mjere plan i realizacija

Stranke potpisnice najavljivale su nakon potpisa uspostavljanje vlasti na svim nivoima do kraja 2014. godine, što se nije desilo.⁶

Predstavnički dom Parlamenta Federacije BH konstituisan je u skladu sa rokovima propisanim Ustavom FBIH i Izbornim zakonom BiH, dok se i ovog puta kasnilo sa konstituisanjem Doma naroda PFBiH, jednako kao nakon Opštih izbora 2010. godine.

⁵ Savez za promjene RS partner je dogovora vezano za uspostavljanje vlasti na nivou BiH.

⁶ U Federaciji: Konstituirajuća sjednica Doma naroda Parlamenta FBiH održana je tek 15.01.2015. Izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije izvršen je tek u februaru iste godine.

4.1. PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BIH

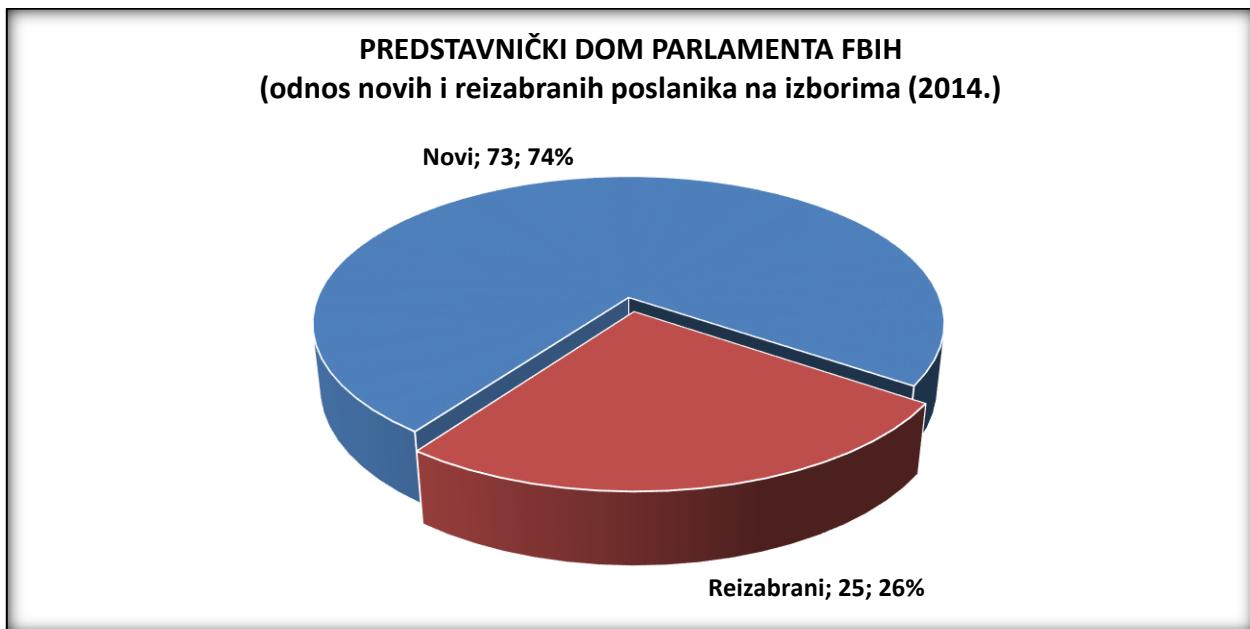
Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH održao je konstituirajuću sjednicu 2. decembra 2014. godine. Sjednici je prisustvovalo 95 poslanika od ukupno 98⁷, koliko ih broji Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH. Pored izabranih poslanika i predstavnika Centralne izborne komisije, sjednici su prisustvovali predstavnici ambasada, međunarodnih i domaćih nevladinih organizacija. Nakon dodjele certifikata izabranim predstavnicima od strane CIK-a, održane su sjednice privremenih komisija Predstavničkog doma PFBiH i to Privremene mandatno-imunitetne komisije, Privremene komisije za izbor i imenovanje i Privremene administrativne komisije. Jednoglasno je prihvaćen izvještaj Privremene mandatno-imunitetne komisije o raspodjeli mandata (podnosič: Nasir Beganović, poslanik SBB-a), izvršena verifikacija mandata poslanika izabranih u PD PFBiH. Marinko Čavara je u ime Privremene komisije za izbor i imenovanje podnio izvještaj o podnesenim prijedozima stranaka za izbor predsjedavajućeg i dva potpredsjedavajuća Predstavničkog doma. Za predsjedavajućeg Predstavničkog doma izabran je Edin Mušić (SDA), a za potpredsjedavajuće Marinko Čavara (HDZ BiH) i Saša Mitrović (DF). Odluku o izboru radnih tijela Predstavničkog doma PFBiH nisu podržali predstavnici SBB, a također su odbili predložiti predstavnike stranke u radna tijela, uz obrazloženje da nova parlamentarna većina nije uvažila čijenicu o broju osvojenih mandata ove stranke, koja je druga u PD PFBiH po broju osvojenih mandata, te nije uvažena potreba drugačije raspodjele radnih tijela. Sastav radnih tijela kompletiran je već na narednoj sjednici (1. vanrednoj), održanoj 29.12.2014. godine, popunjavanjem radnih tijela ovog doma sa poslanicima koje je predložio Klub SBB-a, čime je okončan proces kompletiranja sastava svih komisija i odbora u Predstavničkom domu PFBiH za mandatni saziv 2014. – 2018. godina.

Dvadest pet (25) od 109 poslanika koji su, čitav period ili samo njegov dio (zbog prelaska na drugu poziciju u strukturama izvršne vlasti) bili u sastavu PD P FBIH mandatu (2010. – 2014.), ponovo su dobili povjerenje građana i postali poslanici novog saziva Skupštine. To su: Dževad Agić (SDA), Marinko Čavara (HDZ BiH), Zukana Helez (SDP), Muhamed Ibrahimović (SDA), Slavica Josipović (HNS), Munib Jusufović (SBB), Damir Mašić (SDP), Rusmir Mesihović (SDP), Ivan Musa (HNS), Nermin Nikšić (SDP), Ismet Osmanović (SDA), Denis Zvizdić⁸ (SDA), Edin Mušić (SDA), Jozo Bagarić (HDZ BiH), Nasir Beganović (SBB), Elvir Karajbić (SDP), Safet Kešo (SDA), Boro Krišto (HDZ 1990), Josip Martić⁹ (HDZ BiH), Osman Suljagić (SDA), Omer Škaljo (SDA), Jasmina Zubić (SDP), Mira Grgić (SDP), Mladen Bošković (HDZ BiH), Marin Barbarić (HDZ BiH).

⁷ Predstavnici CIK – a obavijestili su prisutne da je izabrani predstavnik Salko Selman odustao od mandata zbog preuzimanja dužnosti u drugoj instituciji. Izabrani predstavnik Ibrahim Hadžibajrić nije prihvatio mandat zbog obnašanja dužnosti načelnika Opštine Stari Grad Sarajevo, dok je mandat dodjeljen kao sljedećoj s kandidatske liste Saveza za bolju budućnost, Jasni Duraković. Sjednici iz opravdanih razloga nisu prisustvovali izabrani predstavnici Rasim Omerović i Hasan Muratović.

⁸ Imenovan naknadno poziciju predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH.

⁹ Imenovan naknadno za ministra u Vladi FBIH

Grafikon 1

U nastavku slijedi grafički prikaz stranačke strukture Predstavničkog doma PFBIH (saziv 2014. – 2018.), kao i odnos pozicije i opozicije u 2014. godini, na početku mandata.

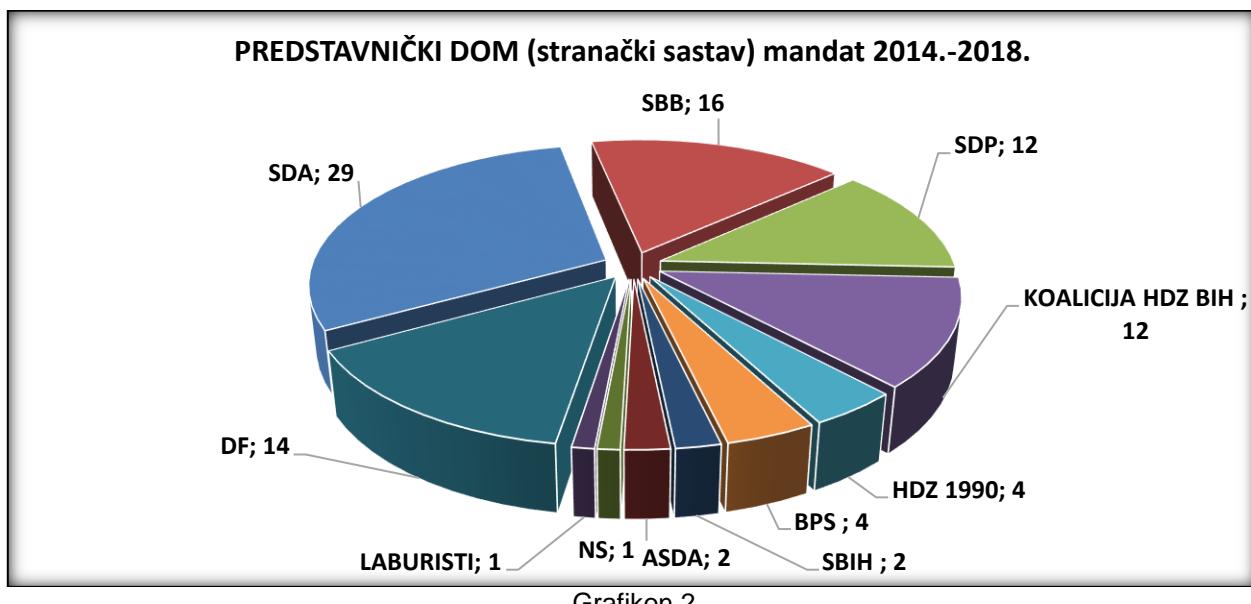
Sastav Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH u aktuelnom mandatu čini 11 političkih subjekata od kojih 10 stranaka i jedna koalicija, koju predvodi HDZ BiH, a pored nje istu čine sljedeće stranke: HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B. U nastavku slijedi tabelarni pregled rasporeda mandata u Predstavničkom domu PFBIH sa pregledom broja osvojenih glasova, ukupnim brojem dobijenih mandata raspoređenih na direktne i kompenzacijске.

Najviše mandata osvojila je Stranka demokratske akcije (SDA) – 29, zatim Savez za bolju budućnost (SBB) – 16, Demokratska fronta (DF) – 14, Koalicija (HDZ BiH, HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B) – 12, Socijaldemokratska partija (SDP) – 12, Hrvatska demokratska zajednica 1990 (HDZ 1990) – 4, Bosanskohercegovačka patriotska stranka BPS-Sefer Halilović (BPS) - 4, Stranka za BiH (SBIH) – 3, Stranka demokratske aktivnosti (ASDA)- 2, Naša stranka (NS) – 1, Laburistička stranka BIH (Laburisti) – 1.

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BIH¹⁰ - izborni rezultati (2014.)

Stranka	Broj glasova	%	Ukupni mandati	Direktni mandati	Kompenzacijски mandati
SDA	275.728	27,79	29	21	8
SBB BIH	145.946	14,71	16	13	3
Demokratska fronta	125.058	12,90	14	10	4
Koalicija (HDZ BIH, HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B)	118.375	11,93	12	11	1
SDP BIH	100.626	10,14	12	10	2
HDZ 1990	40.125	4,04	4	4	-
BPS	36.873	3,72	4	-	4
Stranka za Bosnu i Hercegovinu	32.790	3,30	3	-	3
A-SDA	22.334	2,25	2	2	-
Naša stranka	15.248	1,54	1	1	-
Laburisti Bosne i Hercegovine	5.607	0,57	1	1	-

¹⁰ Podaci preuzeti sa stranice Opći izbori u Bosni i Hercegovini 2014 - Parlament FBiH

Slijedi tabelarni pregled broja direktnih mandata iz izbornih jedinica u Federaciji BiH za Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH.

Izborna jedinica	BROJ DIREKTNIH MANDATA	OPŠTINE OBUXVAĆENE IZBORNOM JEDINICOM
1	9	Bihać, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Bužim, Cazin, Ključ, Sanski Most, Velika Kladuša
2	5	Odžak, Domaljevac-Šamac, Orašje, Gradačac, Brčko Distrikt (Opcija FBiH) ¹ , Doboj Istok, Gračanica
3	7	Lukavac, Srebrenik, Tuzla, Čelić
4	4	Teočak, Banovići, Živinice, Kalesija, Sapna, Kladanj
5	8	Doboj Jug, Tešanj, Maglaj, Žepče, Zavidovići, Zenica, Usora
6	4	Kakanj, Vareš, Olovo, Visoko, Breza
7	6	Hadžići, Ilidža, Novi Grad (Sarajevo), Trnovo (FBiH), Pale-Prača, Foča-Ustikolina, Goražde
8	9	Bugojno, Busovača, Dobretići, Donji Vakuf, Fojnica, Gornji Vakuf, Jajce, Kiseljak, Kreševo, Novi Travnik, Travnik, Vitez
9	8	Prozor-Rama, Jablanica, Konjic, Mostar (IJGP 1) ² , Mostar (IJGP 2) ² , Mostar (IJGP 3) ² , Mostar (IJGP 4) ² , Mostar (IJGP 5) ² , Mostar (IJGP 6) ² , Mostar (GIJ 1) ² , Čitluk, Čapljina, Neum, Stolac, Ravno

10	3	Posušje, Grude, Široki Brijeg, Ljubuški
11	7	Ilijaš Vogošća, Centar, Stari Grad, Novo Sarajevo
12	3	Bosansko Grahovo, Drvar, Glamoč, Kupres, Livno, Tomislavgrad

¹ Brčko Distrikt je izborno podijeljen na dva dijela: Opcija FBiH i Opcija RS

² Grad Mostar je podjeljen na šest Izbornih jedinica gradskog područja (IJGP) i na Gradsku izbornu jedinicu (GIJ)

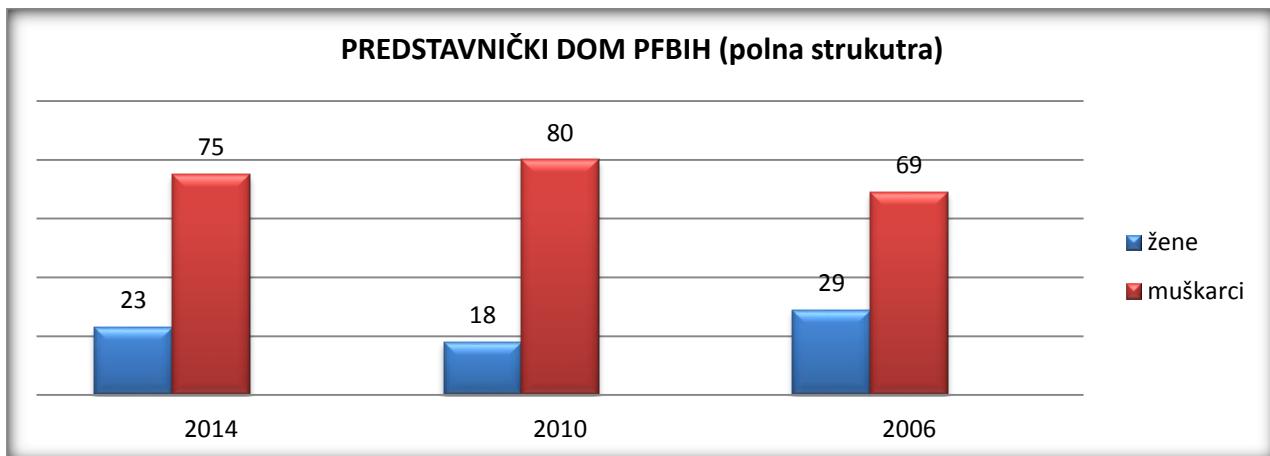
U pogledu polne strukture također je došlo do promjene u sastavu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH. Za Predstavnički dom Parlamenta FBiH se kandidovalo 1.337 kandidata, od čega 583 žene, odnosno 43,60%.

Od 583 kandidovane žene 30 je bilo na čelu liste na kojima su bile kandidovane, odnosno od ukupno 187 listi za Parlament FBiH, 16,04% njih je na čelu imalo ženu.

U Predstavnički dom Parlamenta FBiH su izabrane 23 žene (23,43%). Od toga je 12 žena izabrano direktno, a 11 su dobjale mjesto u Parlamentu FBiH putem kompenzacijskih mandata. Procentualno gledano, najviše žena je izabrano sa listi Laburista BiH (100%), potom Stranke za BiH (33,33%), a zatim DF (28,57%), te SBB i BPS (po 25,00%).

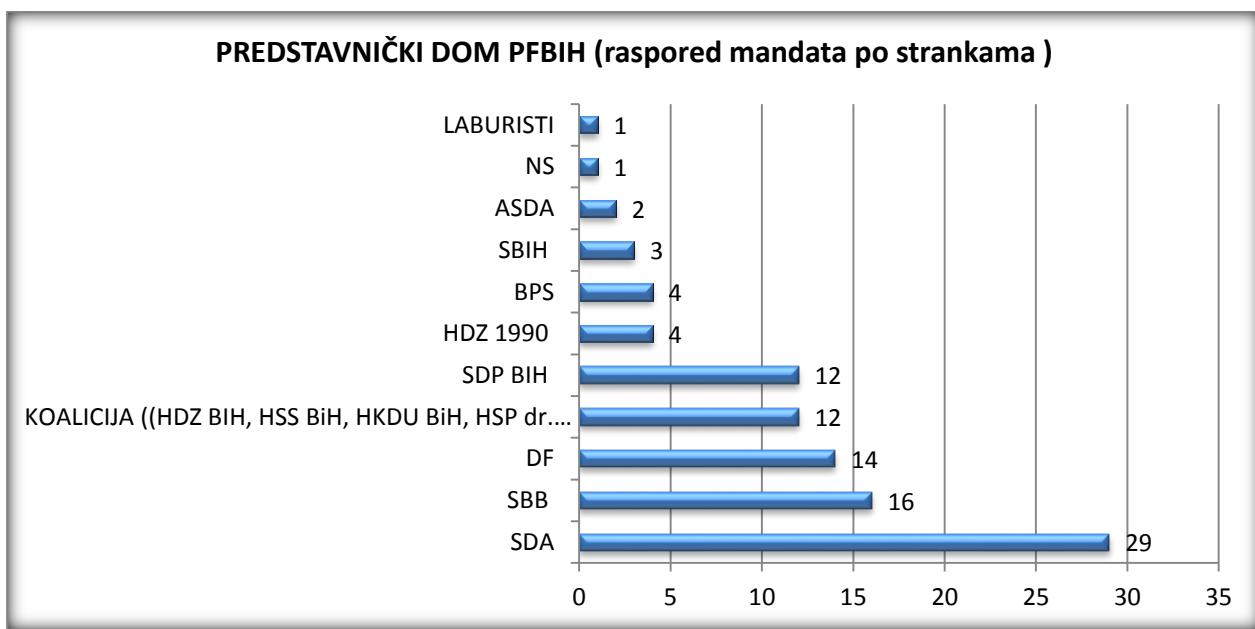
Brojčano, najveći broj izabralih žena u PD PFBiH gledano po strankama, je iz SDA (6), potom iz SBB i DF (po 4), te iz koalicije HDZ BiH, HSS, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević i HSP Herceg-Bosne (3) i SDP-a 2, dok BPS, Stranka za BiH i Laburisti BiH imaju po jednu ženu poslanika, dok HDZ 1990 sa osvojena 4 mandata, A-SDA sa osvojena 2 mandata, i Naša stranka sa jednim mandatom nisu imali žene poslanike u Predstavničkom domu Parlamenta FbiH tokom aktuelnog mandata.

Činjenica jeste da je broj žena poslanika u aktuelnom sazivu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH povećan za 5, međutim isti je niži u odnosu na pokazelje iz mandatnog saziva 2006. – 2010. godina, kada je u sastavu Predstavničkog doma PFBiH bilo 29 žena, što je opet manje od 30%, te potpuno neprihvatljivo i odraz je suštinske neravnopravnosti žena u BH društvu.

Grafikon 3

Saziv Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH (2014. – 2018.) čini 11 političkih subjekata od kojih 10 stranaka i koalicija HNS (Hrvatskog narodnog sabora) koju predvodi HDZ BiH, a pored nje istu čine sljedeće stranke: HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B. Najviše mandata na izborima održanim 2014. godine osvojila je Stranka demokratske akcije (SDA) – 29, zatim Savez za bolju budućnost (SBB) – 16, Demokratska fronta (DF) – 14 (od 17.12.2015. godine, nakon istupanja Ilhana Bušatlića iz stranke, DF ima 13 poslanika u Predstavničkom domu PFBIH), Koalicija (HDZ BiH, HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B) – 12, Socijaldemokratska partija (SDP) – 12, Hrvatska demokratska zajednica 1990 (HDZ 1990) – 4, Bosanskohercegovačka patriotska stranka BPS-Sefer Halilović (BPS) - 4, Stranka za BiH (SBIH) – 3, Stranka demokratske aktivnosti (ASDA)- 2, Naša stranka (NS) – 1, Laburistička stranka BIH (Laburisti) – 1. Slijedi pregled stranačke strukture Predstavničkog doma PFBIH (saziv 2014. – 2018.).

Grafikon 4.

Rukovodstvo doma od trenutka konstituisanja Predstavničkog doma PFBIH do kraja oktobra 2015. godine činili su poslanci sljedećih stranaka: predsjedavajući SDA (Edin Mušić), 2 potpredsjedavajuća HDZ BIH (Mladen Bošković) i DF (Saša Mitrović). Nakon izlaska Demokratske fronte (DF) iz vladajuće koalicije i parlamentarne većine (04.06.2015.), poslanici ove stranke u Predstavničkom domu su na sjednicama održanim početkom oktobra tražili od potpredsjedavajućeg iz ove stranke da napusti aktuelnu poziciju.

Međutim razriješenje Saše Mitrovića (DF) sa mesta potpredsjedavajućeg i imenovanja Vesne Švancer (SBB) za potpredsjedavajuću Predstavničkog doma PFBIH uslijedilo je na nastavku 3. redovne sjednice, održanom 28.10.2015. godine.

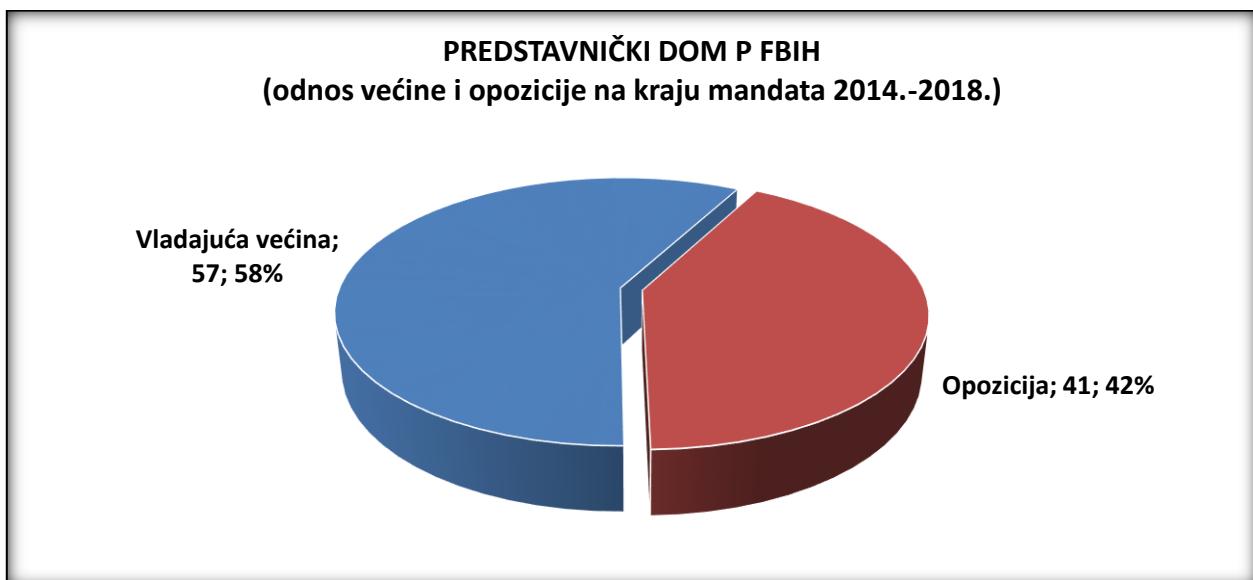
Na početku mandata parlamentarnu većinu u Predstavničkom domu činilo je 55 poslanika i to 29 iz SDA, 14 iz DF-a i 12 iz HNS (koji predvodi HDZ BIH). Odluka o imenovanju Vlade Federacije BIH (saziv 2014. – 2018.) potvrđena je u Predstavničkom domu PFBIH, na vanrednoj sjednici održanoj 31.03.2015. godine, odnosno nešto više od pet mjeseci nakon izbora. Prvi sastav Vlade FBIH potvrđen je sa 57 glasova za, 22 protiv i 5 suzdržanih.

Izlaskom DF-a iz vlasti parlamentarna većina formirana na početku mandata svedena je na ukupno 41 poslanika (29 poslanika iz SDA i 12 poslanika iz Kolacije HNS). Tada su izostale su osnovne prepostavke¹¹ za sazivanje i održavanje sjednica PD PFBIH. Izuzetak je napravljen sa 7. vanrednom sjednicom Predstavničkog doma, jedinom održanom u trećem kvartalu, na kojoj je između ostalog na dnevnom redu bio predložen Zakon o radu FBIH. Za ovu kao i za druge razmatrane mјere osigurana je većina, koja je dala podršku za navedni zakon, uz obrazloženje da je isti jedan od ključnih u Refomskoj agendi, programu koji su podržale sve političke stranke. U isto vrijeme su lideri dvije preostale koalicione stranke (SDA, HDZ BIH) u vlasti vršili pregovore sa mogućim potencijalnim novim partnerima za ulazak u vladajuću strukturu. Dogовори су konačno postignuti tek po isteku trećeg kvartala 2015. godine. Također Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije BIH, koji je razmatran u Domu naroda na 5. vanrednoj sjednici, održanoj 30. septembra 2015. godine, podržalo je 19 delegata iz sljedećih stranaka Demokratska Fronta (DF), Socijaldemokratska partija (SDP), Naša stranka (NS). Protiv su bili HDZ BIH, SDA, SBB, ASDA, LS, dok delegati SNSD –a, Laburističke stranke i Stranke Dijaspore nisu prisustvovali sjednici prilikom izjašnjavanja. Potvrda o

¹¹ Druga redovna sjednica Predstavničkog doma PFBIH, koja iako zakana za 16. i 17.06.2015. godine, ipak nije održana zbog neusvajanja dnevnog reda¹¹, bila je prvi pokazatelj raspada vladajuće koalicije, uspostavljene nakon zadnjih Opštih izbora u BIH. Naime, na navedenoj sjednici predsjednik Kluba Demokratske fronte izjavio je da DF nije dio parlamentarne većine, da Vlada FBIH i premijer FBIH, Novalić, nemaju podršku DF-a od 4. juna 2015. godine, a što je inicirano činjenicom odnosa u Vladi FBIH i preglasavanjem ministara iz ove stranke. Sve navedeno potvrđeno je i izostajanjem podrške prilikom glasanja o predloženom dnevnom redu.

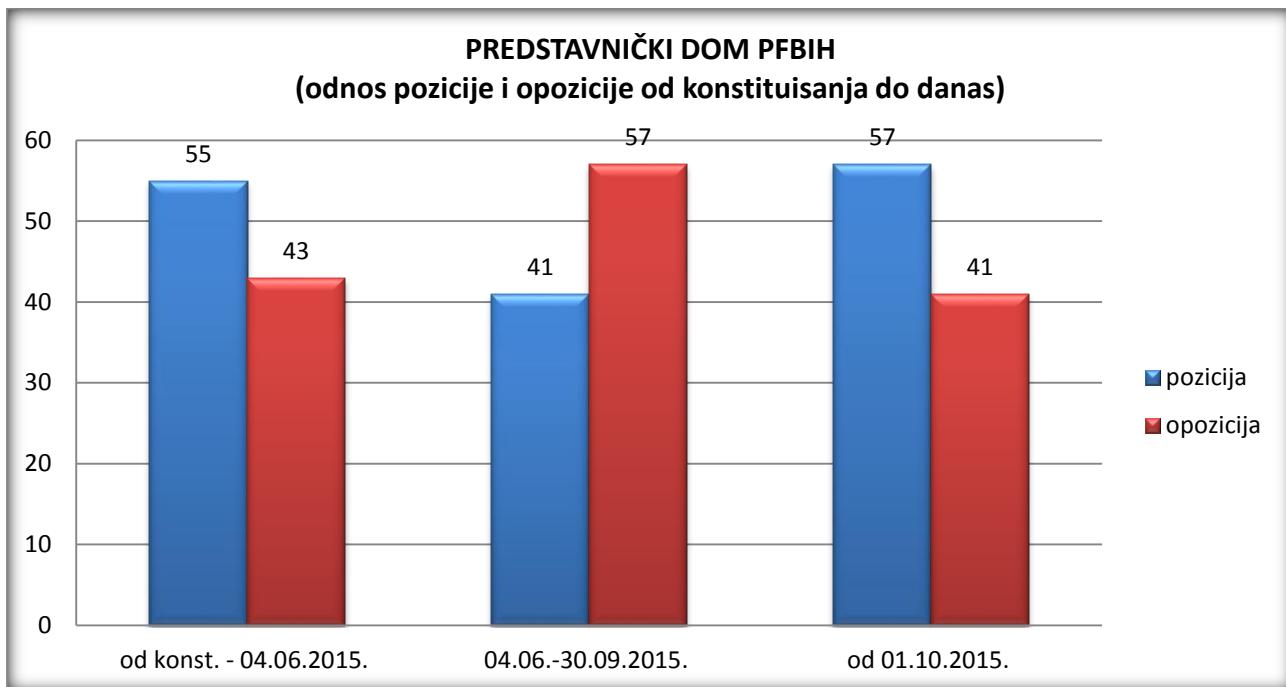
ulasku stranke SBB BiH, kao novog koalicionog partnera, u vlast na federalnom nivou, iskazana je prilikom glasanja i na sjednicama i jednog i drugog doma PFBIH, održanim u oktobru.

Od oktobra 2015. godine parlamentarnu većinu u Predstavničkom domu čini 57 poslanika: 29 iz SDA, 16 iz SBB i 12 iz HNS (koju predvodi HDZ BiH, a pored nje istu čine sljedeće stranke: HSS BiH, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević BiH i HSP H-B). Uspostava nove parlamentarne većine dodatno je potvrđena usvajanjem Odluke (potvrđivanje) o izmjeni Odluke o imenovanju premijera/predsjednika, zamjenika premijera i ministara u Vladi FBIH, na 11. vanrednoj sjednici Predstavničkog doma PFBIH, održanoj 28.10.2015. godine, kada su ministrima predloženim od strane SBB-a dodijeljeni resori u Vladi FBIH koje su prethodno vodili predstavnici DF-a.

Grafikon 5.

Kada je u pitanju parlamentarna većina u Predstavničkom domu PFBIH potrebno je naglasiti da pored 3 vodeće navedene stranke poslanici stranaka SBIH i ASDA daju podršku određenim prijedlozima od strane aktuelne Vlade FBIH, u situacijama kada zbog odsustva nekog od predstavnika vladajućih stranaka postoji mogućnost nedovoljne podrške glasova za određena zakonska rješenja.

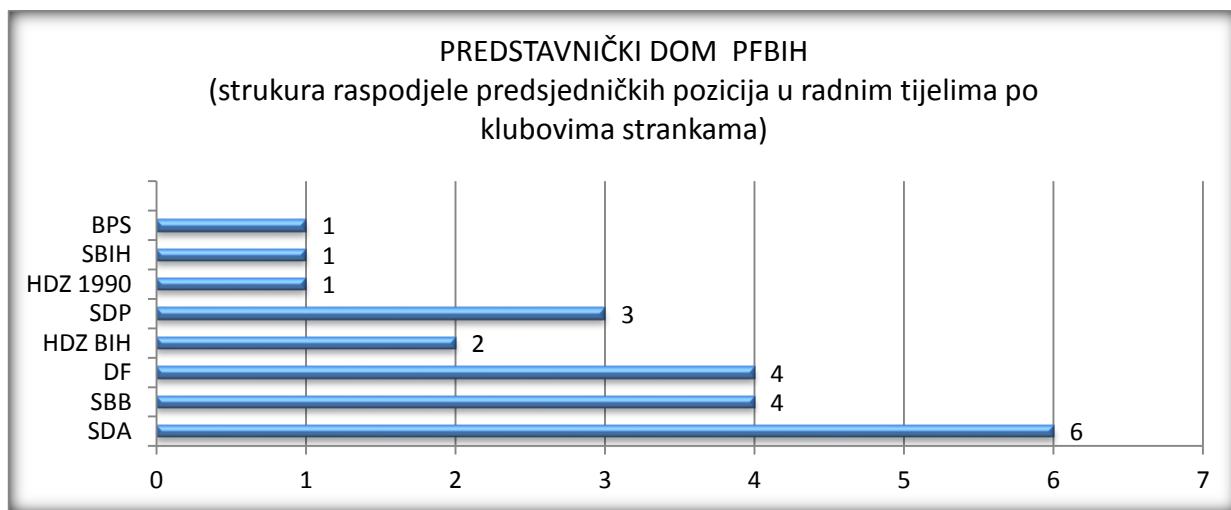

Grafikon 6.

U Predstavničkom domu formirano je 8 klubova stranaka, te imenovani predsjednici i zamjenici u istim.

PREGLED KLUBOVA STRANAKA U PREDSTAVNIČKOM DOMU PFBIH	
Br.KLUBOVI POLITIČKIH STRANAKA	PREDSJEDNICI KLUBOVA
1. Stranka demokratske akcije BiH	Ismet Osmanović, predsjednik Kluba
2. Savez za bolju budućnost BiH – Fahrudin Radončić	Nasir Beganović, predsjednik Kluba
3. Demokratska fronta – Željko Komšić	Đenan Džonlagic, predsjednik Kluba
4. HDZ BiH, HSS, HKDU BiH, HSP dr. Ante Starčević, Jozo Bagarić, predsjednik Kluba HSP Herceg-Bosne	
5. Socijaldemokratska partija BiH	Elvir Karajbić, predsjednik Kluba
6. Hrvatska demokratska zajednica 1990	Boro Krišto, predsjednik Kluba
7. BPS - Sefer Halilović	Jusuf Bubica, predsjednik
8. Stranka za BiH	Salem Halilović, predsjednik Kluba

Predstavnički dom PFBIH izvršio je imenovanje predsjednika, zamjenika i članova 26 stalnih radnih tijela. Trenutna struktura raspodjele predsjedničkih pozicija po strankama predstavljena je u sljedećem grafikonu.

Grafikon 7.

U Predstavničkom domu PFBIH dok kraja aktulenog mandata nije završen izbor sekretara Doma. Poziciju obnaša v.d. sekretara¹². Tim povodom primjedba je data i u izvještajima Ureda¹³ za reviziju institucija u FBiH.

U 2016. godini bilo je promjena u sastavu Predstavničkog doma PFBIH. Radi imenovanja na nove dužnosti, troje poslanika SBB-a - Mahir Nurkanović, Enver Merdić i Sead Jusić - ustupili su svoja mesta stranačkim kolegama Zikreti Odobašić, Zijadu Alajbegoviću i Bilseni Šahman. A bilo je i promjena u sastavu stranačkih klubova koji djeluju u Parlamentu, odnosno u stranačkoj pripadnosti određenog broja poslanika i delegata Parlamenta FBiH. Naime, jedan (1) poslanik u Predstavničkom domu, Ilhan Bušatlić, napustio je Klub Demokratske fronte (DF) i u ovom domu do kraja mandata djelovao kao samostalni poslanik.

I u posljednjoj godini aktuelnog mandata došlo je do promjene u sastavu Predstavničkog doma PFBIH.

¹² U Predstavničkom domu na sjednici Kolegija Predstavničkog doma Parlamenta FBiH Zaključkom od 09.03.2011. godine, šef Službe radnih tijela je do izbora novog sekretara Predstavničkog doma ovlašten da obavlja poslove sekretara (obzirom da je dotadašnji sekretar otiašao u penziju). Nakon toga Odlukom broj: 01-02-724-1/13 od 08.07.2013. godine imenovana je privremeno na rok od tri mjeseca zaposlenica (dipl.pravnik) do konačnog rješenja ovog pitanja. Rješenjem broj: 01-34-1221/13 od 01.11.2013. godine ponovo je privremeno imenovana druga zaposlenica (dipl.pravnik) na mjesto sekretara Predstavničkog doma na period od šest mjeseci. Nakon toga je ponovo privremeno imenovana zaposlenica Rješenjem broj: 01-05-8/15 od 05.01.2015. godine na period od 05.01.2015. godine do 30.03.2015. godine ovlaštena da obavlja poslove sekretara u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. U periodu od 01.06.2014. godine do kraja godine Predstavnički dom je bio bez sekretara.

¹³ Iz izvještaja: „Ovdje još ističemo i problem, koji se javlja u zadnjih par godina u Predstavničkom domu. Naime, Predstavnički dom i Dom naroda trebali bi ravnopravno i pod istim uvjetima djelovati, što u praksi nije slučaj. Po našem mišljenju, jedan od najznačajnijih razloga za navedeno je, nepostojanje stabilnog kontinuiteta u imenovanju i djelovanju sekretara Predstavničkog doma, za kojeg je samo u 2015. godini doneseno 8 privremenih rješenja o ovlaštenju za obavljanje poslova sekretara Predstavničkog doma. Smatramo da je potrebno da se imenovanje sekretara Predstavničkog doma riješi, kako bi se unaprijedilo poslovanje Predstavničkog doma i na taj način obezbijedio kontinuitet u upravljanju.“

Poslanici Mirsad Kukić i Elzina Pirić su, nakon unutarstranačkog sukoba u SDA, prešli su iz Stranke demokratske akcije u novoformiranu stranku Pokret demokratske aktivnosti. Poslanik Refik Hankić iz Stranke za BIH (SBIH) također je postao član PDA. Ova tri poslanika formirala su novi klub u Predstavničkom domu PFBIH.

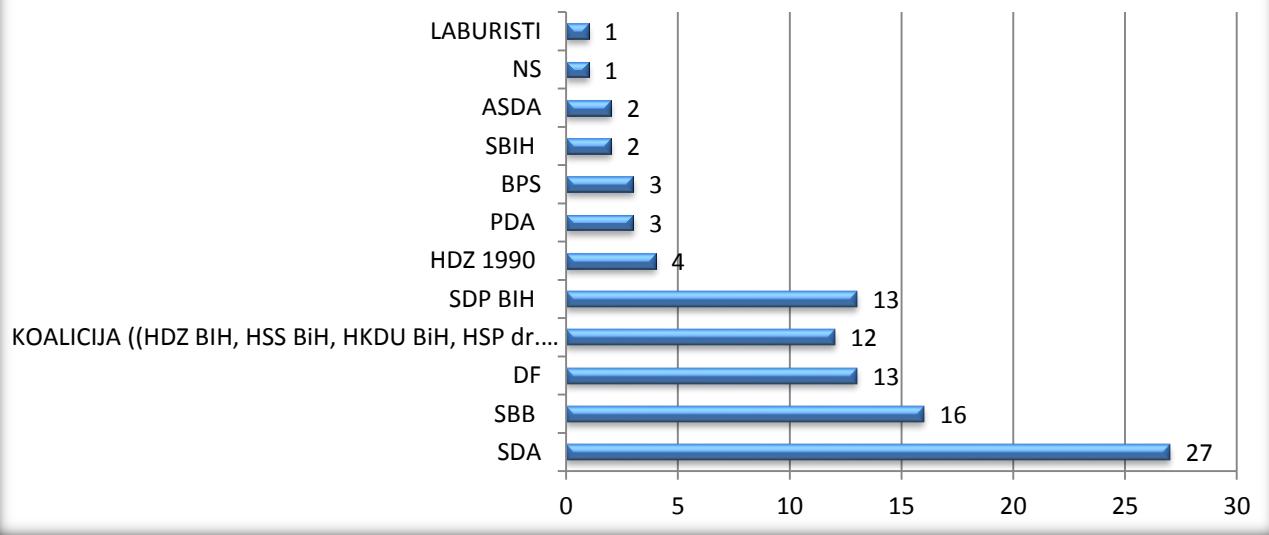
Izlaskom Hankića iz Kluba SBIH-a, ova stranka izgubila je osnovu za postojanje kluba, s obzirom da Poslovnik PD PFBIH predviđa da se Klub formira od najmanje 3 poslanika.

Klub Bosanskohercegovačke patriotske stranke (BPS) ostao je bez jednog člana nakon tragične nesreće u kojoj je stradao poslanik ove stranke, Fahrudin Nikšić¹⁴. U međuvremenu nije izabran novi član iz ovog Kluba.

Poslanik Jasmin Kadić napustio je Demokratsku frontu (DF) i prešao u Socijademokratsku partiju (SDP).

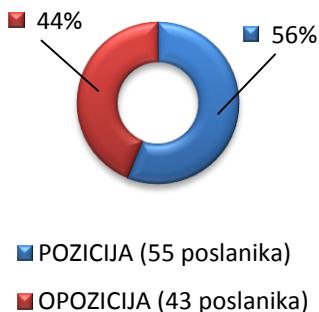
Nakon navedenih promjena u okviru stranaka i klubova, Predstavnički dom PFBIH u 2018. godini čini 12 političkih subjekata i to 11 stranaka i koalicija HNS (Hrvatskog narodnog sabora) koju predvodi HDZ BIH.

PREDSTAVNIČKI DOM PFBIH (2018) - stranačka struktura -

Grafikon 8.

¹⁴ Fahrudin Nikšić stradao je u automobilskoj nesreći u mjesecu februaru 2018. godine.

PREDSTAVNIČKI DOM PFBIH**(2018)****- odnos pozicije i opozicije -**

Grafikon 9.

Parlamentarnu većinu u Predstavničkom domu PFBIH, bar formalno na kraju mandata, čini 55 poslanika i to 27 iz SDA, 16 iz SBB i 12 iz HNS (koju predvodi HDZ BIH).

4.2. DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH

Konstituirajuća sjednica Doma naroda održana je nakon okončanja drugog kruga izbora delegata u kantonalnim skupštinama, koji je podrazumijevao da CIK BIH preraspodjelom mandata izvrši izbor nedostajućih delegata iz određenog konstitutivnog naroda i ostalih u kantonima u kojim taj izbor nije bilo moguće izvršiti u prvom krugu. Na konstituirajućoj sjednici, koja je održana u januaru 2015. godine izvršena je verifikacija 53 od 58 mandata, koliko je Ustavom FBiH propisani broj u ovom Domu, dok je još jedan mandat verificiran u nastavku sjednice. S obzirom da u Klub srpskog naroda nije bilo moguće izabrati čak četiri od 17 delegata Srba, jer među izabranim kandidatima u skupštinama kantona u FBiH nije bio dovoljan broj zastupnika iz tog naroda, bilo je najava da će se izbor nedostajućih delegata provesti u trećem krugu, na način da se popuna nedostajućih delegata u Klubu srpskog naroda provede tako što će pojedini kandidati stranaka izabrani u kantonalnim skupštinama odstupiti u korist slijedećih sa listi iz srpskog naroda.

Međutim spomenimo ovdje da je i izbor delegata kojima je verificiran mandat na konstituirajućoj sjednici Doma naroda teko u dva kruga. Naime, u prvom krugu raspodjele mandata za Dom naroda FBiH nisu bila popunjena mjesta bošnjačkog i srpskog predstavnika iz Zapadnohercegovačkog kantona. Iz Skupštine Tuzlanskog kantona u skladu sa propisanim odredbama nije bilo moguće popuniti u prvom krugu jednog delegata iz hrvatskog naroda, dva iz reda ostalih, te jednog predstavnika srpskog naroda. U prvom krugu nije bilo moguće izabrati ni jednog predstavnika srpskog naroda u Dom naroda PFBIH iz Skupštine Zeničko-dobojskog kantona (ZDK). Bez predstavnika srpskog naroda je i Skupština Posavskog kantona, a po propisanim odredbama trebala bi da bira jednog predstavnika u Dom naroda. Jedan predstavnik ostalih nije mogao biti izabran iz Skupštine Srednjobosanskog kantona. Tako je izbor nedostajućih delegata iz srpskog naroda u

Posavskom, Zeničko-dobojskom Tuzlanskom i Zapadnohercegovačkom kantonu, predstavnika bošnjačkog naroda u ZHK i predstavnika hrvatskog naroda i ostalih iz TK, te jednog Ostalog iz SBK u Dom naroda Parlamenta FBiH biran preraspodjelom mandata, u drugom krugu izbora, i to iz kantonalnih skupština u kojim ima Srba, Bošnjaka, Hrvata i ostalih. Pet kantona: Unsko-sanski, Bosanskopodrinjski, Hercegovačko-neretvanski, Kanton Sarajevo i Kanton 10 (Livanjskom) izabrali su predstavnike u Dom naroda u skladu sa propisanim odredbama. Nedostajući delegati iz srpskog naroda djelimično su izabrani u drugom krugu iz Kantona 10 (Livanjskog) dva i jedan iz HNK. Istovremeno, kandidati iz reda ostalih u drugom krugu su popunjeni iz skupština USK, KS, ZDK i BPK. Nedostajući predstavnik hrvatskog naroda iz TK biran je iz skupština kantona BPK, SBK, HNK, ZHK, KS i Kantona 10 (Livanjskog), a nedostajući bošnjačkog predstavnika iz ZHK iz drugog kantona.

Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u aktuelnom sazivu (2014 – 2018.) konstituisan je dakle u prvom mjesecu 2015. godine. Rok od mjesec dana utvrđen Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine do kojeg su kantonalne skupštine u FBiH trebale okončati proceduru izbora delegata u Dom naroda Parlamenta FBiH bio je 10. Decembar 2014. godine. U skladu sa postojećim zakonodavstvom od Doma naroda Parlamenta Federacija Bosne i Hercegovine zavisi izbor čelnih ljudi izvršne vlasti - predsjednika i potpredsjednika i dalji proces izbora Vlade Federacije BIH.

Prema važećim zakonskim odredbama (Izborni zakon BiH) nema konstituisanja Doma naroda Parlamenta FBiH dok se ne izvrši izbor svih delegata u svih deset kantona. Kašnjenje u konstituisanju kantonalnih skupština, što je bilo praksom i prethodnih mandata, postalo je čini se pravilom usporavanja procesa konstituisanja Doma naroda PFBiH.

CIK BiH je utvrđivao rezultate izbora u kantonima gdje je provođen proces glasanja za Dom naroda PFBiH, uz najavljivanje procesa žalbi, ali je i istovremeno konstantno ukazivao da u skladu sa zakonom neće potvrditi rezultate izbora delegata sve dok se oni ne održe u svim kantonima. Do kraja 2014. godine CIK BiH je utvrdio rezultate izbora za delegate Doma naroda u osam¹⁵ od deset kantona u Federaciji BiH i do tada za 36 od ukupno 58 delegata. U Klub Hrvata od 17 izabранo je

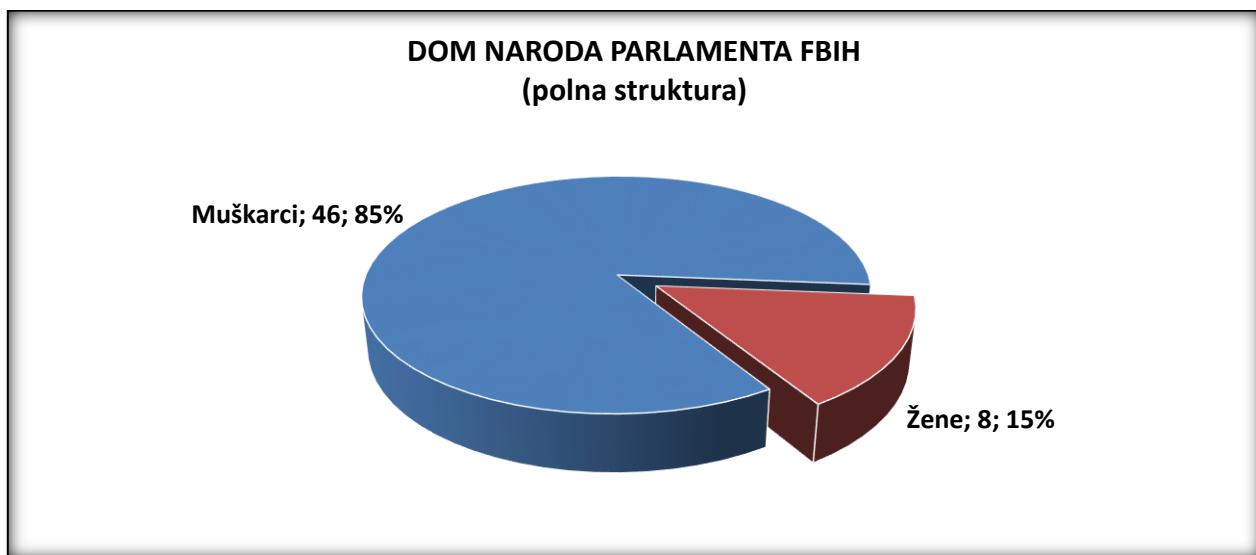
Klubovi naroda imenovali su predsjednike klubova. Tomislav Martinović izabran je za predsjednika Kluba delegata hrvatskoga naroda, Osman Čatić za predsjednika Kluba delegata bošnjačkoga naroda, a Slaviša Šućur za predsjednika Kluba delegata srpskoga naroda.

¹⁵ Do kraja 2014. godine izbor delegata nije izvršen u sljedeće 2 kantonalne skupštine: KS i BPK.

Lidija Bradara (HDZ BiH) je, na ovoj sjednici, izabrana za predsjedavajuću, a Jasenko Tufekčić (SDA) za potpredsjedavajućeg Doma naroda Parlamenta Federacije BiH. Klub delegata srpskog naroda nije dostavio prijedlog za potpredsjedavajućeg Doma naroda. Centralna izborna komisija – CIK je donijela odluku da se za šestu tačku dnevnoga reda - izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH nisu stekli uslovi za glasanje, te se delegati nisu izjašnjavali po toj tački dnevnoga reda. Tim povodom nije održana ni sjednica Predstavničkog doma PFBiH koja je bila zakazana za isti dan, sa jednom tačkom dnevnog reda: Izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH.

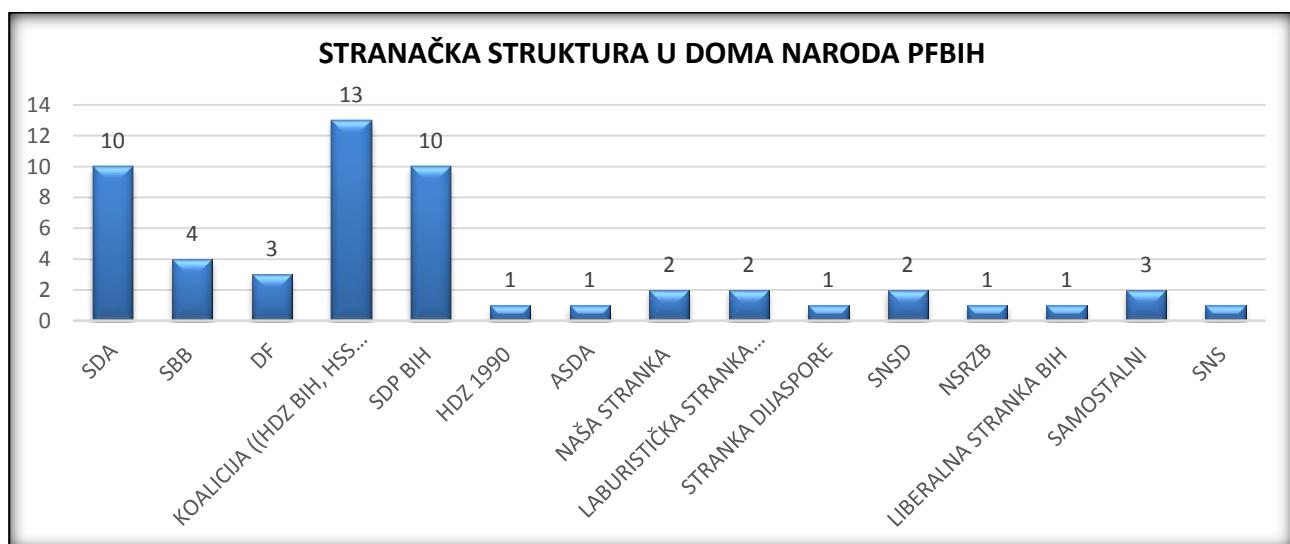
Naime, Klub delegata hrvatskog naroda je u skladu sa odredbama Ustava FBIH dostavio prijedlog da Marinko Čavara bude izabran za predsjednika Federacije BiH. Klub delegata bošnjačkog naroda dostavio je prijedlog da Melika Mahmudbegović bude izabran za potpredsjednika FBIH. Klub delegata srpskog naroda nije dostavio prijedlog za izbor potpredsjednika Federacije BiH. Iz toga razloga nije bilo moguće utvrditi zajedničku listu tri kandidata za predsjednike i potpredsjednike FBIH o kojoj bi se delegati Doma naroda izjašnjavali. U okviru tačke dnevnog reda vezane za izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, dostavljene su i ovjerene kandidatske liste od strane CIK-a o kojim se se izjašnjavali delegati Doma naroda PFBiH. Sjednica je nakon ove tačke dnevnoga reda prekinuta uz zaključak da će se njezin nastavak održati najkasnije u roku 7 dana. Nastavak konstituirajuće sjednice Doma naroda PFBiH održan je ipak 30.01.2015. godine. Na istom su po hitnom postupku usvojeni Odluka o privremenom finansiranju Federacije Bosne i Hercegovine za period januar-mart 2015. godine i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (predlagači: klubovi poslanika SDA, HDZ BiH i DF u Predstavničkom domu). Dom naroda je na istoj sjednici verificirao je mandat delegatu Željku Mirkoviću. Na ovoj sjednici nije izvršen izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH, s obzirom da nije popunjena zajednička lista za izbor, jednako kao i na prvom dijelu konstituirajuće sjednice.

U pogledu polne strukture u Domu naroda PFBiH je u odnosu na ukupan broj do sada verifikovanih mandata u sazivu 2014–2018. godina skoro prepolovljen broj žena u odnosu na prethodni mandat. U novom sazivu imamo samo 8 žena delegata, dok prethodni saziv broj 14, što je ionako bilo neprihvatljivo malo, u kontekstu činjenice da Dom naroda FBiH broji 58 delegata.

Grafikon 10.

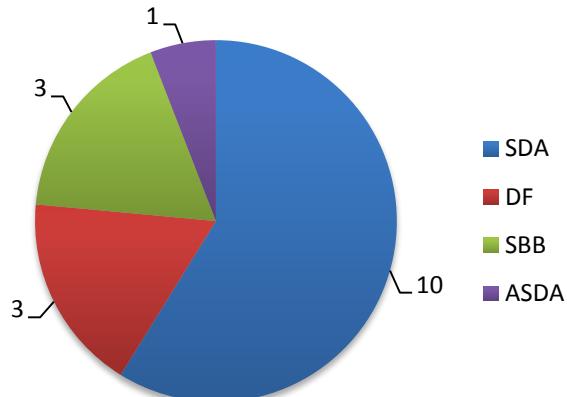
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH su do polovine 2016. godine činili delegati 13 političkih subjekata prikazanih u narednom grafikonu, dok od navedenog perioda 3 delegata djelu samostalno (Goran Akšamija i Sejo Bukva – istupili iz DF; delegat Slaviša Mihajlović istupio je iz SNSD).

Grafikon 11.

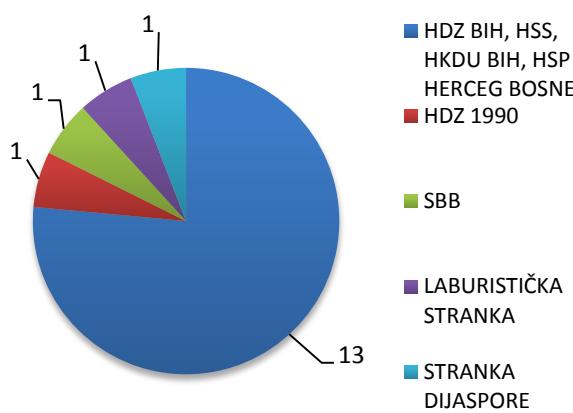
Posmatrano po klubovima naroda struktura Doma naroda data je u sljedećim grafikonima:

DELEGATI IZ BOŠNJAČKOG NARODA U DOMU NARODA PFBIH

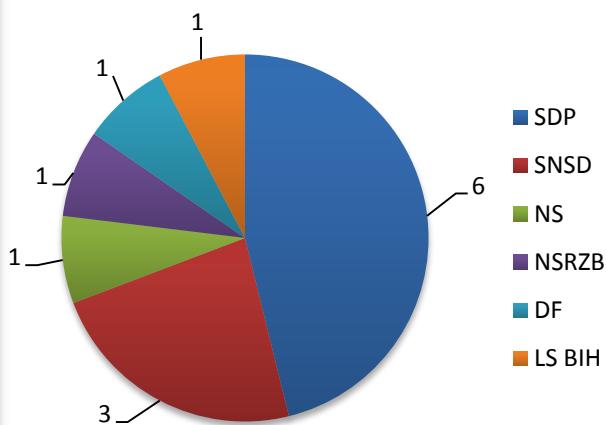
Grafikon 12.

DELEGATI IZ HRVATSKOG NARODA U DOMU NARODA PFBIH

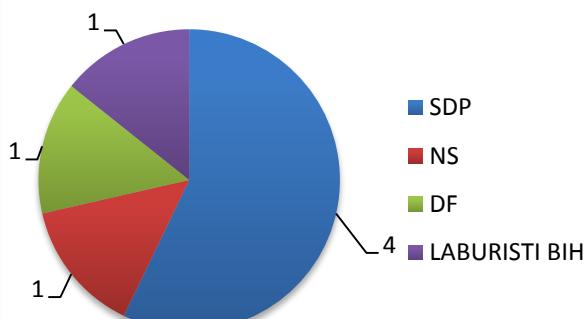
Grafikon 13.

DELEGATI IZ SRPSKOG NARODA U DOMU NARODA PFBIH

Grafikon 14.

DELEGATI IZ REDA OSTALIH U DOMU NARODA PFBIH

Grafikon 15.

Na poziciji predsjedavajuće nalazi se delegatkinja iz HDZ BIH (Lidija Bradara), a na poziciji potpredsjedavajućeg iz reda bošnjačkog naroda predstavnik iz SDA (Jasenko Tufekčić).

Ustavnu obavezu izbora potpredsjedavajućeg iz srpskog naroda, Dom naroda Parlamenta Federacije BIH ispunio je tek na nastavku 12. redovne sjednice, održanom 23.06.2016. godine, godinu i po dana nakon održavanja prvog dijela konstituirajuće sjednice i nakon što je Klub Srba donio odluku da njihovi delegati neće učestvovati u daljem radu ovog doma, dok se ovo pitanje ne riješi.

Na ovu poziciju, sa 28 glasova za, 6 protiv i 13 suzdržanih, izabran Drago Puzigaća, delegat SNDS – a, kojeg su predložili delegati: Slaviša Mihajlović i Mile Marčeta, dok prijedlog kandidata Kluba delegata iz reda srpskog naroda nije dobio potrebnu većinu.

Podsjetimo, u prethodnom sazivu, 2010. – 2014., ovo pitanje je riješeno nakon gotovo 3 godine, od dana održavanja izbora - Vesna Saradžić (SDP) imenovana je na poziciju potpredsjedavajuće iz reda srpskog naroda tek 16.12.2013. godine.

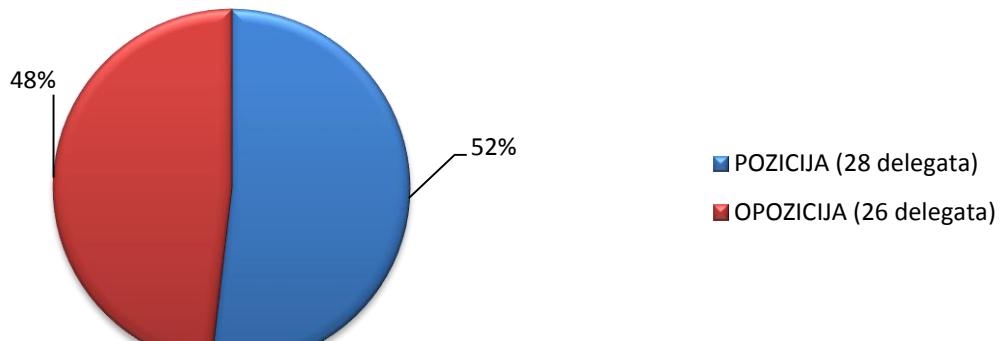
U skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjima u Federaciji Bosne i Hercegovine u Parlamentu Federacije BiH 18. marta 2016. godine konstituisano je Vijeće nacionalnih manjina Federacije Bosne i Hercegovine, kao savjetodavno tijelo Parlamenta Federacije BiH.

Raspodjela pozicija u 19 stalnih radnih tijela Doma naroda PFBIH izvršena je na na 5. vanrednoj sjednici, održanoj 30.09.2015. godine. Na istoj sjednici ovaj Dom donio je i Odluku o izboru članova u Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju, Odluku o izboru članova u Zajedničku komisiju za usaglašavanje različito usvojenih tekstova zakona u domovima Parlamenta Federacije BiH i Odluku o uspostavljanju i izboru članova u Komisije za Evropske integracije Doma naroda Parlamenta Federacije BiH.

Većinu su od samog početka konstituisanja vlasti u Federaciji BiH u Parlamentu FBIH i u jednom i u drugom Domu činile stranke koje su formirale izvršnu vlast u FBIH (SDA, HDZ BIH/HNS i DF). U Domu naroda Parlamenta Federacije BiH od 54 delegata, 28 su iz navedenih stranaka. Nakon izlaska DF-a iz vladajuće koalicije, a prilikom izjašnjavanja o određenim mjerama u Domu naroda drugim dvjema strankama su pristupali i delegati drugih stranaka. Tako su npr. podršku Zakonu o radu FBIH u Domu naroda dali delegati stranka: SDA, HNS predvođen HDZ BIH, HDZ 1990, ASDA, LS, NSRzB, dok su delegati SDP, SBB, DF i NS napustili sjednicu odmah nakon usvajanja dnevnog reda.

Nakon ulaska SBB-a u izvršnu vlast i pristupanja parlamentarnoj većini, vladajuća koalicija u Domu naroda PFBIH broji 27 delegata (13 iz Koalicije HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE , 10 iz SDA i 4 iz SBB), s tim da prilikom izjašnjavanja o pojedinim mjerama u primjerima odsustva delegata iz navedenih stranaka podršku istim daju delegati NSRzB, ASDA, LS.

DOM NARODA PFBIH
(odnos pozicije i opozicije od konstituisanja do 28.10.2015.)

Grafikon 17.

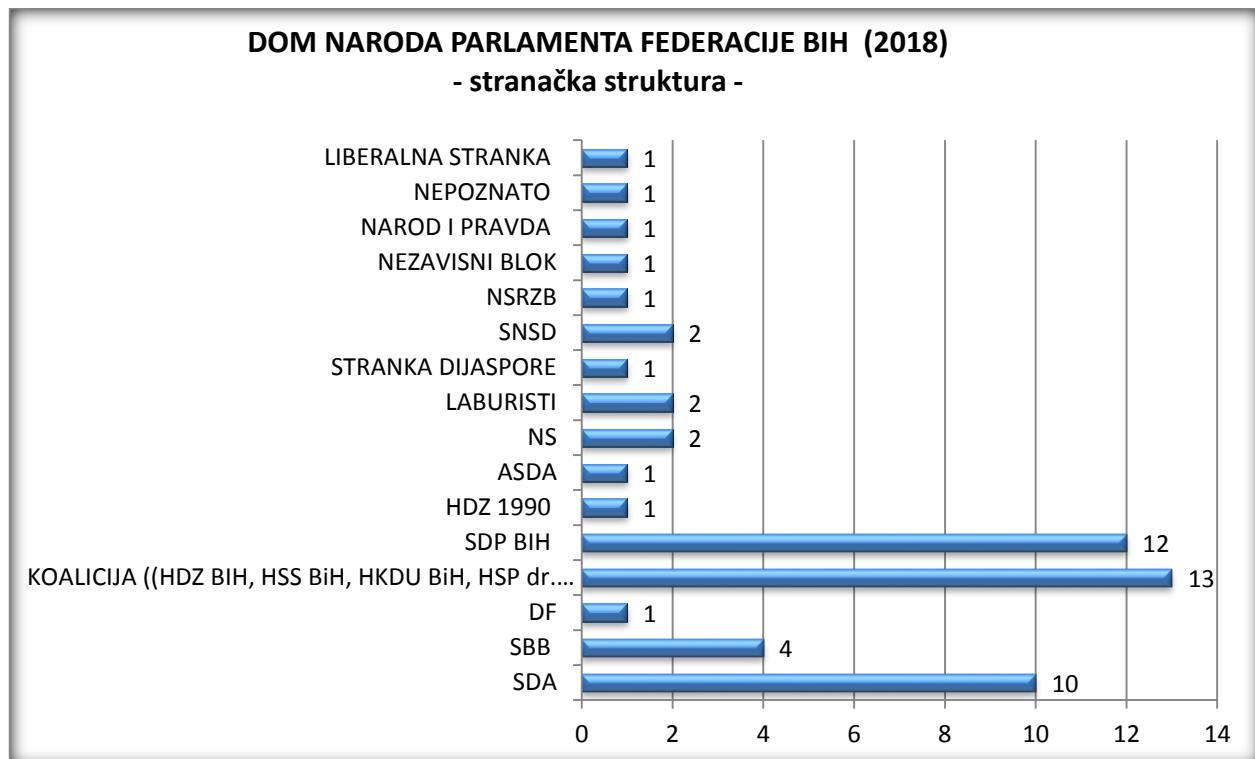
Vladajuća koalicija, u Domu naroda PFBH ima većinu u Klubu delegata bošnjačkog naroda i Klubu delegata hrvatskog naroda, dok u Klubu delegata srpskog naroda i u Klubu delegata iz reda ostalih nema nijednog delegata.

I u Domu naroda Parlamenta Federacije BIH u prvom kvartalu 2018. godine došlo je do promjena u pogledu stranačke strukture. Delegatkinje Draženka Subašić i Lejla Didik Sarajlić istupile su iz Demokratske fronte (DF) i pristupile Socijademokratskoj partiji (SDP).

Delegati Goran Akšamija i Sejo Bukva, prvobitno članovi DF-a, a zatim samostalni delegati, pristupili su novim političkim subjektima, i to Goran Akšamija u novoformiranu stranku Naroda i pravda, dok je delegat Sejo Bukva postao član Nezavisnog bloka.

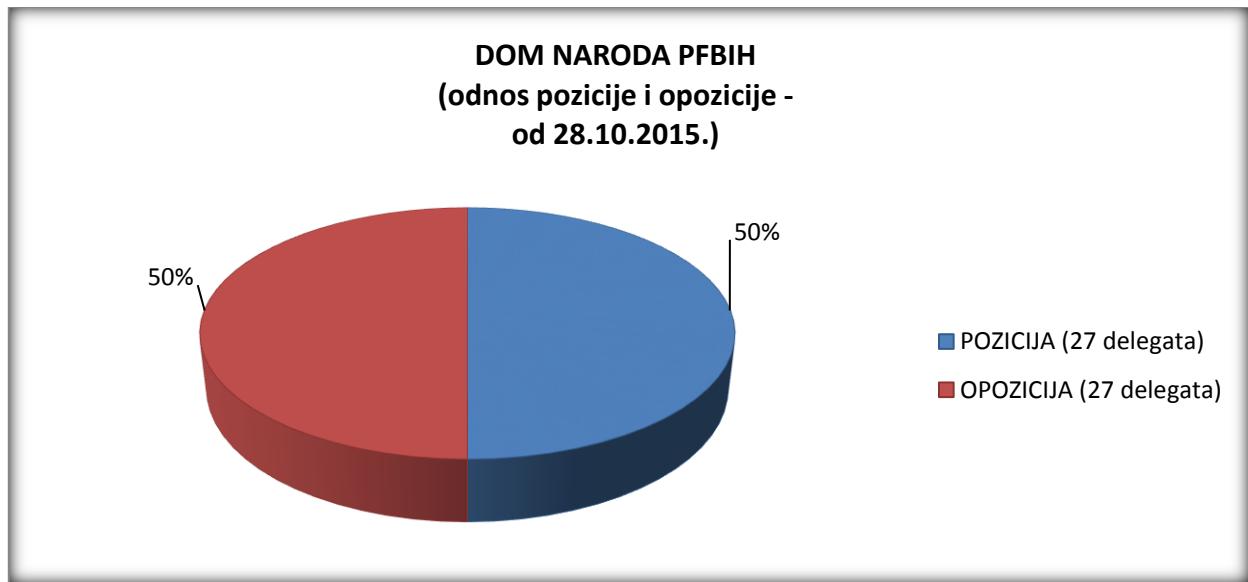
Status delegata Slaviše Mihajlovića je trenutno nepoznat. Ovaj delegat istupio je iz SNSD-a u maju 2016. godine i postao član Srpske napredne stranke (SNS). SNS je krajem 2017. godine izdao saopštenje prema kojem delegat Slaviša Mihajlović nije više član navedene stranke.

Tako Dom naroda PFBIH u prvom kvartalu 2018. godine čine delegati iz 16 političkih subjekata.

Grafikon 3.

Vladajuća koalicija u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH broji 27 delegata (13 iz Koalicije HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE ,10 iz SDA i 4 iz SBB).

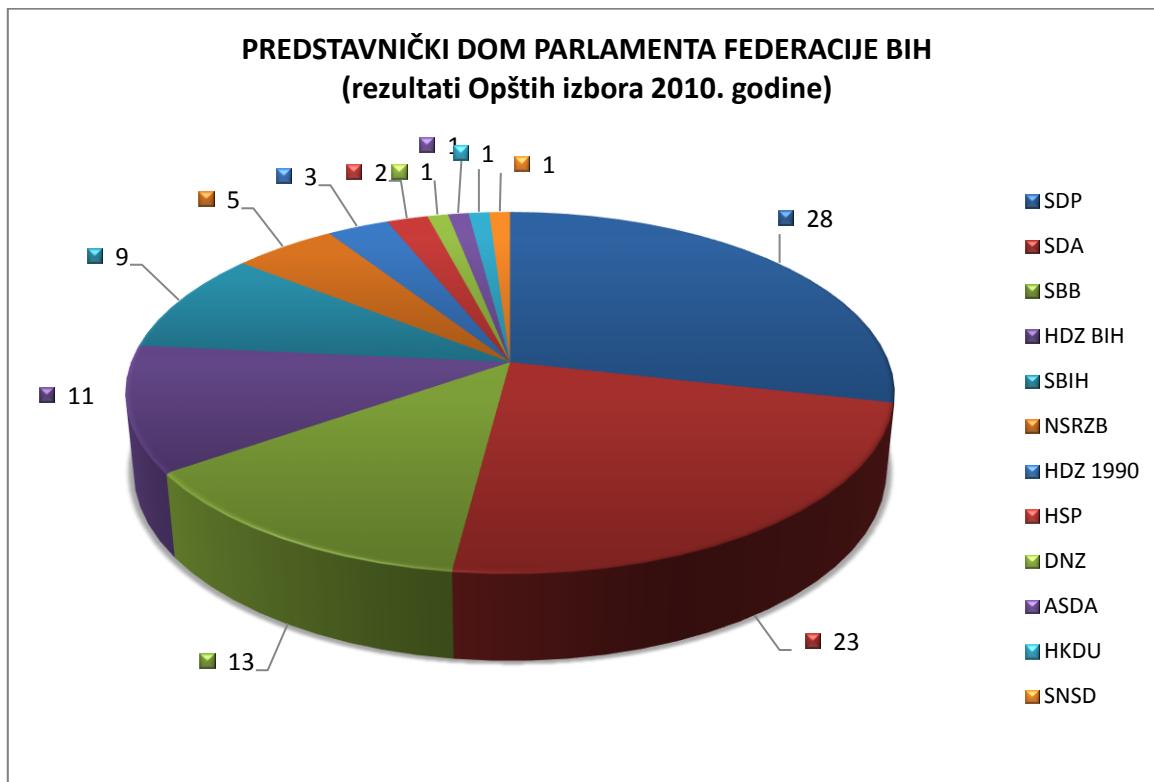

Grafikon 17.

POREĐENJE SA PRETHODNIM MANDATOM (2010. – 2014. u odnosu na 2014. – 2018.)

Podsjetimo najveći broj mandata na prethodnim Opštim izborima u BiH (oktobar, 2010. godine) u Predstavničkom domu PFBIH za mandatni saziv 2010. – 2014. godina osvojila je Socijaldemokratska partija BiH (28), zatim Stranka demokratske akcije (23), Savez za bolju budućnost BiH (13), Hrvatska demokratska zajednica BiH (11), Stranka za BiH (9), po pet (5) mandata Narodna stranka "Radom za boljšak", Hrvatska demokratska zajednica 1990 tri (3), Hrvatska stranka prava dva (2) mandata, a Demokratska narodna zajednica, Savez nezavisnih socijaldemokrata, Stranka demokratske aktivnosti i Hrvatska demokršćanska unija po jedno (1) mjesto. Parlamentarnu većinu nakon formiranja vlasti u FBiH u prethodnom sazivu činile su stranke potpisnica „Platforme“ (SDP, SDA, NSRZB, HSP). Sredinom 2012. godine, nakon smjene rukovodstva oba doma Parlamenta Federacije BiH, došlo je do formiranja nove parlamentarne većine koju su činili SDP BiH, HDZ BiH, SBB BiH i HDZ 1990. Od septembra 2012. godine do kraja 2013. godine pokušavao se iznaći mehanizam za smjenu aktuelne i izbor nove izvršne vlasti u ovom BiH entitetu.

Do raspada parlamentarne većine u sastavu 4 navedene stranke došlo je nakon neprihvatanja seta antikorupcijskih zakona u Predstavničkom domu PFBIH. Većina koju su u parlamentu FBiH činile četiri stranke nije bila identična onoj u izvršnoj vlasti, jer vladu FBiH čine ministri iz SDP-a te Stranke demokratske akcije (SDA), Narodne stranke "Radom za boljšak" (NSRZB) kao i nekoliko bivših i sadašnjih članova Hrvatske stranke prava (HSP) koja se u međuvremenu podijelila. Također nije uspio pokušaj da se Vladu BiH uvede SBB i dva HDZ-a, pa je nastavljena neka vrsta rada suprotstavljenih stranačkih blokova, čime se značajno otežavao rad i Vlade FBiH i PFBIH. Pokrenuti proces rekonstrukcije vlasti bez osiguranih mehanizama za provođenje istog do samog kraja, uz postojanje pri tom objektivnih otezavajućih elementata, prouzrokovao je blokade, a iste opet izuzetnu neefikasnot i nefektivnosti u radu.

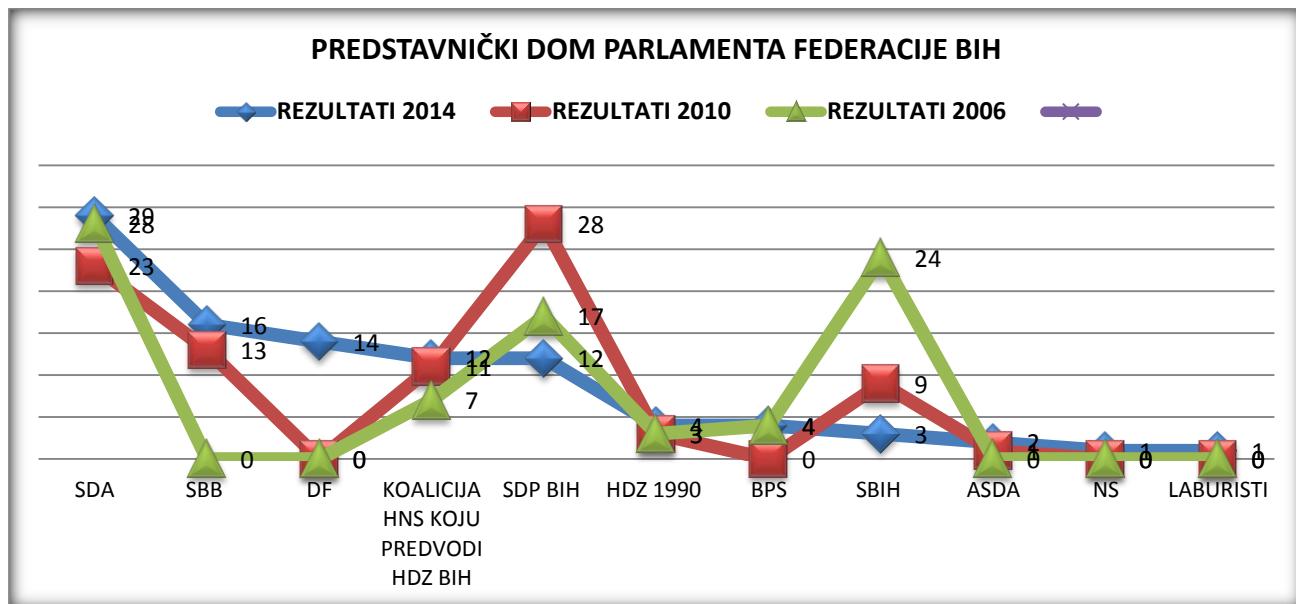

Grafikon 19.

Poredimo li ukupne izborne rezultate prethodnog mandata (2010–2014.), sa aktulenim (2014–2018) možemo konstatovati da je najviše mandata na prošlim izborima (oktobar 2010.) izgubio SDP BIH, pobjednik izbora 2010. godine, dok je novoformirana stranka Demokratska fronta - Željko Komišić na zadnjim Opštим izborima ostvarila zavidan rezultat, uzimajući u obzir da je riječ o stranci koja je formirana godinu dana prije početka izbornog procesa u BiH.

Četverogodišnji saziv Parlamenta Federacije BiH (2006. – 2010. godina) činilo je dvanaest političkih subjekata, odnosno 9 stranaka i 3¹⁶ koalicije, od kojih su parlamentarnu većinu činile Stranka demokratske akcije (SDA), Stranka za BiH, Hrvatska demokratska zajednica BIH (HDZ BIH), Hrvatska demokratska zajednica 1990 (HDZ 1990) i Savez nezavisnih socijaldemoktara (SNSD).

¹⁶U mandatnom sazivu u Parlamentu FBIH (2006. – 2010.) pored 9 stranaka (SDA, SBIH, HDZ BIH, SDP, HKDU, DNZ, NSRZB, BPS), mandate su osvojili i poslanici 3 sljedeća koaliciona bloka: HDZ BIH – HSP, BOSS – SDU, HSS – HNZ.

Grafikon 20

Prikazani grafikon kao i tabelarni pregled u nastavku ukazuje da je nakon održanih Opštih izbora u BiH (oktobar, 2014. godina) došlo do značajne promjene u stranačkom sastavu Predstavničkog doma Parlamenta FBiH u odnosu na dva prethodna saziva.

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BIH –mandati kroz 3 izborna ciklusa			
STRANKA	REZULTATI 2014	REZULTATI 2010	REZULTATI 2006
SDA	29	23	28
SBB	16	13	0
DF	14	0	0
KOALICIJA HNS KOJU PREDVODI HDZ BIH	12	11	7
SDP BIH	12	28	17
HDZ 1990	4	3	3
BPS	4	0	4
SBIH	3	9	24
ASDA	2	1	0
NS	0	0	0
LABURISTI	1	0	0
NSRZB	0	5	3
HSP	0	2	1

DNZ	0	1	2
HKDU ¹⁷	0	1	3
SNSD	0	1	1
SDU	0	0	2
BOSS	0	0	1
HSS	0	0	1
HNZ	0	0	1

I na kraju, akcentirajmo složenost izbornog procesa u BiH, koja, u nedostatku mehanizama za prevazilaženje spornih situacija i kršenja propisa, neposredno utiče na dužinu vremena potrebnog da se, nakon izbora, dođe do formiranja vlasti. Podsjetimo da se i ovog puta kasnilo sa konstituisanjem, jednako kao nakon Opštih izbora 2010. godine.

Rok od mjesec dana utvrđen Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine do kojeg su kantonalne skupštine u FBiH trebale okončati proceduru izbora delegata u Dom naroda Parlamenta FBiH bio je 10. Decembar 2014. godine.

Od Doma naroda Parlamenta Federacija Bosne i Hercegovine, zavisio je izbor čelnih ljudi izvršne vlasti - predsjednika i potpredsjednika i dalji proces izbora Vlade Federacije BiH. Prema važećim zakonskim odredbama (Izborni zakon BIH) nema konstituisanja Doma naroda Parlamenta FBiH dok se ne izvrši izbor svih delegata u svih deset kantona. Kašnjenje u konstituisanju kantonalnih skupština, što je bilo praksom i prethodnih mandata, postalo je čini se pravilom usporavanja procesa konstituisanja Doma naroda PFBIH. CIK BIH je utvrđivao rezultate izbora u kantonima gdje je provođen proces glasanja za Dom naroda PFBIH, uz najavljivanje procesa žalbi, ali je i istovremeno konstantno ukazivao da u skladu sa zakonom neće potvrditi rezultate izbora delegata sve dok se oni ne održe u svim kantonima. Do kraja 2014. godine CIK BIH je utvrdio rezultate izbora za delegate Doma naroda u osam¹⁸ od deset kantona u Federaciji BiH i do tada za 36 od ukupno 58 delegata. U Klub Hrvata od 17 izabrano je 14 delegata, Klub Bošnjaka 12, Klub Srba osam delegata. Od sedam delegata iz reda ostalih do kraja 2014. godine izabrana su samo dva predstavnika.

¹⁷ HKDU je na izborima 2010. godine bio dio zajedničke liste za HDZ BIH, dok je na izborima 2014. godine bio dio zajedničke liste Hrvatskog narodnog sabora koju predvodi HDZ BIH.

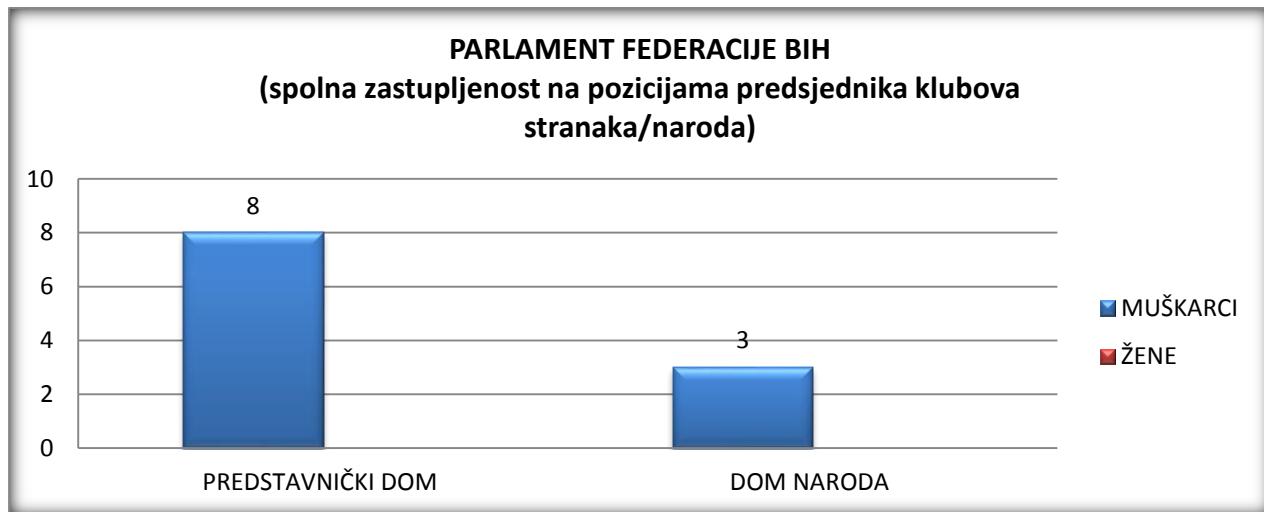
¹⁸ Do kraja 2014. godine izbor delegata nije izvršen u sljedeće 2 kantonalne skupštine: KS i BPK.

Konstituirajuća sjednica Doma naroda održana je nakon okončanja drugog kruga izbora delegata u kantonalnim skupštinama, koji je podrazumijevao da CIK BiH preraspodjelom mandata izvrši izbor nedostajućih delegata iz određenog konstitutivnog naroda i ostalih u kantonima u kojim taj izbor nije bilo moguće izvršiti u prvom krugu. Na konstituirajućoj sjednici, koja je održana u januaru 2015. godine izvršena je verifikacija 53 mandata, dok je još jedan mandata verificiran u nastavku sjednice. S obzirom da u Klub srpskog naroda nije bilo moguće izabrati čak četiri od 17 delegata Srba, jer među izabranim kandidatima u skupštinama kantona u FBiH nema dovoljan broj zastupnika iz tog naroda, bilo je najvaljivano da će se izbor nedostajućih delegata provesti u trećem krugu, na način da se popuna nedostajućih delegata u Klub srpskog naroda provede tako što će pojedini kandidati stranaka koji su izabrani u kantonalnim skupštinama odstupiti u korist slijedećih sa listi iz srpskog naroda. Međutim, tumačenjem zakona nakon ovih najava konstatovano je da isti ne poznaje institut izbora u trećem krugu, te će Dom naroda FBiH u skladu sa važećom legislativom djelovati u nepotpunom sastavu sa 54 delegata.

Spomenimo ovdje da je i izbor delegata kojima je verificiran mandat na konstituirajućoj sjednici Doma naroda tekao u dva kruga. Naime, u prvom krugu raspodjele mandata za Dom naroda FBiH nisu bila popunjena mjesta bošnjačkog i srpskog predstavnika iz Zapadnohercegovačkog kantona. Iz Skupštine Tuzlanskog kantona u skladu sa propisanim odredbama nije bilo moguće popuniti u prvom krugu jednog delegata iz hrvatskog naroda, dva iz reda ostalih, te jednog predstavnika srpskog naroda. U prvom krugu nije bilo moguće izabrati ni jednog predstavnika srpskog naroda u Dom naroda PFBiH iz Skupštine Zeničko-dobojskog kantona (ZDK). Bez predstavnika srpskog naroda je i Skupština Posavskog kantona, a po propisanim odredbama trebala bi da bira jednog predstavnika u Dom naroda. Jedan predstavnik ostalih nije mogao biti izabran iz Skupštine Srednjobosanskog kantona. Tako je izbor nedostajućih delegata iz srpskog naroda u Posavskom, Zeničko-dobojskom Tuzlanskom i Zapadnohercegovačkom kantonu, predstavnika bošnjačkog naroda u ZHK i predstavnika hrvatskog naroda i ostalih iz TK, te jednog Ostalog iz SBK u Dom naroda Parlamenta FBiH biran preraspodjelom mandata, u drugom krugu izbora, i to iz kantonalnih skupština u kojim ima Srba, Bošnjaka, Hrvata i ostalih. Pet kantona: Unsko-sanski, Bosanskopodrinski, Hercegovačko-neretvanski, Kanton Sarajevo i Kanton 10 (Livanjskom) izabrali su predstavnike u Dom naroda u skladu sa propisanim odredbama. Nedostajući delegati iz srpskog naroda djelimično su izabrani u drugom krugu iz Kantona 10 (Livanjskog) dva i jedan iz HNK. Istovremeno, kandidati iz reda ostalih u drugom krugu su popunjeni iz skupština USK, KS, ZDK i BPK. Nedostajući predstavnik hrvatskog naroda iz TK biran je iz skupština kantona BPK, SBK, HNK, ZHK, KS i Kantona 10 (Livanjskog), a nedostajući bošnjačkog predstavnika iz ZHK iz drugog kantona. Sve navedeno ukazuje na različite manjkavosti zakonodavstva koje tretira proces izbora u BiH, te na neophodnost pokretanja izmjena legislative kako bi se sva sporna pitanja riješila, što prije, za naredni izborni ciklus.

U Predstavnički dom Parlamenta FBiH su izabrane ukupno 23 žene (23,4% od ukupnog broja poslanika), a u Dom naroda PFBIH tek 8 (14,8% od 54 zasad izabrana delegata). Situacija je još nepovoljnija kada analiziramo čelne funkcije.

Na čelnim pozicijama klubova stranaka u Predstavničkom domu i klubova naroda u Domu naroda nema niti jedne žene. Na iste su isključivo birani poslanici, odnosno delegati muškog pola. U Predstavničkom domu PBIH na pozicije predsjednika klubova stranaka izabrano je njih 8, a na pozicije predsjednika klubova naroda u Domu naroda 3. Navedeno ponovno daje prostor konstatacijama da se jednakost po gender osnovi ne ispunjava čak ni onda kada je riječ o zakonskoj obavezi, a kad nije, ignoriše se u potpunosti. Kao pozitivnu činjenicu u ovom kontekstu vrijedi spomenuti izbor žene za predsjedavajuću Doma naroda PFBIH.

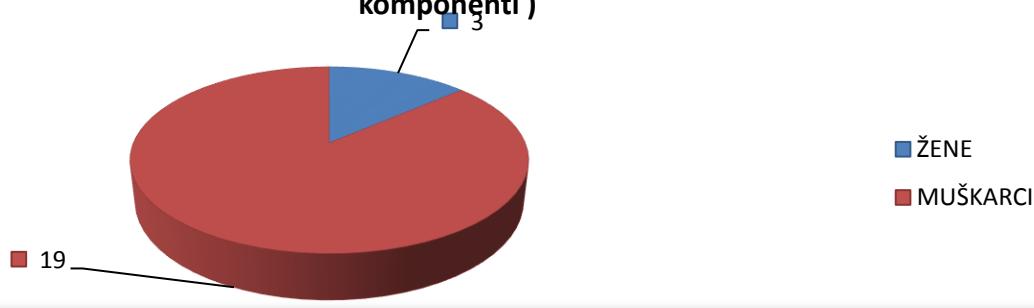

Grafikon 21.

Od 23 do sada raspoređene predsjedničke pozicije u stalnim radnim tijelima Predstavničkog doma PFBIH 19 je dodijeljeno poslanicima, a 3 poslanicama, te je i u ovom segmentu iskazan negativan odnos, u kontekstu ravноправности полова generalno posvećenosti gender pitanju. U Domu naroda Parlamenta Federacije BIH¹⁹, kao što smo već rekli, u periodu na koji se odnosi ovaj izvještaj, nije izvršena raspodjela pozicija u stalnim radnim tijelima.

¹⁹Klubovi naroda imenovali su predsjednike klubova. Tomislav Martinović izabran je za predsjednika Kluba delegata hrvatskoga naroda, Osman Čatić za predsjednika Kluba delegata bošnjačkoga naroda, a Slaviša Šućur za predsjednika Kluba delegata srpskoga naroda.

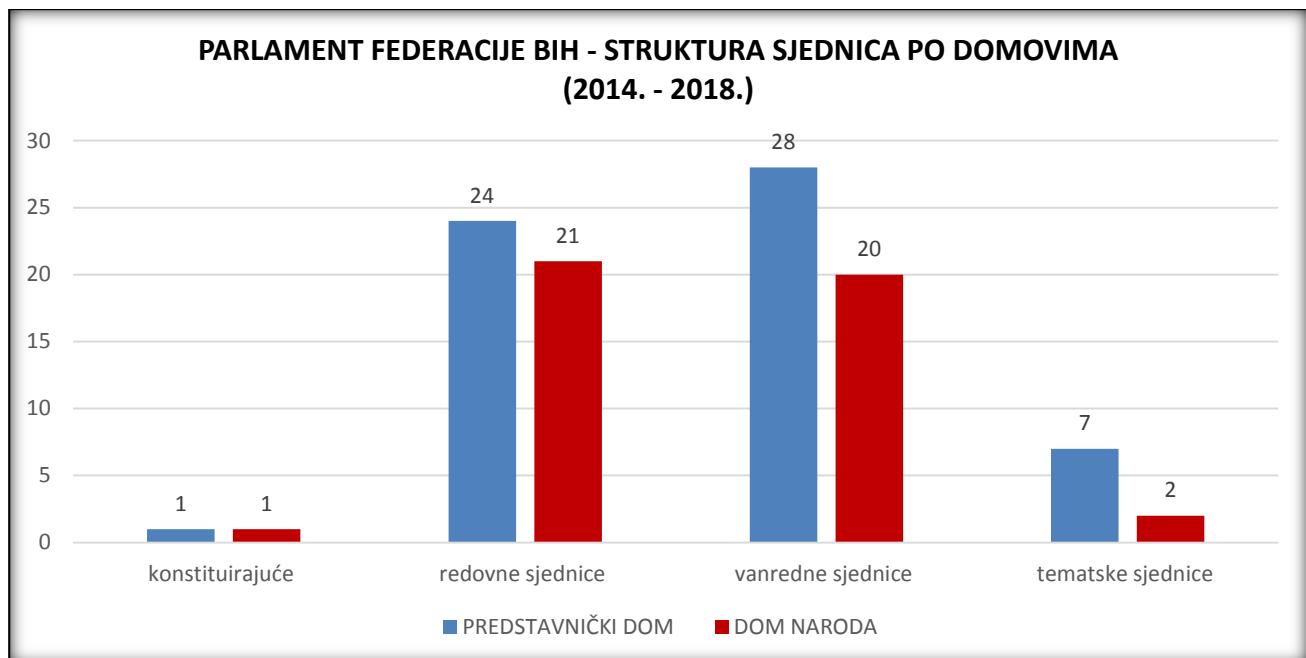
PREDSTAVNIČKI DOM PFBIH
(strukura predsjedničkih pozicija u radnim tijelima po gender komponenti)

Grafikon 22.

5. OSNOVNE INFORMACIJE I RADU INSTITUCIJE

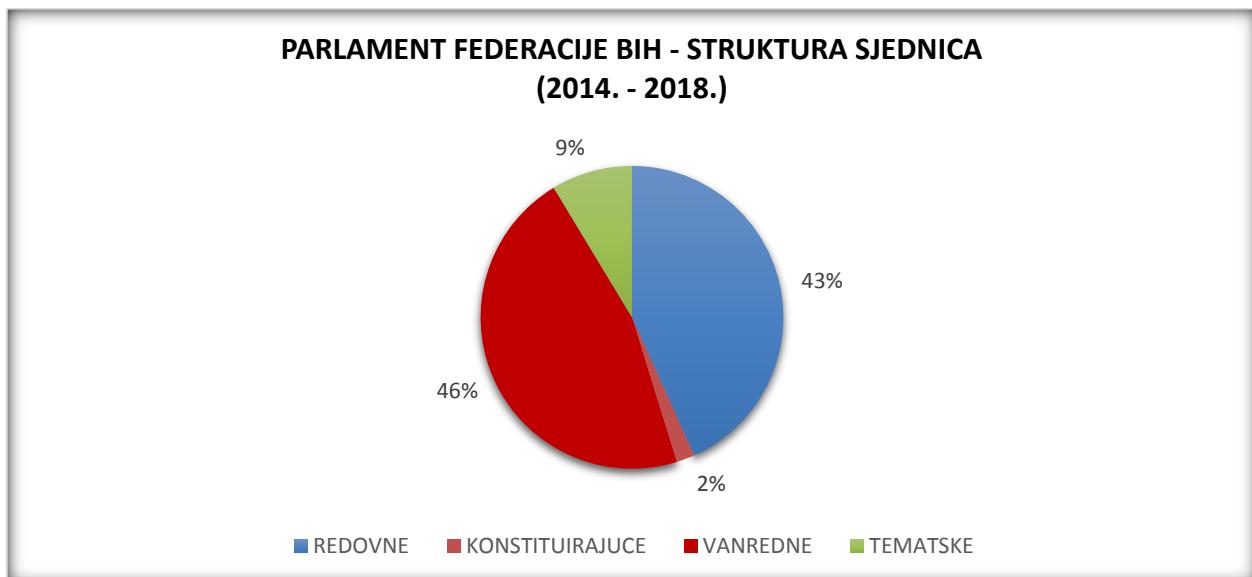
Oba doma Parlamenta Federacije BiH održala su tokom aktuelnog mandata ukupno 104 sjednice, od kojih Predstavnički dom 60, a Dom naroda 44.

Grafikon 23.

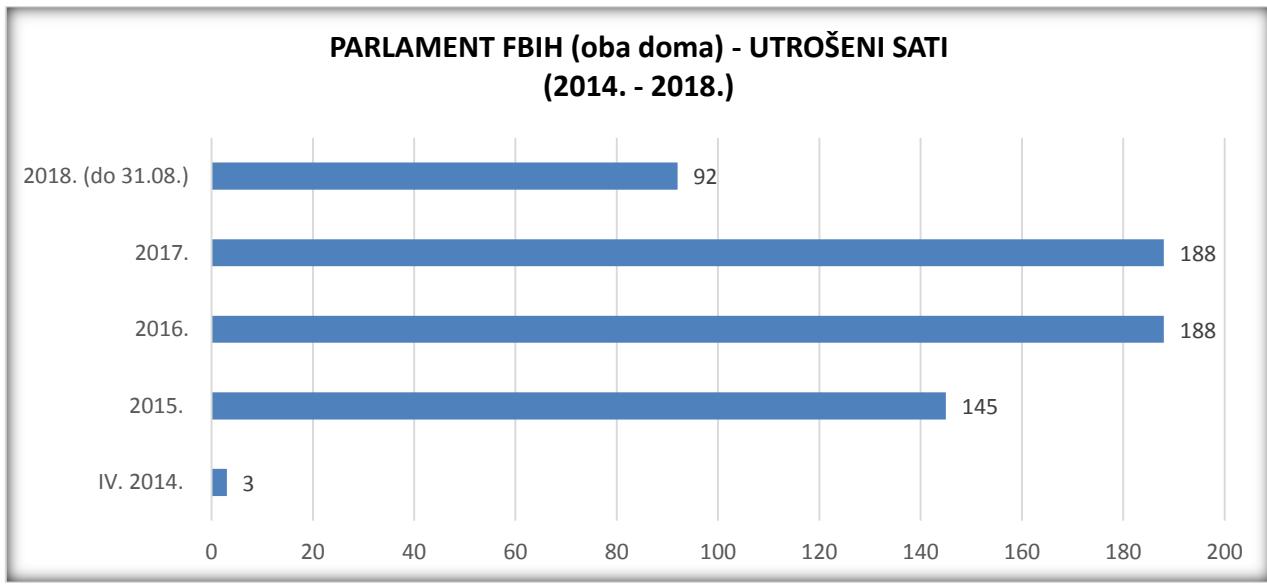
U 2014. godini Predstavnički dom PFBIH jedini je zasjedao u četvrtom kvartalu 2014. godine. Na održane 2 sjednice (1 konstituirajuća i 1 vanredna) u okviru 3.30 sata realizovano je 11 mjera. Dom naroda nije ni konstituisan do kraja 2014. godine, nego je konstitutivnu sjednicu započeo tek 15.1.2015. godine. Aktuelni mandat je dočekalo preko 200 mjera naslijedenih iz mandata 2010. – 2014., sa statusom „u proceduri“.

Od 104 sjednice, dvije (2) su konstituirajuće, 45 redovnih, 48 vanrednih i 9 tematskih.

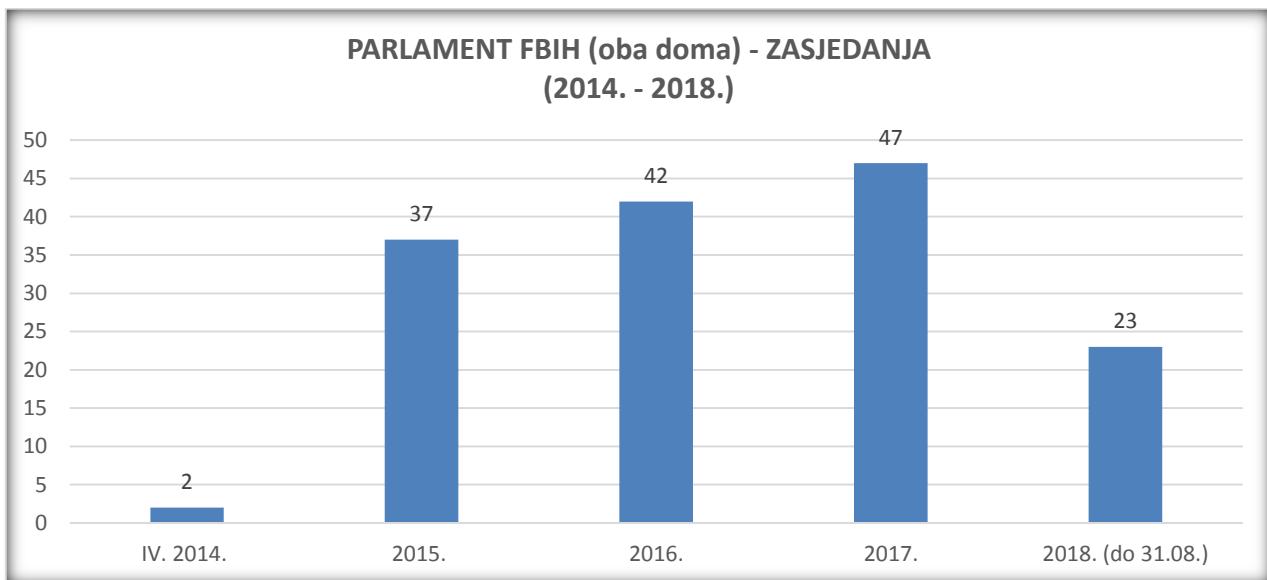
Grafikon 24.

Poslanici i delegati proveli su na sjednicama 616 sati ili 77 osmosatni radni dan. Predstavnički dom zasjedao je ukupno 427 sati (53 osmosatna radna dana), a Dom naroda 189 sati (24 osmosatna radna dana).

Grafikon 25.

S obzirom da su sjednice i jednog i drugog doma povremeno održavane u nekoliko nastavaka, 104 održane sjednice realizovane su u okviru 151 zasjedanja.

Grafikon 26.

Oba doma PFBIH održala su u 2015. godini 28 sjednica (14 Predstavnički i 14 Dom naroda), od kojih je 1 konstituirajuća, 16 vanrednih i 11 redovnih. Poslanici i delegati proveli su na sjednicama ukupno 145 sati (što je ekvivalent za 18 osmosatnih radnih dana), na održanih 37 zasjedanja (18 Predstavnički dom i 19 Dom naroda). U pogledu strukture razmatranih mjera u oba doma PFBIH došlo je do značajne promjene tek na kraju 2015. godine, kada je i realizovan najveći broj zakona u 2015. godini. Najveći broj mjera razmatran je četvrtom kvartalu. Tokom 2016. godine oba doma Parlamenta Federacije BiH održala su ukupno 30 sjednica (po 15 sjednica svaki od domova)²⁰ i to 17 redovnih sjednica, 11 vanrednih i 2 tematske. Sjednice su održane u okviru 188 sati zasjedanja (vremenski ekvivalent 23 osmosatna radna dana), te 42 zasjedanja, od kojih 20 Predstavničkog doma i 22 Doma naroda. Dvije (2) tematske sjednice održane su samo u Domu naroda. Stabilizacija odnosa parlamentarne većine i u 2016. godini naizražajnija je bila na kraju godine, pa je posmatramo li rad Parlament Federacije BiH u 2016. godini u cijelosti najbolji rezultati po svim parametrima zabilježen u posljednjem, IV kvartalu.

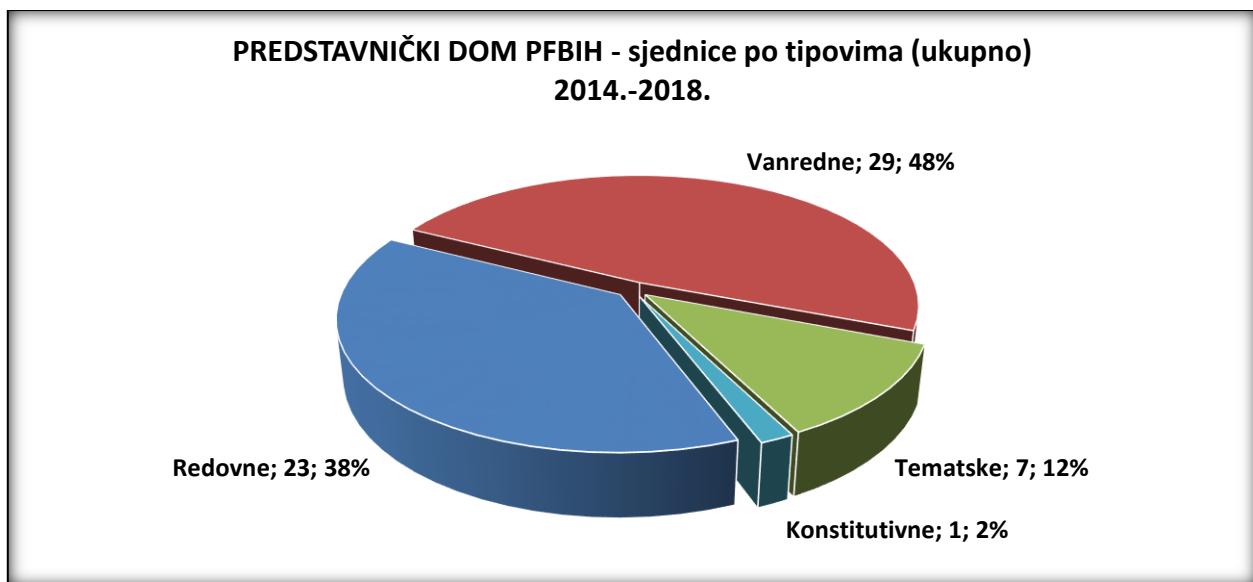
U 2017. godini u PFBIH je održano ukupno 28 sjednica (15 redovnih, 9 vanrednih i 4 tematske) u okviru 47 zasjedanja (30 u Predstavničkom i 17 u Domu naroda). Poslanici i delegati proveli su na sjednicama ukupno 188 sati, što posmatrano po danima predstavlja 1 radni mjesec. U 2017. godini više od polovine ukupnog broja održanih sjednica imalo je karakter redovnih (54%), gotovo jednako kao u prethodnoj, 2016. godini, dok je u 2015. godini održano više vanrednih sjednica u odnosu na redovne.

²⁰ Dom naroda je, zapravo, održao 15 kompletnih sjednica i završetak jedne redovne sjednice, započete u novembru prethodne godine.

U 2018. godini održano je ukupno 16 sjednica oba Doma PFBIH, i to 10 u Predstavničkom domu i 6 u Domu naroda. Čak 11 sjednica imalo je karakter vanrednih, dok su održane samo 2 redovne sjednice i to po 1 u svakom od domova. Poslanici i delegati proveli su na sjednicama ukupno 92 sata. U Predstavnikom domu održane su i 3 tematske sjednice. Jedna posvećena pitanju depolitizacije obrazovanja u FBIH, jedna (1) vezano za probleme i status boračke populacije i jedna (1) tematska sjednica po pitanju „Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu“.

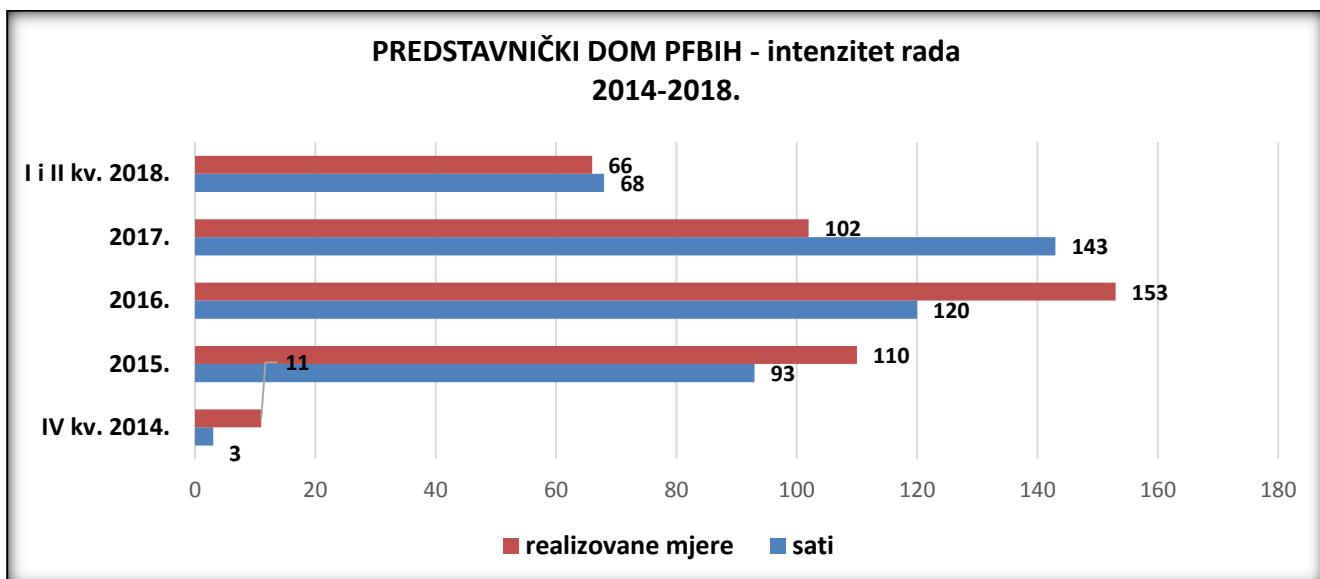
5.1. PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BIH

Predstavnički dom Parlamenta FBIH održao je tokom 4 godine mandata ukupno 60 sjednica, od kojih 1 konstituirajuću, 23 redovnih, 29 vanredne i 7 tematskih. Poslanici su na zasjedanjima proveli 427 sati (što je ekvivalent za 53 radna dana), u okviru kojih su realizovane 442 mjeru. Najviše mjeru realizovano je u 2016. godini 153 ili 35%, dok je najveću satnicu od 143 sata provedena na sjednicama bilježimo u 2017. godini.

Grafikon 27.

Posmatrano po godinama tokom perioda 2014. – 2018. godina dinamika rada Predstavničkog doma PFBIH bila je različita u pogledu satnice i realizacije mjeru. Najveća efikasnost u pogledu omjera ova 2 parametra zabilježena je u 2017. godini.

Grafikon 28.

Posmatramo li kvartalne periode unutar svake godine mandata, uviđamo da su promjene u odnosima stranaka vladajuće koalicije značajno uticale da dinamiku realizacije mjer i intenziteta rada generalno. U nastavku navodimo detaljnije informacije za svaku godinu pojedinačno.

Nakon održavanja Opštih izbora 2014 godine u 4. kvartalu zasjedao je samo Predstanički dom. Na 2 održane sjednice Predstavničkog doma Parlamenta FBiH realizovano je svega 7 tačaka dnevnog reda.²¹ i 11 mjer.

Predstavnički dom PFBIH održao je u 2015. godini 14 sjednica, od kojih 5 redovnih i 9 vanrednih. Od ukupnog broja sati utrošenih na zasjedanja Predstavničkog doma PFBIH u 2015. godini (93), 2/3 satnice odnosi se na četvrti kvartal (65), kada je 70% mera od ukupne realizacije u 2015. godini (110). Predstavnički dom u 2015. godini nije zasjedao čak 5 mjeseci.

U 2016. godini Predstavnički dom Parlamenta Federacije BIH održao je ukupno 15 sjednica, od kojih 9 redovnih i 6 vanrednih. Na ista je utrošeno 120 radnih sati (ekvivalent 15 osmosatnih radnih dana), te održano 20 zajedanja. Deseta (10.) redovna sjednica Predstavničkog doma PFBIH imala je najviše neuspjelih pokušaja održavanja i okončana je sedam (7) mjeseci nakon prvog zakazivanja zasjedanja, zbog Zakona o igrama na sreću, jednom od ključnih razloga sporenja koalicionih partnera tokom 2016. godine. Tokom 2016. godine Predstavnički dom realizovao je 153 mjeru.

²¹ Pored aktivnosti na konstituisanju Doma, realizovane su samo 3 mjeru – Odluka o privremenom finansiranju FBiH za period januar–mart 2015. godine u iznosu 421.823.778 KM, prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u FBiH, koji se odnosi na finasiranje Grada Mostara (predlagači: klubovi poslanika SDA, HDZ i DF u Predstavničkom domu) i Izvještaj o popunjavanju sastava radnih tijela Predstavničkog doma Parlamenta FBiH.

Polovina od ukupno 20 zasjedanja održana je u IV kvartalu, dok je u I kvartalu zabilježena najveća realizacija mjera, 70% od ukupne godišnje realizacije.

PD Parlamenta Federacije BiH održao je u 2017. godini 18 sjednica (u okviru 30 zasjedanja), od kojih 8 redovnih, 6 vanrednih i 4 tematske. Poslanici su na sjednicama proveli nešto više od 143 sata (18 osmosatnih radnih dana). Realizovane su 102 mjere. 24. redovna (26.09.2017.) i 24. vanredna (28.12.2017.) sjednica Predstavničkog doma PFBIH nisu održane jer se poslanici nisu mogli dogоворити oko dnevnog reda, odnosno izglasati isti sa potrebnom većinom, pa su rezultirale neusvajanjem dnevnog reda. Dnevni red za 21. (16.05.2017.) i 22 (14.06.2017.) redovnu sjednicu Predstavničkog doma PFBIH dobili su potrebnu većinu tek ponovljenim glasanjem. Na nastavku 23. sjednice Predstavničkog doma PFBIH, održanom 26.07.2017. godine, nijedna tačka dnevnog reda nije usvojena, odnosno nije dobila dovoljnu podršku ni poslanika stranaka vladajuće većine, iako su se dvije odnosile na provođenje odluka Ustavnog suda FBiH. Ovaj dom nije zasjedao u 2017. godini 2 mjeseca. Četiri (4) zasjedanja u Predstavničkom domu PFBIH prekinuta su na prijedlog Kolegija.

Dodatno, u Predstavničkom domu PFBIH jedno (1) zasjedanje prekinuto je na zahtjev kluba poslanika. Razlog prekida uglavnom je bilo neslaganje koalicionih partnera oko izjašnjavanja o pojedinim zakonskim prijedlozima. Klubovi poslanika SDP i DF u PD PFBIH podnijeli su zahtjev za održavanje više vanrednih tematskih sjedica, po pitanju obrazovanja, boračke populacije, izbornog zakona – izbornih jedinica. Sjednica na temu obrazovanje zakazana je za januar 2018. godine, ali je ista prolongirana. Pitanje vezano za boračku populaciju uvršteno je i razmatrano na sjednici održanoj u prvom mjesecu 2018. godine. Sjednica vezano za pitanje izbornih jedinica, zakazana od strane klubova predлагаča (januar, 2018.) nije održana zbog nedostatka kvoruma. 26. redovna sjednica Predstavničkog doma PFBIH (19.12.2017.) prekinuta je nakon usvajanja dnevnog reda i nije nastavljena do okončanja ovog izvještajnog perioda. Za sjednicu je bilo planirano 14 tačaka, od kojih 9 zakona (5 u formi prijedloga i 4 u formi nacrta). Dnevni red je podržan glasovima poslanika opozicionih stranaka, a prije izjašnjavanja o istom sjednicu su napustili poslanici klubova HDZ BiH – HNS i HDZ 1990.

Naime na dnevni red je nakon višesatne rasprave uvršten Zaključak na prijedlog poslanika Damira Mašića (SDP), pod nazivom „Zaključak o brisanju svih etničkih prefiksa iz naziva javnih preduzeća i preduzeća sa većinskim državnim kapitalom u kojima pravo upravljanja vrši Vlada FBiH“.

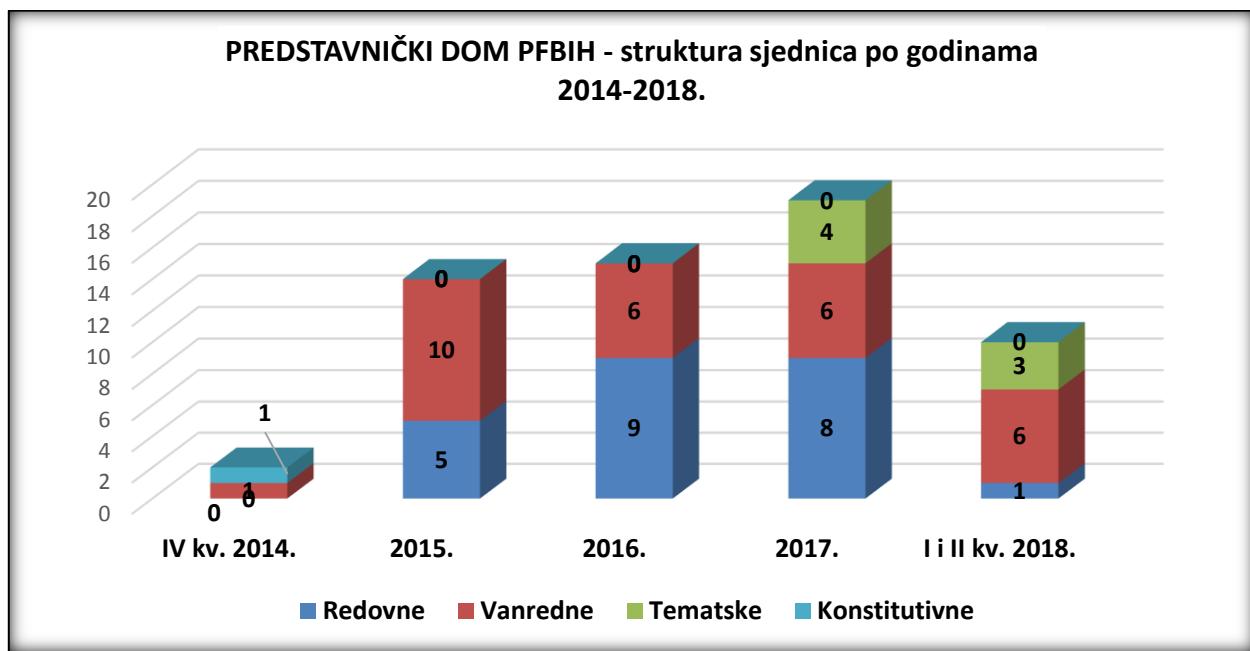
Poslanici stranaka HDZ BIH – HNS i HDZ 1990 napustili su sjednicu prije izjašnjavanja o dnevnom redu, a predsjednici Kluba HDZ BIH – HNS i HDZ 1990 naglasili kako smatraju da je zaključak nastavak dekonstituiranja i omalovažavanja hrvatskog naroda u čemu ovi klubovi ne želi učestovati, te da je ovo jedan od načina skretanja pažnje sa važnih problema. Ovaj zaključak je nekoliko puta tokom 2017. godine predlagan²² za razmatranje u Predstavničkom domu.

24. vanredna sjednica Predstavničkog doma PFBIH zakazana za 28.12.2017. godine rezultirala je neusvajanjem dnevnog reda (48 poslanika glasalo za, 14 protiv i 11 suzdržanih). Na predmetnoj sjednici je između ostalog trebao biti razmatran Prijedlog Budžeta FBIH za 2018. godinu i Prijedlog Zakona o PIO. Navedenoj sjednici nisu prisustvovali poslanici klubova HNS HDZ BIH i HDZ 1990, nastavljajući protest zbog uvrštavanja na dnevni red 26. redovne sjednice Zaključka o brisanju svih etničkih prefiksa iz naziva javnih preduzeća i preduzeća sa većinskim državnim kapitalom u kojima pravo upravljanja vrši Vlada FBiH".

U 2018. godini Predstavnički dom održao 10 sjednica, od kojih samo 1 redovnu, 6 vanrednih i 3 tematske. Realizovano je 66 mjera tokom 67 sati zasjedanja. (8 radnih dana). 3 tematske sjednice bile su posvećene pitanju depolitizacije obrazovanja u FBIH, problemi i status boračke populacije, dok je jedna tematska sjednica bila posvećena pitanju „Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu“. Navedenoj sjednici nisu prisustvovali poslanici HDZ BIH i HDZ 1990 zbog nastale krize u odnosima stranaka vladajuće koalicije. Poslanicima Predstavničkog doma PFBIH između ostalih se obratila poslank u Evropskom parlamentu g. Tanja Fajon. Sjednici je prisustvovao specijalni predstavnik EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark koji je poručio da neke od narednih aktivnosti uključuju dostavljanje odgovora na oko 600 dodatnih pitanja Evropske komisije.

Struktura održanih sjednica Predstavničkog doma PFBIH bila je različita posmatrano po godinama.

²² Predlagač zaključka nije prisustvovao dijelu sjednice nakon pauze koja je održana vezano za usaglašavanje za dalji rad ovog zasedanja. Prijedlog uvrštavanja zaključka izazvao je različite stavove i mišljenja tokom rasprave. Također je naglašeno da se ovim pravi presedan jer za tačku nema nikakvog materijala, a istovremeno nikada do sada nije bila praksa da se zaključak tretira kao tačka dnevnog reda. Iznijete su i kvalifikacije da je riječ o potezu u pravcu dobijanja medijske pažnje, s obzirom da je poznato da isti neće biti podržan u Domu naroda PFBIH.

Grafikon 29.

U nastavku slijede detaljnije informacije sa tabelarnim pregledima broja održanih sjednica, planiranih i realizovanih tačaka i mjera, kao i realizovane satnice u Predstavničkom domu PFBIH u periodu od 2014. – 2018. godina.

**PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BIH – osnovne informacije o radu
2014. – 2018.**

2014. GODINA

Rbr zasj	Datum	Rbr sjednice	Tip	Planirano tačaka	Realizovano tačaka	Planirano mjera	Realizovano mjera	Trajanje
1	02-12-2014	0	Konstituirajuća	4	4	8	8	02:10
2	29-12-2014	1	Vanredna	3	3	3	3	01:20
			UKUPNO	7	7	11	11	03:30

2015. GODINA²³

1	09-02-2015	3	Vanredna sjednica	3	3	3	3	00:40
2	09-02-2015	2	Vanredna sjednica	4	4	4	4	00:27
3	31-03-2015	4	Vanredna sjednica	1	1	1	1	02:23
4	31-03-2015	5	Vanredna sjednica	5	5	5	9	01:26
5	13-05-2015	1	Redovna sjednica	10	10	10	10	06:02

²³ Druga (2.) redovna sjednica Predstavničkog doma PFBIH, iako je bila sazvana za 16. i 17. juni, ne smatra se održanom zbog neusvajanja dnevnog reda. (Na raspravu o dnevnom redu, a prije izjašnjavanja o istom, za koji su bile predložene 24 tačke, utrošeno je preko 4 sata.)

6	29-05-2015	6	Vanredna sjednica	1	1	1	1	05:55
7	31-07-2015	7	Vanredna sjednica	8	8	8	8	10:45
8	09-10-2015	9	Vanredna sjednica	1	1	1	1	00:10
9	09-10-2015	8	Vanredna sjednica	17	17	18	18	07:45
10	23-10-2015	10	Vanredna sjednica	4	4	4	4	08:38
11	27-10-2015	3	Redovna sjednica - početak	27	14	28	14	06:58
12	28-10-2015	3	Redovna sjednica	0	12	0	13	06:31
13	28-10-2015	11	Vanredna sjednica	1	1	1	1	00:23
14	17-11-2015	4	Redovna sjednica - početak	15	11	15	11	10:27
15	01-12-2015	5	Redovna sjednica - početak	7	0	7	0	00:45
16	01-12-2015	4	Redovna sjednica	0	2	0	2	07:48
17	02-12-2015	5	Redovna sjednica	0	5	0	5	09:00
18	22-12-2015	6	Redovna sjednica	9	9	9	9	08:00
			UKUPNO:	113	104	115	110	93:28
			Prosječno:	6,2	5,7	6,4	6,1	

2016. GODINA**PRVI KVARTAL**

1	26-01-2016	7	Redovna sjednica - početak	20	0	20	0	00:00
2	03-02-2016	7	Redovna sjednica		19		20	08:24
3	23-02-2016	8	Redovna sjednica	17	16	17	18	07:36
4	22-03-2016	9	Redovna sjednica - početak	16	1	16	1	07:14
5	23-03-2016	9	Redovna sjednica - nastavak		4		4	05:58

DRUGI KVARTAL

6	19-04-2016	9	Redovna sjednica		10		11	07:29
7	20-04-2016	10	Redovna sjednica - početak	15	0	15	0	05:26
8	17-05-2016	10	Redovna sjednica - nastavak		0		0	03:53
9	18-05-2016	10	Redovna sjednica - nastavak		0		0	01:50
10	18-05-2016	11	Redovna sjednica	11	10	12	11	06:29
11	30-05-2016	12	Vanredna sjednica	2	2	2	2	02:13

TREĆI KVARTAL

12	13-07-2016	12	Redovna sjednica - početak	23	10	23	10	08.50
13	26-07-2016	12	Redovna sjednica - nastavak		0		0	00:00
14	26-07-2016	10	Redovna sjednica - nastavak		0		0	00:00
15	26-07-2016	13	Redovna sjednica - početak	18	0	18	0	00:00

ČETVRTI KVARTAL

16	18-10-2016	13	Vanredna sjednica	2	2	2	2	02:30
17	18-10-2016	14	Vanredna sjednica	1	1	1	1	01:32

18	08-11-2016	12	Redovna sjednica		13		12	03:46
19	09-11-2016	15	Vanredna sjednica	3	3	3	3	08:15
20	29-11-2016	16	Vanredna sjednica - početak	11	10	11	10	06:04
21	30-11-2016	10 ²⁴	Redovna sjednica	11	9	11	9	05:30
22	30-11-2016	16	Vanredna sjednica		1		1	01:15
23	13-12-2016	13	Redovna sjednica	9	9	10	10	07:45
24	14-12-2016	14	Redovna sjednica - početak	12	10	12	10	04:20
25	20-12-2016	17	Vanredna sjednica	6	6	6	6	06:25
26	20-12-2016	14	Redovna sjednica	0	1	0	1	00:10
27	21-12-2016	16	Redovna sjednica	9	0	9	0	00:00
28	21-12-2016	15	Redovna ²⁵ sjednica	11	10	12	11	07:05
			UKUPNO:	197	147	202	153	119:59
			Prosječno	7	5.3	7.2	5.5	04:17

2017. GODINA**PRVI KVARTAL**

1	24-01-2017	16	Redovna sjednica - početak	8	7	10	7	08:01
2	25-01-2017	16	Redovna sjednica		1		3	00:05
3	25-01-2017	17	Redovna sjednica	9	8	9	8	06:34
4	15-02-2017	18	Redovna sjednica	8	7	8	7	12:08
5	14-03-2017	19	Redovna sjednica - početak	11	5	12	5	09:41
6	15-03-2017	1	Tematska sjednica - početak	1	0	1	0	05:26
7	21-03-2017	18	Vanredna sjednica	1	1	1	1	03:55
8	22-03-2017	2	Tematska sjednica - početak	1	0	1	0	04:37
9	22-03-2017	1	Tematska sjednica		1		1	00:21
10	22-03-2017	19	Redovna sjednica - nastavak		3		4	02:42

DRUGI KVARTAL

11	11-04-2017	2	Tematska sjednica		1		1	00:34
12	11-04-2017	3	Tematska sjednica - početak	1	0	1	0	03:18
13	11-04-2017	19	Vanredna sjednica - početak	1	0	1	0	03:15
14	25-04-2017	20	Redovna sjednica - početak	10	7	16	7	09:40
15	26-04-2017	20	Redovna sjednica		1		7	00:51
16	26-04-2017	19	Redovna sjednica		2		2	02:19

²⁵ Specificnost je na ovoj sjednici evidentirana u pogledu sljedeće tačke: a) Prijedlog Odluke o izvještaju o radu Nadzornog odbora Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje za 2014. godinu broj NOFZ-05-3-6-1/15,b) Prijedlog Odluke o izvještaju o radu Nadzornog odbora Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje za 2015. godinu broj NOFZ-05-3-2-1/16, Parlament se nije izjašnjavao o izvještajima, nego o odluci Vlade FBIH da se ne podrži Izvještaj o radu Nadzornog odbora PIO MIO FBIH.

17	16-05-2017	21	Redovna sjednica - početak	11	7	11	7	08:40
18	17-05-2017	21	Redovna sjednica		4		4	01:44
19	17-05-2017	4	Tematska sjednica - početak	1	0	1	0	06:39
20	17-05-2017	19	Vanredna sjednica		1		1	00:03
21	14-06-2017	4	Tematska sjednica		1		1	00:18
22	14-06-2017	3	Tematska sjednica		1		1	00:15
23	14-06-2017	22	Redovna sjednica	6	4	6	4	05:13

TREĆI KVARTAL

24	25-07-2017	23	Redovna sjednica - početak	16	5	17	5	05:40
25	25-07-2017	20	Vanredna sjednica	1	1	1	1	01:00
26	26-07-2017	23	Redovna sjednica		6		7	07:51
27	26-09-2017	24	Redovna sjednica - početak	12		12		06:50 Nije održana zbog ne

ČETVRTI KVARTAL

28	30-10-2017	21	Vanredna sjednica	6	6	8	8	04:41
29	21-11-2017	22	Vanredna sjednica	5	5	5	5	06:10
30	22-11-2017	25	Redovna sjednica	15	0	15	0	0:00 Odgodjena
31	06-12-2017	23	Vanredna sjednica	5	5	5	5	08:02
32	19-12-2017	26	Redovna sjednica	14	0	14	0	07:53 Prekinuta nakon usva
33	28-12-2017	24	Vanredna sjednica	8	0	8	0	00:50 Nije održana zbog ne
			Ukupno:	151	90	163	102	143:23
			Prosječno:	4.6	2.7	4.9	3.1	04:20

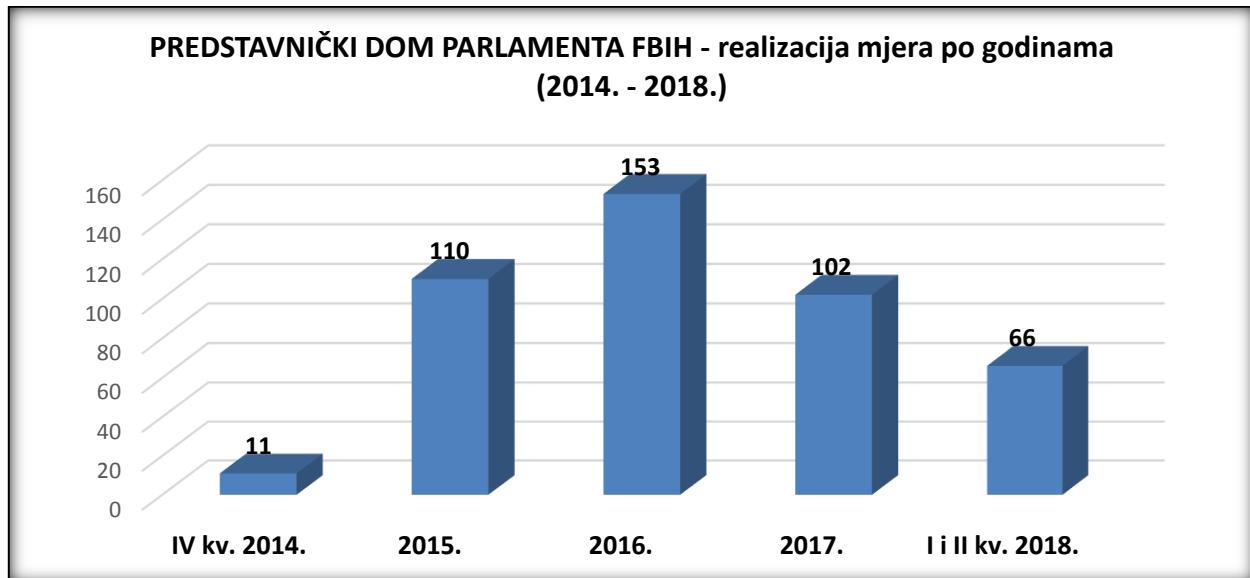
2018. GODINA**PRVI KVARTAL**

1	16-01-2018	25	Redovna sjednica	13	0	13	0	00:00
2	17-01-2018	5	Tematska sjednica	1	0	1	0	00:00
3	17-01-2018	25	Vanredna sjednica	7	7	7	7	09:20
4	23-01-2018	27	Vanredna sjednica	1	0	1	0	00:00
5	24-01-2018	26	Vanredna sjednica	3	3	3	3	11:09

DRUGI KVARTAL

6	17-04-2018	5	Tematska sjednica - početak	1	0	1	0	05:25
7	18-04-2018	28	Vanredna sjednica - početak	17	10	17	10	04:54
8	22-05-2018	28	Vanredna sjednica	0	6	0	6	02:49
9	22-05-2018	29	Vanredna sjednica	9	9	13	13	02:04

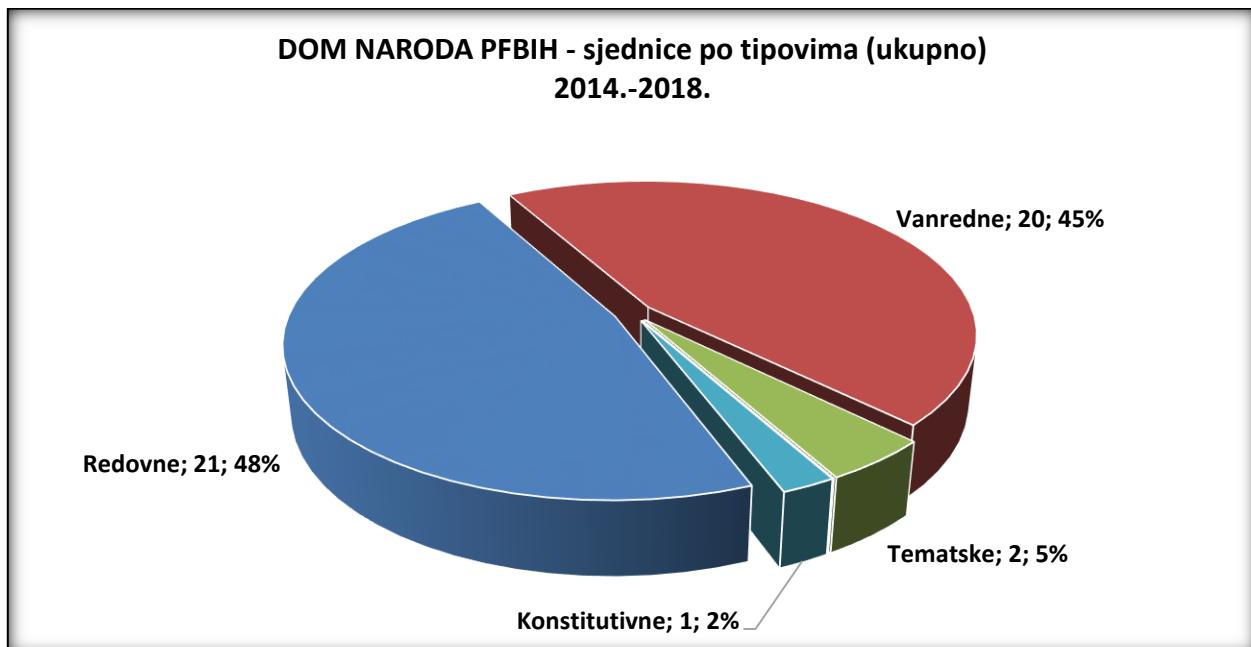
10	23-05-2018	6	Tematska sjednica	1	1	1	1	06:45
11	19-06-2018	27	Redovna sjednica - početak	37	12	37	12	06:55
12	20-06-2018	31	Vanredna sjednica	1	1	1	1	00:20
13	20-06-2018	30	Vanredna sjednica	10	9	10	9	04:30
14	26-06-2018	7	Tematska sjednica	1	1	1	1	04:00
			UKUPNO:	105	62	109	66	67:06
			Prosječno:	7	4,1	7,3	4,4	04:28

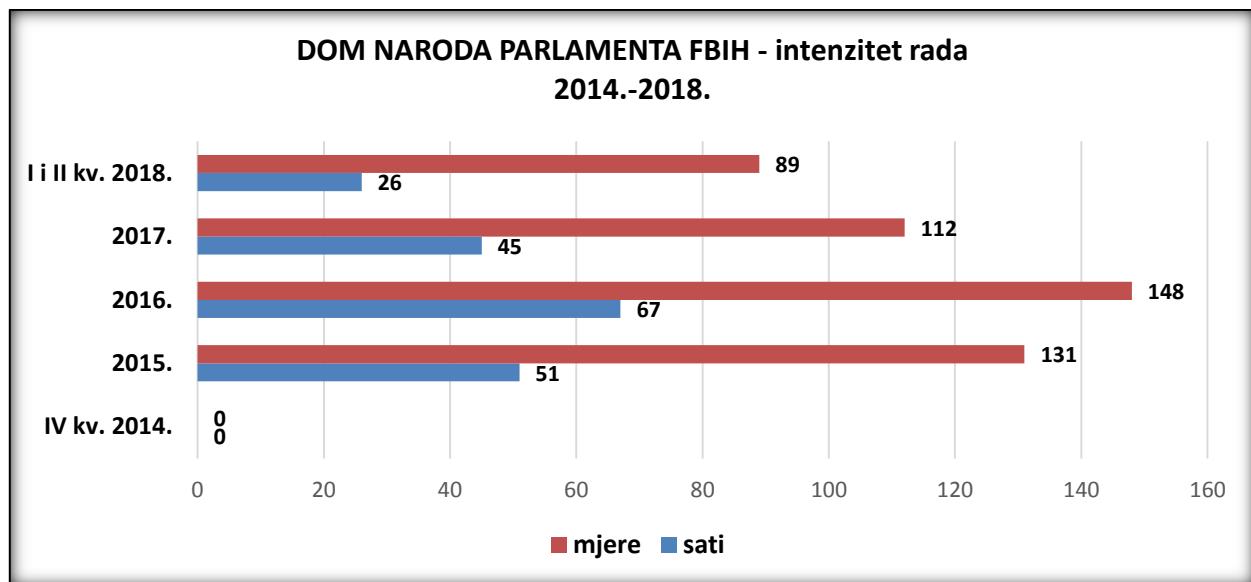
Grafikon 30.

5.3 DOM NARODA PARLAMENTA FBIH

Dom naroda održao je tokom 4 godine ukupno 44 sjednice, od kojih 1 konstituirajuću, 21 redovnu, 20 vanrednih i 2 tematske. Delegati su na 44 održane sjednice utrošili 189 sati, a na istim je realizovano ukupno 480 mjera.

Grafikon 31.

Grafikon 32.

Posmatrano po godinama tokom perioda 2014. – 2018. godina dinamika rada Doma naroda PFBIH bila je različita u pogledu satnice i realizacije mjera. Najveća efikasnost u pogledu omjera ova 2 parametra zabilježena je u 2017. godini, jednako kao u primjeru Predstavniškog doma, ali i u izbornoj (2018. godini).

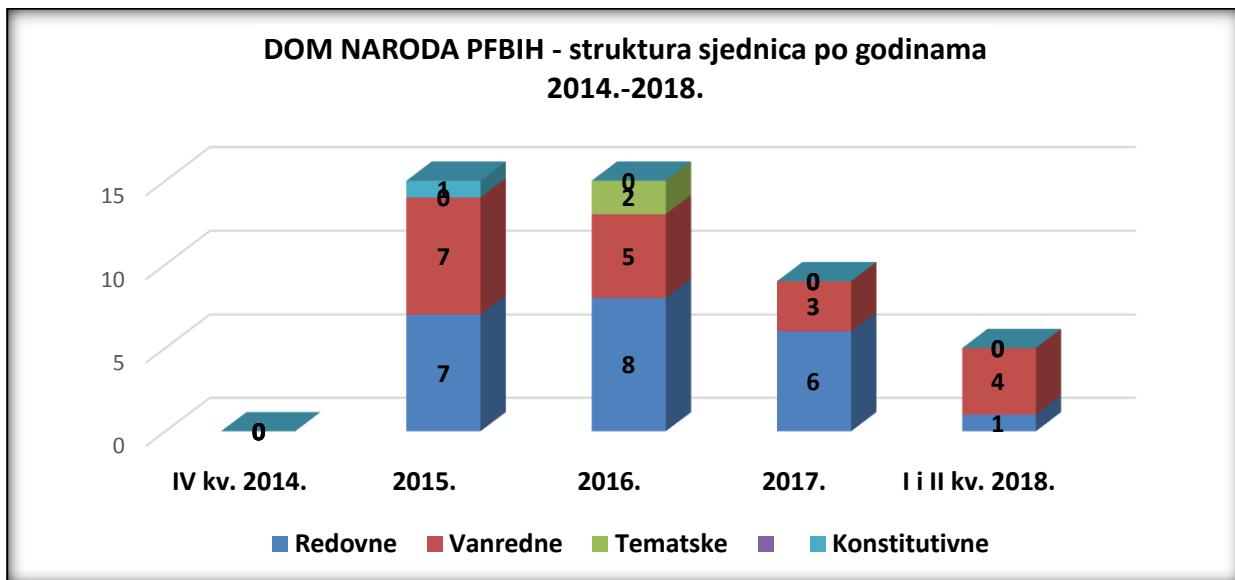
Posmatramo li kvartalne periode unutar svake godine mandata, uviđamo da su promjene u odnosima stranaka vladajuće koalicije značajno uticale da dinamiku realizacije mjera i intenziteta rada generalno. U nastavku navodimo detaljnije informacije za svaku godinu pojedinačno.

Dom naroda PFBIH je prvu sjednicu u aktuelnom mandatu održao u januaru 2015. godine. Pored konstituirajuće sjednice u 2015. godini održano je još 13 sjednica (6 redovnih i 7 vanrednih sjednica). Dakle, u Domu naroda je u 2015. godini jednako kao i u Predstavničkom domu za godinu dana održano ukupno 15 sjednica, u okviru 16 kalendarskih dana (6 osmosatna radna dana), a 19 zasjedanja. Realizovana je 131 mjera kroz 119 tačaka dnevnog reda. Najveću efikasnost i kod Doma naroda bilježimo u četvrtom kvartalu u pogledu u kojem je utrošeno 50% od ukupnog broja sati provednih na sjednicama, te realizovano gotovo $\frac{1}{2}$ od ukupnog broja razmatranih mjer. Dom naroda u 2015. nije zasjedao 2 mjeseca.

Tokom 2016. godine Dom naroda održao je 8 redovnih, 5 vanrednih i 2 tematske sjednice. Na sjednice je utrošeno ukupno nešto više od 67 radnih sati ili 8 osmosatnih radnih dana, odnosno 18 kalendarskih dana. Realizovano je ukupno 148 mjer u okviru 139 realizovanih tačaka. Dom naroda je realizovao navedeno u okviru 22 održana zasjedanja. Dom naroda PFBIH jednako kao i Predstavnički dom najneefikasniji bio u trećem kvartalu, periodu u kojem je posebno eskaliralo neslaganje koalicionih partnera. Dom naroda PFBIH u 2016. godini nije zasjedao tokom 3 mjeseca. Realizovano je čak 43% tačaka samo tokom posljednjeg mjeseca. U pogledu strukture razmatranih mjer, u oba doma PFBIH, u 2016. godini, najveći procenat razmatranih mjer odnosi se na zakone i u oba doma iznosi preko 50%.

Dom naroda PFBIH je tokom 45 sati zasjedanja (nepunih 6 osmosatnih radnih dana) u 2017. godini održao 9 sjednica (6 redovnih i 3 vanredne). Sjednice su održane u okviru 17 zasjedanja. U tri (3) mjeseca nije održano nijedno zasjedanje. Realizovano je ukupno 112 mjer. Preko 60% mjer od ukupnog broja realizovano je u prvom kvartalu, kada je i održan najveći broj zasjedanja i utrošeno najviše vremena - polovina od ukupnog. 4 zasjedanja Doma naroda PFBIH prekinuta su na prijedlog kolegija, dok je 1 zasjedanje prekinuto je zbog nedostatka kvoruma. Razlog prekida uglavnom je bilo neslaganje koalicionih partnera oko izjašnjavanja o pojedinim zakonskim prijedlozima.

U izbornoj, 2018. godini Dom naroda PFBIH održao je 6 sjednica (1 redovnu i 5 vanrednih). Realizovano je 89 mjer tokom 26 sati zasjedanja (ili nšto više od 3 radna dana).

Grafikon 33.

U nastavku slijede detaljnije infomacije sa tabelarnim pregledima broja održanih sjednica, planiranih i realizovanih tačaka i mjera, kao i realizovane satnice u Domu naroda PFBIH u periodu od 2014. – 2018. godina.

**DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH – osnovne informacije o radu
2014. – 2018.**

2014. GODINA									
NIJE BILO AKTIVNOSTI									
2015. GODINA									
Rbr	Datum	Rbrj sjednice	Tip	Planirano tačaka	Realizovano tačaka	Planirano mjera	Realizovano mjera	Trajanje	
1	15-01-2015	0	Konstituirajuća sjednica - početak	7	4	7	4	05:40	
2	30-01-2015	1	Vanredna sjednica	2	2	2	5	00:29	
3	30-01-2015	0	Konstituirajuća sjednica - nastavak	0	2	0	2	00:17	
4	09-02-2015	0	Konstituirajuća sjednica - nastavak	0	1	0	1	00:24	
5	09-02-2015	0	Konstituirajuća sjednica	0	1	0	1	00:37	
6	31-03-2015	2	Vanredna sjednica	5	5	5	9	00:50	
7	28-05-2015	1	Redovna sjednica	9	9	15	9	04:08	
8	08-06-2015	3	Vanredna sjednica	4	4	4	4	03:00	
9	15-07-2015	2	Redovna sjednica	24	24	25	25	04:20	

10	30-07-2015	4	Vanredna sjednica	9	8	9	8	04:20
11	30-09-2015	5	Vanredna sjednica	3	3	6	6	02:45
12	08-10-2015	3	Redovna sjednica	17	16	17	16	04:31
13	23-10-2015	6	Vanredna sjednica	1	0	1	0	02:20
14	29-10-2015	4	Redovna sjednica - početak	20	9	21	10	02:29
15	19-11-2015	4	Redovna sjednica	0	10	0	10	03:16
16	19-11-2015	5 ²⁶	Redovna sjednica - početak	10	4	10	4	01:11
17	26-11-2015	6	Redovna sjednica	5	5	5	5	03:08
18	17-12-2015	7	Redovna sjednica	9	8	9	8	06:16
19	29-12-2015	7	Vanredna sjednica	4	4	4	4	01:20
			Ukupno:	129	119	140	131	51:21
			Prosječno:	6,8	6,3	7,4	6,9	02:42

2016. GODINA**PRVI KVARTAL**

1	21-01-2016	1	Tematska sjednica	1	1	1	1	04:53
2	28-01-2016	5	Redovna sjednica - nastavak		0		0	00:00
3	28-01-2016	8	Redovna sjednica - početak	12	0	18	0	00:00
4	11-02-2016	5	Redovna sjednica		5		6	01:04
5	11-02-2016	8	Redovna sjednica		12		17	02:54
6	03-03-2016	9	Redovna sjednica	17	17	17	17	02:39
7	17-03-2016	10	Redovna sjednica - početak	13	0	14	0	01:09
8	31-03-2016	10	Redovna sjednica		12		13	02:55
9	31-03-2016	11	Redovna sjednica - početak	10	3	14	3	02:00

DRUGI KVARTAL

10	14-04-2016	11	Redovna sjednica		7		8	02:29
11	21-04-2016	12	Redovna sjednica - početak	11	6	12	6	03:08
12	12-05-2016	12	Redovna sjednica - nastavak		4		4	05:05
13	12-05-2016	13	Redovna sjednica	7	0	7	0	00:00
14	02-06-2016	13 ²⁷	Redovna sjednica		6		6	02:25
15	23-06-2016	12	Redovna sjednica		1		1	01:15
16	23-06-2016	14 ²⁸	Redovna sjednica - početak	25	1	25	1	02:06

²⁶ Do 31.12.2015. godine nisu realizovane sve planirane mjere sa 5. redovne sjednice.

²⁷Klub delegata iz reda srpskog naroda je predlagao da se na sjednici razmatra pitanje imenovanja potpredsjedavajućeg iz reda srpskog naroda. Prijedlog nije prihvaćen, pa su sjednicu napustili delegati iz reda srpskog naroda iz SDPa i DFa. Istovremeno je Daliborka Milovic (LS) povukla kandidaturu za ovo mjesto

²⁸ Sjednica je prekinuta na osnovu saglasnosti Kolegija, a na zahtjev Kluba delegata iz reda hrvatskog naroda iako je početak sjednice bio najavljen za 11 sati, sjednici je prethodilo održavanje nastavka 12. sjednice na kojoj je izabran potpredsjedavajući iz reda srpskog naroda.

17	30-06-2016	2	Tematska sjednica	1	1	1	1	03:49
TREĆI KVARTAL								
18	07-09-2016	14	Redovna Sjednica nastavak		0		-	04:04
19	15-09-2016	15	Redovna Sjednica početak	11	0	11	0	02:09
ČETVRTI KVARTAL								
20	18-10-2016	8	Vanredna sjednica	3	3	3	3	01:46
21	02-12-2016	9	Vanredna sjednica	3	3	3	3	01:36
22	08-12-2016	14	Redovna sjednica	0	24	0	24	04:28
23	08-12-2016	15	Redovna sjednica - nastavak	8	1	8	1	07:08
24	15-12-2016	15	Redovna sjednica	0	7	0	7	03:39
25	15-12-2016	10	Vanredna sjednica	3	3	3	3	01:45
26	15-12-2016	11	Vanredna sjednica	5	5	5	5	00:17
27	29-12-2016	12	Vanredna sjednica	17	17	18	18	02:44
			Ukupno:	153	139	161	148	67:27
			Prosječno:	5,7	5,1	6	5,5	02:29
2017. GODINA								
PRVI KVARTAL								
1	12-01-2017	16	Redovna sjednica - početak	11	3	15	6	05:16
2	26-01-2017	16	Redovna sjednica – nastavak (prekinuta prije izjašnjavanja o razmatranim mjerama)	0	0	0	0	03:15
3	02-02-2017	16	Redovna sjednica	0	8	0	9	02:20
4	02-02-2017	17	Redovna sjednica - početak	10	2	13	2	01:02
5	09-02-2017	18	Redovna sjednica - početak	19	4	26	4	05:10
6	09-02-2017	17	Redovna sjednica	0	8	0	11	01:38
7	02-03-2017	18	Redovna sjednica	0	15	0	22	01:25
8	02-03-2017	19	Redovna sjednica - početak	7	6	7	6	00:52
9	30-03-2017	19	Redovna sjednica	0	1	0	1	00:05
10	30-03-2017	20	Redovna sjednica	11	9	11	9	01:50
DRUGI KVARTAL								
11	27-04-2017	21	Redovna sjednica - početak	17	0	17	0	04:41
12	01-06-2017	21	Redovna sjednica - nastavak	0	15	0	15	02:35
TRECI KVARTAL								
13	06-07-2017	21	Redovna sjednica - nastavak	0	0	0	0	03:47
14	06-07-2017	22	Redovna sjednica - početak	19	0	19	0	00:00 Nije održana

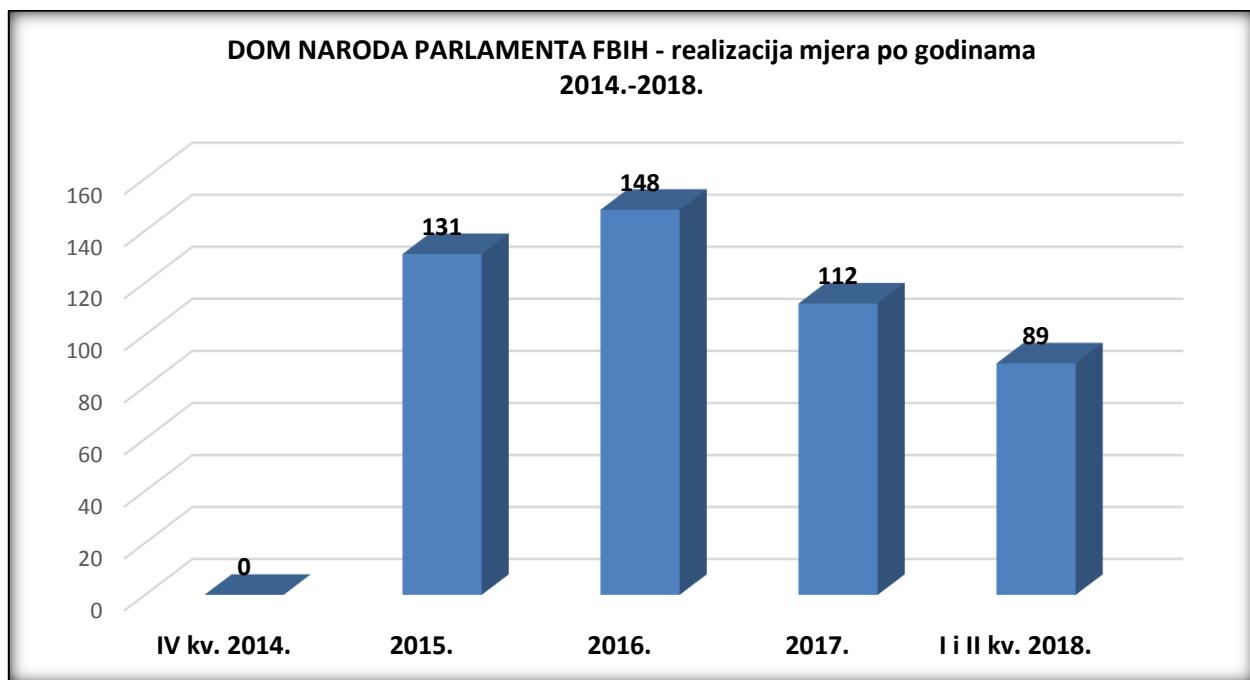
15	21-09-2017	21	Redovna sjednica	0	2	0	2	00:11
16	21-09-2017	13	Vanredna sjednica	11	11	11	11	03:27
ČETVRTI KVARTAL								
17	09-11-2017	14	Vanredna sjednica - početak	9	8	9	8	03:38
18	23-11-2017	14	Vanredna sjednica	0	0	0	0	00:00 Nije održana
19	23-11-2017	22	Redovna sjednica - nastavak	18	0	18	0	00:00 Nije održana
20	07-12-2017	15	Vanredna sjednica	6	6	6	6	03:48
21	21-12-2017	22	Redovna sjednica	20	0	20	0	00:00 Nije održana
			Ukupno:	158	98	172	112	45:00
			Prosječno:	7.5	4.7	8.2	5.3	02:08

2018. GODINA**PRVI KVARTAL**

1	19-01-2018	16	Vanredna sjednica	7	7	7	7	03:02
2	25-01-2018	17	Vanredna sjednica	3	0	3	0	01:43

DRUGI KVARTAL

3	19-04-2018	18	Vanredna sjednica	18	17	18	17	05:40
4	10-05-2018	14	Vanredna sjednica	0	1	0	3	00:15
5	10-05-2018	22	Redovna sjednica - početak	40	17	54	17	05:27
6	06-06-2018	22	Redovna sjednica	0	23	0	37	03:19
7	06-06-2018	19	Vanredna sjednica	7	7	7	7	00:27
			Ukupno:	75	72	89	88	26:34
			Prosječno:	10,7	7,3	12,1	8,9	02:39

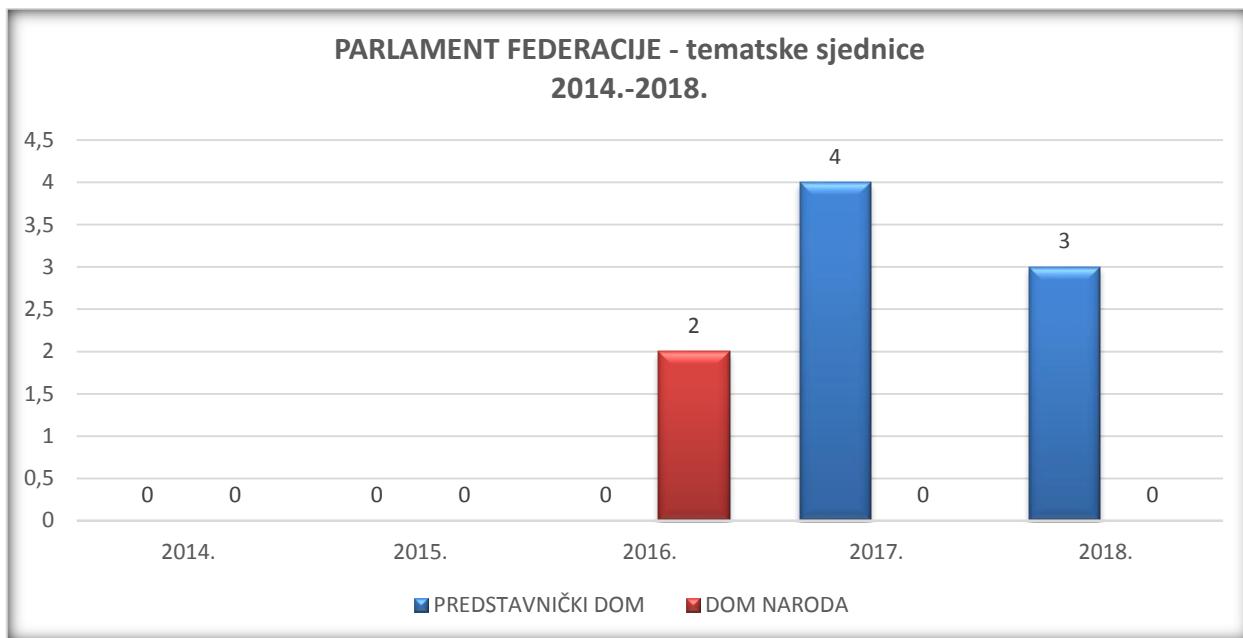
Grafikon 34.

5.4. TEMATSKE SJEDNICE

Tokom mandatnog perioda 2014. – 2018. godina oba doma održala su ukupno 9 tematskih sjednica po različitim pitanjima i to 7 Predstavnički dom , a 2 Dom naroda. Iste su realizovane u 2016. (2), 2017. (4) i 2018. godini (3). Za sjednice su pripremljeni materijali i prezentacije po oblastima. Nakon svake održane sjednice usvojani su zaključci koji su uglavnom obavezivali resorna ministarstva da izrade i upute u dalju proceduru akte identifikovane kao prioritet za rješavanje problema u okviru oblasti koje su razmatrane. Međutim informacije o daljem postupanju po zaključcima sa tematskih sjednica izostaju, uprkos činjenici da su isti u većem dijelu obavezujući. Naime, zaključci sa tematskih sjednica se:

- a) objavljiju u Službenim novinama FBIH (ukoliko radna grupa za izradu istih ukaže na obavezu)
- b) sadrže rokove za realizaciju
- c) sadrže obavezu izvještavanja o dinamici realizacije

Spomenimo također, da je sekretar Ministarstva zdravstva FBIH prilikom održavanja tematske sjednice posvećene zdravstvu podsjetila je da je još 2006. godine održana tematska sjednica Parlamenta FBIH posvećena zdravstvu. Nakon toga, iako je bilo incijativa, do 2016. godine, nije održana nijedna tematska sjednica posvećena zdravstvu.

Grafikon 35.

U nastavku više detalja o održanim tematskim sjednicama u Predstavničkom domu i Domu naroda PFBIH tokom 4 godine.

15. vanredna sjednica Predstavničkog doma, održana 09.11. imala karakter tematske, a njeno održavanje inicirao je Kluba poslanika SDP-a u Predstavničkom domu PFBIH. Na sjednici je bilo planirano razmatranje sljedeće 3 tačke: Informacija Vlade FBiH i Federalnog ministarstva zdravstva o stanju u zdravstvenom sistemu u FBiH, Informacija Vlade FBiH o postupku prodaje državnog kapitala u Fabrici duhana Sarajevo, statusu radnika, imovine i udjela Fabrike duhana Sarajevo u drugim privrednim društvima FBiH, Stanje u Federalnom zavodu PIO/MIO, položaj penzionera u FBiH i sagledavanje mogućnosti unapređenja statusa sadašnjih i budućih penzionera u FBiH.

Dom naroda PFBIH je periodu u 2016. godini održao 2 tematske sjednice. Prva sjednica održana je 22.01.2016. godine, na temu „*Informacija o stanju u elektroenergetskom sektoru FBiH sa prijedlogom mjera*“.

Druga tematska sjednica Doma naroda PFBIH održana je 30.06.2016. godine, na temu „*Informacija o stanju u zdravstvenom sektoru u FBiH sa prijedlogom mjera*“.

Predstavnički dom održao u 2017. godini 4 tematske sjednice na kojim je aktueliziran problem zagađenosti vazduha u FBIH, problem iseljavanja stanovništva, stanje i perspektive drvno-prerađivačke industrije i stanje u poljoprivredi FBIH.

Klubovi poslanika SDP i DF u PD PFBIH podnijeli zahtjev za održavanje više vanrednih tematskih sjedica, po pitanju obrazovanja, boračke populacije, izbornog zakona – izbornih jedinica.²⁹

Neke od održanih tematskih sjednica rezultirale su usvajanjem zaključaka za hitno donošenje određenih zakona. Jedan od njih je Zakon o šumama, koji se bezuspješno pokušava donijeti već treći mandat. Do kraja 2017. godine predmetni zakon se nije našao na dnevnom redu niti jednog od domova PFBIH, iako je u 2016. godini prihvaćen u formi nacrta u oba doma PFBIH, a u 2017. godini u mjesecu julu, Vlada FBiH je utvrdila zakona u formi prijedloga i uputila ga prema PFBIH na usvajanje.

Više o sadržaju tematskih sjednica i usvojenim zaključcima nalazi se u Dodatku 5. ovog izvještaja.

Predstavnički dom PFBIH održao je 3 tematske sjednice u 2018. godini na teme: Depolitizacija i budućnost obrazovanja u FBiH; Stanje i aktuelna problematika u oblasti boračko-invalidske zaštite u Federaciji BiH (2018.); Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu.

Prijedlog za održavanje tematske sjednice vezano za obrazovanje podnijela je grupa predлагаča iz klubova stranaka opozicije još početkom 2017. godine. Namjera predлагаča tada je bila da se pokrene pitanje depolitizacije obrazovanja. Dva su ključna problema inicirala sjednicu, a to su višegodišnji problem postojanja segragacije u obrazovanju, kroz projekat „2 škole pod jednim krovom“ i tada aktuelni problem vezano za izbora rektora na Univezitetu u Tuzli.

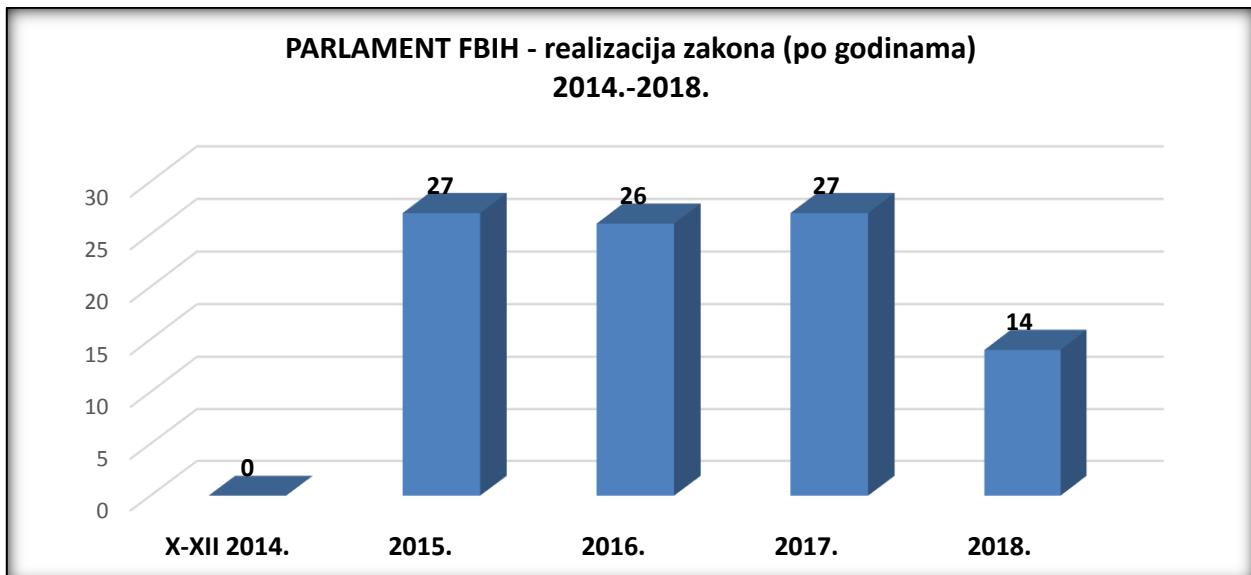
Na osnovu podnesene inicijative za održavanjem tematske sjednice vezano za pitanje boračke populacije, u okviru 26. vanredne sjednice Predstavničkog doma PFBIH razmatrana je Informacija i analiza položaja boračkih kategorija

Tematsku sjednicu „Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu“, Predstavnički dom PFBIH održao je krajem juna 2018. godine. Poslanicima se obratila zastupnica u Evropskom parlamentu Tanja Fajon. Sjednici je prisustvovao specijalni predstavnik EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark koji je poručio da neke od narednih aktivnosti uključuju dostavljanje odgovora na oko 600 dodatnih pitanja Evropske komisije. (sjednici nisu prisustvovali poslanici HDZ BiH i HDZ 1990).

²⁹ Sjednica na temu obrazovanje održana je u 2018. godini. Pitanje vezano za boračku populaciju uvršteno je i razmatrano na sjednici održanoj u prvom mjesecu 2018. godine. Sjednica vezano za pitanje izbornih jedinica, zakazana od strane klubova predлагаča (januar, 2018.) nije održana zbog nedostatka kvoruma.

6. UKUPNA ZAKONODAVNA AKTIVNOST PARLAMENTA FBiH

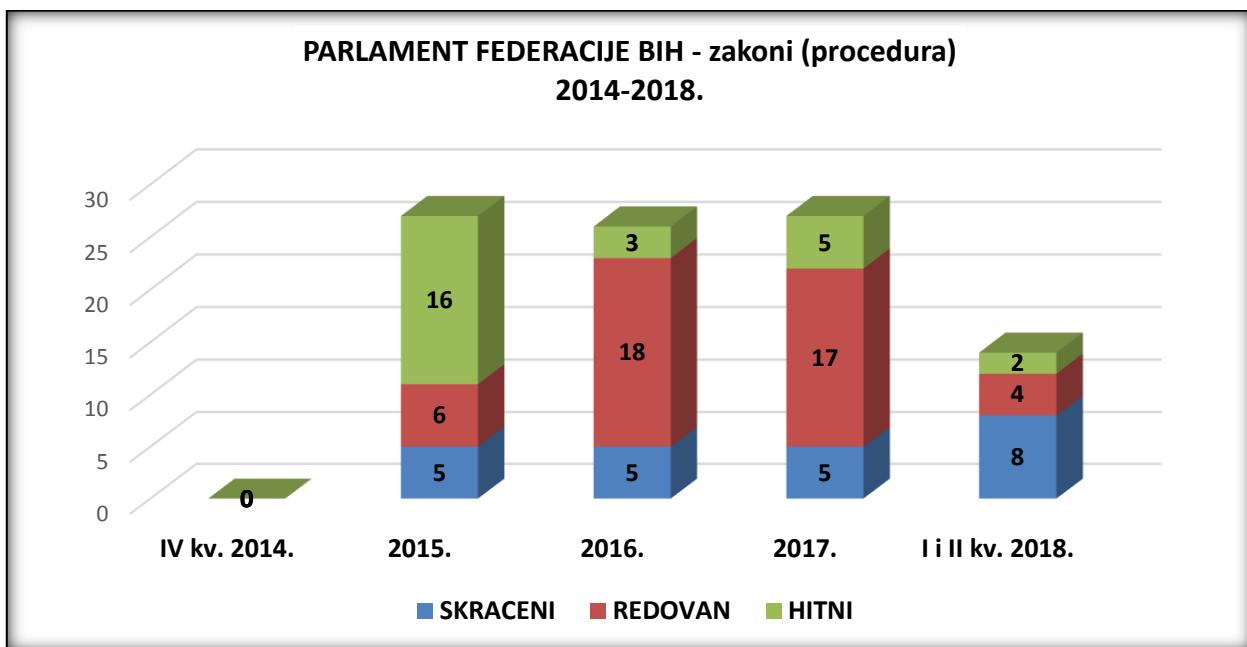
Parlament Federacije BiH je tokom 4 godine mandata realizovao ukupno 94 zakona, od kojih po 27 u 2015. i 2017. godini, 26 u 2016. godini i 14 u 2018³⁰. godini.

Grafikon 36.

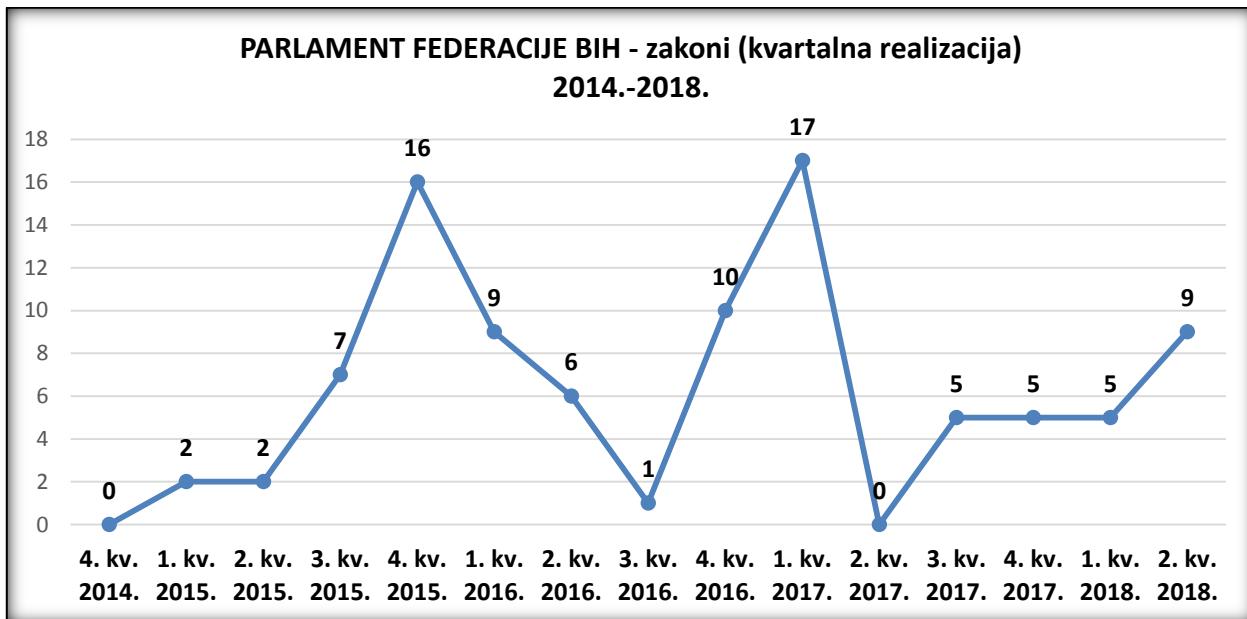
Polovina (50%) usvojenih zakona razmatrana je po redovnoj proceduri (43 zakona), dok je skoro jednak broj zakona usvojenih po hitnom postupku (26) i skraćenoj proceduri (23). Posmatrano po godinama, u 2015. godini razmatrano je i usvojeno najviše zakona po hitnom postupku, 60% od zakona usvojenih u toj godini

³⁰ U mjesecu julu 2018. godine konačno je usaglašen ranije usvojeni novi Zakon o radu u FBiH, a procedura usaglašavanja trajale je skoro godinu dana. Usaglašeni zakon do trenutka zaključenja ovog izvještaja nije objavljen u Službenim novinama FBiH, te isti nije razmatran kao zakon sa okončanom procedurom.

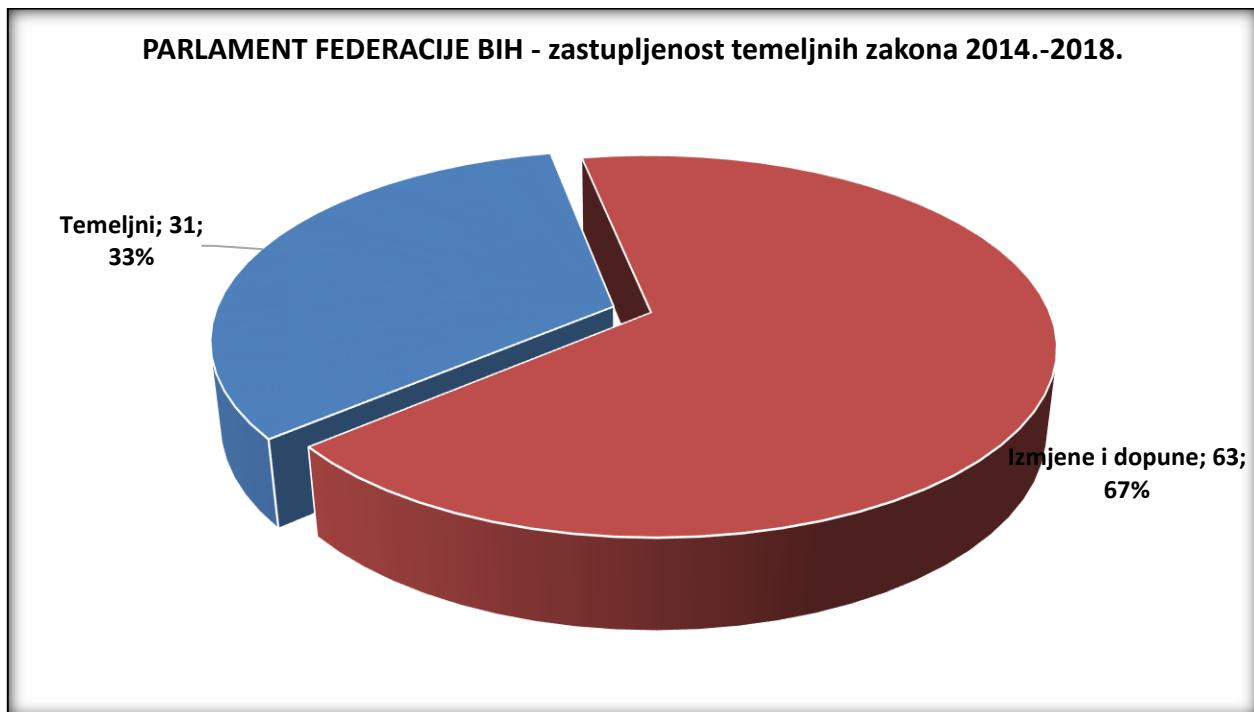
Grafikon 37.

U pogledu kvartalne realizacije zakona po pokazateljima najuspješniji su bili 4. kvartal 2016. i 1. kvartal 2017. godine. Tokom 2 kvartala potpuno je izostala realizacija zakona.

Grafikon 38.

Od ukupno usvojenih 94 zakona 33% su novi zakoni (31) dok preostali zakoni (63) predstavljaju izmjene i dopune zakona.

Grafikon 39.

Samо jedan (1) zakon je tokom mandata razmatran po proceduri za vitalni nacionalni interes³¹. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

³¹ Na osnovu člana 118. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine 10 članova Kluba delegata srpskog naroda je na sjednici Kluba održanoj 23.10.2015 godine odlučilo da se Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosi na vitalni interes srpskog naroda, te je zatraženo da se ovaj zakon razmatra po proceduri predviđenoj za vitalni interes. Predstavnički dom usvojio 23.10.2015. godine. Istog dana održana je sjednica Doma naroda. Proceduru pokrenuo Klub delegata srpskog naroda. Zakon je dobio podršku od strane delegata iz reda bošnjačkog i hrvatskog naroda. Delegati iz reda srpskog naroda nisu podržali zakon jer su 2 delegata glasala za a 10 delegata bilo protiv. Prilikom glasanja u cijelosti Dom naroda je donio Zakon. Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine trebalo je odlučiti da li se Prijedlogom zakona povređuje vitalni nacionalni interes konstitutivnog srpskog naroda. Vijeće je odlučilo da zahtjev nije prihvativ.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću³² i Zakon o šumama³³ prihvaćni su u Predstavničkom domu PBIH u formi prijedloga u 2016. godini. Dom naroda FBIH je ove zakone prihvatio u formi nacrta i uputio ih u javnu raspravu. Zakona o igrama na sreću oboren je u formi prijedloga u Domu naroda, dok se Zakon o šumama nije našao na dnevnom redu sjednica Doma naroda u formi prijedloga zaključno sa 30.06. Vrlo je izvjesno da će u skladu sa praksom prethodnih mandata ovaj Zakon o šumama ostati u proceduri, bez da realizacija istog bude okončana.

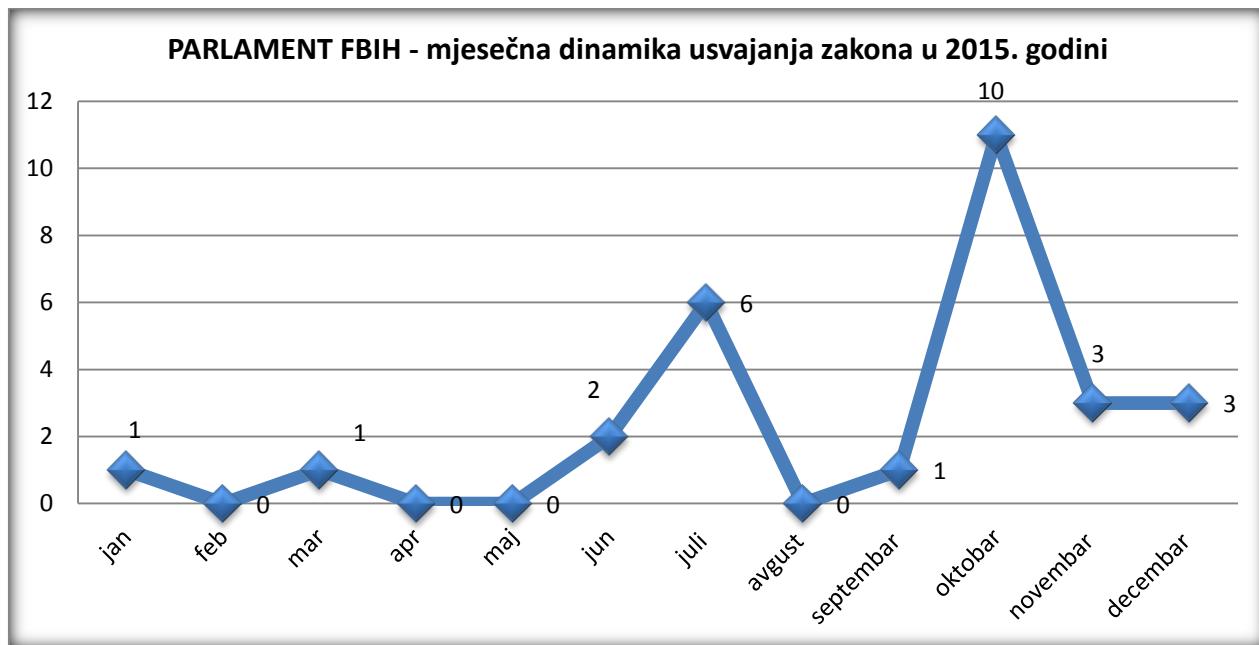
Posmatrano po godinama realizacija akata na nivou Parlamenta FBIH i domova pojedinačno bila je različita. U nastavku dajemo detaljniji pregled realizacije zakona i drugih akata u Parlamentu FBIH, za svaku godinu mandata pojedinačno, kao i pregled aktivnosti po domovima.

U **2015**³⁴. godini u Parlamentu Federacije BIH procedura JE okončana za 27, usvajanjem u formi prijedloga u Predstavničkom domu i Domu naroda, dok je 10 zakona usvojeno u oba doma u formi nacrta. Posmatrano na mjesecnom nivou, najviše zakona usvojeno je u oktobru – 10. Tokom 4 mjeseca (februar, april i maj, avgust – kolektivni odmor) nije usvojen niti jedan zakon. Po 1 zakon usvojen je u januaru, martu i septembru, 2 u mjesecu junu, 6 u mjesecu julu, te po 3 u novembru i decembru.

³² Poslanici klubova SDP-a, DF-a, ASDA-a, BPS-a, HDZ-a 1990 napustili su nastavak 10. redovne sjednice nakon što na predloženom dnevnom redu nije ostao Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću, predlagajući: Ramiz Meša, tvrdeći kako je prekršen Poslovnik o radu Predstavničkog doma PFBIH. Naime, poslanici su se prvo izjašnjavali o proceduri, a za ovaj zakon je bio predložen hitni postupak. Nakon što ovaj postupak nije prihvaćen zakon je pretvoren u nacrt, međutim u daljoj diskusiji je predloženo da se isti povuče prije izjašnjavanja o dnevnom redu, s obzirom da je Predstavnički dom već prihvatio prijedlog ovog zakona koji je u međuvremenu uputila Vlada FBIH. Poslanici opozicije u obrazlaganju nisu naveli koji član Poslovnika je prekršen. Predsjedavajući je prilikom utvrđivanja dnevnog reda predlagao da se navedeni zakon uvrsti na dnevni red neke od narednih sjedница, s obzirom da je u proceduri već bio zakon po istom pitanju koji je predložila Vlada FBIH, odnosno resorno ministarstvo. Predlagajući zakona, poslanik Ramiz Meša insistirao je da njegov zakon ide u proceduru i pored činjenice da je Federalno ministarstvo finansija u međuvremenu dostavilo novi Zakon o igrama na sreću, koji je usvojen u Predstavničkom domu, iz razloga što u prijedlog Vlade nisu uvrštene ključne odredbe zakona koje je on predložio. Pored poslanika iz stranaka vladajuće većine, na nastavku sjednice ostao je i poslanik Naše stranke.

³³Zakon o šumarstvu (šumama) bio je u proceduri tokom cijelog prethodnog mandata, bez okončanja iste do danas i pored činjenice da su predlagajući tadašnjeg Zakona o šumarstvu (zastupnici u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BIH: Slaviša Šućur i Enver Mujala), kao i Vlada FBIH upućivali urgenciju prema Parlamentu FBIH da se otkoči proces vezano za navedeni zakon, čija procedura u 2011. godini zaustavljena u Domu naroda PFBIH, ali ishod iste nije bio poznat.

³⁴ U prvom kvartalu, nakon Općih izbora u BiH (2014.), na nivou PFBIH nije realizovan niti jedan zakon, s obzirom da Dom naroda nije okončao proces konstituisanja do 2015. godine.

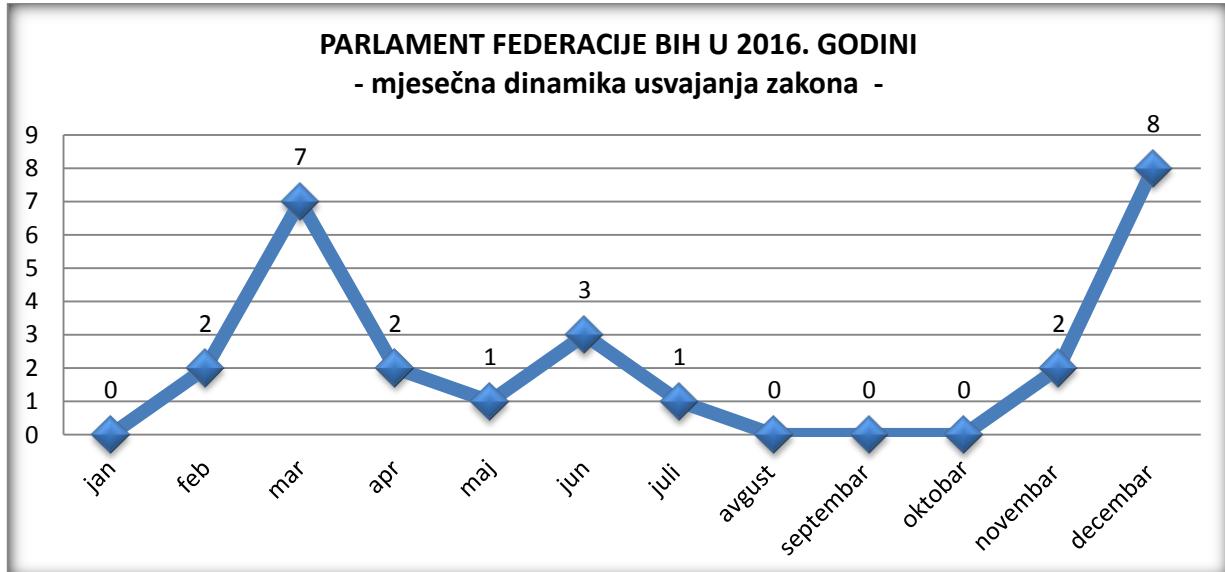

Grafikon 40.

Pored 27 zakona za koje je tokom 2015. godine procedura okončana u oba doma PFBIH, Predstavnički dom usvojio je još 3 zakona u formi prijedloga. To su: Prijedlog zakona o državljanstvu Federacije Bosne i Hercegovine; Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala i Prijedlog zakona o komasaciji. Dva (2) zakona su u 2015. godini prošla proceduru usaglašavanja. To su: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksproprijaciji i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima.

Zakon o radu FBIH, usvojen na vanrednim sjednicama oba doma PFBIH, održanim krajem mjeseca jula, našao se pred Ustavnim sudom FBIH. Naime, delegati Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine, Demokratske fronte i Naše stranke u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH pokrenuli su 27.10.2015. godine pred Ustavnim sudom Federacije BiH spor u vezi sa procedurom usvajanja Zakona o radu. Spor je pokrenut od strane 17 delegata Doma naroda. Kako je u istom navedeno Prijedlog Zakona o radu u redovnoj proceduri je razmatran i usvojen na sjednici Doma naroda održanoj 30. jula 2015. godine. Kršenjem Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta FBiH te Ustava FBiH od strane rukovodstva Doma, delegatima Doma naroda onemogućeno je pravo da ulažu amandmane na predloženi zakon, čime temeljna demokratska procedura usvajanja zakona zagarantirana Ustavom FBiH nije ispoštovana.

Procedura je u **2016.** godini u Parlamentu Federacije BiH okončana za 26 zakona, od čega 18 zakona u redovnoj proceduri, 5 po skraćenoj i 3 po hitnom postupku. Još dvadeset devet (29) zakona prihvaćeno je u oba doma u formi nacrta, od kojih je 12 upućeno u javnu raspravu sa različitim rokom izjašnjavanja. Dvanaest (12) zakona od 29 prihvaćenih u formi nacrta u oba doma preostavljaju izmjene i dopune, dok su 18 zakona novi. Najviše zakona usvojeno je u mjesecima decembar (8) i mart (7), kada je realizovano 60% od ukupne godišnje realizacije zakona. U čak 4 sljedeća mjeseca nije u potpunosti realizovan niti jedan zakon: januar, avgust, septembar i oktobar, dok je u ostalim mjesecima realizacija iznosila u prosjeku 1 do 2 zakona u sladu sa prikazanim grafikonom u nastavku. Četiri (4) od 26 usvojenih zakona Predstavnički dom je usvojio u 2015. godini, dok su 22 zakona usvojena u formi prijedloga u oba doma tokom 2016. godine.

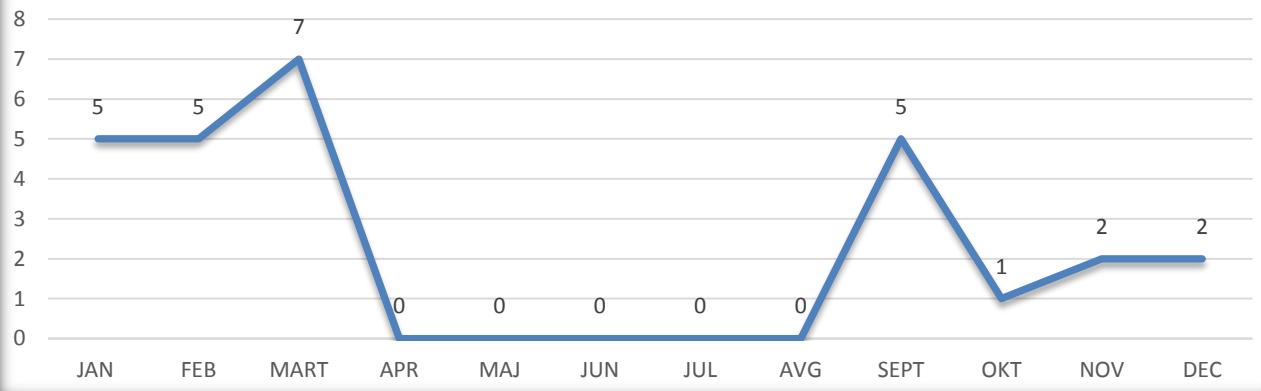

Grafikon 41.

Posmatrano po domovima realizacija zakona i u 2016. je neujednačena. Predstavnički dom PFBIH je tokom 2016. godine razmatrao ukupno 62 zakona, od kojih su 32 usvojena u ovom domu u formi prijedloga. Sedam (7) zakona je odbojeno i to svih 7 u Predstavničkom domu. Dom naroda je tokom 2016. godine razmatrao ukupno 62 zakona, od kojih je 28 usvojena u ovom domu u formi prijedloga.

U **2017.** godini u Parlamentu Federacije BiH razmatrano je 66 zakona. 27 zakona je usvojeno u oba doma PFBIH (u istom tekstu), od čega 20 u oba doma PFBIH u 2017. godini.

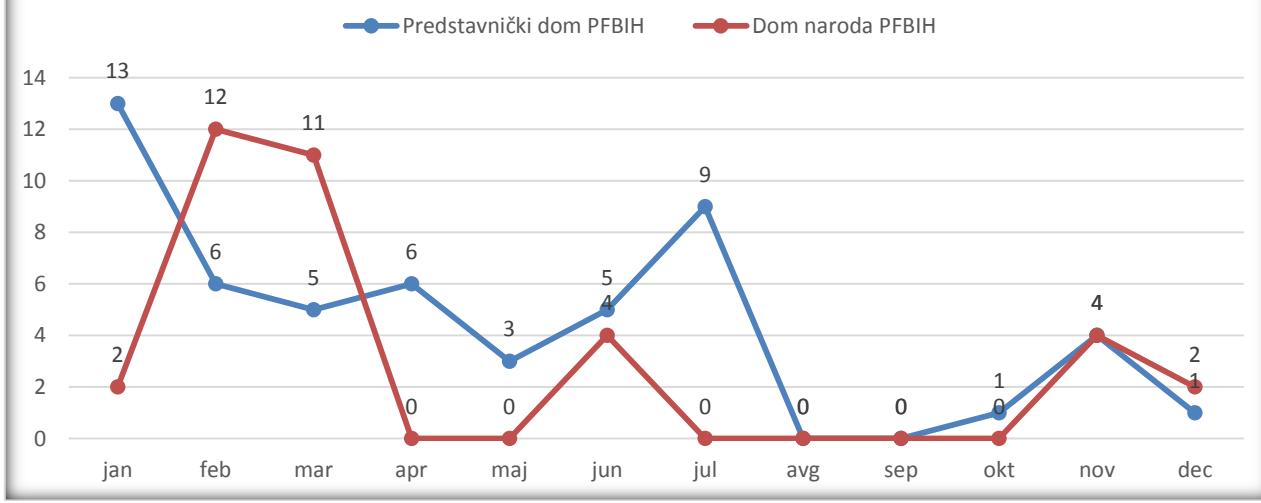
PARLAMENT FBIH (2017)
- USVAJANJE ZAKONA PO MJESECIMA -

Grafikon 42.

U 2017. godini 3 zakona usvojena su u Predstavničkom domu PFBIH, a isti je Dom naroda usvojio u 2016. godini. Istovremeno 4 zakona usvojena su u Domu naroda PFBIH u 2017. godini, a koje je Predstavnički dom PFBIH usvojio u 2016. godini. Ukupno 12 zakona je odbijeno (9 u Predstavničkom domu, a 3 u Domu naroda). Zaključno sa 31.12.2017. godine u oba doma PFBIH procedura je okončana za 27 zakona, usvajanjem u istom tekstu u oba doma PFBIH. Od ukupno 27 zakona 5 zakona usvojeno je i razmatrano po hitnom postupku, 5 po skraćenom postupku i 17 po redovnoj proceduri. Tokom 2017. godine oboren je čak 12 zakona, od kojih 9 u Predstavničkom domu i 3 u Domu naroda PFBIH. U Predstavničkom domu PFBIH između ostalih je oboren Zakon o izmjeni Zakona o matičnim knjigama, a koji se zapravo odnosio na usklađivanje ovog pitanja sa presudom Ustavnog suda FBIH. Dinamika razmatranja zakona u oba doma je tokom 2017. godine bila neujednačena, što za krajnji rezultat ima ukupnu realizaciju zakona.

RAZMATRANJE ZAKONA U PARLAMENTU FBIH PO DOMOVIMA (2017)

Grafikon 43.

Pred poslanicima Predstavničkog doma PFBIH je u 2017. godini našlo se ukupno 56 različitih zakona. Usvojeno je 30 zakona u formi prijedloga, a proces okončan za 24, od čega je 20 usvojeno u oba doma, tokom 2017, 3 su u PD usvojena u 2017, a u Domu naroda u 2016, a 1 je usvojen u PD ali je odbijen u DN, u 2017. 4 zakona, u prijedlogu, su usvojena u PD, ali nisu, do kraja 2017. godine, razmatrani u DN. A 2 su usvojena u različitom tekstu, u domovima, i kraj 2017. su dočekali na usaglašavanju. 14 zakona je prihvaćeno u formi nacrtu. A ukupno 9 zakona nije dobilo potrebnu većinu u Predstavničkom domu. 2 zakona su skinuta s dnevnog reda, a za 1 odgođena rasprava i isti se više nije pojavio na dnevnom redu. Pred delegatima Dom naroda PFBIH u 2017. godini bilo je ukupno 46 zakona. Usvojeno je 26 zakona u formi prijedloga. Procedura okončana za 24, od čega je 20 usvojeno u oba doma, tokom 2017, a 4 su u DN usvojena u 2017, a u PD u 2016. 2 zakona su usvojena u različitom tekstu, u domovima, i kraj 2017. su dočekali na usaglašavanju. Dom naroda PFBIH je, tokom 2017. godine, prihvatio 16 zakona u formi nacrtu (11 su u nacrtu prihvaćeni u oba doma u 2017. godini, 3 su prihvaćeni u nacrtu, tokom 2017. u Predstavničkom domu su prihvaćeni tokom 2016. godine, 1 je tokom 2017. prihvaćen u nacrtu u Domu naroda, a u Predstavničkom domu još nije razmatran, a 1 je prihvaćen u nacrtu u Domu naroda, u a Predstavničkom odbijen). 3 zakona

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o igrama na sreću, koji je godinama bio predmetom neslaganja stranaka vladajuće koalicije i jedan od uzroka višemjesečnih pauza u zasjedanju, oboren je u Domu naroda PFBIH polovinom godine. Ne postoji bilo kakve najave da bi se novi prijedlog uskoro mogao naći u proceduri. Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju FBIH 2 puta oboren u Domu naroda PFBIH zbog neslaganje stranaka parlamentarne većine, primarno oko koeficijenta za obračun. Novi Zakon³⁵ o penzijsko invalidskom osiguranju FBIH, jedna od važnih mjera iz reformske agende oba doma PFBIH razmatrala i usvojila ovaj zakon u formi nacrtu na sjednicama održanim krajem 2017. godine.

Parlament FBIH je **2018.** godini okončao proceduru za ukupno 14 zakona. Od usvojenih 14 zakona, 2 su razmatrana po hitnom postupku, 8 po skraćenoj i 4 po redovnoj proceduri. Uz Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju usvojen je i zaključak, kojim se obavezuje Vlada FBiH i Federalni zavod penzijskog i invalidskog osiguranja da u narednih šest mjeseci prate primjenu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kojima bi se ispravili osnovni nedostaci u ovom Zakonu, a sve u cilju održivog penzionog sistema i otklanjanja eventualnih diskriminatorskih odredbi, a posebno onih koji se odnose na radnike koji imaju najniža primanja. Podsjetimo da i danas mnogi

³⁵ Nakon usvajanja predmetnog zakona u formi prijedloga usvojen je i zaključak kojim se obavezuje Vlada FBiH i Federalni zavod penzijskog i invalidskog osiguranja da u narednih šest mjeseci prate primjenu ovog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima bi se ispravili osnovni nedostaci u ovom Zakonu a sve u cilju održivog penzionog sistema i otklanjanja eventualnih diskriminatorskih odredbi, a posebno onih koji se odnose na radnike koji imaju najniža primanja.

tvrde kako novi Zakon o PIO u finalizaciji ne predstavlja sva ona pozitivna rješenja, kako se preliminarno najavljujivalo. Najviše pažnje na sjednicama PFBIH u 2018. godini izazvao je, pored Budžeta FBIH, novi Zakon o PIO, koji je podsjetimo u prethodnoj, 2017. godini 2 puta obraćen u Domu naroda, iako spada u set reformskih zakona i predstavlja obavezu u procesu EU integracija. U Predstavničkom domu PFBIH Klub SDP podnio je 75 amandmana. Isti nisu prihvaćeni. Zakon je u oba doma usvojen „tijesnom“ većinom. U Predstavničkom domu PFBIH sa 51 glasom za, a u Domu naroda uz podršku 31 delegata. U mjesecu julu 2018. godine konačno je usaglašen ranije usvojeni novi Zakon o radu u FBIH, a procedura usaglašavanja trajale je skoro godinu dana. Usaglašeni zakon do trenutka zaključenja ovog izvještaja nije objavljen u Službenim novinama FBIH, te isti nije razmatran kao zakon sa okončanom procedurom.

Iako je Parlament Federacije BIH tokom zadnjih 10 godina zadržava kontinuitet u broju održanih sjednica, kod realizacija zakona ipak bilježimo značajna odstupanja u poređenju sa prethodnim mandatom. Parlament FBIH je tako u 2009. godini realizovao 49 zakona, 2011. – 30, 2012. – 49, 2013. – 34.

6.2. OSTALI AKTI

Dom naroda usvojio je i Program rada Vlade FBIH za 2015. godinu na sjednici održanoj 30.07., dok isti Predstavnički dom prihvatio na sjednici održanoj krajem oktobra, dakle 2 mjeseca prije isteka godine. Oba doma Parlamenta FBIH su u 2015. godini prihvatile Reformsку agendu. Parlament Federacije BIH je tokom 2015. godine usvojio 3 akta vezano za finansiranje Federacije BIH (Budžet Federacije BIH za 2015. godinu, Rebalans Budžeta FBIH za 2015. godinu, Budžet FBIH za 2016. godinu). Oba doma usvojila su 31 odluku, od kojih se 12 odnosi na kreditna zaduženja, dok su preostale odluke vezane uglavnom za finansijsko funkcionisanje federalnih zavoda, agencija i institucija. Usvojena je i Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2015 – 2019. godina, preko 20 izvještaja, od kojih se polovina odnosi na zaduženje FBIH po osnovu emisije trezorskih zapisa. Predstavnički dom usvojio je i Program rada Vlade FBIH za 2016. godinu na sjednici održanoj 23.2.2016. godine, dok je Dom naroda prihvatio isti na sjednici 3.3.2016. godine. Pored navedenog oba doma su zajednički donijeli 20 odluka, 18 izvještaja i 5 zaključaka. Usvojene su i 2 Strategije i to: Strategija upravljanja dugom 2016-2018 godina i Strategija prometa u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2016.-2030. godina.

U nastavku dajemo detaljnije informacije o proceduri rasprave i ishodu iste za nekoliko važnih zakona i strategija.

Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju FBIH 2 puta oboren u Domu naroda PFBIH. Uzrok – neslaganje stranaka parlamentarne većine oko koeficijenta za obračun. Oblast spada u jedno od važnih pitanja iz Reformske agende. Principi su utvrđeni u Strategiji penzionog sektora donesenoj 2014. godine.

Novi tekst Zakona o PIO u FBIH upućen je u proceduru i usvojen na sjednicama početkom 2018. godine. Oba doma PFBIH razmatrala i usvojila ovaj zakon u formi nacrtu na sjednicama održanim krajem 2017. godine. Oblast spada u jedno od veoma važnih pitanja, a principi za pitanje penzionog sektora u Federaciji BIH utvrđeni su u Strategiji penzionog sektora, donesenoj prije 4 godine (2014. godine). Prema novom zakonu visina penzije se utvrđuje kroz uvođenje bodovne formule i zasniva se na stažu osiguranja i uplaćenim doprinosima. Najugroženije kategorije su zaštićene kroz takozvanu najnižu penziju i zagarantovanu penziju i to dosadašnjem iznosu od 326 KM odnosno 434 KM koji se i dalje usklađuju. Vrijednost opšteg boda je 14 KM i ista se utvrđuje odnosno usklađuje 15 aprila svake godine počev od 15 aprila 2019. godine. Napušten je sistem koeficijenta. Najviše penzije se neće usklađivati sve dok najniži iznos penzije ne dostigne jednu petinu iznosa najviše penzije ostvarene po zakonu. U slučaju povoljnijih ekonomskih kretanja i ostvarenog rasta uz povoljne fiskalne uslove Vlada može donijeti Odluku o vanrednom usklađivanju penzija. Korisnicima penzija koji su pravo na penziju ostvarili do 31.07.1998. godine povećava se visina penzije u iznosu od 10% a korisnicima penzije koji su ostvarili pravo od 31.07.98. godine do 31. decembra 2007. godine u iznosu od 5%. (više detalja o usvojenom zakonu u poglavljju EU integracije).

Parlament Federacija BIH je konačno usvojio Zakon o energetskoj efikasnosti u Federaciji BIH nakon što je prije pet godina isti upućen u parlamentarnu proceduru. Predstavnički dom PBIH usvojio je ovaj zakon još u prošlom mandatu, 2014. godine. Dom naroda usvojio je Zakon o energetskoj efikasnosti 3 godine nakon njegovog usvajanja u Predstavničkom domu na sjednici održanoj u mjesecu februaru 2017. godine, ali u nešto izmijenjenom tekstu, što je zahtjevalo usaglašavanje, odnosno ponovno odlučivanje u Predstavničkom domu..

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o igrama na sreću oboren je u Domu naroda FBIH na sjednici održanoj 01.06.2017. godine. Više specifičnosti se veže uz ovaj zakon. U proceduri su praktično bila 2 prijedloga. Zakon je bio predmetom neslaganja stranaka vladajuće koalicije u više navrata i uzrokom visemjesečnih pauza u zasjedanju. Pitanje je koje se bezuspješno pokušava riješiti iz mandata u mandat. Predstavnički dom PFBIH usvojio je prijedlog iz 2016. godine prošle godine, a Dom naroda isti u formi nacrtu. Nove izmjene i dopune, koje je Vlada FBIH uputila u proceduru u 2017. godini, nisu dobile podršku u Domu naroda PFBIH.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona radu, također jedan od važnijih zakona iz RA, razmatran je i usvojen u oba doma Parlamenta Federacije BiH u prvom polugodištu 2017. godine. Zakon je usvojen u oba doma u formi prijedloga. U Domu naroda Vlada Federacije BiH je prihvatile amandman delegata Osmana Ćatića. Bilo je potrebno je da se Predstavnički dom izjasni o ovom amandmanu, odnosno da isti prihvati, kako bi zakon mogao ići u primjenu. Zakon je konačno usaglašen u 2018. godini.

Strategija upravljanja dugom 2016-2018 godina. Ova strategija se prvi put donosi u Federaciji BiH i u skladu je sa reformskim planom o jačanju kapaciteta upravljanja javnim dugom, a u cilju povećanja transparentnosti, fiskalne odgovornosti i predvidivosti. Vlada Federacije BiH, odnosno Federalno ministarstvo finansija pripremilo je Strategiju upravljanja dugom za period 2016.-2018. godina. Strategija je prema riječima predstavnika Ministarstva finansija pripremljena u skladu sa smjernicama MMF-a i Svjetske banke i međunarodnom dobrom praksom. Prema riječima istih donošenje Strategije i upravljanja dugom postaće redovan procesi dokument bi svake godine trebao biti usvojen od strane Vlade i Parlamenta Federacije. Srednjoročna Strategija upravljanja dugom utvrđuje ciljeve i predstavlja plan kojeg Vlada namjerava implementirati u srednjoročnom periodu u cilju postizanja željene strukture portfolija svoga duga koja odražava Vladine prioritete u smislu ravnoteže između troškova i rizika. Strategija opisuje planove financiranja Vladinog duga u narednim godinama, te indikativne mjere i alate koje će koristiti za dostizanje usvojenih strateških ciljeva.

Strategija prometa u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2016.-2030. godina. Transportna strategija za cilj ima identifikovanje akcija potrebnih za razvoj transportnog sistema FBiH u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom periodu. Transportna strategija je alat za projektovanje i planiranje čiji je cilj pravljenje puta za buduće investicije u FBiH vezane za transport i saobraćaj. Strategija transporta je dio životnog ciklusa pristupa za razvoj transportne infrastrukture i usluga.

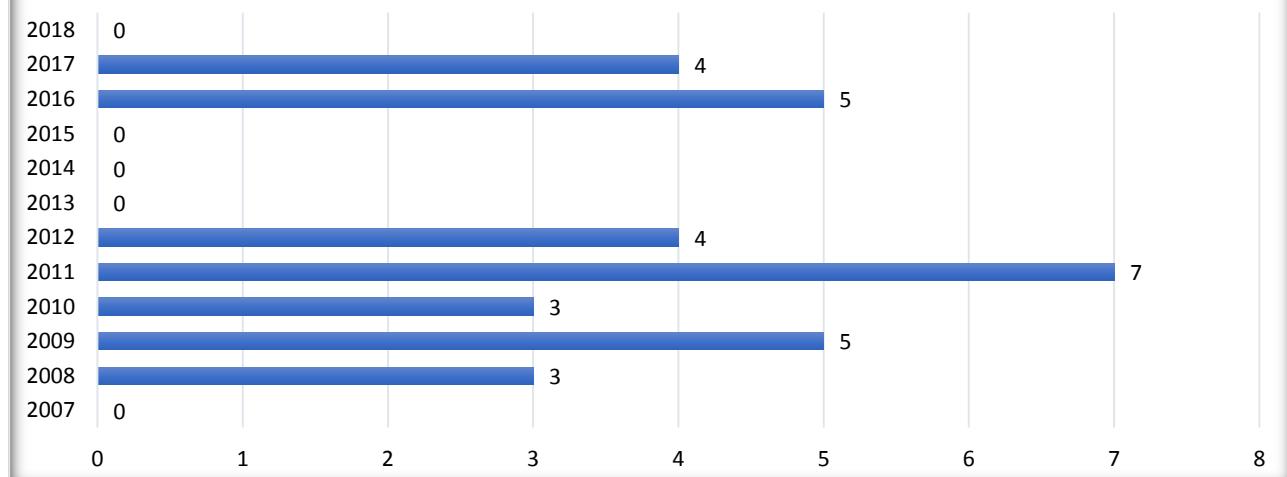
7. STATUS KLJUČNIH DOKUMENATA

7.1. PROGRAM RADA

Oba doma PFBIH su tokom aktuelnog mandata kršila poslovničke odredbe kojim je utvrđena obaveza programiranja rada. Program rada Parlament FBIH usvojio je u 2 (2016. i 2017. godina) od 4 godine mandata 2014.-2018. Preciznije rečeno, Predstavnički dom je program svog rada, u aktuelnom četverogodišnjem mandatu, usvojio za 2 godine – 2016. i 2017. a Dom naroda samo za 2017.

Dakle, u prvoj i posljednoj godini izostala je realizacija ove obaveze. Predstavnički dom PFBIH razmatrao je i usvojio je Program rada za 2018. godinu u formi nacrtu u 2. kvartalu 2018. godine, ali do kraja perioda na koji se odnosi ovaj izvještaj Program nije razmatran u prijedlogu... Međutim do danas nije dostupan akt o kojem su se poslanici izjašnjavali, tako da nemamo osnova smatrati da je isti uopšte i donesen.

PARLAMENT FEDERACIJE BIH (TEMPO USVAJANJA PROGRAMA RADA)

Grafikon 44.

Iz prethodnog grafikona evidentno je da je i u godinama kada je usvajan Program rada u Parlamentu FBIH to urađeno uz višemjesečno kašnjenje u rasponu od 3 do 7 mjeseci. U Domu naroda kašnjenje je bilo još drastičnije - Godišnji program rada Doma naroda Parlamenta Federacije BiH za 2017. godinu usvojen je tek u drugoj polovini septembra godine na koju se odnosi, što ukazuje na neozbiljnost, neodgovornost i krajnji formalizam u radu ove institucije.

Osvrнемо li se na praksu ove institucije u proteklom periodu po pitanju programiranja rada, suočićemo se sa činjenicom da Parlament FBiH nijednom u posljednjih 11³⁶ godina nije donio svoj godišnji program rada na vrijeme i u skladu sa aktima koji regulišu njegove obaveze Parlament Federacije BiH nije usvojio program rada za 4 godine (2007. 2013. 2014. i 2015.), u 4 godine isti je usvojen u prvih 6 mjeseci godine na koju se program odnosi, dok je u jednoj, 2011. godini, Program rada usvojen po isteku polugodišnjeg perioda. U 2016. godini Program rada usvojio je samo Predstavnički dom, dok su u 2017. godini oba doma ispunila ovu obavezu uz izraženo kašnjenje.

Predstavnički dom PFBiH formirao je početkom 2018. godine radnu radnu grupu za izradu Programa rada za 2018. godinu pod vodstvom Vesne Švancer, potpredsjedavajuće Predstavničkog doma PFBiH. Upućen je i poziv predstavnicima vlasti, kao i nevladinim organizacijama da dostave svoje prijedloge i sugestije, kao mjere za ovaj dokument. Inače, programiranje rada Predstavničkog doma podsjetimo regulisano je odredbom VI. Poslovnika (član 87. – 95.). Iako istim nije preciziran rok za izradu ovog dokumenta, praksa podrazumijeva da se isti kreira i dostavlja u proceduru krajem godine za narednu na koju se odnosi.

U godinama u kojim je kreiran i usvojen godišnji plan rada, njegova realizacija je bila izuzetno niska, pa se pored postojanja poslovničke obaveze o donošenju istog, postavlja pitanje svrsishodnosti, ukoliko se pitanju planiranja i realizacije sopstvenog plana ne posvećuje potrebna pažnja.

Oba doma Parlamenta FBiH donijela su svoje programe rada uz značajno kašnjenje, pogotovo Dom naroda. Predstavnički dom Parlamenta Federacije razmatrao je i usvojio Program rada za 2017. godinu o formi nacrtu 22.03.2017. godine, te u formi prijedloga 25.04.2017. godine. Dom naroda PFBiH usvojio je Program rada za 2017. godinu u formi nacrtu na sjednici održanoj 30.03.2017. godine, dok je prijedlog Programa rada za 2017. godinu ovaj dom usvojio tek 21.09.2017. godine, dakle, 3 mjeseca prije isteka godine na koju se odnosi. Program rada Vlade FBIH za 2017. godinu, koji je osnova za izradu Programa rada Parlamenta FBIH, Predstavnički dom PFBiH usvojio je 15.02.2017., a Dom naroda PFBiH 30.03.2017.

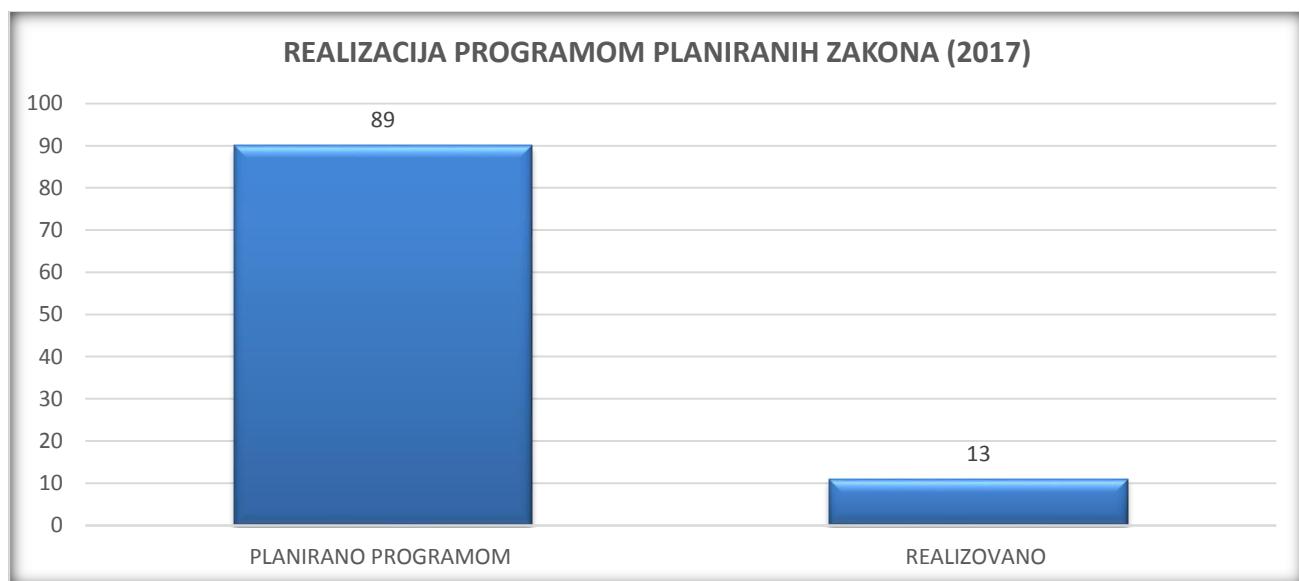
U Programu rada Predstavničkog doma za 2017. godinu planirane su 93³⁷ mjere, od kojih preliminarno 90 zakona, a kasnije 89, 2 mjere koje se odnose na Budžet za 2018. godinu i trogodišnji DOB, te 2 prostorna plana. Za planirane mjere nisu postavljeni rokovi, a dinamika usvajanja istih.

³⁶ Sporost u procesu konstituisanja generalno posmatrano i zakonodavne i izvršne vlasti u Federaciji BiH nakon održanih Opštih izbora 2014. godine, dovela je do toga da Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH nije donio svoj program rada za 2015. godinu, prije isteka 2014. A Dom naroda nije ni konstituisan u okviru perioda koji tretira ovaj izvještaj. Time su prekršene odredbe poslovnika koje definišu pitanje programiranja rada.

³⁷ Preliminarno planirane 94 mjere, od kojih 90 zakona, ali je Vlada FBIH u međuvremenu povukla 1 zakon iz procedure tokom godine, te je broj smanjen na 89. Naime, tokom trećeg kvartala Vlada je Zaključkom broj 990/2017. godine smanjila obim godišnjeg programa, jer je odlučeno da se iz plana Ministarstva rada i socijalne politike briše „Zakon o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije BiH“.

Vlada FBIH je planirani predлагаč 87 zakona, dok je 1 zakon iz Programa rada prijedlog poslanice Alme Kratina (DF), a 1 zakon rukovodstva Predstavničkog doma PFBIH - Edin Mušić (SDA), Vesna Švancer (SBB) i Mladen Bošković (HDZ BIH). Od 93, Programom rada PD za 2017. godinu, planirane mjere u 2017. godini usvojeno je (u formi prijedloga) njih 17. U taj broj uračunat je i zakon koji je, u Predstavničkom domu usvojen još 2014., ali je nakon što je u Domu naroda usvojen u drugačijem tekstu, u Predstavničkom domu je, u posmatranom periodu, došlo do usaglašavanja, odnosno usvajanja u istom tekstu u kome je prethodno usvojen u Domu naroda. 10 planiranih zakona je, u posmatranom periodu, u Predstavničkom domu, prihvaćeno u nacrtu. A 2 planirana zakona su odbijena (oba u formi prijedloga).

Posmatramo li zakone usvojene u oba doma u 2017. godini (u prijedlogu i u istom tekstu), od njih ukupno 27 usvojena 13 zakona se nalazilo se u Programu rada Predstavničkog doma FBIH. Dakle, realizacija programom planiranih zakona u 2017. godini iznosil je 14%.

Grafikon 45.

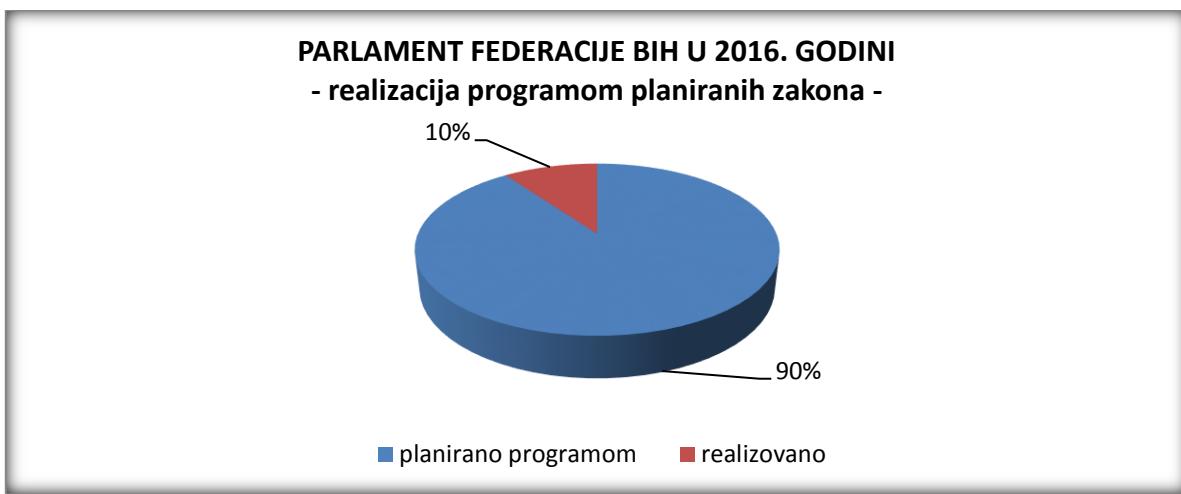
Predstavnički dom Parlamenta FBiH završava 2017. godinu sa 77 programom planiranih, a nerealizovanih zakona. Među nerealizovanim su brojni zakoni na čiju se realizaciju čeka godinama i koji su u uskoj vezi sa kvalitetom života građana. Između ostalih, tu su: Zakon o zaštiti prijavitelja korupcije, Zakon o mikrokreditnim organizacijama, Zakon o djelatnosti socijalnog rada, Zakon o zaštiti porodice sa djecom u Federaciji BiH, Zakon o organizacijama osoba sa invaliditetom u FBiH, Zakon o sigurnosti i zdravlju na radu, Zakon o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju, Zakon o zaštiti okoliša u FBiH, Zakon o podsticanju razvoja mala privrede.

Usvajanje Programa rada Predstavničkog doma za 2017. godinu tek krajem aprila, ozbiljno je kašnjenje, koje dovodi u pitanje i, ionako loše, rezultate postignute u 2017. godini. Naime, iako je usvojen 25. aprila, u Program, koji je po definiciji plan rada za naredni period, su unesene i mjere

realizovane prije njegovog usvajanja. Pa je, tako, dvije trećine usvojenih zakona iz Programa rada Predstavničkog doma za 2017. usvojeno, zapravo, prije nego što je taj program usvojen i time ozvaničen. Kao i 40% zakona prihvaćenih u nacrtu. I to polovina njih (misli se i na prijedloge i nacrte zajedno) na samom početku godine, u januaru, tri mjeseca prije usvajanja Programa rada.

No, tek je usvajanje godišnjeg(!) program rada Doma naroda Parlamenta Federacije BiH za 2017. godinu 21. septembra godine na koju se odnosi, potpuni absurd. Koji ukazuje na neozbiljnost, neodgovornost i krajnji formalizam u radu. Situacije su, po svemu sudeći, bili svjesni i kreatori U 2016. godini Predstavnički dom Parlamenta Federacije usvojio je 18.05.2016. godine Program rada za 2016. godinu, dakle sa 5 mjeseci kašnjenja, dok Dom naroda PFBiH uopšte nije ispunio ovu Poslovničku obavezu. Od 144 zakona planiranih Programom rada Predstavničkog doma PFBiH za 2016. godinu, do kraja ove godine realizovano je tek 16, odnosno 11%.

Osnove za izradu Programa rada Predstavničkog doma PFBiH u 2016. godini osigurala je Vlada³⁸ Federacije BiH, izradom svog mandatnog, a zatim i godišnjeg programa rada, za 2016. godinu. Program je podjeljen na nekoliko segmenata i sadrži 145 mjera, od čega 144 zakona i 1 strategija - Strategija mladih u FBiH 2016.-2020. god. Predlagač 90% mjera u Programu rada Predstavničkog doma Parlamenta FBiH za 2016. godinu bila je Vlada Federacije BiH. Prijedlozi 10 zakona su ranije incijative poslanika. A još 14 zakona je rezultat neposredne poslaničke rasprave o Programu rada, i iz nje proizašlih prijedloga. Očekivanje je bilo usmjereno da izradi Budžeta FBiH za 2016. godinu prethodi izrada Programa rada, međutim poslovničke odredbe Vlade FBiH, kao predлагаča najvećeg broja akata, koje definisu programiranje rada, navode da je ova obaveza propisana za kraj januara godine za koju se donosi Program.

³⁸ Predstavnički dom PFBiH usvojio je Program rada Vlade FBiH za 2016. godinu na sjednici održanoj u februaru, a Dom naroda u martu 2016. godine.

7.2. BUDŽET

Budžet Federacije BiH usvojen je na vrijeme i u skladu sa zakonskim rokovima u 2 od 4 godine (mandat 2014.- 2018) i to u 2016. i 2017.

Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, iako upućen na vrijeme i po redovnoj proceduri nije razmatran u Parlamentu Federacije BiH u formi prijedloga do kraja 2017. godine, jer sjednica na kojoj je trebao biti razmatran (24. vanredna), nije održana, zbog neusvajanja dnevnog reda. Prijedlog Budžeta FBIH za 2018. godinu u iznosu od 2.882.661.837,00 KM Predstavnički dom PFBIH usvojio je na vanrednoj sjednici 17.01.2018. godine, a Dom naroda PFBIH na 16. vanrednoj sjednici, održanoj 2 dana poslije.

Budžet FBIH za 2017. godinu usvojen je u oba doma Parlamenta Federacije BiH na vrijeme, prije kraja 2016. godine. Prijedlog Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu iznosio je 2 milijarde 747 miliona i 628 hiljada što je za 148,8 miliona ili 6% više u odnosu na Budžet Federacije 2016. godine. U Predstavničkom domu Budžet FBIH za 2017. godinu usvojen je u formi prijedloga po hitnoj proceduri, dok u Domu naroda isti razmatran po redovnom postupku. Predstavnički dom Parlamenta FBiH, na 21. redovnoj sjednici, održanoj 16.05.2017., nije prihvatio Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2016. godinu. Ali Dom naroda jeste, na nastavku 21. sjednice, održanom 01.06.2017.

Parlament FBIH usvojio je Budžet FBIH za 2016. godinu do kraja 2015. godine u iznosu od 2.533.862,123 KM (u formi nacrta) što je za 185,4 miliona ili za 7,9 više u odnosu na Budžet 2015. godini, odnosno u iznosu od 2.598.862.123,00 KM što je za 230,4 miliona ili 10,7% više u odnosu na Budžet Federacije za 2015. godinu. U odnosu na Nacrt budžeta koji je iznosio 2.533.862.123,00 KM povećanje je definisano Prijedlogom budžeta iznosi 65 miliona KM.

Parlament Federacije BiH nije u 2014. godini razmatrao Budžet Federacije BiH za 2015. godinu, iako je Vlada FBIH (u tzv. tehničkom mandatu) donijela isti. Razlog je u tome što Vlada FBIH (u tzv. tehničkom mandatu) nema podršku aktuelne parlamentarne većine. Predstavnički dom PFBIH je na sjednici održanoj 29.12.2014.godine, usvojio Odluku o privremenom finansiranju FBIH za period januar–mart 2015. godina. No ista, do 31.12.2014. nije usvojena na Domu naroda PFBIH zbog sporosti u njegovom konstituisanju.³⁹ Ovakav akt je u nedostaku budžeta usvojen i na početku mandata prethodnog saziva (2010. – 2014.), s tim da je zbog opstrukcija i sporosti formiranja tadašnjeg sastava Doma naroda, Odluku o privremenom finansiranju FBIH za period januar–mart 2011. godine morao nametnuti Visoki predstavnik u BiH, kako bi se osiguralo nesmetano funkcionisanje Federacije BiH u finansijskom smislu.

³⁹ Dom naroda Parlamenta FBiH konstituisan je 15.januara 2015. a Odluka o privremenom finansiranju usvojena je na nastavku konstituirajuće sjednice, održanom 30.01.2015.

U nastavku je dat pregled datuma usvajanja i iznosa Budžeta FBIH tokom 2 prethodna mandata.

Pregled datuma usvajanja i iznosa Budžeta FBIH u periodu od 2007. do 2018.

Godina	Visina Budžeta	Datum utvrđivanja prijedloga na Vladi	Datum usvajanja Budžeta u PBiH
2007.	1.435.644.600	30.03.2007	02.04.2007
	1.586.276.529	22.08.2007	18.09.2007
2008.	1.757.614.878	17.12.2007	28.12.2007
	1.833.614.878	18.04.2008	29.04.2008
2009.	1.600.917.600	23.12.2008	29.12.2008
	1.906.373.386	26.03.2009	06.04.2009
	2.133.254.771	19.06.2009	30.07.2009
	2.075.254.771	02.12.2009	21.12.2009
2010.	1.747.272.490	14.12.2009	22.12.2009
	1.863.333.532	07.09.2010	14.09.2010
2011.	1.699.318.442	24.03.2014	26.03.2011
	1.735.790.000	05.07.2011	28.07.2011
2012.	1.923.744.269	29.12.2011	11.01.2012
	1.999.084.438	26.07.2012	06.09.2012
2013.	2.214.180.122	22.11.2012	04.12.2012
2014.	2.357.715.456	28.11.2013	06.12.2013
	2.345.276.968	15.05.2014	23.05.2014
	2.475.579.841	22.07.2014	24.07.2014
2015.	2.334.147.169	31.03.2015	31.03.2015
	2.348.412.392	17.09.2015	09.10.2015
2016.	2.598.862.123	23.12.2015	29.12.2015
2017.	2.747.628.075	23.12.2016.	29.12.2016
2018.	2.882.661.837	17.01.2018.	19.01.2018.

Specifičnost prisutna u Parlamentu Federacije BiH je da se u ovoj instituciji godinama donosi Zakon o dopuni Zakona o Budžetima FBIH, kojim se zapravo, zbog višegodišnjeg neodržavanja izbora u Gradu Mostaru i nepostojanja Gradskog vijeća, omogućava ovom Gradu nesmetano finansiranje. Klub poslanika HDZ BiH, kao i klub delegata iz reda hrvatskog naroda u Domu naroda pokušali su inicirati slično rješenje za Opštini Stolac zbog nastalih problema nakon Općinskih izbora u BiH, ali ovaj prijedlog nije naišao na podršku drugih klubova stranaka i naroda.

8. KOORDINACIJA RADA VLADE I PARLAMENTA FBiH

Razmatranje akata u Parlamentu Federacije BiH, naslijedenih iz prethodnog saziva, bilo obustavljeno zaključkom novoizabrane Vlade FBiH (mandat 2014. - 2018.) od 09.04.2015. godine, prema kojem se zadužuju federalni ministri i rukovodioci federalnih organa uprave da u roku od 15 dana procjene i dostave izjašnjenje da li povlače iz parlamentarne procedure ili ostaju pri tekstovima nacrta i prijedloga zakona i drugih akata koje je prihvatio, usvojio i donio Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nije razmatrao. A riječ je bila o oko 100 akata „naslijedenih“ iz prethodnog mandata, na kojima nije završena procedura u jednom ili u oba doma Parlamenta. Od toga je čak 55 zakona. Zaključkom na istoj sjednici Vlada Federacije Bosne i Hercegovine povukla je sve nacrte i prijedloge zakona, prijedloge odluka i drugih propisa koji se nalaze u parlamentarnoj proceduri, a nisu razmatrani ni na jednom od domova Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Broj akata obuhvaćenih drugim zaključkom je 35 od kojih su 29 zakoni. Jednako navedenom Vlada FBiH (mandat 2010. – 2014.) prethodnog saziva je odmah nakon imenovanja povukla iz procedure sve naslijedene akte. Riječ je bilo o oko 50tak akata, koji nisu bili razmatrani niti u jednom od domova PFBiH do trenutka imenovanja izvršne vlasti u BiH prethodnog saziva.

U toku aktuelnog mandata, Parlament FBiH je u dva navrata glasao o povjerenju Vladi FBiH.

Na 5. vanrednoj sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, održanoj 30.09.2015. godine razmatran je Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, koji su podnijela 22 delegata Doma naroda PFBiH (10 iz SDP-a, 5 iz DF-a, 4 iz SBB-a, 2 i Naše stranke i 1 iz SNSD-a). Ovaj prijedlog je dostavljen i predsjedavajućem Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, predsjedniku i potpredsjednicima Federacije BiH i Vladi Federacije BiH, koja je bila dužna u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga dostaviti izještaj sa svojim mišljenjem i stavovima povodom ovog prijedloga što je Vlada i učinila. Vlada Federacije je dostavila izjašnjenje povodom prijedloga za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije BiH, te je isto također uvršteno na dnevni red 5. vanredne sjednice. Na sjednici se u ime predлагаča svim prisutnim obratio delegat Slaviša Šućur obrazlažući razloge zbog kojih je grupa delegata tražila da se na dnevni red ove sjednice uvrsti tačka izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije. Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije BiH podržalo je 19 delegata iz sljedećih stranaka Demokratska Fronta (DF), Socijaldemokratska partija (SDP), Naša stranka (NS). Protiv su bili HDZ BiH, SDA, SBB, ASDA, LS, dok delegati SNSD –a, Laburističke stranke i Stranke Dijaspore nisu prisustvovali sjednici prilikom izjašnjavanja.

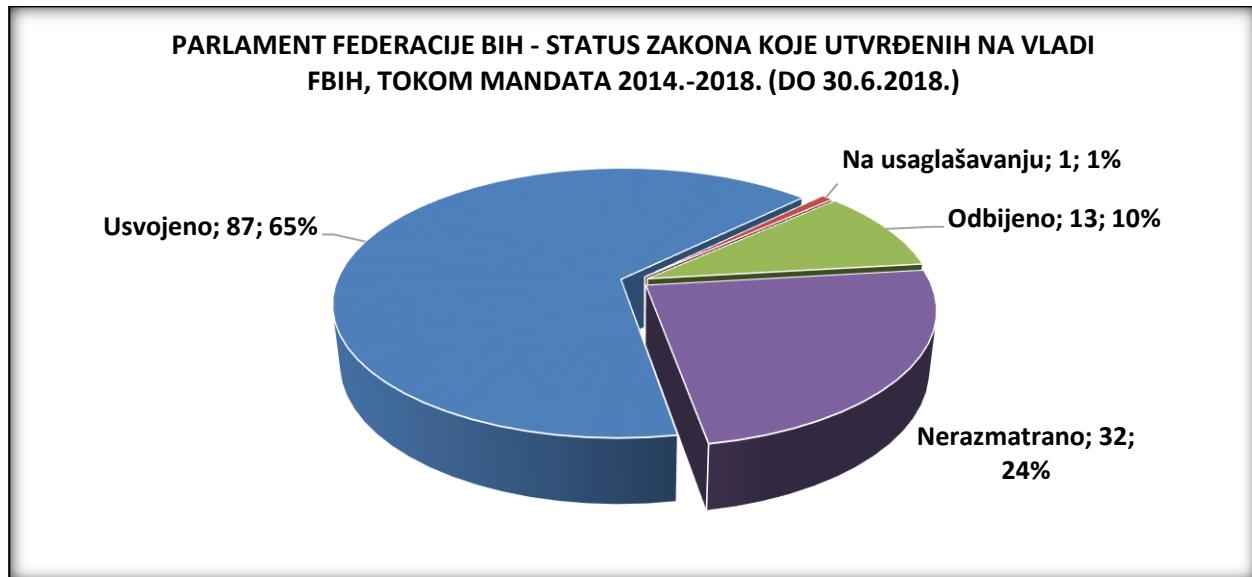
U 2017. godini Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi FBIH podnijela je grupa poslanika u Predstavničkom domu (klub poslanika SDP i DF). Prijedlog razmatran je na 23. sjednici Predstavničkog doma PFBIH, održanoj 26.07.2017. Prijedlog nije dobio potrebnu većinu. Pored razloga navedenih u dopisu kojim je pokrenuta inicijativa za izglasavanje nepovjerenja tokom rasprave navedeno je neusvajanje Zakona o korupciji, zastoj u izgradnji autoputeva, obaranje tendera zbog kršenja procedure javnih nabavki, nepoštivanje moratorija na zapošljavanje i drugi. Također je navedeno da Vlada FBIH nema parlamentarnu većinu, a da ista postoji samo kod imenovanja. Ponovo je iznesena činjenica o obaranju Izvještaja o radu Vlade FBIH za 2016. godinu i neusvajanju izvještaja o izvršenju Budžeta FBIH. Izvještaj o radu Vlade FBIH za 2016. godinu nije dobio podršku u Predstavničkom domu PFBIH zbog nedovoljnog prisustva predstavnika parlamentarne većine na sjednici i tokom glasanja. Izvještaj nije dobio podršku ni nakon ponovljenog glasanja. Isti su podržali prisutni poslanici SDA, HDZ, SBB i SBIH, dok su poslanici HDZ 1990, DF, SDP, BPS bili protiv. Nakon izostanka podrške godišnjem izvještaju o radu Vlade FBIH za 2016. godinu u Predstavničkom domu PFBIH, napravljen je presedan u dosadašnjoj praksi izjašnjavanja o ovom aktu. U proceduru su upućene izmjene i dopune istog, koji je zatim oboren u Domu naroda PFBIH, na sjednici održanoj 01.06.2017. godine. Zatim je uslijedio Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi FBIH, koji je podnijela grupa poslanika u Predstavničkom domu PFBIH (klub poslanika SDP i DF) razmatran je na 23. sjednici Predstavničkog doma PFBIH, održanoj 26.07.2017. Prijedlog nije dobio potrebnu većinu.

Sporo formiranje izvršne vlasti u FBIH, te ubzo nakon toga izlazak Demokratske fronte (DF), kao jednog od koalicionih partnera iz iste, doveo je do blokade u radu vlasti u Federaciji BiH, posebno Predstavničkog doma Parlamenta FBIH. Druga redovna sjednica Predstavničkog doma PFBIH, koja iako zakazana za 16. i 17.06.2015. godine, ipak nije održana zbog neusvajanja dnevnog reda.⁴⁰, bila je prvi pokazatelj raspada vladajuće koalicije, uspostavljene nakon zadnjih Opštih izbora u BiH. Na predmetnoj sjednici predsjednik Kluba Demokratske fronte izjavio je da DF nije dio parlamentarne većine, da Vlada FBIH i premijer FBIH nemaju podršku DF-a od 4. juna 2015. godine. Navedeno je također potvrđeno je i izostanjem podrške prilikom glasanja o predloženom dnevnom redu. Nakon ovakvog scenarija izostale su osnovne pretpostavke za sazivanje i održavanje sjednica PD PFBIH. Izuzetak je napravljen sa 7. vanrednom sjednicom Predstavničkog doma, jedinom održanom u trećem kvartalu, na kojoj je između ostalog na dnevnom redu bio predložen Zakon o radu FBIH.

⁴⁰Dnevni red nije dobio podršku ni prilikom pomeničnog izjašnjavanja. S obzirom da je 38 poslanika glasalo za, 46 protiv i 1 bio suzdržan, a stranke su o istom glasale na sljedeći način: SDA i HNS za, SBB, DF, SDP, HDZ 1990, NS i BPS protiv, SBIH suzdržan.

Za ovu kao i za druge razmatrane mjere osigurana je većina, koja je dala podršku za navedni zakon, uz obrazloženje da je isti jedan od ključnih u Refomskoj agendi, programu koji su podržale sve političke stranke.

U nastavku daljemo pregled koordinacije Vlade i PFBIH u pogledu realizacije zakona.

Dalje slijedi pregled koordinacije Vlade i Parlamenta FBIH u pogledu realizacije zakona, po godinama.

U periodu 01.01.-31.12.2015 godine, Vlada FBiH je, u potpunosti ili djelimično, realizovala 57 različitih zakona, 41 od njih je utvrdila u formi prijedloga. Parlamentarna procedura je za godinu dana u 2015. godini potpuno okončana za 27 zakona, od kojih je Vlada FBIH predložila 26. Od ukupno 26 zakona čiji je predlagač Vlada FBIH, aktuelni saziv Vlade FBIH je predložio 22 zakona (navedena u nastavku), dok je 4 usvojena u Predstavničkom domu tokom prethodnog mandata, odnosno iste je predložila Vlada FBIH (mandat 2010. – 2014.).

**REALIZACIJA ZAKONA U PARLAMENTU FBIH PREDLOŽENIH OD STRANE
AKTUELNOG SAZIVA VLADE FBIH (2015. GOD)**

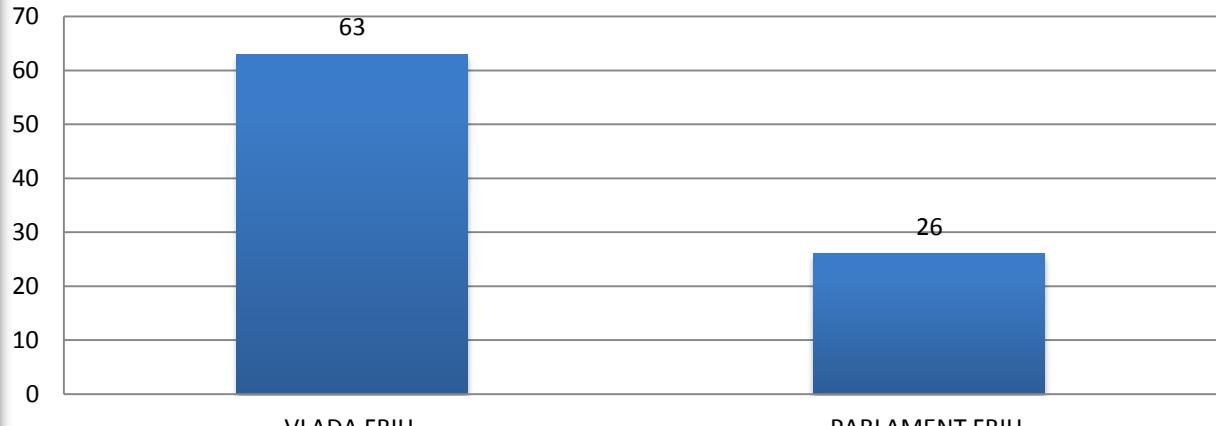
Grafikon 47.

Zbog važnosti pregovora sa MMF-om u 2016. godini oko novog kreditnog aranžmana BIH sa ovom međunarodnom finansijskom institucijom, smatramo važnim osvrnuti se na odnos Vlade i Parlamenta FBiH u pogledu navedenog. Naime, na osnovu Zahtjeva Kolegija Predstavničkog doma Parlamenta FBiH da Vlada FBiH dostavi potrebne materijale kako bi taj dom održao izvanrednu sjednicu o aranžmanu s MMF-om, oglasio se premijer FBiH sa odgovorom da taj zahtjev neće moći biti ispunjen. Istakao je da taj materijal nije javan, niti je ikada bio, i nijedna vlada ga nije smjela objavljivati dok ga ne usvoji Odbor MMF-a, jer je i jedan od uslova "da materijal nije naše vlasništvo". Također je dodao ni on koji je učestvovao u pregovorima još nema službenu varijantu Pisma namjere, već samo radnu verziju.

Jedna od specifičnosti funkcionisanja zakonodavne procedure na nivou Federacije BIH prilikom predlaganja zakona od strane poslanika, klubova i dr. ukoliko Vlada FBiH da negativno mišljenje na predloženi akt, Parlament u skladu sa odredbama Poslovnika ipak treba da se izjasni da li će ili ne isti uvrstiti na dnevni red. Upravo ta Poslovnička odredba najviše je aktualizirana prilikom rasprave o Zakonu o igrama na sreću.

U periodu 01.01.-31.12.2016. godine, Vlada FBiH je, u potpunosti ili djelimično, realizovala 63 različita zakona. Parlamentarna procedura je za godinu dana potpuno okončana za 26 zakona. Svih 26 zakona predložila je Vlada FBiH.

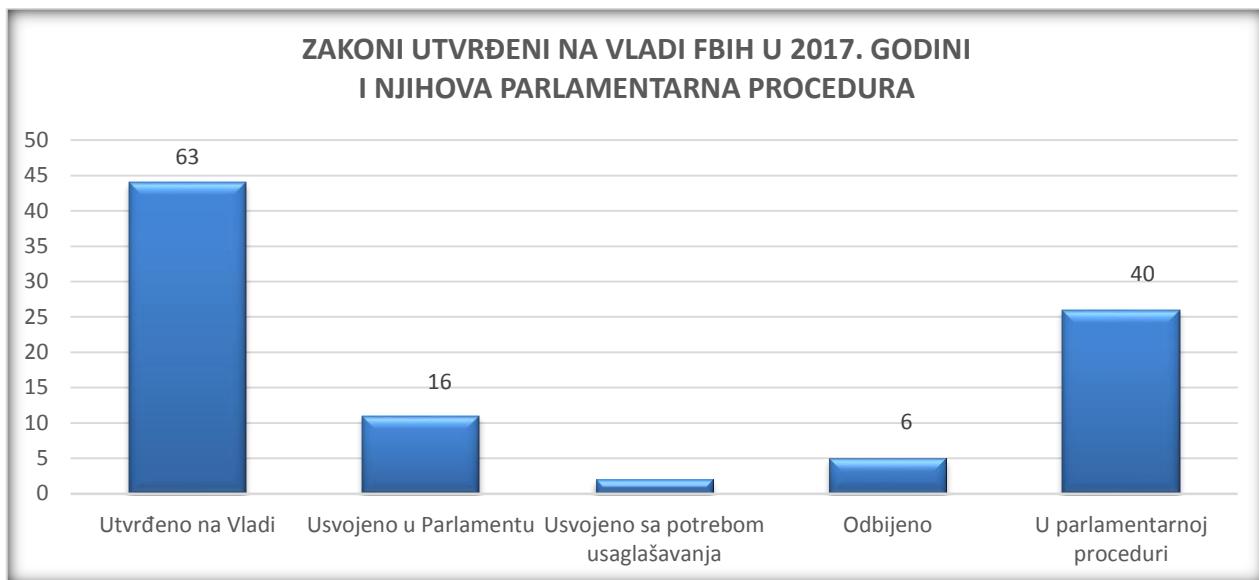
**REALIZACIJA ZAKONA U PARLAMENTU FBIH PREDLOŽENIH OD STRANE
VLADE FBIH (2016. GOD)**

Grafikon 48.

U kontekstu odnosa Vlade i Parlamenta Federacije BiH, što je u krajnjem i obaveza propisana Poslovnikom i jednog i drugog doma, ispoštovana je do sada davana preporuka vezano za prisustvo predstavnika izvršne vlasti plenarnim sjednicama, kao i sjednicama radnih tijela. Ipak treba istaknuti da je pristustvo predstavnika izvršne vlasti više izraženo u Predstavničkom domu FBIH, kako na plenarnim sjednicama, tako i na sjednicama radnih tijela. Tokom 2016. godine izražena je nemogućnost amandmanskog djelovanja poslanika i delegata u oba doma PFBIH, ne samo kada je u pitanju donošenje Budžeta, nego i mnogih zakona koji su se našli u proceduri u prethodnom periodu. Ovakav odnos predstavnika izvršne vlasti prema izabranim predstavnicima građana skoro jednako je prisutan i prema poslanicima i delegatima i stranka vladajuće većine i opozicije.

U 2017. godini Vlada FBiH je, u potpunosti ili djelimično, realizovala 63 zakona od kojih je 47 od njih utvrdila u formi prijedloga. U istom periodu, Parlament FBIH je od zakona koje je Vlada FBIH utvrdila u 2017. godini, u potpunosti (u oba doma, u prijedlogu, u istom tekstu) usvojio trećinu - 16 zakona. Uz ovih 16, „Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu“ je usvojen u oba Doma tokom izvještajnog perioda, ali u različitim tekstovima, te je upućen na usaglašavanje. 6 zakona, od onih koje je Vlada FBIH utvrdila u posmatranom periodu su odbijeni i to 4 u Predstavničkom domu i 2 u Domu naroda PFBIH.

Grafikon 49.

U 2017. godini poslanici i delegati imali su mogućnost za amandmansko djelovanje kada je u pitanju donošenje zakona, koji su se našli u proceduri u prethodnom periodu, međutim od 72 amandmana predložena u Predstavničkom domu PFBIH i preko 200 u Domu naroda PFBIH Vlada FBIH je prihvatile 10 i to 3 amandmana upućena u Domu naroda PFBIH i 7 u Predstavničkom domu PFBIH.

Vlada FBIH u prvih 6 mjeseci 2018. godine utvrdila 34 zakona, od kojih je PFBIH od kojih je realizovano 10.

U 2018. godini poslanici i delegati imali su mogućnost za amandmansko djelovanje kada je u pitanju donošenje Budžeta FBIH za 2018. godinu, kao i zakona, koji su se našli u proceduri u prethodnom periodu. U Predstavničkom domu PFBIH podnesen je 51 amandman pojedinačnim djelovanjem poslanika, a u Domu naroda 17. Uz amandmansko djelovanje poslanika i delegata, Klub poslanika SBB u Predstavničkom domu PFBIH podnio je 294 amandmana na Prijedlog Budžeta FBIH za 2018. godinu. Klub SDP u Predstavničkom domu PFBIH podnio je 75 amandmana na Zakon o PIO. Svi podneseni amandmani su odbijeni od strane Vlade, a takvo djelovanje (u cilju dobijanja podrške za usvajanje ovih akata) je prevaziđeno usvajanjem zaključaka prilikom donošenja i Budžeta FBIH i Zakona o PIO.

Poslanici Predstavničkog doma PFBIH, krajem 2017. godine, po prvi put su imali priliku postavljati direktno pitanja, na koja su ministri direktno odgovarali. Naime, Kolegj Predstavničkog doma PFBIH je za 26. sjednicu (19.12.2017.) utvrdio da se poslanička pitanja pojedinačno postavljaju pismenim putem, a da se usmeno postave pitanja direktno za ministre prisutne na sjednice preko predstavnika Kluba i to po principu u ime svakog kluba po tri puta. Predsjedavajući PD PFBIH najavio je da će se mogućnost „poslanici pitaju – ministri odgovaraju“ u narednom periodu utvrditi Poslovnikom.

Dom naroda PFBIH je od početka septembra 2016. godine uveo praksu dostavljanja svih odgovora na delegatska pitanja, putem e-maila, dok su zbog obimnosti materijala od 2017. godine odgovori na delegatska pitanja dostupni na web stranici Doma naroda PFBIH.

CCI također i dalje apelira da se ispoštuje jedna od inicijativa pokrenuta u prethodnom mandatu, a odnosi se na postavljanje poslaničkih/delegatskih pitanja i odgovora ministara (i/ili drugih upitanika) na web stranici Predstavničkog doma Parlamenta FBIH. Na taj tačin bi se izbjeglo ponavljanje pitanja i što je još važnije građani bi mogli imati uvid u zalaganja poslanika/delegata po određenim problemima, te stavu ministarstva ili neke druge institucije u vezi sa tim. Govorimo o pitanjima poslanika, na koje odgovor nije dat neposredno po postavljenom pitanju, odnosno direktno na sjednici. Skupština Kantona Sarajevo odličan je primjer prakse koja se provodi po ovom pitanju. Naime link <http://skupstina.ks.gov.ba/> nudi pregled pitanja, inicijativa i odgovora za svaku sjednicu pojedinačno.

Poslanici Predstavničkog doma PFBIH tokom 4 godine mandata postavili su ukupno 1284 pitanja i podnijeli 178 inicijativa. Vlada i drugi upitanici dostavili su odgovore na 998 pitanja, pa je procenat dostavljenih odgovora na kraju mandata iznosi 77%. Također su dostavljeni odgovori na 105 inicijativa, odnosno 60% od ukupnog broja upućenih.

9. POŠTIVANJE USTAVA, ZAKONA I POSLOVNIKA O RADU

9.1. POŠTIVANJE USTAVA

U Federaciji BiH i dalje nisu stvorene Ustavne i zakonske prepostavke kojim bi se omogućila popuna Klub delegata iz reda srpskog naroda u Domu naroda. Tako u Klubu Srba nije bilo moguće izabrati čak četiri od 17 delegata, jer među izabranim kandidatima u skupštinama kantona u FBiH nije bilo dovoljno poslanika iz tog naroda. Odmah nakon održavanja zadnjih Opštih izbora u BiH bilo je najavljivano da će se izbor nedostajućih delegata provesti u trećem krugu, na način da se popuna nedostajućih delegata u Klub srpskog naroda provede tako što će pojedini kandidati stranaka koji su izabrani u kantonalnim skupštinama odstupiti u korist slijedećih sa listi iz srpskog naroda. Međutim, tumačenjem zakona nakon ovih najava konstatovano je da isti ne poznaje institut izbora u trećem krugu, tako je Dom naroda FBIH u skladu sa važećom legislativom djelovao do kraja mandata u nepotpunom sastavu sa 54 delegata.

U 2015. godini smo zabilježili 3 puta djelovanje Ustavnog suda Federacije BiH po različitim zahtjevima i na taj način „uvlačenje“ ove institucije u političke sukobe u FBIH, u 2016. godini zabilježene su pored apelacija prema Ustavnom sudu FBIH i apelacija prema Ustavnom sudu BiH⁴¹.

Naime. 30 poslanika Narodne skupštine Republike Srpske podnijelo je 29. septembra 2016. godine Ustavnom суду Bosne i Hercegovine zahtjev za ocjenu usaglašenosti „svih zakona i ostalih opštih pravih akata usvojenih od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od njegovog konstituisanja poslije izbora 2014. godine“ sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Podnosioci zahtjeva, između ostalog, smatraju da osporeni zakoni i drugi opšti akti usvojeni u Domu naroda Parlamenta FBiH nakon izbora 2014. godine nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine iz razloga što nakon izbora održanih 2014. godine Dom naroda Parlamenta FBiH, prema apelantovim navodima, nije konstituisan onako kako to propisuje Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, umjesto 17 delegata iz srpskog naroda, kako je to propisano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, trenutno Klub delegata srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH čini 13 delegata. Četiri delegatska mesta u Klubu srpskog naroda nisu popunjena. Podnositelji zahtjeva, također, navode da zbog nepotpunjenosti Kluba srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH u punom kapacitetu delegati iz reda srpskog naroda nisu u mogućnosti pokrenuti mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa.

⁴¹Ustavni sud BiH odbio je na sjednici 19.01.2017. godine zahtjev 30 poslanika Narodne Skupštine Republike Srpske kao neosnovan.

U kontekstu mogućnosti pokretanja pitanja VNI od strane Kluba delegata iz reda srpskog naroda podsjetimo da je, na osnovu člana 118. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine 10 članova Kluba delegata srpskog naroda je na sjednici Kluba održanoj 23.10.2015 godine odlučilo da se Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosi na vitalni interes srpskog naroda, te je zatraženo da se ovaj zakon razmatra po proceduri predviđenoj za vitalni interes.

Ustavni sud Federacije BiH je kako smo naveli djelovao je po nekoliko značajnih pitanja tokom 2016. godine.

U maju mjesecu 2016. godine potpredsjednik FBIH, Milan Dunović (DF) poslao na ocjenu ustavnosti spomenuti Zakon navodeći kako je postojeći Zakon o državnoj službi u FBiH protuustavan. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima FBiH, koji je usvojen krajem 2015., predviđao je da će državni službenici zatečeni u državnoj službi na mjestima rukovodećih državnih službenika nakon stupanja na snagu ovog zakona, biti raspoređeni na odgovarajuća radna mjesta u okviru organa državne službe u skladu sa pravilnicima iz člana 75c. stav 3. ovog zakona, a nastavljaju raditi na svojim dosadašnjim radnim mjestima i zadržavajući platu i druga prava prema dosadašnjim rješenjima do imenovanja lica iz člana 11a. ovog zakona. Potpredsjednik Dunović nakon podnošenja apelacije naglasio kako se radi o protuustavnom zakonu jer oduzima pravo na rad nekome ko nije pripadnik određene političke opcije.

Ustavni sud Federacije BiH je nakon razmatranja prijedloga potpredsjednika FBIH Milana Dunovića za donošenje privremene mjere vezano za Zakon o državnoj službi u FBiH donio rješenje o privremenoj mjeri obustavljanja nekoliko članova ovoga Zakona. Privremeno je obustavlja primjena članova 11a. i 75b. Zakona o državnoj službi u FBiH do konačne odluke o ustavnosti više članova ovoga Zakona. Nekoliko mjeseci nakon donošenja privremene mjere vezano za Zakon o državnoj službi u FBiH Ustavni sud Federacije BiH na osnovu inicijative istog podnosioca, potpredsjednika FBIH, Milana Dunovića, donio presudu kojom je utvrđeno da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u FBiH nije saglasan s Ustavom FBIH. Europska komisija je također u Izvještaju o napretku BiH za 2016. godinu između ostalog navela da osporeni zakon o državnoj službi predstavlja povratak desetak godina unazad.

U pogledu usklađivanja zakonodavstva po ovom osnovu spomenimo i da je na jednoj od sjednica održanih tokom 2017. godine u Predstavničkom domu PFBIH oboren Zakon o izmjeni Zakona o matičnim knjigama, a isti se odnosio na usklađivanje ovog pitanja sa presudom Ustavnog suda.

Kršenje Ustava FBIH i Zakona na lokalnu samoupravu FBIH, čiju zaštitu osigurava Ustavni sud FBiH, različitim odlukama (najčešće zakonima) koje donose institucije vlasti u Federaciji BiH, traje godinama i nije rijetka pojava. I u 2017. godini radilo se na implementaciji nekih, ranijih godina donesenih, presuda Ustavnog suda.

Predstavnički dom Parlamenta FBIH usvojio je 7 zaključaka koji se odnose na provođenje sljedećih presuda Ustavnog suda Federacije BiH:

- a) Zaključak o provođenju presude Ustavnog suda FBiH broj U-9/16 od 30.11.2016. (odnosi se na povredu prava na lokalnu samoupravu Općine Maglaj Zakonom o požaru i vatrogastvu FBIH)
- b) Zaključak o provođenju presude Ustavnog suda FBiH broj U-8/16 od 25.10.2016. (Zakon o matičnim knjigama ("Službene novine Federacije BiH", br. 37/12 i 80/14), povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Maglaj..
- c) Zaključak o provođenju presude Ustavnog suda FBiH broj U-75/14 od 09.03.2016.
- d) Zaključak o provođenju presude Ustavnog suda FBiH broj U-15/10 od 02.12.2015.
- e) Zaključak o provođenju presude Ustavnog suda FBiH broj U-27/15 od 23.03.2016. (odnosi se na Zakon o stečajnom postupku).
- f) Zaključak o provođenju presude Ustavnog suda FBiH broj U-1/15 od 31.12.2016. (odnosi se na Zakon o inspekcijama)
- g) Zaključak o provođenju presude Ustavnog suda FBiH broj U-55/14 od 03.04.2017. (odnosi se na Zakon o električnoj energiji).

Dom naroda je, u istom periodu, usvojio 5 (prvih sa liste) od 7 zaključaka koje je usvojio Predstavnički dom, plus još jedan koji Predstavnički dom nije - Zaključak u vezi presude Ustavnog suda FBiH broj U-13/16 od 7.12.2016., kojom je utvrđeno da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u FBiH nije u saglasnosti sa Ustavom FBiH.

Svim usvojenim zaključcima se zadužuje premijer Federacije BiH da, u skladu sa obavezama iz Ustava FBiH osigura izvršenje presude Ustavnog suda Federacije BiH

Još 2 zaključka u vezi provođenja presuda ustavnih sudova su u posmatranom periodu bila na dnevnom redu 23. redovne sjednice Predstavničkog doma, održane 26.7.2017. ali na toj sjednici su sve mjere na dnevnom redu odbijene, pa tako i ova dva zaključka.

Ureda Vlade FBIH za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BIH dostavio nam je na osnovu zahtjeva informaciju da su od 01.07.2017. godine zaključno sa 16.12.2017. godine Uredu dostavljene sljedeće odluke Ustavnog suda FBIH i to:

1. U-1/15 od 13.12.2016. objavljena u Sl. novinama FBIH br. 19/17 (ocjena ustavnost Zakona o inspekcijama) – postupak pripreme izmjena zakona u toku
2. U-7/16 od 06.06.2017. godine objavljena u Sl. novinama FBIH br. 54/17 (povreda prava na lokalnu samoupravu Općine Maglaj u vezi Zakona o električnoj energiji FBIH) – izmjene zakona u parlamentarnoj proceduri
3. U-34/16 od 14.06.2017.godine, objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“. Broj:57/17 (povreda prava na lokalnu samoupravu Općine Tešanj u vezi Zakona o požaru i vatrogastvu) - Izmjene zakona u parlamentarnoj proceduri
4. U-2/17 od 04.07.2017.godine, objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“. broj: 55/17 (povreda prava na lokalnu samoupravu Općine Banovići u vezi Zakona o požaru vatrogastvu) - Izmjene zakona u parlamentarnoj proceduri
5. U-16/16 od 26.04.2017.godine, objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“. broj: 55/17 (ocjena ustavnosti Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca F BiH) - Federalno ministarstvo pravde formiralo Komisiju za pripremu izmjene Zakona
6. U-33/16 od 22.03.2017.godine, objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“. broj: 40/17 (povreda prava na lokalnu samoupravu Općine Tešanj u vezi Zakona o matičnim knjigama) - Izmjene zakona nisu usvojene u Parlamentu Federacije BiH
7. U-1/17 od 14.06.2017. godine, objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“. broj: 64/17 (povreda prava na lokalnu samoupravu Općina Jajce u vezi Zakona o matičnim knjigama) - Izmjene zakona nisu usvojene u Parlamentu Federacije BiH
8. U-3/17 od 04.07.2017. godine, objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“. broj: 58/17 (povreda prava na lokalnu samoupravu Općine Banovići u vezi Zakona o matičnim knjigama.) - Izmjene zakona nisu usvojene u Parlamentu Federacije BiH

Odluke Ustavnog suda Bosne Hercegovine iz kojih proizilaze obaveze za Federaciju Bosne i Hercegovine donesene u 2017. godini su sljedeće:

- AP-1918/16 od 01.06.2017.godine, Hanifa Kalić i drugi (dužina trajanja postupka) povreda čl.6. i čl. 13 Konvencije
- AP-1680/16 od 02.06.2017.godine, Ziba Lendra i drugi (dužina trajanja postupka) povreda čl.6. i čl. 13 Konvencije
- AP-4976/15 od 22.12.2016.godine Petra i Obrad Smiljić, (izvršenje pravomoćnih presuda)-u toku izvršenje
- AP-2767/15 od 11.1.2017.godine N.T. i dr. (izvršenje pravomoćnih presuda) -odлука izvršena u odnosu na apelante

- AP-23/13 od 20.6.2016, Bogdan Utješanović, dostavljena Vladi Federacije BiH 21.2.2017.g (povreda na pravično suđenje)
- odluka izvršena (isplaćena naknada)
- AP-1724/16 od 10.05.2017.godine Slavica Marijanović i dr. (dužina izvršnog postupka)
 - povreda čl.6. i čl. 13 Konvencije - u toku izvršenje
- AP – 207/16 pd 10.05.2017. Ranko Đogo i dr. (dužina izvršnog postupka) – u toku izvršenje
- AP-1620/16 od 10.05.2017. godine, Hatidža Kudić i dr. (dužina izvršnog postupka)
- povreda čl.6. i čl. 13 Konvencije - u toku izvršenje
- AP-2341/15 od 10.05.2017 Asim Krbuljić i dr. (dužina izvršnog postupka)
- povreda čl.6. i čl. 13 Konvencije-
- Odluka djelimično izvršena (isplaćena dosuđena naknada na ime naknade nematerijalne štete zbog nedonošenja odluke u razumnom roku)
- AP-880/17 od 21.9.2017. Ljiljanka Iličić (dužinu trajanja postupka u predmetu ostvairvanja prava na starosnu penziju) . . .
- Naredba Federalnom Zavodu PIO/MIO okončanja postupka u predmetu apelanta i Naredba Vladi FBiH da apelantu isplati novčanu naknadu u iznosu od 1.500 KM u roku od 3 mjeseca.
- Vlada FBiH izvršila odluku (apelantu isplaćena naknada)
- 11 AP-3102/15 od 15 11 2017 Sakib Nišić (dužina trajanja postupka pred Vrhovnim sudom Federacije BIH)) - Naredba Vladi FBiH da apelantu isplati novčanu naknadu
- u iznosu od 1.000 KM,
- Rok: 5.3.2018
- AP-3783/17 od 25.10.2017. godine Ante Bilić (dužina trajanja postupka),
- -povreda čl.6. Konvencije , . . .
- Naredba- Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i Federalnom ministarstvu finansija da izvrše svoje obaveze da apelant koji ima izvršne odluke organa uprave na teret budžetskih sredstava FBiH naplati potraživanja
- Naredba Vladi FBiH da apelantu isplati novčanu naknadu u iznosu od 1.000 KM,
- Rok za izvršenje: 21.02.2018 i 22.05.2018
- AP- 1062/15 od 10.05.2017.godine, Gabrijel Banović i drugi (dužina trajanja postupka)
- -povreda čl. 6. i 13.Konvencije
- AP- 4101/15 od 10.05.2017.godine, Žugić Avdo i drugi (dužina trajanja postupka)
- -povreda čl. 6. i 13.Konvencije.

Vlada FBIH je utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila zakone s ciljem izvršavanja 4 presude Ustavnog suda FBIH. Jedna je vezana za predmet iz 2012. godine, jedna za predmet iz 2013., jedna iz 2014. godine i jedna iz 2016. godine.

To su sljedeće 4 presude:

Presuda broj: U-11/12 (od 7.11.2012.) - Utvrđuje se da član 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10) nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presuda broj: U-8/13 (od 1.10.2013.) - Utvrđuje se da član 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/07), te čl. 43. i 45. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br. 56/05, 70/07 i 9/10) nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. 2. Utvrđuje se da je član 35. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presuda broj U-29/13 (od 29.1.2014.) - Utvrđuje se da su odredbe čl. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 11., 12., 16., 23. i 27. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/13) saglasne Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine. 2. Utvrđuje se da odredba člana 15. stav (1) istog Zakona nije saglasna Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine.

Presuda broj U-9/16 (od 30.11.2016.) - Utvrđuje se da je članom 114. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09) i članom 106. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 5/11) povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Maglaj, jer su joj nametnute obaveze bez dodjele sredstava potrebnih za njihovo djelotvorno obavljanje.

Za prve tri, gore navedene, presude, Ustavni sud je, naknadno, po isteku određenog vremenskog perioda, u predmetu utvrđivanja izvršenja odluka Ustavnog suda FBiH, a „u funkciji zaštite principa ustavnosti kao osnova demokratije i vladavine prava“, donio rješenja da njegove presude, koje se odnose na utvrđivanje ustavnosti, nisu izvršene. Pri tome je naglasio da:

Članom IV.B.3.7. c) (I) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisana je nadležnost Premijera Federacije BiH, gdje je pored ostalog utvrđeno, da je Premijer nadležan za „provođenje politike i izvršavanje zakona federalne vlasti, uključujući izvršenja odluka sudova Federacije“.

Članom IV.C.12. Ustava Federacije BiH propisano je da su odluke Ustavnog suda Federacije konačne i obavezujuće, a čl. 40. i 41. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije BiH, regulisane su pravne posljedice donesenih odluka.

Članom 61. Poslovnika Ustavnog suda Federacije BiH također je propisano da su odluke Ustavnog suda Federacije konačne i obavezujuće i da su tijela vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom dužna provoditi odluke Suda.

Pored toga navedenim članom Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, propisano je da Ustavni sud Federacije u slučaju nepostupanja, odnosno kašnjenja u izvršavanju ili obavještavanju Suda o preduzetim mjerama, donosi rješenje kojim se utvrđuje da odluka Suda nije izvršena i dostavlja ga nadležnom tužilaštvu, odnosno drugom organu nadležnom za izvršenje kojeg odredi Sud.

Na žalost, zbog neizvršavanja ili neblagovremenog izvršavanja presuda Ustavnog suda, još nijedan funkcioner na vlasti nije odgovarao. Ovdje treba konstatovati da i oba doma Parlamenta kasne u izvršavanju svojih obaveza, u kontekstu implementacije presuda Ustavnog suda. I Premijera zaključcima obavezuju da osigura izvršenje presuda najčešće prekasno da bi nalog suda bio izvršen na vrijeme.

Generalno, kada su u pitanju izvršenja odluka ustavnih sudova, a iz kojih proizilazi izmjena zakonodavstva u određenoj oblasti, procedure pripreme zakona unutar resora Vlade FBiH, a potom i razmatranja i usvajanja u Parlamentu Federacije, predugo traju.

9.2. POŠTIVANJE ZAKONA

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dao je Parlamentu Federacije BiH u 2016. godini „mišljenje s rezervom“. Nakon što je u Izvještaju za 2015. godinu ova institucija po prvi put dobila „pozitivno mišljenje“ Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH, u Izvještaju za 2016. godinu, a koji je objavljen u 2017. godini Parlament Federacije BiH se vratio na „stari status“. Kao osniva za status „mišljenje s rezervom“ u Izvještaju se navodi između ostalog da Pravilnici o unutarnjoj organizaciji Stručne Službe Zastupničkog doma Parlamenta FBiH i Zajedničke Službe Parlamenta FBiH nisu usklađeni sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH, te ostalim važećim podzakonskim propisima. Obračun plata za profesionalne poslanike vršen je bez evidencija prisustva na poslu, što nije u skladu sa članom 6. stav 4. Zakona o platama i naknadama u organima vlasti FBiH, prema kojem se osnovna plata obračunava i iskazuje mjesечно za puno radno vrijeme.

Parlament FBiH krši i Zakon o ravnopravnosti polova u BiH. Nakon što je imenovao Vladu u čijem sastavu su žene na čelu tek 4 od 17 ministarstava, mada bi po Zakonu trebale biti na najmanje 7, Parlament zakon krši i nepreduzimajući ništa da se ova diskriminacija otkloni i da se pokrenu projekti i procesi koji će promovisati ravnopravnost (i) na rodnoj osnovi.

9.3. POŠTIVANJE POSLOVNIKA

U Predstavničkom domu PFBIH i dalje je prisutan problem odsustva poslanika sa plenarnih sjednica. Na početku svake sjednice evidentirano je opravdano odsustvo u prosjeku do 3 poslanika, dok je prilikom izjašnjavanja o prvoj tački dnevnog reda u prosjeku na sjednicama prisutno i po 20 poslanika manje. Više od osam godina u Predstavničkom domu PFBIH nisu poduzeti konkretni koraci u rješavanju pitanja neopravdanog odsustva poslanika sa plenarnih sjednica i neopravданog napuštanja sjednica prije okončanja istih. Član 10. Poslovnika Predstavničkog doma propisuje sljedeće: Poslanik koji je spriječen da prisustvuje sjednici Predstavničkog doma ili sjednici radnog tijela Predstavničkog doma, ili iz određenog razloga treba u toku rada da napusti sjednicu, dužan je o tome da blagovremeno obavijesti predsjedavajućeg Predstavničkog doma, odnosno predsjednika odgovarajućeg radnog tijela i iznese razloge zbog kojih odsustvuje.

Član 10. Poslovnika Predstavničkog doma propisuje sljedeće: Poslanik koji je spriječen da prisustvuje sjednici Predstavničkog doma ili sjednici radnog tijela Predstavničkog doma, ili iz određenog razloga treba u toku rada da napusti sjednicu, dužan je o tome da blagovremeno obavijesti predsjedavajućeg Predstavničkog doma, odnosno predsjednika odgovarajućeg radnog tijela i iznese razloge zbog kojih odsustvuje. Član 16. Poslovnika Predstavničkog doma propisuje sljedeće: Poslanici Predstavničkog doma za vršenje poslaničke funkcije imaju pravo na platu, naknadu za poslaničko angažovanje, te naknadu određenih materijalnih troškova i druge naknade na osnovu posebnog akta Predstavničkog doma, odnosno akta Administrativne komisije. Za neizvršavanje obaveza u vršenju poslaničke funkcije (neopravdano odsustvo sa sjednica Predstavničkog doma i radnih tijela i slično) poslanicima se aktom iz stava 1. ovog člana može umanjiti naknada za poslaničko angažovanje, odnosno druga primanja i naknade iz stava 1. ovog člana. Na osnovu dostupnih informacija niti jednom od poslanika u prethodnom periodu nisu umanjena primanja na osnovu gore navedenog.

S druge strane navedeno predstavlja jednu od mjera kao preduslova koji bi se trebao ispuniti kako bi se u narednom periodu izmjenila ocjena Ureda za reviziju FBIH, prema kojoj je Parlament Federacije BIH kontinuirano dobivao „mišljenje sa rezervom“ tokom cijelog prethodnog mandata.

Dom naroda PFBIH je već napravio iskorak po ovom pitanju na način da se vodi evidencija o prisustvu delegata na početku, sredini i kraju sjednice, koja je na zahtjev dostupna javnosti. Ovaj Dom je također u prethodnom periodu provodio određene mjere vezano za neopravdano izostajane sa sjednica, što je i rezultiralo odsutvu ovog problema u Domu naroda PFBIH već duži period.

-

10. AKTIVNOSTI POSLANIKA I DELEGATA

Četrnaest (14) poslanika u Predstavničkom domu i 2 delegata u Domu naroda predлагаči su 33 zakona razmatranih u PFBIH tokom 4 godine mandata, a koji su rezultirali različitim ishodom. Poslanik Dennis Gratz predložio je čak 15 zakona, Faruk Čupina 6, Ismet Osmanovic 2, Slađan Ilić 2, dok su ostali predлагаči uputili po 1 zakon

PARLAMENT FEDERACIJE BIH (poslanici i delegati – predлагаči zakona tokom mandata)	
Dennis Gratz, poslanik u PD PFBIH	15
Faruk Čupina, poslanik u PD PFBIH	6
Slađan ilić, delegat u DN PFBIH	2
Ismet Osmanović , poslanik u PD PFBIH	2
Alma Kratina, poslanik u PD PFBIH	1
E. Mušić, M. Bošković i V. Švancer, poslanici u PD PFBIH	1
Tomislav Martinović i Jozo Bagarić, poslanici u PD PFBIH	1
Kasim Mulalić, poslanik u PD PFBIH	1
Amir Zukić i Omer Škaljo, poslanici u PD PFBIH	1
Azra Hadžiahmetović, poslanik u PD PFBIH	1
Ramiz Meša, poslanik u PD	1
Elzina Pirić, poslanik u PD	1

Prijedlozi poslanika Denisa Gratza (NS) nisu prihvaćeni ili su skinuti sa dnevnog reda prije početka rasprave o istim.

Prijedlog delegata Slađana Ilića (SDP) je usvojen, u oba doma u istom tekstu.

Prijedlog poslanice Alme Kratine (DF) prihvaćen je u nacrtu, u jednom domu i nalazi se u proceduri. Prijedlog poslanika Ismeta Osmanovića (SDA) je prihvaćen u nacrtu u oba domu i nalazi se u proceduri.

Prijedlog poslanika Faruka Čupine (SBB) usvojen je u jednom domu i nalazi se u proceduri.

Prijedlog poslanika Tomislava Martinovića i Joze Bagarića nije usvojen.

Prijedlog poslanika E. Mušić, M. Bošković i V. Švancer je usvojen. U vezi ovog zakona evidentirali smo jednu specifičnost Zakon je oboren u Predstavničkom domu PFBIH.

Nakon toga upućen u istom tekstu od strane rukovodstva Predstavničkog doma PFBIH: Mladen Bošković, Edin Mušić i Vesna Švancer. Vlada potvrdila da je riječ o istovjetnom tekstu. Dom naroda razmatrao je zakon u istom tekstu koji je predložila Vlada FBIH (FMF) i koji je oboren u PD s tim da se kao predлагаči pojavljuje Rukovodstvo PD PFBIH.

10.2. AMANDMANI

Poslanici su tokom 4 godine mandata pojedinačno predložili 287 amandmana na različite zakonske prijedloge. Najviše pojedinačnih amandmana u Predstavničkom domu podnio je Denis Gratz (NS) – 59, zatim slijede Mira Ljubijankić (SDP), Damir Mašić (SDP), Jasmina Zubić (SDP), te Ismet Kurić (ASDA), koji su pojedinačno podnijeli po više od 20 amandmana.

U Domu naroda delegati su podnijeli blizu 400 amandman, od koji je samo jedan delegat, Aner Žuljević (SDP), podnositac skoro polovine amandana u Domu naroda PFBIH.

10.3. PITANJA I INICIJATIVE

Poslanici Predstavničkog doma PFBIH tokom 4 godine mandata postavili su ukupno 1284 pitanja i podnijeli 178 inicijativa. Vlada i drugi upitanici dostavili su odgovore na 998 pitanja, pa je procenat dostavljenih odgovora na kraju mandata iznosi 77%. Također su dostavljeni odgovori na 105 inicijativa, odnosno 60% od ukupnog broja upućenih. U Predstavničkom domu je također tokom 4 godine usvojeno 14 inicijativa na plenarnim sjednicama koje su poslanici predlagali tokom rasprave i tražili izjašnjenje i istim.

Najviše poslaničkih pitanja uputili su Jasmina Zubić (SDP) – 62, Damir Mašić (SDP) – 51, Elma Đogić (LABURISTI) – 36, Jasmin Kadić (DF veći dio mandata u 2018. prešao u SDP) – 41, Amra Kunovac (DF) – 36, Mahir Mešalić (DF) – 33.

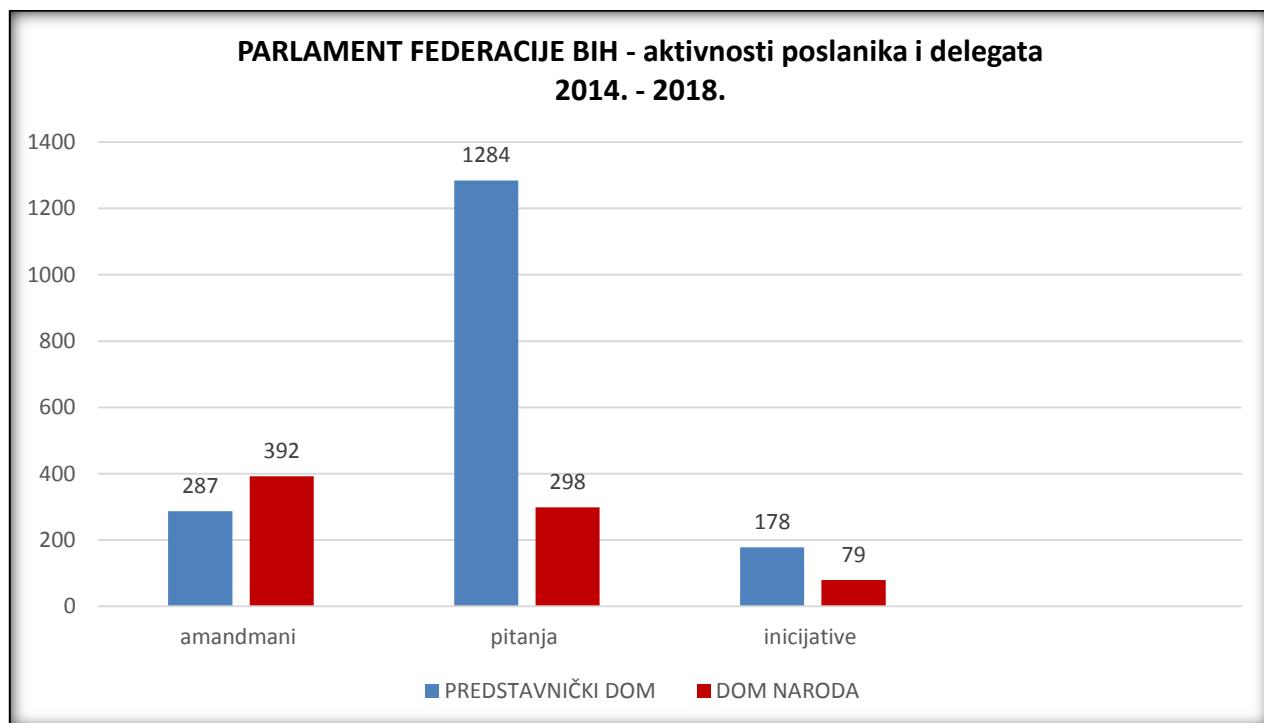
U Domu naroda ukupno je postavljeno 298 delegatskih pitanja i pokrenuto 78 inicijativa.

Najaktivniji po ovom osnovu bili su: Aner Žuljević (SDP) – 30, Anes Osmanović (SDA) – 27, Segmedina Srna Bajramović (SDP) – 26, Mirvet Begović (Laburisti) – 24.

Iako poslanički mandat osim djelovanja na plenarnim sjednicama, podrazumijeva i rad poslanika i delegata u izbornoj bazi, s obzirom da nam nisu dostupni o pojedinačnom doprinosu izabranih predstavnika na sjednicama radnih tijela⁴² ili u radu sa biračima, u ovom dijelu izvještaja dajemo pregled dijela aktivnosti koji se odnosi na rad na plenarnim sjednicama.

Amandmani podneseni i u jednom i u drugom domu PFBIH uglavnom su rezultirali jednakim ishodom na način da nisu dobili potrebnu većinu ili su povučeni prije samog izjašnjavanja, a nakon dobijenog negativnog stava od strane predлагаča akta na koji se podnose.

⁴² Na web stranici PFBIH dostupno je samo nekoliko izvještaja sa sjednica komisija i odbora, ali i oni dostupni ne daju podatke o pojedinačnom doprinosu određenog poslanika/delegata, te na osnovu njih nije moguće izvući poimenične aktivnosti.

Grafikon 50.

U nastavku slijedi tabelarni pregled djelovanja poslanika⁴³ i delegata u Parlamentu Federacije BiH tokom mandata po pitaju amandmana, diskusija, pitanja i inicijativa.

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BIH – aktivnosti poslanika						
RBR	PREDSTAVNIK	STRANKA	AMANDMAN	DISKUSIJA	PITANJA	INICIJATIVE
1.	Dževad Adžem	DF	13	49	17	9
2.	Dževad Agić	SDA	-	27	1	-
3.	Zijad Alajbegović	SBB	-	3	-	-
4.	Tarik Arapčić	SDA	-	2	'	-
5.	Alma Arnaut	BPS	-	2	13	1
6.	Jozo Bagarić	HDZ BiH	1	10	10	-
7.	Vjekoslav Bakula	HDZ 1990	-	3	5	2
8.	Marin Barbarić	HDZ BiH	-	3	5	-
9.	Boris Barun	HDZ BiH	-	13	14	-
10.	Esad Bašagić	SDA	1	9	9	2
11.	Nasir Beganović	SBB		43	16	2
12.	Enver Bijedić	SDP	1	12	8	2
13.	Mensud Borović	SDA	9	14	11	3
14.	Mladen Bošković	HDZ BiH	-	5	-	
15.	Jusuf Bubica	BPS	-	21	27	12
16.	Ilhan Bušatlić	NZ	-	14	16	-
17.	Aiša Ćenanović	SDA	-	2	3	-
18.	Almira Čosić	SDA	-	-	-	-

⁴³ Poslanici oznaceni crvenom bojom napustili su mandat zbog imenovanja na nove pozicije.

19.	Faruk Ćupina	SBB	3	49	23	10
20.	Jasna Duraković	SBB	1	20	25	10
21.	Suzana Franjka Galić	DF		17	8	-
22.	Mirza Ganić	SDA	10	2	8	-
23.	Denis Gratz	NS	59	37	12	2
24.	Mira Grgić	SDP		15	7	1
25.	Azra Hadžiahmetović	SBiH	8	7	1	-
26.	Azra Hadžić	SBB	11	6	24	5
27.	Bahrudin Hadžiefendić	SB ⁴⁴		1	4	
28.	Mirela Halilović	BPS	-	1	2	-
29.	Salem Halilović	SBiH	2	2	-	-
30.	Refik Hankić	SBiH	-	1	-	-
31.	Amra Haračić	DF	9	15	20	7
32.	Mujo Hasić	SDP	1	7	2	1
33.	Hajrudin Havić	SDP			1	-
34.	Zukan Helez	SDP	1	12	14	-
35.	Ljuban Herceg	HDZ 1990				-
36.	Dževad Hodžić	SDA		6	1	-
37.	Mujo Hodžić	DF	1	10	2	1
38.	Muhamed Ibrahimović	SDA		7	7	-
39.	Hasida Isaković	SBB		1	8	-
40.	Slavica Josipović	HNS		23	24	-
41.	Sead Jusić	SB ⁴⁴		10	8	-
42.	Munib Jusufović	SBB	1	33	4	1
43.	Jasmin Kadić	DF	7	31	41	4
44.	Sead Kadić	SDA	-	-	-	-
45.	Asim Kamber	SDA	-	13	1	
46.	Salmir Kaplan	SDA	-	8	2	1
47.	Elvir Karajbić	SDP	6	57	29	4
48.	Mithat Karović	DF	2	2	17	-
49.	Darijana Katić	HDZ BiH	2	2	8	-
50.	Šemsudin Kavazović	SBB	-	3	4	-
51.	Safet Kešo	SDA	-	31	7	3
52.	Dario Knežović	HDZ BiH	-	4	3	
53.	Alma Kratina	DF	6	22	18	6
54.	Zlatko Kravić	SBB	-	10	1	-
55.	Boro Krišto	HDZ 1990	3	2	6	1
56.	Mirsad Kukić	SDA	1	-	-	-
57.	Amra Kunovac	DF	4	16	36	7
58.	Ismet Kurić	ASDA	21	6	8	2
59.	Zdravko Kuzman	HDZ 1990		5	3	
60.	Mira Ljubijankić	SDP	22	21	8	2
61.	Radoslav Luburić	HDZ BiH	2	8	9	-
62.	Jozo Lučić ⁴⁴	HDZ 1990				

⁴⁴ Mandat prekinut smrcu

63.	Bajro Makić	SDA	2	14	8	1
64.	Boris Marjanović	HDZ BiH	-	3	7	
65.	Zana Marjanović	SBB	1	20	5	2
66.	Josip Martić	HDZ BiH				
67.	Damir Mašić	SDP	21	35	51	1
68.	Enver Merdić	SBB		2	2	
69.	Ramiz Meša	SDA	1	5	9	1
70.	Mahir Mešalić	DF	-	33	33	2
71.	Rusmir Mesihović	SDP	-		12	3
72.	Saša Mitrović	DF	-	4	15	
73.	Halid Muhić	SDA	-			
74.	Kasim Mulalić	SDA	2	4	7	2
75.	Hasan Muratović	SDP	-	3	1	-
76.	Ivan Musa	HNS	-	10	2	-
77.	Edin Mušić	SDA	-	2		-
78.	Emina Mutap	SDA	-	6	4	-
79.	Fahrudin Nikšić ⁴⁵	BPS	-	2	1	
80.	Nermin Nikšić	SDP	-	12	13	1
81.	Mahir Nurkanović	SBB		11	17	6
82.	Zikreta Odobašić	SBB	-		1	-
83.	Rasim Omerović	SDA	2	11	5	-
84.	Ismet Osmanović	SDA	2	34	8	1
85.	Elzina Pirić	SDA	4	4	6	
86.	Belma Pojskić	SDA	-	4	2	-
87.	Oliver Radoš	HDZ BiH		6	3	
88.	Sanel Razić	SBB	2	9	3	1
89.	Bilsena Šahman	SBB	-		4	1
90.	Anela Šestić-Begović	SBB	-	9	5	
91.	Ibrahim Šišić	SDA	-	9		2
92.	Omer Škaljo	SDA	2		28	-
93.	Osman Suljagić	SDA	-	2	2	-
94.	Mehrudin Švago	SBB	-	10	19	-
95.	Vesna Švarcner	SBB	-	3	18	-
96.	Mirsad Topčagić	ASDA	16	15	6	-
97.	Davor Vuletić	DF	-	26	5	-
98.	Nermina Zahirović	SDA	-	1		-
99.	Jasmina Zubić	SDP	20	67	62	8
100.	Amir Zukić	SDA	-	2	3	2
101.	Kenela Zuko	SDA	-	2	1	5
102.	Almir Zulić	DF	3	14	10	1
103.	Blaž Župarić	HDZ BiH	-	8	8	1
104.	Elma Đogić	LS BiH	1	10	36	1
105.	Dženan Đonlagić	DF	2	41	8	1

⁴⁵ Mandat prekinut smrcu

Slijedi tabelarni pregled aktivnosti delegata u Dom naroda PFBIH tokom mandata.

DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE – aktivnosti delegata

Rbr	Predstavnik	Stranka	Amandman	Diskusija	pitanja	Inicijative
1.	Goran Akšamija	NB	-	2	2	2
2.	Almedin Aliefendić	SDA	8	4	14	
3.	Ana Babić	SBB	1	-	-	-
4.	Stipe Barun	HDZ BiH		-	-	-
5.	Mirko Batinić	HDZ BiH	4	6	3	-
6.	Mirvet Beganović	LS BiH	2	59	24	6
7.	Zdravko Bešlić	HDZ BiH	-	4	3	2
8.	Lidija Bradara	HDZ BiH	-	19	5	4
9.	Sejo Bukva	NB	-	1	2	-
10.	Amil Buljubašić	SDP	-	2	6	-
11.	Osman Ćatić	SDA	3	24	3	4
12.	Đuro Delić	HDZ BiH	5	5	2	1
13.	Lejla Didik-Sarajlić	DF	4	3	6	-
14.	Rasim Dostović	NZ	1	9	-	-
15.	Edim Fejzić	SD BiH	3	1	2	-
16.	Edin Forto	NS	3	7	4	-
17.	Emir Frašto	SDP	2	3	6	1
18.	Fuad Hadžimehmedović	SBB	6	9	1	--
19.	Admir Hadžipašić	ASDA	13	33	7	-
20.	Slađan Ilić	SDP		2	10	
21.	Lejla Imamović	DF	2	3		1
22.	Željko Josić	HDZ 1990	3	13	6	1
23.	Damir Jukić	HDZ BiH	2	8	10	1
24.	Rasim Kantarević	LS BiH	3	9	12	2
25.	Predrag Kojović	NS	14	23		1
26.	Muhamed Kozadra	SDA		26	1	-
27.	Mustafa Kurtović	SDA	2	14		2
28.	Mladen Lonić	SDP	6	2	8	-
29.	Mehmed Mahmić	SDA	-	--	-	-
30.	Tomislav Mandić	HDZ BiH	-	1	11	1
31.	Mile Marčeta	SNSD	-	6	1	-
32.	Tomislav Martinović	HDZ BiH	4	23	1	'
33.	Amor Mašović	SDA	-	--	-	-
34.	Dražen Matišić	HDZ BiH	3	2	2	1
35.	Slaviša Mihajlović	SNS	-	2		-
36.	Daliborka Milović	LDS	2	1	1	-
37.	Josip Mioč	HDZ BiH	-	3	2	-
38.	Željko Mirković	SDP	10	54	16	5
39.	Sanel Mušović	SBB	2	4	1	1
40.	Anes Osmanović	SDA	4	6	27	14

41.	Refik Poparić	SDA	1	2	1	--
42.	Đuro Prkačin	HDZ BiH	1	5	2	-
43.	Dario Pušić	HDZ BiH	14	8	3	
44.	Drago Puzigaća	SNSD	-	6	7	-
45.	Vesna Saradžić	SDP	--	5	16	6
46.	Ismet Sarajlić	SBB	-	6	1	1
47.	Nikola Simić	SDP				
48.	Segmedina Srna - Bajramović	SDP	9	8	26	6
49.	Draženka Subašić	SZ	3	37	3	1
50.	Slaviša Šućur	SDP		43	4	2
51.	Ivo Tadić	HDZ BiH	17	14		-
52.	Slobodan Tomić	NSRB	1	2	6	1
53.	Jasenko Tufekčić	SDA		22		2
54.	Aner Žuljević	SDP	134	93	30	9

11. PRIMANJA POSLANIKA I DELEGATA

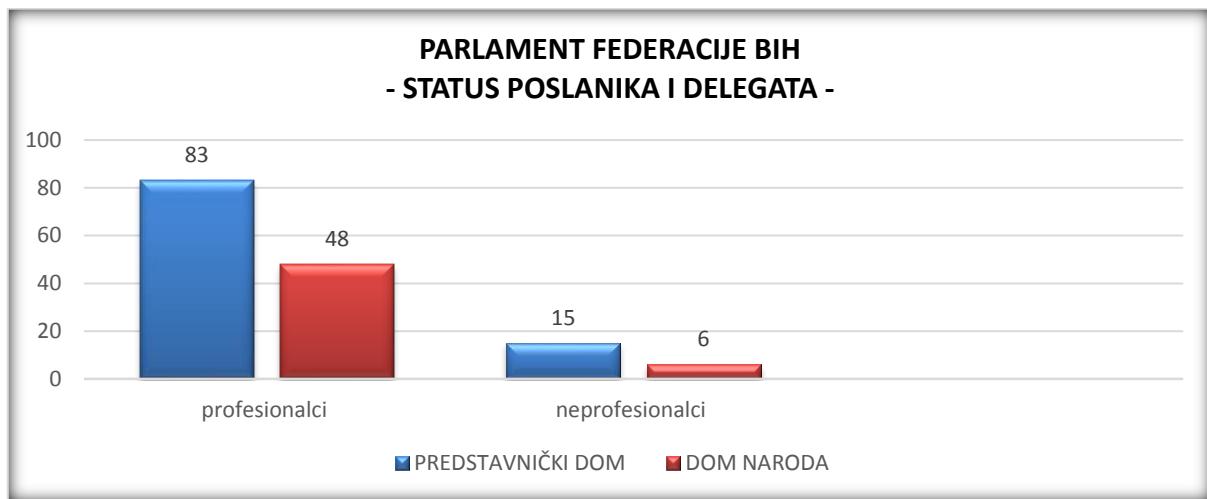
U mjesечna primanja profesionalno angažovanih poslanika i delegata pored plate koja se kreće u rasponu od 2.500 KM do 3.500 KM (zavisno od koeficijenta i minulog rada), ulaze topli obrok, naknada za odvojeni život koja u prosjeku iznosi 500 KM, te naknada za smještaj u iznosu od 150 KM mjesечно. Uz navedeno poslanici i delegati imaju pravo na naknadu putnih troškova, kao i na vikend posjete porodici 4 puta mjesечно.

Administrativna komisija Parlamenta Federacije BIH donijela je početkom 2016. godine Odluku prema kojoj se svim članovima zajedničkih radnih tijela oba doma PFBIH isplaćuje mjesечna naknada za rad u iznosu od 350 KM. Po tom osnovu 14 delegata iz Doma naroda, koji su članovi zajedničkih parlamentarnih komisija, a to su podsjetimo Komisija za usaglašavanje različito usvojenih tekstova i Parlamentarna komisija zadužena za reviziju, za 10 mjeseci djelovanja u radu ovih komisija primili su po 3.500 KM u 2016. godini. Administrativna komisija Doma naroda PFBIH je početkom 2017. godine donijela Odluku kojom se povećava naknada za odvojeni život sa 600 KM na 800 KM mjesечно. S druge strane podatak koji smo dobili od Predstavničkog doma PFBIH pokazuje da naknada za odvojeni život iznosi 300 KM, a naknada za smještaj 400 KM (i ista je isplaćuje stanodavcu direktno na račun, a ne poslanicima), uz 100 KM za režije.

Primanja delegata Doma naroda PFBIH bila su dostupna na web stranici Parlamenta Federacije BIH od 2014. godine i ažurirana svaka 3 mjeseca. Zbog ovoga Dom naroda je bio okarakterisan kao najtransparentnija institucija u BIH koja detaljno prikazuje primanja svakog delegata pojedinačno. Međutim, od januara 2016. godine ovi podaci nisu više dostupni na zvaničnoj web stranici.

Zakon o platama i naknadama u organima vlasti u Federaciji BIH, koji je stupio na snagu u avgustu 2010. godine, a u primjeni do danas i pored kontinuiranog pokretanja inicijativa da se isti izmjeni, osigurava poslanicima i delegatima, koji nakon isteka mandata nisu zasnovali radni odnos ili stekli uslove za penziju, pravo na naknadu plate u trajanju od godinu dana.

U Predstavničkom domu PFBIH od 98 poslanika 83 su profesionalizirala svoj mandat, odnosno zaposleni su u Parlamentu i primaju redovnu mjesечnu platu za svoj rad. Na platnom spisku Doma naroda nalaze se 54 delegata, od kojih 48 ima profesionalni status, dok 6 delegata imaju status tzv „neprofesionalaca“.

Grafikon 51.

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH i dalje u svojim izvještajima skreće pažnju na sljedeće: Nije se vodila adekvatna evidencija o prisutnosti na poslu profesionalnih poslanika, na osnovu koje se vršio obračun i isplata stalnih mjesecnih novčanih primanja (paušala) u Predstavničkom domu, u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima (na što CCI godinama ukazuje). Klub poslanika SBB-a u Predstavničkom domu PFBIH, slijedom obećanja datog u predizbornom periodu uputio je u parlamentarnu proceduru Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine u januaru 2015. godine, kojim se predlaže ukidanje povlastice na tzv. „bijeli hljeb“. Vlada FBIH u „tehničkom mandatu“ tada je dala pozitivan stav o ovom prijedlogu, međutim zakon nikada nije došao na dnevni red niti jednog od domova PFBIH.

CCI također kontinuirano zagovara realizaciju iniciranih izmjena i dopuna Zakona o platama i naknadama u organima vlasti u Federaciji BiH, koji je stupio na snagu u avgustu 2010. godine, a kojim je osigurano da poslanici i delegati koji nakon isteka mandata nisu zasnovali radni odnos ili stekli uslove za penziju, imaju pravo na naknadu plate u trajanju od godinu dana. Smatramo da je izmjenama potrebno ukinuti ovu privilegiju. (Napomena: Primjena postojećeg zakona na početku mandata povećala je izvajanja sredstava na ime plata i naknada za više miliona KM). Istovremeno potrebno je ispitati opravdanost isplate sljedećih naknada: naknada za smještaj, naknada za odvojeni život, naknada za 4 vikend posjete porodici, na koje prema postojećem zakonu imaju pravo poslanici i delegati sa statusom „profesionalaca“. Naime, dinamika rada oba doma Parlamenta FBIH (plenarno i komisije) tokom ovog i prethodnih mandata dokazala je da ne postoji opravdana potreba za isplatom naknada ove vrste. Pokretanjem inicijative u pravcu navedenog iskazala bi se socijalna osjetljivost prema sveukupnim prilikama u FBIH, a sredstva mogla usmjeriti u druge namjene.

12. TRANSPARENTNOST RADA PARLAMENTA FBiH

Ni u četvrtoj godini mandata još uvijek nisu dostupne osnovne informacije o svim poslanicima u Predstavničkom domu PFBiH. U odnosu na prethodne godine napravljeni su određeni pomaci u pogledu transparentnosti oba doma PFBiH. Na dijelu web stranice koji se odnosi na Predstavnički dom postavljeni su određeni dokumenti koji ranije nisu bili dostupni, pregled održanih sjednica i usvojenih akata, te usvojene pojedinačne inicijative poslanika.

Klub Demokratske fronte u Prestavničkom domu PFBiH, kao i nekoliko poslanika pojedinačno pokrenuli su nekoliko puta inicijativu da se i za ovaj dom osigura web prenos sjednica kao i za Dom naroda. Inicijative nisu prihvaćene.

U dijelu web stranice koja se odnosi na Dom naroda PFBiH postavljeni su odgovori na delegatska pitanja. Također su dostupne najave sjednica radnih tijela, kao i dio izvještaja za iste.

CCI je uputio dopis prema oba doma PFBiH sa molbom da nam se dostave primanja poslanika i delegata ostvarena u periodu na koji se odnosi ovaj izvještaj. Do zaključena izvještaja nije dostavio nijedan dom. Također, ovi podaci nisu dostupni u Predstavničkom domu od početka rada aktuelenog mandatnog saziva.

TRANSPARENTNOST RADA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH

R. br.	Predmet posmatranja	Stanje u PD P FBiH	Stanje u DN P FBiH
1.	Sloboda prisustva sjednicama DN P FBIH	DA	DA
2.	Prenos sjednica (TV, radio ili internet)	NE	DA
3.	Da li DN P FBIH prije zasjedanja objavljuje najavu sjednice?	DA	DA
4.	Da li su materijali za sjednicu javno dostupni?	DA	DA
5.	Dostupnost zapisnika sa sjednica DN P FBIH	ZOSPI	WEB
6.	Sadržajnost zapisnika sa sjednica DN P FBIH	Dobra	Dobra
7.	Dostupnost stenograma sa sjednica DN P FBIH	NE	DA
8.	Dostupnost podataka o pojedinačnom glasanju delegata	NE	NE ⁴⁶

⁴⁶ S obzirom da je snimak svih održanih sjednica Doma naroda PFBiH dostupn na you tube kanalu i web stranici Doma naroda PFBiH iz istih se mogu evidentirati podatci o poimeničnom glasanju.

9.	Institucionalno riješena javna dostupnost poslaničkih pitanja i odgovora na pitanja	NE	DA
10.	Dostupnost podataka o prisustvu sjednicama i razlozima odsustva	Djelimično	DA
11.	Brzina odgovaranja na zahtjeve za dostavljanjem materijala (ZOSPI)	U skladu sa zakonom	U skladu sa zakonom
12.	Obavljena javna rasprava prilikom izrade Programa rada ⁴⁷	NE	NE
13.	Obrazloženja o usvojenim zakonima	Detaljna	Detaljna
14.	Dostupnost dokumenata u elektronskom obliku	DA	DA
15.	Postojanje web stranice P FBIH	DA	DA
16.	Funkcionalnost web stranice (sadržajnost i redovno ažuriranje)	Prihvatljiva	Dobra
17.	Da li je na Internet stranici objavljen Program rada za aktuelnu godinu?	DA	DA
18.	Da li se na Internet stranici objavljaju godišnji izvještaji o radu institucije?	NE	DA
19.	Da li je na Internet stranici dostupan Zakon o izvršenju budžeta za posljednju fiskalnu godinu?	DA	DA
20.	Da li su na web stranici FBIH u roku od 24 sata dostupno saopštenje za javnost sa osnovnim podacima sa održane sjednice?	DA	DA
21.	Da li su, nakon sjednice FBIH, dostupni na web stranici kao „download“ opcija materijali koji su razmatrani i usvojeni?	DA	DA
22.	Da li je građanima omogućem pristup arhivskim podacima sa održanih zasjedanja	DA	DA

⁴⁷ Poslovnik o radu Predstavničkog doma i Doma naroda ne predviđa obavezu provođenja javne rasprave o Programu rada

13. EUROATLANSKI PUT BIH

Tematsku sjednicu „Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu“, Predstavnički dom PFBIH održao je krajem juna 2018. godine. Tom prilikom su usvojeni sljedeći zaključci: Predstavnički dom Parlamenta FBiH daje punu podršku BiH na njenom putu ka evropskim integracijama i punopravnom članstvu BiH u EU i NATO-u, Predstavnički dom Parlamenta FBiH dati će svoj puni doprinos u zakonodavnom procesu za donošenje potrebnih zakona i drugih akata na nivou FBiH a koji se odnosi na evropski put BiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH će formirati poseban odjel za Evropske integracije koji će biti zadužen za praćenje evropskih procesa i IPA projekata u okviru ovog Doma, a kojeg će sačinjavati stručni kadar iz oblasti evropskih integracija. Poslanicima se obratila zastupnica u Evropskom parlamentu Tanja Fajon. Sjednici je prisustvovao specijalni predstavnik EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark koji je poručio da neke od narednih aktivnosti uključuju dostavljanje odgovora na oko 600 dodatnih pitanja Evropske komisije. (sjednici nisu prisustvovali poslanici HDZ BIH i HDZ 1990).

Reformska agenda Vlada FBIH kao jedan suobaveznika potpisala je 27. jula 2015. godine, a oba doma Parlamenta FBIH jednoglasno⁴⁸ prihvatile istu na sjednicama održanim krajem jula iste godine. Riječ je o dokumentu koji utvrđuje glavne planove Vijeća ministara BiH i entitetskih vlada za socijalno-ekonomske reforme u periodu od 3 godine, 2015. – 2018. Agenda je podijeljena u šest područja - javne finansije, poslovna klima, tržište rada, reforma socijalne zaštite, vladavina prava i reforma javne uprave. U decembru 2015. godine kreiran je ažurirani Akcioni plan za realizaciju obaveza iz RA na nivou FBIH koji sadrži 61 mjeru.

Od 61 mjere koju predviđa Akcioni plan Federacije BIH zaključno sa 31.08.2018. godine realizovano je uvojila 29 mjera (48%), u proceduri je 16 mjera (26%), dok je preostala realizacija 16 mjera (26%).

Novi Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju FBIH, jedna od važnih mjera iz reformske agende usvojen je u Parlamentu Federacije BIH u formi nacrtu na sjednicama održanim krajem 2017. godine, dok je isti u formi prijedloga prihvaćen u oba doma početkom 2018. godine⁴⁹.

⁴⁸ Već jedna od prvih mjera koja je usvajana iz ovog seta, Zakon o radu FBIH, izazvala je oštре reakcije i potpuno oprečna mišljenja i različitu podršku u javnosti od strane predstavnika Sindikata (koji nisu bili jedinstveni u definisanju stava o istom), predstavnika poslodavaca, političkih partija, interesnih grupa. Prilikom rasprave o istom u Domu naroda PFBIH (30.07.2015.) ispred zgrade Parlamenta Federacije BIH organizovani su masovni protesti. Podršku Zakonu o radu FBIH u Domu naroda dali su delegati stranaka: SDA, HNS predvođen HDZ BIH, HDZ 1990, ASDA, LS, NSRzB, dok su delegati SDP, SBB, DF i NS napustili sjednicu odmah nakon usvajanja dnevnog reda. U Predstavničkom domu ovaj Zakon prilikom prvog izjašnjavanja nije dobio potrebnu većinu od 50 glasova, nakon čega je u ponovljenom postupku glasanja data podrška. Za Zakon su pored poslanika SDA i Kolalicije HNS glasali poslanici ASDA, BPS, SBIH i NS, dok su poslanici HDZ 1990 nisu bili u sali tokom glasanja.

⁴⁹ Nakon usvajanja predmetnog zakona u formi prijedloga usvojen je i zaključak kojim se obavezuje Vlada FBiH i Federalni zavod penzijskog i invalidskog osiguranja da u narednih šest mjeseci prate primjenu ovog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima bi se ispravili osnovni nedostaci u ovom Zakonu a sve u cilju održivog penzionog sistema i oticanja eventualnih diskriminatorskih odredbi, a posebno onih koji se odnose na radnike koji imaju najniža primanja.

Oblast spada u jedno od veoma važnih pitanja, a principi za ovu oblast utvrđeni su u Strategiji penzionog sektora, donesenoj prije 4 godine (2014. godine). Zakon je tokom 2017. godine 2 puta oboren u Domu naroda PFBIH zbog neslaganje stranaka parlamentarne većine. Cilj zakona je osigurati financijsku stabilnost Penzionog fonda a time i redovnost isplata penzija te utvrditi na pravičan i transparentan način utvrđivanje i obračun penzija. Zakonom bi trebao da osigura poboljšanje sistema PIO i njegovu dugoročna i finansijska stabilnost. U Zakonu su zadržana su postojeća prava iz penzijsko invalidskog osiguranja. Visina penzije se utvrđuje kroz uvođenje bodovne formule i zasniva se na stažu osiguranja i uplaćenim doprinosima. Najugroženije kategorije su zaštićene kroz takozvanu najnižu penziju i zagarantovanu penziju i to dosadašnjem iznosu od 326 KM odnosno 434 KM koji se i dalje usklađuju. Vrijednost opšteg boda je 14 KM i ista se utvrđuje odnosno usklađuje 15 aprila svake godine počev od 15 aprila 2019. godine. Uvodi se i stimulans za duži ostanak u seriji rada a penali za odlazak raniji u penziju. Stvara se pravni osnov za finansijsku pomoć u rehabilitaciji bolesnih neugroženih penzionera i za rad Udruženja penzionera na nivou Federacije Bosne i Hercegovine. Prava iz penzijsko invalidskog osiguranja su pravo na starosnu penziju, na invalidsku penziju, na porodičnu penziju, prava osiguranika za promjenom radnom sposobnošću prava po osnovu fizičko nesposobnosti i pravo na posmrtninu to je jednokratna novčana pomoć kao nova odredba.

U nastavku dajemo informacije o proceduri rasprave i ishodu iste za nekoliko važnih zakona iz Reformske agende.

Parlament Federacija BiH je usvojio Zakon o energetskoj efikasnosti u Federaciji BiH nakon što je prije 5 godina isti upućen u parlamentarnu proceduru. Predstavnički dom PBIH usvojio je ovaj zakon još u prošlom mandatu, 2014. godine. Dom naroda usvojio je Zakon o energetskoj efikasnosti 3 godine nakon njegovog usvajanja u Predstavničkom domu na sjednici održanoj u mjesecu februaru 2017. godine.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona radu, također jedan od važnijih zakona iz RA, u prvom polugodištu 2017. godine, razmatran je i usvojen u oba doma Parlamenta Federacije BiH, ali u različitom tekstu. U Domu naroda prihvaćen je amandman Kluba delegata iz reda hrvatskog naroda kojim se dosadašnja nadležnost Federalne inspekcije u kontroli provođenja ovog zakona prebacuje u isključivu nadležnost kantonalnih inspekacija. U Domu naroda je također prihvaćen amandman delegata Osmana Ćatića. Predstavnički dom izjasnio se o ovom amandmanu tek nakon godinu dana, te je zakon konačno usaglašen u 7. mjesecu 2018. godine..

Pored već pomenutih zakona usvojeni su i sljedeći zakoni i drugi akti iz AP: Registrar parafiskalnih nameta, Zakon o bankama, Zakon o PIO/MIO (u formi nacrta, Jačanje nadzora nad bankama.Iz oblasti javne finansije, oporezivanje i fiskalna održivost realizovano je sljedeće: Moratorij na zapošljavanje i na povećanje plata u javnom sektoru na nivou FBiH (Budžetom predviđeno 7210, a stanje na dan 30.6.2017 je 6706 zaposlenih), registar parafiskalnih nameta, Zakon o porezu na dobit, Zakon o unutrašnjem platnom prometu, Novi zakon o bankama u skladu sa direktivama Basel I, II i III. Iz oblasti poslovna klima i konkurenčnost:Izmjene i dopune zakona o doprinosima (preferencijalni tretman).Jačanje nadzora nad bankama, oživljavanje i unapređenje namjenske industrije, set zakona i uredbi iz finansijske sfere kojim se suzbija siva ekonomija, rješavanje statusa preduzeća sa poteškoćama (Dita, Aida, Revom, TTU, Livnica Tuzla, BH Airlines, Hidrogradnja, Borac Travnik).

Mjere iz oblasti tržište rada: Zakon o radu, novi opšti i granski kolektivni ugovori, subvencije za poljoprivrednike uslovljene registriranjem poljoprivrednih gazdinstava uz plaćanje preferencijalne stope doprinosa, uredba i finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja mlađih ljudi. Iz oblasti socijalna zaštita i penzije:Sporazum sa boračkom populacijom, subvencioniranje plaćanja električne energije za socijalno ugrožene kategorije, finansijska stabilizacija Zavoda PIO, redovna isplata penzija – anulirano kašnjenje i neizvjesnost isplate penzija. Mjere iz oblasti vladavina prava i dobro upravljanje: Strategija za borbu protiv korupcije, Agencija za upravljanje oduzetom imovinom postala funkcionalna, formiranje posebnog odjela Vrhovnog suda FBiH i posebnog odjela Tužilaštva FBiH, Izmjene i dopune Krivičnog zakona koje pobliže definišu i ograničavaju aktivnosti finansiranja terorizma, pranja novca, trgovine ljudima.

U Parlamentu Federacije BiH razmatrano je još nekoliko zakona važnih za proces EU integracija, koji predstavljaju usklađivanje sa EU zakonodavstvom. To su: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi Federacije Bosne i Hercegovine, Zakon o preuzimanju dioničkih društava; Zakona o izmjenama i dopunama Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru Federacije BiH; Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok je Zakon o porezu na dobit jedan iz seta obaveza za nastavak pregovora sa Međunarodnim monetarnim fondom. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o direktnim stranim ulaganjima, usvojen u oba doma PFBiH također spada u jedan iz seta tzv. EU zakona. Zakon o privrednim društvima također usvojen u oba doma, zakon je iz paketa vezano za stand by aranzman i prema SAA sporazumu preuzete su obaveze postupanja po istom.

16.5.2016. godine održana je zajednička sjednica Komisija za evropske integracije Predstavničkog doma i Doma naroda. U sklopu priprema za 7. sastanak Parlamentarnog foruma za evropske integracije BiH, koji je planiran za 31.05.2016. godine, a kojem je domaćin Parlament Federacije BiH, održana je zajednička sjednica komisija za evropske integracije Predstavničkog doma i Doma

naroda Parlamenta Federacije BiH. Sjednicom su predsjedavali Edin Mušić i Lidiya Bradara, predsjedavajući komisija za evropske integracije Predstavničkog doma i Doma naroda, ujedno i predsjedavajući oba doma. Pored priprema za 7. sastanak Parlamentarnog foruma za evropske integracije BiH na sjednici se razgovaralo i o formiranju zajedničkog odjela za evropske integracije Parlamenta Federacije BiH, s ciljem što kvalitetnije pripreme zakonodavnih tijela u Federaciji BiH za proces pridruživanja BiH Evropskoj uniji. Nakon rasprave jednoglasno je prihvaćen zaključak po kojem se zadužuju predsjednici komisija za evropske integracije da do iduće zajedničke sjednice pripreme prijedloge za uspostavu odjela za evropske integracije Parlamenta Federacije BiH. Razgovaralo se i o formiranju zajedničke komisije za evropske integracije Parlamenta Federacije BiH. U tom je kontekstu prihvaćen zaključak po kojemu su predsjednici komisija zaduženi da, zajedno sa sekretarima, sačine prijedloge rješenja kojima bi se stvorili preduvjeti za funkcioniranje zajedničke komisije za evropske integracije Parlamenta Federacije BiH.

31. maja 2016. godine Parlament Federacije BiH bio je domaćin 7. sastanku Parlamentarnog foruma za evropske integracije BiH. Sastanak je rezultirao Zajedničkom izjavom s ciljem unaprijeđenja procesa evropskih integracija. 7. sastanak Parlamentarnog foruma za evropske integracije koji je osim predstavnika Zajedničke komisije za evropske integracije Parlamentarne skupštine BiH, Komisije za evropske integracije oba Parlamenta Federacije BiH, Odbora za evropske integracije i regionalnu suradnju Narodne Skupštine Republike Srpske, Komisije za evropske integracije Skupštine Brčko distrikta i predstavnika kantonalnih Skupština u Federaciji BiH okupio i predstavnike Direkcije za evropske integracije BiH, rezultirao je Zajedničkom izjavom sa sedam zaključaka čiji je cilj unaprijediti proces evropskih integracija u BiH.

Zaključci 7. sastanka Parlamentarnog foruma za evropske integracije BiH:

1. Izražavaju zadovoljstvo predajom aplikacije za članstvo u EU 15. 2 2016. godine, čime je poslana poruka evropskim partnerima kako je Bosna i Hercegovina spremna započeti pristupanje u punopravno članstvo u Evropskoj uniji.
2. Izražavaju nadu u pozitivan odgovor od Vijeća Evropske unije na predanu aplikaciju, te naglašavaju kako bi to zasigurno stabiliziralo političku situaciju u Bosni i Hercegovini.
3. Podržavaju intenziviranje aktivnosti institucija izvršne i zakonodavne vlasti u Bosni i Hercegovini na provedbi Akcijskog plana za realizaciju prioriteta iz Izvještaja za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu, posebnoe u dijelu zakonodavne aktivnosti.
4. Naglašavaju važnost adekvatne pripreme svih institucija izvršne i zakonodavne vlasti u Bosni i Hercegovini za fazu odgovora na Upitnik Evropske komisije.

5. Pozdravljaju napore Sekretarijata Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Direkcije za evropske integracije Bosne i Hercegovine na jačanju kapaciteta parlamenta u Bosni i Hercegovini.
6. Upućuju podršku rukovodstvu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine kao koordinatora aktivnosti u procesu implementacije twinning projekta kojemu je cilj jačanje kapaciteta kantonalnih skupština u procesu evropskih integracija.
7. Smatraju važnim održavanje okruglih stolova u organizaciji Zajedničke komisije za evropske integracije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u vezi sa aktuelnim temama koje se tiču procesa evropskog integriranja Bosne i Hercegovine.

14. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

 KONTINUIRANO PRISUTNO NEPOVJERENJE IZMEĐU KOALICIONIH PARTNERA U FEDERACIJI BIH KULMINIRALO JE POSLJEDNJOJ GODINI MANDATA. DJELOVANJE STRANAKA VLADAJUĆE VEĆINE, VOĐENIH PRIMARNO POLITIČKIM INTERESIMA SVOJIH CENTRALA, GDJE NITI JEDAN AKTER NE ODSUTAJE OD USKOSTRANČKIH INTERESA, A ISTOVREMENO PREBACUJE ODGOVORNOST NA „ONE DRUGE“, DOVELO JE DO VIŠEMJESEČNE PARALIZE U RADU PFBIH.

PREPORUKA: Navedeno je još jedan dokaz da je nakon izbora neophodno formiranje „programske“ vladajuće koalicije i parlamentarne većine zasnovane na zalaganju za javni interes svih građana, jer svaki drugačiji pristup ne daje nikakva rješenja i rezultate.

 U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE NA POČETKU MANDATA EVINTIRAN PONOVNI TREND PREDUGOG ČEKANJA NA KONSTITUISANJE VLASTI NAKON ŠTO SE ODRŽE OPŠTI IZBORI. DODATNO, DOM NARODA OKONČAVA AKTUELNI MANDAT U NEPOTPUNOM SASTAVU

PREPORUKA: U BiH treba doći do izmjena Izbornog zakona po ovom pitanju. Naime, izborni zakon BiH ne definiše rokove za formiranje izvršne vlasti, niti kaznene odredbe u slučaju nepoštivanja rokova za formiranje vlasti na svim nivoima. Istovremeno, izborni zakon ne poznae institut vanrednih izbora koji u zakonom propisanim situacijama može da služi kao mehanizam za deblokadu nefunkcionisanja vlasti.

 BROJ ŽENA U FEDERALNOM PARLAMENTU I VLADI ODRAŽAVA NJIHOV NERAVNOPRAVAN POLOŽAJ U DRUŠTVU I NJEGOV KONZERVATIVNI, PATRIJARHALNI KARAKTER.

PREPORUKA: Razmotrili opciju uvođenja pozitivne diskriminacije u izborni sistem, odnosno donjeg praga zastupljenosti žena u zakonodavnoj vlasti. A pri imenovanju Vlade se strogo pridržavati Zakona, koji je ovu oblast definisao na vrlo dobar način

 PROGRAM RADA PFBIH U AKTUELНОM ČETVEROGODIŠnjEM MANDATU DONESEN ZA SAMO 2 GODINE MANDATA

PREPORUKA: Program rada, usklađen sa Budžetom FBIH i sa jasno preciziranim rokovima i nosiocima donositi na vrijeme u skladu sa poslovničkim odredbama. Precizirati u poslovcima o radu oba doma PFBIH jasne rokove za došenje programa rada kroz sve njegove faze

- Precizirati nosioce obaveza u pripremi Programa rada u vidu nekog koordinacijskog tijela za provođenje postupka

- Precizirati smjernice o postupku revidiranja godišnjeg programa rada i pristupanja izmjeni istog u slučaju značajnog odstupanja od prвobitno utvrđenog programa rada
- Precizirati odredbe koje se odnose na postupak pripreme, metodologiju, nosioca obaveze izrade i rokove za podnošenja godišnjeg izvještaja o realizaciji planiranih obaveza

 4 GODINE U PROCEDURI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PLAĆAMA I NAKNADAMA U ORGANIMA VLASTI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, A KOJI JE GODINAMA BIO DIO DOPREPORUKE CCI-a PREMA SVIM INSTITUCIJAMA VLASTI, UKLJUČUJUĆI I PARLAMENT FEDERACIJE BIH.

PREPORUKA: Pristupiti realizaciji iniciranih izmjena i dopuna zakona iz 2010. što je moguće prije. Prema postojećem Zakonu osigurano da poslanici i delegati koji nakon isteka mandata nisu zasnovali radni odnos ili stekli uslove za penziju imaju pravo na naknadu plate u trajanju od godinu dana. Što je u aktuelnom socio-ekonomskom momentu u kome se nalazi bh. društvo neprihvatljiva i nemoralna privilegija koju su političari obezbijedili sami sebi.

 PARLAMENT FEDERACIJE BIH OD POČETKA INSTALIRANJA SISTEMA ELEKTRONSKOG GLASANJA NE KORISTI ISTI U PUNOM KAPACITETU, A GLASANJE NA KONSTITUIRAJUĆIM SJEDNICAMA I U OVOM SAZIVU OBAVLJENO JE RUČNO

PREPORUKA: osigurati što prije tehničke preduslove za korištenje sistema elektronskog glasanja u punom kapacitetu i time omoguћiti biračima i široj javnosti uvid u pojedinačno izjašnjavanje izabranih predstavnika o razmatranim pitanjima u narednom djelovanju i radu PFBIH

 PARLAMENT FEDERACIJE BIH JE, U OCJENI UREDA ZA REVIZIJU FBIH I DALJE ZADRŽAVA STATUS „MIŠLJENJE SA REZERVOM“, A POSVEĆENOST POSTUPANJU PO DATIM PREPORUKAMA RAZLIČITA U JEDNOM I DRUGOM DOMU

PREPORUKA: Postupiti po preporukama Ureda za reviziju institucija u FBIH.

 ZA SJEDNICE DOMA NARODA PFBIH OMOGUĆEN WEB PRENOS, A ZA SJEDNICE PREDSTAVNIKOG DOMA PFBIH TA MOGUĆNOST NIJE OSIGURANA:

PREPORUKA: Stvoriti prepostavke za web prenos sjednica Predstavničkog doma PFBIH.

DODATAK 1. IZ IZVJEŠTAJA UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH

Parlament Federacije BiH je u kontinuitetu dobivao mišljenje sa rezervom. Izuzetak je jedino 2015. godina u kojoj je prvi i jedini put ova institucija dobila pozitivno mišljenje.

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dao je Parlamentu Federacije BiH u 2016. godini „mišljenje s rezervom“.

Nakon što je u Izvještaju za 2015. godinu ova institucija po prvi put dobila „pozitivno mišljenje“ Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH, u Izvještaju za 2016. godinu, a koji je objavljen u 2017. godini Parlament Federacije BiH se vratio na „stari status“.

U nastavku dajemo izvod dijela izvještaja Ureda za reviziju institucija u FBIH:**Temelj za mišljenje s rezervom**

Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, što može imati uticaja na iskazano stanje imovine u Bilanci stanja (točka 5.3.2.1., 6.3.2.1. i 7.3.2.1. Izvješća);

Nije vršeno umanjenje mjesecnog iznosa paušala izabranim dužnosnicima Zastupničkog doma Parlamenta FBiH za 10% za svako odsustvovanje sa sjednice doma ili radnog tijela, kako je definirano člankom 8. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, čiji efekat na finansijska izvješća nismo u mogućnosti kvantificirati (točka 5.3.1.1.1. Izvješća).

Temelj za mišljenje s rezervom

Pravilnici o unutarnjoj organizaciji Stručne Službe Zastupničkog doma Parlamenta FBiH i Zajedničke Službe Parlamenta FBiH nisu usklađeni sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH, te ostalim važećim podzakonskim propisima (točka 4. Izvješća);

Obračun plaća za profesionalne zastupnike vršen je bez evidencija prisustva na poslu, što nije sukladno članku 6. stavku 4. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, prema kojem se osnovna plaća obračunava i iskazuje mjesечно za puno radno vrijeme (Točka 5.3.1.1.1. i 6.3.1.1.1. Izvješća); - VAZNO

Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 5.3.2.1., 6.3.2.1. i 7.3.2.1. Izvješća);

Skretanje pozornosti

Bez kvalifikacije na dano mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- Proračunom FBiH za 2016. godinu su odobrena sredstva za tri korisnika (Zastupnički dom, Dom naroda i Zajednička služba), iako je Parlament FBiH registriran kao jedno pravno lice i kome je dodijeljen jedan identifikacijski broj. Parlament FBiH sačinjava i podnosi jedno finansijsko izvješće Finansijskoj-informatičkoj agenciji. Na navedeno je ukazivano i u prethodnom periodu, ali po istom nije postupljeno (Točka 3. Izvješća).

Naredbodavci finansijskih sredstava oba doma Parlamenta FBiH su tajnici domova. Za tajnika Doma naroda imenovan je Izmir Hadžiavdić.

Nakon odlaska tajnika Zastupničkog doma u mirovinu, u periodu od 01.01.2011. godine do 08.07.2013. godine, funkciju tajnika obavljao je šef Službe radnih tijela Zastupničkog doma po

ovlaštenju Kolegija Zastupničkog doma. Funkciju tajnika Zastupničkog doma do 30.04.2016. godine obavljao je stručni savjetnik u Uredu tajnika Daniela Čegar (dipl.pravnik), nakon čega je na navedenu funkciju pa do kraja 2016. godine Predsjedatelj Zastupničkog doma prema pojedinačnim rješenjima imenovao Stelu Ibrović-stručnog savjetnika iz svog Kabinetra.

Na dan 31.12.2016. godine u Parlamentu FBiH je bio 91 uposlenik.

Zastupnički dom se sastoji od 98 zastupnika, od kojih je sa 31.12.2016. godine na profesionalnom radu bilo 82 zastupnika. Dom naroda se sastoji od 54 zastupnika od kojih je sa 31.12.2016. godine na profesionalnom radu bilo 47 zastupnika.

Pored naprijed navedenog na dan 31.12.2016. godine u radnom odnosu u Zastupničkom domu je bilo 7 savjetnika i u Domu naroda 7 savjetnika.

Nerealizirane preporuke

1. Potrebno je u suradnji sa Federalnim ministarstvom financija poduzeti aktivnosti sukladno Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika u FBiH;
2. Potrebno je riješiti problem konačnog imenovanja tajnika Zastupničkog doma;
3. Potrebno je da se postojeći Pravilnik o internim kontrolama u sadržajnom dijelu dopuni, koji se odnosi na procjenu rizika svih bitnih procesa iz nadležnosti Zastupničkog doma i sukladno istom uspostave odgovarajuće kontrolne aktivnosti;
4. Potrebno je da se doneseni interni akti, koji se odnose na vođenje evidencije o prisutnosti na poslu i uporabi i načinu korištenja službenih automobila dosljedno provode i da se vrši monitoring nad implementacijom istih iz nadležnosti Zastupničkog doma;
5. Potrebno je da se vrši umanjenje novčanih primanja (paušala) na ime povećanih materijalnih troškova izabranih dužnosnika za sve izostanke sa sjednica sukladno članku 8. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
6. Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika vršiti sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH, Pravilnika o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
7. Potrebno je doraditi Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja putničkih automobila u dijelu utvrđivanja normativa potrošnje goriva po pređenom kilometru, kao i u dijelu utvrđivanja kontrole parkiranja vozila nakon radnog vremena;
8. Potrebno je preispitati opravdanosti planiranja Komisija, koje se financiraju iz proračuna i za koje članovi istih (uposlenici Zastupničkog doma) ostvaruju pravo na naknadu, a obračun pripadajućih poreza i doprinosa vršiti sukladno zakonskim propisima;
9. Potrebno je sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i obveza u propisanim rokovima i izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom.

Značajno je napomenuti da prema članku 6. navedenog Zakona, osnovna plaća se obračunava i iskazuje mjesечно za puno radno vrijeme, prema radnom mjestu i odgovarajućem platnom razredu. Revizijom je utvrđeno da profesionalni zastupnici ne obavljaju radne poslove i zadatke u poslovnim prostorijama Parlamenta FBiH, shodno tome se ne vode evidencije prisustva na poslu, koje su temelj za obračun naknada plaća, kao i ostalih naknada koje nemaju karakter plaća (topli obrok, regres, odvojeni život).

Napominjemo da Zastupnički dom nije održavao sjednice u lipnju, kolovozu i rujnu 2016. godine. Prema članku 8. Zakona, iznos paušala umanjuje se za 10% za svako odsustvovanje sa sjednice Doma ili radnog tijela čiji je član. Evidenciju o izostancima sjednicama Zastupničkom domu u 2016. godini je vodio tajnik Doma, ali se umanjenje vršilo samo za one izostanke koji su neopravdani.

Obzirom da navedenim člankom Zakona, nije propisano da se izostanak može smatrati opravdanim ili neopravdanim, smatramo da Odluka Administrativne komisije od 06.05.2014. godine, kojom je utvrđeno da „za svako opravdano odsustvo sa sjednica Služba računovodstva ne može vršiti umanjenja”, nije donesena sukladno navedenom Zakonu. Ovo posebno ima utjecaja na iskazane izdatke profesionalnih zastupnika, koji u konačnici mogu imati utjecaja na neutemeljeno povećanje i isplatu istih.

Revizijom je utvrđeno da su za sva odsustvovanja (opravdana i neopravdana) sa sjednica Zastupničkog doma ili radnih tijela u prosincu 2016. godine, izvršena umanjenja iznosa paušala za 10% u siječnju 2017. godine.

Vezano za prisustvovanje sjednicama radnih tijela Zastupničkog doma, konstatiramo da nije poštovana naprijed navedena Odluka Administrativne komisije, kojom je ista zadužila predsjednike svih radnih tijela Zastupničkog doma da svakog mjeseca u Službu računovodstva dostavljaju evidencije prisustva sjednicama radnih tijela, jer se iste nisu dostavljale svakog mjeseca.

Zakonom o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH od 17.03.2017. godine, izvršena je izmjena članka 8., prema kojem, iznos paušala umanjuje se za 10% za neopravdano odsustvovanje sa sjednice doma ili radnog tijela, čiji je član, a poštivanje istog pratit će u narednom periodu.

Revizijom je utvrđeno da je na poziciji neto plaća evidentirana refundacija naknade plaće neprofessionalnih zastupnika u iznosu od 32.867 KM. Isplata je vršena prema Odluci i pojedinačnim rješenjima Administrativne komisije, kojima je utvrđivano pravo na isplatu naknade zbog umanjenja plaće, koje je nastalo zbog odsustvovanja sa posla, radi obavljanja zastupničke dužnosti neprofessionalaca (sjednice domova i radnih tijela). Vezano za navedeno, predsjednik Administrativne komisije je zaključivao Sporazume sa poslodavcima, kojima je utvrđeno da će Zastupnički dom poslodavcu gdje je zastupnik uposlen, vršiti refundaciju naknade sa obračunatim pripadajućim porezima i doprinosima. Zastupnicima se za dane kada se održavaju sjednice Zastupničkog Doma ili radnih tijela, vrši obračun i isplata putnih troškova (dnevnice i korištenja osobnog vozila), na koje se plaćaju pripadajući porezi i doprinosi.

U okviru izdataka naknada profesionalnih zastupnika iskazani su: troškovi poslaničkog paušala (neto 627.347 KM), troškovi toplog obroka (159.049 KM), troškovi prevoza u dane vikenda-4 vikenda mjesечно (119.555 KM), naknada za odvojeni život (193.134 KM), naknada za smještaj (64.774 KM) i regres za godišnji odmor (37.246 KM) i otpremnine (85.593 KM).

Sukladno članku 12. Zakona, izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, imaju pravo na naknadu troškova ishrane (topli obrok) u visini od 1% prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Ova naknada se neće obračunavati za vrijeme odsutnosti s posla po osnovu službenog puta, bolovanja ili godišnjeg odmora. Utvrđeno je da se za dane „opravdanog odsustva” nije vršilo umanjenje naknade troškova toplog obroka.

Obračunate i isplaćene otpremnine zbog odlaska u mirovinu (85.593 KM) iskazane su prema rješenjima Administrativne komisije od 26.12.2016. godine o isplati otpremnine za zastupnike iz prijašnjeg saziva. Revizijom je utvrđeno da su zastupnici kojima je istekao mandat 2014. godine, podnijeli zahtjev Administrativnoj komisiji u 2015. godini za isplatu otpremnine, koja je o istome odlučivala i donijela pojedinačna rješenja tek 26.12.2016. godine. Obzirom da su zastupnici pravo na otpremninu stekli u 2015.

Preporuke:

- Osigurati dosljednu primjenu članka 6. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH vezano za obračun plaće za profesionalne zastupnike Zastupničkog doma, s obzirom da nije prezentirana evidencija prisustva na poslu.

- Umanjenje mjesecnog paušala izabranih dužnosnika na ime povećanih materijalnih troškova za sve izostanke sa sjednica Zastupničkog doma ili radnih tijela, vršiti sukladno članku 8. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH (za neopravdane izostanke).

- Potrebno je da Administrativna komisija preispita Odluku i Sporazume u dijelu utvrđivanja prava na isplatu naknade zbog umanjenja plaće neprofesionalaca, koje je nastalo zbog odsustvovanja sa posla radi obavljanja zastupničke dužnosti neprofesionalaca (sjednice domova i radnih tijela).

- Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika vršiti sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH i Pravilnika o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

Naknade članovima Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju iskazane u iznosu od 26.950 KM iz reda zastupnika Zastupničkog doma, odnose na obračunatu i isplaćenu mjesecnu naknadu prema Odluci Administrativne komisije o isplati naknade od 31.12.2015. godine, prema kojoj je utvrđena mjesecna naknada od 350 KM. Navedenom Odlukom nije uvjetovana isplata naknade za prisustvo sjednici

Parlamentarne komisije, a utvrđeno je da ista u periodu lipanj-listopad 2016. godine nije održavala sjednice, iako je Poslovnikom o radu iste regulirano da Komisija održava sjednicu u pravilu dva puta mjesечно, a po potrebi i češće.

Preporuka:

- Preispitati način isplate naknade članovima Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju, te uvjetovati isplatu naknade članovima komisije održavanjem sjednice i prisustvom istoj.

DOM NARODA

Uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo slijedeće:

Djelimično realizirane preporuke:

1. Dom naroda se obraćao Federalnom ministarstvu financija u dva navrata u 2016. godini za davanje mišljenja o obračunu poreza i doprinosa na naknade za rad izabranih dužnosnika u komisijama, ali ne i za rad uposlenika u istim. Do momenta okončanja revizije, nisu dobili odgovor. Nije preispitana opravdanost planiranja komisija, koje se financiraju iz proračuna za koje članovi ostvaruju pravo na naknadu.

Nerealizirane preporuke:

1. Potrebno je u suradnji sa Federalnim ministarstvom financija poduzeti aktivnosti sukladno Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika u FBiH.

Izdaci za neto plaće i naknade plaća profesionalnih zastupnika (ukupno 47 zastupnika) i 8 savjetnika predsedavajuće Doma naroda iskazani su u iznosu od 1.690.226 KM. Iste se obračunavaju i isplaćuju na temelju Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i pojedinačnih odluka Administrativne komisije kojima su utvrđena ostala materijalna prava izabranih dužnosnika i savjetnika.

Osnovna plaća shodno članku 6. stavak 4. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH se

obračunava i iskazuje mjesечно za puno radno vrijeme, koje u 2016. godini profesionalni zastupnici nisu ostvarili. Uvidom u obračun plaće za profesionalne zastupnike, utvrdili smo da se ne vode evidencije prisustva na poslu, koje su temelj za obračun plaće kao i ostalih naknada (topli obrok, regres, odvojeni život), jer profesionalni zastupnici svoje radne poslove i zadatke ne obavljaju u prostorijama Parlamenta FBiH. Obračun plaće na prethodno opisan način vršen je za 47 zastupnika, koji su se opredjelili da svoju dužnost obavljaju profesionalno (od ukupno 54 zastupnika).

Napominjemo da Dom naroda nije održavao sjednice u periodu od 23.06.-15.09.2016. godine, niti u periodu od 15.09.-05.12.2016. godine.

Naknade troškova profesionalnih zastupnika uključujući i osam savjetnika predsjedavajuće Doma naroda odnose se na: topli obrok (103.567 KM), regres (22.599 KM), naknadu za odvojeni život od porodice i naknadu za smještaj ukoliko borave izvan mjesta prebivališta na udaljenosti većoj od 70 km (128.665 KM), naknadu za troškove prijevoza u dane vikenda ukoliko ne ostvaruju pravo na naknadu dnevica i putnih troškova (92.204 KM), pomoći u slučaj smrti, teške bolesti i invalidnosti (5.004 KM) i otpremninu (14.653 KM). Naknada za odvojeni život od porodice isplaćivana je na osnovu Odluke Administrativne komisije u mjesecnom iznosu za zastupnike do 600 KM, a za savjetnike 300 KM.

Pored navedenih naknada profesionalni zastupnici ostvaruju pravo i na stalno mjesечно novčano primanje-paušal na ime povećanih materijalnih troškova u obavljanju svoje dužnosti. Visina mjesечно paušala za 2016. godinu iznosila je neto 630 KM, te je ukupno obračunato i isplaćeno 160.398 KM. Mjesечно primanje profesionalnog zastupnika uključujući osnovnu plaću i paušal iznosilo je neto 3.087 KM bez minulog rada.

Za angažiranje u radnim tijelima profesionalnim zastupnicima isplaćeno je 42.000 KM, te po osnovu naknada dnevica i putnih troškova 6.435 KM. Naknadu plaće po prestanku funkcije primilo je 9 delegata iz ranijeg saziva u ukupnom iznosu od 11.473 KM.

Preporuka:

- Osigurati dosljednu primjenu članka 6. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH vezano za obračun plaće za profesionalne zastupnike Doma naroda, s obzirom da nije prezentirana evidencija prisustva na poslu.

Ocenjivanje državnih službenika i namještenika u Stručnoj službi Doma naroda u 2016. godini nije izvršeno, što nije u sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH, Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilniku o ocenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.

Preporuka:

- Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika vršiti sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH, Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilniku o ocenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.

6.3.1.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 626.145 KM. U strukturi navedenih izdataka na ugovorene usluge se odnosi 511.295 KM, izdatke za komunikaciju i usluge 37.178 KM, izdatke za tekuće održavanje 25.948 KM, nabavu materijala i sitnog inventara 14.907 KM, izdatke za usluge prevoza i goriva 11.141 KM, putne troškove 10.819 KM, unajmljivanje imovine 10.360 KM i izdatke osiguranja 4.497 KM.

Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu od 7.410 KM. Utvrdili smo da se troškovi od ukupno 5 službenih vozila najvećem dijelom odnose na vozilo koje je predsjedavajućoj Doma naroda dato na korištenje 24 sata i čija je godišnja kilometraža vozila iznosila 31.516 km. Utvrdili smo da se na obrascu PN4 nije vodila evidencija početne i krajnje kilometraže po danima i relacija kretanja vozila. Za određene relacije kretanja vozila u kolovozu 2016. godine određenim zaposlenicima nisu izdati nalozi za službeni put, čime se ne može potvrditi da su putovanja obavljena u službene svrhe.

Prezentiran je Nacrt Pravilnika o upotrebi i načinu korištenja službenih putničkih automobila u Parlamentu FBiH kojim se uređuje upotreba i način korištenja službenih putničkih automobila koji su vlasništvo Doma naroda, Zastupničkog doma i Zajedničke službe Parlamenta FBiH. Nacrt navedenog pravilnika dostavljen je Administrativnoj komisiji na razmatranje još krajem 2013. godine, ali isti nije razmatran do kraja 2016. godine.

Preporuke:

- Usvojiti i primjenjivati Pravilnik o upotrebi i načinu korištenja službenih putničkih automobila u Parlamentu FBiH, u cilju jačanja internih kontrola.
- Za vozilo koje koristi predsjedavajuća Doma naroda osigurati uredno vođenje evidencija početne i krajnje kilometraže po danim i relacijama kretanja na PN4 obrascu.
- Službena vozila koristiti za obavljanje poslova iz nadležnosti Doma naroda, a obavljena putovanja dokumentirati nalozima za službeni put uposlenika.

U strukturi ugovorenih usluga od 511.295 KM najveće učešće imaju isplaćene naknade zastupnicima u Domu naroda (paušali) u iznosu od 202.943 KM, izdaci za zatezne kamate po pravosnažnim sudskim presudama 70.455 KM, izdaci za rad komisija 59.620 KM, izdaci za ugovore o djelu 30.000 KM i izdaci za rad klubova zastupnika 20.276 KM.

Izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima iskazani su u iznosu od 202.943 KM i najvećim dijelom odnosi na isplaćene paušale profesionalnim zastupnicima i neprofesionalcima u iznosu od 183.897 KM a preostali iznos se odnosi na isplaćene troškove dnevničica i goriva (20% cijene litre goriva) za korištenje osobnog vozila neprofesionalaca za dolaske na sjednice radnih tijela.

Izdaci za rad komisija odnose se na obračunate i isplaćene naknade zastupnicima i uposlenicima Stručne službe Doma naroda temeljem angažmana u komisijama i naknadu Neovisnom odboru.

Naknade zastupnicima Doma naroda po osnovu angažmana u komisijama iskazane su u iznosu od 49.000 KM. Administrativna komisija za navedena radna tijela Doma naroda je donijela odluke o isplati naknade mjesечно u iznosu od 350 KM, a da ista nije uvjetovana održavanjem sjednice i prisustvom istoj.

Navedene naknade odnose se na rad slijedećih komisija:

- Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju je zajednička komisija oba doma Parlamenta FBiH, za čiji rad je u 2016. godini obračunato i isplaćeno za 7 članova komisije ispred Doma naroda ukupno 24.500 KM. Djelokrug rada, dužnosti, obveze i prava članova komisije uređeni su Poslovnikom o radu Komisije, kojim je regulirano da komisija održava sjednicu u pravilu dva puta mjesечно, a po potrebi i češće. Utvrđili smo da Komisija nije održala niti jednu sjednicu u periodu lipanj-listopad 2016. godine, a članovi iste su primili mjesecnu naknadu od 350 KM za navedeni period.
- Komisija za europske integracije-članovima komisije je u 2016. godini isplaćeno ukupno 14.000 KM, za 4 člana mjesечно po 350 KM za 10 mjeseci. Prema izvješću o radu Komisije za 2016. godinu održano je ukupno 7 sjednica, od kojih su 3 sjednice održane u okviru sjednica Kolegija, jer kako se navodi u izvješću većina članova Kolegija Doma naroda su ujedno i članovi Komisije za europske integracije.
- Komisija za usuglašavanje različito usvojenih tekstova zakona-isplata naknade izvršena je za 10 mjeseci u ukupnom iznosu od 7.000 KM. U 2016. godini komisija je održala jednu sjednicu 25.02.2016. godine na kojoj je na dnevnom redu bilo usuglašavanje prijedloga Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji.
- Komisija za izbor i imenovanja oba doma Parlamenta FBiH-članu komisije imenovanom ispred Doma naroda izvršena je isplata u iznosu od 3.500 KM za 10 mjeseci, iako prema prezentiranim zapisnicima u periodu od lipnja do listopada 2016. godine nije održana niti jedna sjednica.

Preporuka:

- Odlukama Administrativne komisije Doma naroda kojima je utvrđena naknada članovima Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju, Komisije za europske integracije, Komisije za usuglašavanje različito usvojenih tekstova zakona i Komisije za izbor i imenovanja oba doma Parlamenta FBiH, uvjetovati isplatu naknade članovima komisije održavanjem sjednice i prisustvom istim.

Kao što je ukazivano i prethodnom revizijom, članovima komisija koji su uposlenici Doma naroda, naknade su se isplaćivale sukladno Uredbi o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, te iste nisu imale tretman plaće kako je to propisano Zakonom o porezu na dohodak. Naknade koje poslodavac isplaćuje uposleniku za njegovo angažiranje izvan redovnog radnog vremena na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovitog radnog vremena smatraju se oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti iz članka 10. stavka 2. točka 3. Zakona o porezu na dohodak i oporezuju se na način propisan člankom 27. Zakona o porezu na dohodak.

Preporuka:

Obračun pripadajućih poreza i doprinosa na naknade za rad u komisijama uposlenicima Doma naroda vršiti sukladno Zakonu o porezu na dohodak.

DODATAK 2. SPISAK POSLANIKA I DELEGATA PARLAMENTA FBIH**PREDSTAVNIČKI DOM PFBIH**

Rbr	Predstavnik	Stranka
1.	Dževad Adžem	DF
2.	Dževad Agić	SDA
3.	Zijad Alajbegović	SBB
4.	Tarik Arapčić	SDA
5.	Alma Arnaut	BPS
6.	Jozo Bagarić	HDZ BiH
7.	Vjekoslav Bakula	HDZ 1990
8.	Marin Barbarić	HDZ BiH
9.	Boris Barun	HDZ BiH
10.	Esad Bašagić	SDA
11.	Nasir Beganović	SBB
12.	Enver Bijedić	SDP
13.	Mensud Borović	SDA
14.	Mladen Bošković	HDZ BiH
15.	Jusuf Bubica	BPS
16.	Ilhan Bušatlić	NZ
17.	Aiša Ćenanović	SDA
18.	Almira Čosić	SDA
19.	Faruk Ćupina	SBB
20.	Jasna Duraković	SBB
21.	Suzana Franjka Galić	DF
22.	Mirza Ganić	SDA
23.	Denis Gratz	NS
24.	Mira Grgić	SDP
25.	Azra Hadžiahmetović	SBiH
26.	Azra Hadžić	SBB
27.	Mirela Halilović	BPS
28.	Salem Halilović	SBiH
29.	Refik Hankić	PDA
30.	Amra Haračić	DF
31.	Mujo Hasić	SDP
32.	Hajrudin Havić	SDP
33.	Zukan Helez	SDP
34.	Ljuban Herceg	HDZ 1990
35.	Dževad Hodžić	SDA
36.	Mujo Hodžić	DF
37.	Muhamed Ibrahimović	SDA
38.	Hasida Isaković	SBB
39.	Slavica Josipović	HNS
40.	Munib Jusufović	SBB
41.	Jasmin Kadić	SDP

42.	Asim Kamber	SDA
43.	Salmir Kaplan	SDA
44.	Elvir Karajbić	SDP
45.	Mithat Karović	DF
46.	Darijana Katić	HDZ BiH
47.	Šemsudin Kavazović	SBB
48.	Safet Kešo	SDA
49.	Dario Knezović	HDZ BiH
50.	Alma Kratina	DF
51.	Zlatko Kravić	SBB
52.	Boro Krišto	HDZ 1990
53.	Mirsad Kukić	PDA
54.	Amra Kunovac	DF
55.	Ismet Kurić	ASDA
56.	Zdravko Kuzman	HDZ 1990
57.	Mira Ljubijankić	SDP
58.	Radoslav Luburić	HDZ BiH
59.	Bajro Makić	SDA
60.	Boris Marjanović	HDZ BiH
61.	Zana Marjanović	SBB
62.	Damir Mašić	SDP
63.	Ramiz Meša	SDA
64.	Mahir Mešalić	DF
65.	Rusmir Mesihović	SDP
66.	Saša Mitrović	DF
67.	Halid Muhić	SDA
68.	Kasim Mulalić	SDA
69.	Hasan Muratović	SDP
70.	Ivan Musa	HNS
71.	Edin Mušić	SDA
72.	Emina Mutap	SDA
73.	Nermin Nikšić	SDP
74.	Zikreta Odobašić	SBB
75.	Rasim Omerović	SDA
76.	Ismet Osmanović	SDA
77.	Elzina Pirić	PDA
78.	Belma Pojskić	SDA
79.	Oliver Radoš	HDZ BiH
80.	Sanel Razić	SBB
81.	Bilsena Šahman	SBB
82.	Anela Šestić-Begović	SBB
83.	Ibrahim Šišić	SDA
84.	Omer Škaljo	SDA
85.	Osman Suljagić	SDA
86.	Mehrudin Švago	SBB

87.	Vesna Švarcner	SBB
88.	Mirsad Topčagić	ASDA
89.	Davor Vuletić	DF
90.	Nermina Zahirović	SDA
91.	Jasmina Zubić	SDP
92.	Amir Žukić	SDA
93.	Kenela Zuko	SDA
94.	Almir Zulić	DF
95.	Blaž Župarić	HDZ BiH
96.	Elma Đogić	LS BiH
97.	Dženan Đonlagić	DF

DOM NARODA PFBIH

Rbr	Predstavnik	Stranka
1	Goran Akšamija	NAROD I PRAVDA
2	Almedin Aliefendić	SDA
3	Ana Babić	SBB
4	Stipe Barun	HDZ BiH
5	Mirko Batinić	HDZ BiH
6	Mirvet Beganović	LS BiH
7	Zdravko Bešlić	HDZ BiH
8	Lidija Bradara	HDZ BiH
9	Sejo Bukva	NEZAVISNI BLOK
10	Amil Buljubašić	SDP
11	Osman Ćatić	SDA
12	Đuro Delić	HDZ BiH
13	Lejla Didik-Sarajlić	SDP
14	Rasim Dostović	SDA
15	Edim Fejzić	SD BiH
16	Edin Forto	NS
17	Emir Frašto	SDP
18	Fuad Hadžimehmedović	SBB
19	Admir Hadžipašić	ASDA
20	Slađan Ilić	SDP
21	Lejla Imamović	DF
22	Željko Josić	HDZ 1990
23	Damir Jukić	HDZ BiH
24	Rasim Kantarević	LS BiH
25	Predrag Kojović	NS
26	Muhamed Kozadra	SDA
27	Mustafa Kurtović	SDA
28	Mladen Lonić	SDP

29	Mehmed Mahmić	SDA
30	Tomislav Mandić	HDZ BiH
31	Mile Marčeta	SNSD
32	Tomislav Martinović	HDZ BiH
33	Amor Mašović	SDA
34	Dražen Matišić	HDZ BiH
35	Slaviša Mihajlović	?
36	Daliborka Milović	LDS
37	Josip Mioč	HDZ BiH
38	Željko Mirković	SDP
39	Sanel Mušović	SBB
40	Anes Osmanović	SDA
41	Refik Poparić	SDA
42	Đuro Prkačin	HDZ BiH
43	Dario Pušić	HDZ BiH
44	Drago Puzigaća	SNSD
45	Vesna Saradžić	SDP
46	Ismet Sarajlić	SBB
47	Nikola Simić	SDP
48	Segmedina Srna - Bajramović	SDP
49	Draženka Subašić	SDP
50	Slaviša Šućur	SDP
51	Ivo Tadić	HDZ BiH
52	Slobodan Tomić	NSRB
53	Jasenko Tufekčić	SDA
54	Aner Žuljević	SDP

DODATAK 3. SPISAK USVOJENIH ZAKONA U PARLAMENTU FEDERACIJE BIH**PARLAMENT FEDERACIJE BIH - USVOJENI PRIJEDLOZI ZAKONA TOKOM MANDATA****2015. GODINA**

Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u FBiH (predlagači: klubovi poslanika u Predstavničkom domu domu SDA, HDZ i DF)

Zakon o unutrašnjem platnom prometu

Zakon o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu

Zakon o izmjenama Zakona o Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa

Zakon o izmjenama Zakona o čeku

Zakon o izmjenama Zakona o tržištu vrijednosnih papira

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji (novi, 2015)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na Javne prihode

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine

Zakon o izmjeni Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije

Zakon o izmjenama Zakona o uslovima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta

Zakon o radu Federacije BiH

Zakon o izmjeni Zakona o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o direktnim stranim ulaganjima u FBiH

Zakon o izmjenama Zakona o pomilovanju

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine

Zakon o dopuni Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima u Federaciji BiH

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2016. godinu

Zakon o faktoringu

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (finansiranje Grada Mostara)

Zakon o privrednim društvima

2016. GODINA

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o izvlaštenju/eksproprijaciji

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku (P)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu

Zakon o izmjeni Zakona o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji Bosne i Hercegovine (P)

Zakon o izmjeni Zakona o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Zakon o dopuni Zakona o visini stope zatezne kamate (P)	
Zakon o izmjeni Zakona o doprinosima	
Zakon o komasaciji	
Zakon o porezu na dobit (P)	
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju (P)	
Zakon o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine (P)	
Zakon o izmjenama Zakona o Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa (P)	
Zakon o državljanstvu Federacije Bosne i Hercegovine ,	
Zakon o radu	
Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (P)	
Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH	
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom (P)	
Zakon o finansijskom poslovanju (P)	
Zakon o poljoprivrednoj organskoj proizvodnji (P)	
Zakon o nedopuštenom oglašavanju (P)	
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine (P)	
Zakon o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu (P)	
Zakon o dopuni Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o leasingu (P)	
Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima (P)	
2017. GODINA	
<u>Zakon o izmjenama Zakona o Komisiji za vrijednosne papire</u>	
<u>Zakon o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine</u>	
Zakon o izmjenama Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine	
<u>Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o federalnim upravnim taksama i Tarifi federalnih upravnih taksi – hitni postupak</u>	
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu</u>	
<u>Zakon o izmjeni Zakona o sistemu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu</u>	
Zakon o izmjeni Zakona o naplati i djelomičnom otpisu dugovanja sportskim kolektivima	
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica</u>	

<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu vrijednosnih papira</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji BiH</u>
<u>Zakon o osiguranju⁵⁰</u>
<u>Zakon o energijskoj efikasnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine</u>
<u>Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine</u>
<u>Zakon o bankama</u>
<u>Zakon o Jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi</u>
<u>Zakon o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine</u>
<u>Zakon o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine</u>
<u>Zakon o Gradu Cazin</u>
<u>Zakon o Gradu Livno</u>
<u>Zakon o Gradu Goražde</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini</u>
<u>Zakon o Agenciji za bankarstvo FBIH (21.09.2017.)</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja</u>
2018. GODINA
<u>Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2018. godinu</u>
<u>Zakon o dopuni Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine - Grad Mostar</u>
<u>Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju (novi, 2017.)</u>
<u>Zakon o dopunama Zakona o policijskim službenicima Federacije Bosne i Hercegovine</u>
<u>Zakon o izmjeni zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije</u>
<u>Zakon o izmjeni Zakona o zdravstvenom osiguranju</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode</u>
<u>Zakon o izmjeni Zakona o doprinosima</u>
<u>Zakon o prestanku važenja Zakona o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastrandalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine</u>
<u>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom</u>

⁵⁰ Specifičnost: Zakon oboren u Predstavničkom domu PFBiH. Nakon toga upućen u istom tekstu od strane rukovodstva Predstavničkog doma PFBiH: Mladen Bošković, Edin Mušić i Vesna Švancer. Vlada potvrdila da je riječ o istovjetnom tekstu. Doma naroda razmatrao zakon ist tekst koji je predložila Vlada FBIH (FMF) i koji je oboren u PD s tim da se kao predlagajući pojavljuje Rukovodstvo PD PFBiH.

Zakon o dopunama Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (2017.)
Zakon o izmjeni Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine
Zakon o izmjenama Zakona o stečajnom postupku
Zakon o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom (2017.g.)

DODATAK 4. BUDŽET FBIH - DETALJNIJI PREGLED PLANIRANIH SREDSTAVA

Parlament Federacije BIH nije u 2014. godini razmatrao Budžet Federacije BIH za 2015. godinu, iako je Vlada FBIH (u tzv. tehničkom mandatu) donijela isti. Predstavnički dom PFBIH je u posmatrаниm periodu – odnosno, na sjednici održanoj 29.12.2014.godine, usvojio Odluku o privremenom finansiranju FBIH za period januar–mart 2015. godina. Odluku o privremenom finansiranju FBIH za period januar–mart 2011. godine morao nametnuti Visoki predstavnik u BIH, kako bi se osiguralo nesmetano funkcionisanje Federacije BIH u finansijskom smislu.

Parlament FBIH usvojio je Budžet FBIH za 2016. godinu do kraja 2015. godine u iznosu od 2.533.862,123 KM (u formi nacrtta) što je za 185,4 miliona ili za 7,9 više u odnosu na Budžet 2015. godini, odnosno u iznosu od 2.598.862.123,00 KM što je za 230,4 miliona ili 10,7% više u odnosu na Budžet Federacije za 2015. godinu. U odnosu na Nacrt budžeta koji je iznosio 2.533.862.123,00 KM povećanje je definisano Prijedlogom budžeta iznosi 65 miliona KM.Vlada FBIH je u skladu sa najavljenim uputila Budžet FBIH za 2016. godinu u parlamentarnu proceduru po redovnom postupku u novembru 2015. godine. Dom naroda prihvatio nacrt 26.11.2015., a Predstavnički dom 02.12.2015. godine. Budžet FBIH je u formi prijedloga prvo razmatran u Domu naroda, na sjednici održanoj 17.12. i isti nije dobio podršku. Naime Klub delegata iz reda bošnjačkog naroda nije htio glasati za nakon što Vlada nije prihvatile niti jedan od amandmana, od kojih su neki potom prihvaćeni izjašnjavanjem delegata (riječ je o amandmanima koje je predložio Klub delegata iz reda hrvatskog naroda). Prijedlog Budžeta FBIH za 2016. godinu usvojen je u Predstavničkom domu 22.12., nakon čega je Vlada FBIH uputila u proceduru Prijedlog Budžeta FBIH prema Domu naroda FBIH, identičan onom usvojenom u PD PFBIH, uz prijedlog da se isti razmatra po hitnom postupku. Najveće nazadovoljstvo predloženim Budžetom FBIH za 2016. godinu u Domu naroda je izraženo zbog visine planiranih transfera nižim nivoima vlasti, neplaniranja sredstava za kulturu i sport. U Predstavničkom domu najveće nezadovoljstvo, uglavnom stranaka opozicije, izraženo je zbog sljedećeg: povećan iznos na raspolaganju premijeru i ministrima, povećan transfer za političke stranke, nema predviđenog iznosa za pomoć nastradalim od poplava; neophodna promjena koncepta ekonomske politike, Budžet 3 osnovne karakteristike: dužnički, predizborni i tajni.Strategija razvoja turizma povećana sa 1 na 2 miliona; moraju postojati kriterij vezano za zapošljavanje; 3 miliona transfer pojedinicima; povećana sredstva za predsjednika FBIH za preko 200%, a za potpredsjednike za oko 20% iako je Ured za reviziju institucija je uvijek posebno kritikovao transfer pojedincima, dok je za sport planirano 0 (nula) KM, u Budžetu nema dovoljno sredstava za: paraplegičare i kvadriplegičare, screening za prevenciju raka i dr.

Na prijedlog Budžeta FBiH za 2016. godinu u Predstavničkom domu je podneseno 39 amandmana, dok je u Domu naroda predloženo preko 20 amandmana. Vlada FBiH je prihvatile jedan amandman u razdjelu 16. Ekonomski kod 6141 tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima, kantoni dodaju se riječi i općine. Prihvaćen i zaključak koji je usvojio Predstavnički dom, a odnosi se da Parlament Federacije nalaže Vladi FBiH da do izrade Rebalansa Budžeta FBiH za 2016. godinu iznađe zakonske pretpostavke i sredstva za poboljšanje statusa RVI paraplegičara 100% prva grupa. Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH je tokom 2016. godine razmatrao i usvojio 3 akta vezano za finansiranje Federacije BiH - Rebalans Budžeta FBiH za 2016. godinu i Budžet Federacije BiH za 2017. godinu usvojeni su u oba doma, a DOB 2017. – 2019. godina samo u Predstavničkom.

Makro ekonomski indikatori bili su sljedeći: rast nominalnog GTP, od 01.07.2015., do 30.06.2016., godine iznosio 3,2%. Pri tom rast realnog GDP iznosio je 2,72%. Rast prihoda od direktnih poreza i dopinosa u prvih jedanaest mjeseci tekuće u odnosu na isti period prošle godine iznosio je 11,47%. Rast prihoda od indirektnih poreza, u prvih jedanaest mjeseci iznosio je 4,1% Ukupni rashodi i izdaci iznosili su 2 milijarde 747 miliona 628 hiljada maraka, što je predstavljalo povećanje za 148 miliona 765 hiljada ili 6%, malo više nego što su rasli indirekni porezi. U odnosu na Budžet FBiH za 2016., godinu, tekuća rezerva u Nacrtu Budžeta FBiH za 2017., godinu iznosila 5 miliona 155. Plate doprinosi i naknade troškova zaposlenih planirane su u ukupnom iznosu od 233 miliona maraka. I treću godinu zaredom padaju, bile su 255. Broj zaposlenih planiran u Nacrtu iznosio 7210 i manji je za 150 u odnosu na 2016. godinu. Predviđeno uvećavanje transfera Zavoda PIO-MIO u iznosu od 254 a bio je 237. Penzioni sistem doživio je najveći udar jer je pored deficit-a za 18 mjeseci ušlo u sistem još 22.700 ljudi iz straha od novog Zakona, iako je statistički prirast za godinu i po je 6 hiljada. Transfer za finansiranje uredbe za prvo zapošljenje i samozapošljenje planiran je u iznosu od 30 miliona maraka. Kapitalni transferi su pravljeni u iznosu od 26 miliona KM i veći su za 9,6 miliona KM, u odnosno 58,8% u odnosu na iznos iz Budžeta Federacije 2016. godine. Izdaci za kamate planirani su u iznosu od 148,4 miliona maraka što je 25,1 milion maraka više u odnosu na sredstva planirana na ovoj poziciji u 2016., godini i posljedica rasta obaveza prema inostranstvu. Najznačajniji u grupi rashoda su: mjesata institucija Vlade Federacije BH, nabavka građevina u dva grada Sarajevo 12,1 i Mostaru 8,4 miliona maraka. S obzirom na probleme finansiranja budžetskih rashoda Vlada Federacije BiH je opredijeljena za nastavak saradnje sa MMF-om te ispunjavanje mjera definisanih dopunskim Pismom namjere, a sve u okviru odobrenog proširenog aranžamana tzv. „ekstend fond facility“ aranžmana. U 2017. godini MMF-u je potrebno vratiti 218 miliona, dok je prošle godine taj iznos bio, iz stand-by, 118. Tokom godina porasta unutrašnjeg i vanjskog duga sve jače se istiskuju ostale kategorije javne potrošnje.

Budžet FBIH za 2017. godinu usvojen je u oba doma Parlamenta Federacije BiH na vrijeme, prije kraja 2016. godine. U Predstavničkom domu Budžet FBIH za 2017. godinu usvojen je u formi prijedloga po hitnoj proceduri, dok u Domu naroda isti razmatran po redovnom postupku. Za poslanike i delegate nije bilo mogućnosti za amandmansko djelovanje. Amandmane koji su i uloženi Vlada FBIH nije prihvatile, a neke su potom povukli i sami predлагаči. Tumačenje predloženog dokumenta je bilo kao i do sada različito i zavisno od toga da li diskutanti dolaze iz stranaka vladajuće koalicije ili opozicije. Prijedlog Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu iznosio 2 milijarde 747 miliona i 628 hiljada što je za 148,8 miliona ili 6% više u odnosu na Budžet Federacije 2016. Godine. Nivo prihoda projiciranih u Prijedlogu Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu u odnosu na ukupne rashode i izdatke rezultirao je potrebom za zaduživanjem vanjskim i unutrašnjim. Ukupni prihodi i primici u Prijedlogu Budžeta FBiH za 2017. godinu iznosili 2 milijarde i 747 prihodno, balansira se prihodna i rashodna strana, znači, povećanje od 148,8 je znači 6%, prihodi od poreza projicirani u Prijedlogu Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu iznosili milijardu i 571 milion maraka i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 130 miliona, posljedica ekonomskog rasta ili 9,1%. Ovo predstavlja rezultat porasta prihoda od indirektnih i direktnih poreza. Premjer je kao važno istaknuo da neto prihodi od indirektnih poreza čine jednu optičku varku. To su prihodi koji se uplaćuju u Ured Federacije nakon dobivanja po državnom Zakonu o dugu, nakon dobijanja međunarodnih obaveza tako da su prihodi iz tog izvora bez obzira što tako veliki rast postoji manji za 34 miliona maraka, jer su obaveze naše prema vani. Neporezni prihodi planirani su u iznosu od 414 miliona maraka, što je za 32 miliona maraka manje u odnosu na Budžet Federacije za 2016. godinu zato što su se prihodi od privatizacije planirali na 10 miliona maraka. Primici su planirani u iznosu od 762 tačno, dakle, koliki je deficit. Zajmovi primljeni kroz državu, dakle, MMF i kroz proširen aranžman EEF i DPL-ove od Svjetske banke ili emisije dugoročnih obveznica što se sve udružuje u jedan oblik su u iznosu od 282 miliona i 604 hiljade. Primitke od domaćih kratkoročnih zaduživanja, dakle, emitovanih trezorskih zapisa u iznosu od 360 miliona maraka. Otplate dugova primljenih kroz državu iznosile 562 miliona maraka što predstavlja povećanje u iznosu na 2016. godinu za 157,7 miliona maraka. Otplate dugova su povećane za, kroz državu 157,7, otplate domaćeg pozajmljivanja znači planirane su u iznosu od 530 maraka što je za 130 miliona maraka više u odnosu na 2016. godinu. Zaduživanje je sa 712 skočilo na 750 miliona, 760 miliona. FBIH se zadužila sa 760. Za obaveze poslovanje emitovanja trezorskih zapisa planirano je 410 miliona maraka, a za obaveze poslovanja emitovanja dugoročnim vrijednosnim papirima planirano je 120 miliona maraka. Zaduženje od 762 miliona maraka je za otplatu duga u iznosu glavnice od milijardu i 140 i kamatu 148 miliona. To iznosi milijardu i 289. FBIH se zadužila 762, a vraća milijardu i 289. Dug pada i od prošle godine samo dva izvještaja je sa šest i dvjesto spao spao na 6 i 20, znači, dug vanjski i unutarnji i će taj trend nastaviti i on je posljedica restriktivne fiskalne politike. Ukoliko se budžet izvrši kako je planirano Federacija BiH će smanjiti svoj javni dug za 526 miliona.

Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, iako upućen na vrijeme i po redovnoj proceduri nije razmatran u Parlamentu Federacije BiH u formi prijedloga do kraja 2017. godine. Predstavnički dom PFBIH zakazao je vanrednu sjednicu⁵¹ sa Prijedlogom Budžeta za posljednju sedmicu decembra 2017. godine, ali ista nije održana, zbog neusvajanja dnevnog reda. Dom naroda PFBIH nije do kraja 2017. godine održao sjednicu ovim povodom.

Oba doma PFBIH razmatrala su i usvojila Budžet FBIH za 2018. godinu u formi nacrta, na sjednicama održanim u mjesecu decembru. Na istim sjednicama razmatrane su i usvojene izmjene i dopune Budžeta FBIH za 2017. godinu (rebalans). Reblans je usvojen u iznosu od 2.697.426.725,00 KM isti je manji u odnosu na usvojen Budžet Federacije za 2017. godinu u iznosu od 50,2 miliona maraka. Ukupan dug Federacije BiH u vrijeme donošenja Rebalansa smanjen je sa 6 milijardi i 200 na 5 milijardi i 600.

Vlada FBIH predložila je Budžet FBIH za 2018. godinu u formi nacrta u iznosu od 2.875.051.837 KM. U odnosu na Budžet za 2017. godinu isti je povećan je za 127,4 miliona KM. Planirano je da se skoro 10 posto Budžeta usmjeri u kapitalne investicije. Prihodi od indirektnih poreza su u odnosu na 2017. povećani za 5% odnosno za 80,5 miliona KM dok su prihodi od poreza na dobit povećani za 10,6 miliona KM što zajedno rezultira povećanjem ukupnih poreznih prihoda za 91 miliona KM. U pogledu neporeznih prihoda povećanje je u iznosu od 186 miliona KM i rezultat je planiranog povlačenja sredstava akumulirane dobiti iz javnih preduzeća u ukupnom iznosu od 183 miliona KM. Budžetski rashodi povećani su za 158,6 miliona KM., a tekući rashodi smanjeni za 16 miliona KM. Materijalni troškovi neophodni za funkcionisanje federalnih organa uprave su ostali nepromijenjeni. U cilju privlačenja investicija u pojedine lokalne zajednice predviđeno je pet miliona KM za izgradnju industrijskih zona u jedinicama lokalne samouprave. Planirano je i povećanje ukupnih sredstava koja se svake godine izdvajaju za niže nivoe vlasti i ona u 2018. godini iznose 18 miliona KM, a namjena im je budžetska podrška kantonima i jedinicama lokalne samouprave.

Najavljeni da se nastavak aktivnosti usmjereni ka povećanju zaposlenosti u Federaciji BiH namjerava realizovati kroz projekt Programa podrške zapošljavanju, koji finansira Svjetska banka u iznosu od 12,7 miliona KM. Riječ je o sprovođenju aktivnih mjera zapošljavanja različitih kategorija stanovništva koje je Vlada započela prvo bitno donošenjem Uredbe o prvom zaposlenju i samozaposlenju a čija se implementacija završava u januaru 2018. godine.

⁵¹ Poslanici HNS, HDZ BiH i HDZ 1990 nisu prisustvovali 24. vanrednoj sjednici, zakazanoj za 28.12.2017. godine, na čijem dnevnom redu je bilo planirano razmatranje Prijedloga Budžeta FBIH za 2018. godinu.

Transferi za socijalne kategorije, boračke kategorije, kategoriju neratnih invalida ostaju na istom nivou na osnovu Sporazuma Vlade Federacije BiH sa boračkim udruženjima u kojem je preuzeta obaveza zamrzavanja trenutnih sredstava koja se izdvajaju za te kategorije, te planiranje Transfera za rješavanje socijalno-statusnih pitanja boraca u iznosu od devet miliona KM.

Ukupni transferi koji se doznačavaju Zavodu PIO iznose 258 miliona KM što je za pet miliona KM više nego što je to predviđeno u 2017. godini. Transfer drugim nivoima vlasti i fondovima za štete nastale uslijed poplava i klizišta planiran je u iznosu od 1,8 miliona KM što je za jedan milion KM više nego prethodne godine. Vanjsko zaduživanje planirano je u iznosu od 43 miliona KM i najvećim dijelom se odnosi na doznačavanje sredstava od Svjetske banke. Planirane projekcije rasta GDP za 2018. godinu iznose 3,4 posto za BiH, odnosno 4,5 posto za Federaciju BiH. U nacrtu budžeta za 2018. godinu planirano servisiranje duga zajedno sa kamatama u iznosu od 1241,3 miliona KM dok je zaduživanje, domaće i vanjsko planirano u iznosu od 613,33.

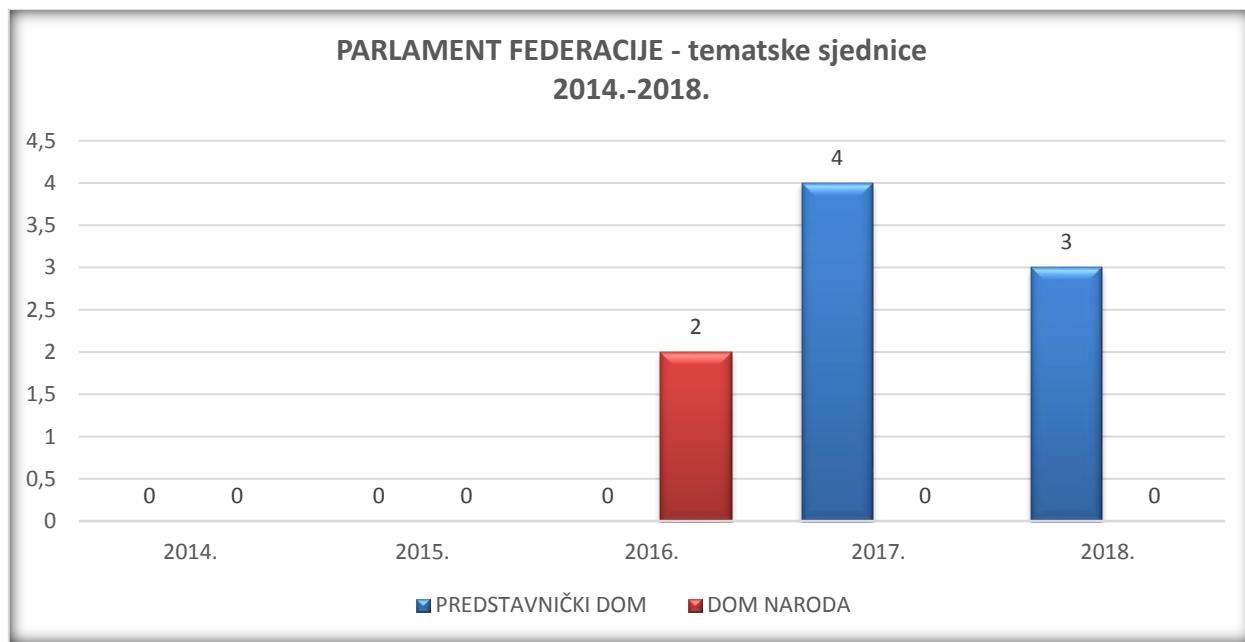
Vlada BiH je Budžetom za 2018. godinu u cilju poboljšanja položaja mladih kategorija stanovništva i potreba rješavanja njihovih egzistencionih pitanja odvojila 10 miliona maraka i najvila da će ih usmjeriti prema Union banci da i ona indicira možda još toliko za rješavanje stambenog pitanja po povoljnim kreditnim uslovima do 3% i na 20 godina. Najavljen je mogućnost pregovora sa bankama komercijalnim da se s ovim samo regresiraju kamate. U tom slučaju bi glavnici davale komercijalne banke uključujući i Union banku pa bi navedeni iznos mogao biti multipliciran.

DODATAK 5. TEMATSKE SJEDNICE – DETALJAN PREGLED

Tokom mandatnog perioda 2014. – 2018. godina oba doma održala su ukupno 9 tematskih sjednica po različitim pitanjima i to 7 Predstavnički dom , a 2 Dom naroda. Iste su realizovane u 2016. (2), 2017. (4) i 2018. godini (3). Za sjednice su pripremljeni materijali i prezentacije po oblastima. Nakon svake održane sjednice usvojani su zaključci koji su uglavnom obavezivali resorna ministarstva da izrade i upute u dalju proceduru akte identifikovane kao prioritet za rješavanje problema u okviru oblasti koje su razmatrane. Međutim informacije o daljem postupanju po zaključcima sa tematskih sjednica izostaju, uprkos činjenici da su isti u većem dijelu obavezujući. Naime, zaključci sa tematskih sjednica se:

- d) objavljiju u Službenim novinama FBIH (ukoliko radna grupa za izradu istih ukaže na obavezu)
- e) sadrže rokove za realizaciju
- f) sadrže obavezu izvještavanja o dinamici realizacije

Spomenimo također, da je sekretar Ministarstva zdravstva FBIH prilikom održavanja tematske sjednice posvećene zdravstvu podsjetila je da je još 2006. godine održana tematska sjednica Parlamenta FBIH posvećena zdravstvu. Nakon toga, iako je bilo incijativa, do 2016. godine, nije održana nijedna tematska sjednica posvećena zdravstvu.

Grafikon 35.

U nastavku više detalja o održanim tematskim sjednicama u Predstavničkom domu i Domu naroda PFBIH tokom 4 godine.

15. vanredna sjednica Predstavničkog doma, održana 09.11. imala karakter tematske, a njeno održavanje inicirao je Kluba poslanika SDP-a u Predstavničkom domu PFBIH. Na sjednici je bilo planirano razmatranje sljedeće 3 tačke: Informacija Vlade FBiH i Federalnog ministarstva zdravstva o stanju u zdravstvenom sistemu u FBiH, Informacija Vlade FBiH o postupku prodaje državnog kapitala u Fabrici duhana Sarajevo, statusu radnika, imovine i udjela Fabrike duhana Sarajevo u drugim privrednim društvima FBiH, Stanje u Federalnom zavodu PIO/MIO, položaj penzionera u FBiH i sagledavanje mogućnosti unapređenja statusa sadašnjih i budućih penzionera u FBiH.

Dom naroda PFBIH je periodu u 2016. godini održao 2 tematske sjednice. Prva sjednica održana je 22.01.2016. godine, na temu „*Informacija o stanju u elektroenergetskom sektoru FBiH sa prijedlogom mjera*“.

Druga tematska sjednica Doma naroda PFBIH održana je 30.06.2016. godine, na temu „*Informacija o stanju u zdravstvenom sektoru u FBiH sa prijedlogom mjera*“.

Na sjednici održanoj na temu „*Informacija o stanju u elektroenergetskom sektoru Federacije BiH sa prijedlogom mjera*“, Dom naroda Parlamenta Federacije BiH je usvojio sljedeće zaključke: Dom naroda Parlamenta Federacije BiH će dati prioritet razmatranju svih strateških dokumenata Vlade Federacije BiH vezane za elektroenergetski sektor u FBiH, posebno program prestrukturiranja elektroenergetskog sektora u Federaciji BiH. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH zadužuje Vladu Federacije BiH i resorna ministarstva da izvrše analizu i upute u parlamentarnu proceduru izmjene i dopune svih propisa kojim se regulišu oblasti registracije, izdavanja odobrenja, proizvodnje i prodaje električne energije s ciljem smanjenja administrativnih prepreka u cijelom procesu, radi stvaranja povoljnog okruženja za nove investicije u elektroenergetski sektor. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH zadužuje sve subjekte u Federaciji BiH da u okviru svih nadležnosti u dalnjim aktivnostima osiguraju stabilnost u proizvodnji i opskrbi električne energije i energetsku samoodrživost Federacije BiH. Strategijom razvoja energetskog sektora osigurati maksimalno korištenje svih izvora za proizvodnju energije s ciljem smanjenja ovisnosti od uvoza energenata, sa tendencijom pretvaranja ovog sektora u vodeću izvoznu granu Federacije BiH, vodeći računa o ekološkoj i socijalnoj prihvatljivosti. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH zadužuje Vladu Federacije BiH da izvrši analizu stanja u rudnicima u Federaciji BiH, poslovanja i rada poslovodnih i upravnih struktura, te ukoliko smatra potrebnim izvrši specijalnu reviziju poslovanja zaključno sa 31.12. 2015. godine. Zadužuje se rukovodstvo Doma naroda Parlamenta Federacije BiH da sve pristigle inicijative privrednih društava, privatnih investitora iz oblasti obnovljivih izvora energije i stenogram sa sjednice proslijedi Vladi Federacije BiH i resornim ministarstvima na razmatranje i

daljnje postupanje. Kolegij Doma naroda Parlamenta Federacije BiH je opredjeljen da svake godine održi tematsku sjednicu o elektroenergetskom sektoru s ciljem praćenja provedbe predloženih zaključaka.

Druga tematska sjednica Doma naroda PFBIH održana je 30.06.2016. godine, na temu „Informacija o stanju u zdravstvenom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine sa prijedlogom mjera“. Dom naroda je na navedenoj sjednici prihvatio sljedeće zaključke i inicijative: Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine usvaja Informaciju o stanju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, te zadužuje Vladu Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno ministarstvo zdravstva da izradi i u parlamentarnu proceduru uputi novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine zadužuje Vladu Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno ministarstvo zdravstva da u sklopu cijelokupnih aktivnosti restrukturiranja zdravstvenog sektora hitno izradi i u parlamentarnu proceduru uputi Zakon o finansijskoj konsolidaciji javnih zdravstvenih ustanova u Federaciji Bosne i Hercegovine. Postavlja se pitanje ko će u tom slučaju preuzeti finansijska potraživanja i obaveze prema trećim licima. Zadužuje se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine da, u skladu sa članom 61. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Federacije Bosne i Hercegovine, doneše plan izvršenja obaveza finansiranja zdravstvenih ustanova kojima je osnivač ili suosnivač Parlament Federacije Bosne i Hercegovine. Zadužuje se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine da do donošenja Zakona o finansijskoj konsolidaciji javnih zdravstvenih ustanova u Federaciji BiH odgodi primjenu rješenja o ograničenju prava raspolaganja novčanim sredstvima na računima poreznih obveznika izdanih od juna 2016. godine. Za realizaciju zaključaka zadužuje se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno ministarstvo zdravstva, uz obavezu nadzora provedbe zaključaka i dostave izvještaja o realizaciji Zaključaka po isteku roka od 90 dana od datuma objave u „Službenim novinama Federacije BiH“. (Ovi zaključci bit će objavljeni u „Službenim novinama Federacije BiH“). Usvojene su i inicijative: Izvršiti prijenos naplate doprinosa po osnovu zdravstvenog i penzionog osiguranja sa Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine na Zavod za penzijsko osiguranje Federacije Bosne i Hercegovine i kantonalne zavode penzijskog osiguranja; Zadužuje se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine da dio prihoda od akciza i trošarina koje se naplaćuju na alkohol i duhanske proizvode, a koji su prihod Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, dijelom preusmjeri za sufinansiranje sekundarnih i tercijarnih zdravstvenih ustanova u Federaciji Bosne i Hercegovine; Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine poziva predsjednike kantonalnih vlada da postojeći sistem paušalnog plaćanja zdravstvenih usluga zamijene sistemom u kojem će plaćanje pratiti pacijenta i izvršene usluge; Uspostaviti principe i kontrolne mehanizme za ravnomjerno raspoređivanje i trošenje finansijskih sredstava u oblasti zdravstva u Federaciji Bosne i Hercegovine; Izjednačiti status svih korisnika zdravstvenih usluga u primjeni i korištenju prava na ostvarivanje zdravstvene zaštite u svim kantonima; Poboljšati status

zdravstvenih radnika kroz kolektivni ugovor i definirati plaće zdravstvenih radnika kvalitetom i brojem usluga, kao i stepenom zadovoljstva pacijenata; Zadužuje se Federalno ministarstvo zdravstva da, u saradnji s kantonalnim ministarstvima, izradi jedinstven Registrar zdravstvenih radnika; preduzeti adekvatne mjere za unaprjeđenje i poboljšanje rada na svim nivoima zdravstvene zaštite (primarna, sekundarna i tercijarna zdravstvena zaštita) te jačati primarnu zaštitu i porodičnu medicinu; Dosljedno uspostaviti i provoditi "Kontrolu kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga", uvođenjem Protokola o pružanju zdravstvenih usluga u liječenju i postupaka u ophođenju sa pacijentima; Odlučno i beskompromisno boriti se protiv korupcije u zdravstvu na svim nivoima; Razdvojiti rad u privatnom i državnom sektoru uz jačanje javno - privatnog partnerstva; Izvršiti reviziju esencijalnih lista lijekova uz uvođenje kontrolnih mehanizama propisivanja lijekova; Inicirati formiranje Agencije za zdravstvo na nivou Bosne i Hercegovine.

S obzirom da je riječ o resoru, koji je u podijeljenoj nadležnosti između Federacije BiH i kantona, sjednici su pored delegata Doma naroda i predstavnika izvršne vlasti u FBIH prisustvovali predstavnici institucija, izvršne i zakonodavne vlasti, bolnica i dr. kantonalnog nivoa.

Ministar zdravstva u FBIH iznio je u uvodu ključne informacije vezano za ovu oblast, konstatujući da je posmatrajući sa aspekta funkcionisanja cijelokupnog zdravstvenog sistema situacija u sektoru zdravstva veoma teška, a finansijska stabilnost sistema vrlo upitna. Svi dugovi koji su se gomilali godinama došli su do kritične tačke. Naveo je neke od osnovnih pokazatelja koji ukazuju na probleme finansiranja sektora zdravstva.

Zdravstvo se uglavnom finansira sredstvima obaveznog zdravstvenog osiguranja, drugi izvori finansiranja su minimalni i nedovoljni. Nema tržišne cijene u zdravstvu. Zdravstvo je od uvođenja PDV-a izdvojilo oko 650 miliona KM za PDV, a nema pravo povrata jer nije u sistemu PDV-a. Sve ovo u konačnici generira nezadovoljstvo pacijenata pruženim zdravstvenim uslugama, nezadovoljstvo zdravstvenih profesionalaca zbog ozbiljne ugroženosti njihovog rada, nedostatka materijalnih sredstava kojim bi se osigurao standard sigurne i kvalitetne zdravstvene usluge, ali osigura i adekvatan radno-pravni standard zdravstvenih profesionalaca. S druge strane postoji nezadovoljstvo menadžmenta zdravstvenih ustanova zbog nemogućnosti naplate pruženih zdravstvenih usluga od strane zavoda zdravstvenog osiguranja, zbog nedovoljne finansijske discipline obaveznika uplate doprinosa. Kako je ministar naveo jedan od rezultata takvog uređenja je da dug bolničkih i zdravstvenih ustanova u Federaciji BiH iznosi oko 370 miliona KM. Sistem je postavljen na način da bolnice s više pruženih usluga imaju samo veća dugovanja.

Oblast zdravstva uvrštena je u Reformsku agendu.

U tom pravcu najavljeno je da Vlada FBIH planira uputiti u parlamentarnu proceduru Prijedlog zakona o finansijskoj konsolidaciji zdravstvenih ustanova čiji osnivač je Vlada Federacije BiH i Parlament Federacije BiH, te pripremiti prijedlog projekata prestrukturiranja zdravstva u Federaciji BiH s procjenom troškova i mogućih izvora finansiranja.

Sekretar Ministarstva zdravstva FBIH, podsjetila je da je još 2006. godine održana tematska sjednica Parlamenta FBIH posvećena zdravstvu. I isto je bila ponukana uvođenjem PDV-a, akciza i negativnim efektima po zdravstvo. Nakon toga, iako je bilo incijativa, do 2016. godine, nije održana nijedna tematska sjednica posvećena zdravstvu.

U dijelu Informacije koji se odnosi na reviziju i ujednačavanje listi lijekova u Federaciji BiH istaknuto je da je poseban fokus dat na oblast farmaceutike, odnosno reviziju i ujednačavanje listi lijekova, te s tim u vezi date su osnovne naznake Državnog zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima Federalnog zakona i šta je čija nadležnost.

U tom kontekstu je napomenula da Vijeće ministara ima obavezu donošenja esencijalne liste lijekova na prijedlog Agencije uz stručno mišljenje Stručnog vijeća Agencije, ali uz prethodnu suglasnost entitetskih ministarstava zdravstva i Odjel za zdravstvo Brčko Distrikta.

Esencijalna lista još uvijek nije donijeta. Koncept esencijalne liste se određuje na nivou države, a implementira se na nivou entiteta, odnosno u Federaciji BiH na nivoi kantona.

Sekretar ministarstva je ukazala da je u nadležnosti Vijeća ministara i kontrola cijena i donošenje pravilnika o maksimalnim cijenama lijekova.

Trenutno se donosi se novi pravilnik, jer Pravilnik iz 2011. godine nikada nije implementiran. Maksimalne državne cijene nikada nisu izračunate, a maksimalne državne cijene predstavljaju maksimalni okvir unutar kojeg se mogu kretati cijene, bez obzira da li se one propisuju na recept, odnosno da li se izdaju bez recepta. Fondovske cijene su nešto drugo i nikada se ne može poistovjetiti fondovska cijena i maksimalna državna cijena.

Informisala je prisutne da je Vlada FBIH na 55. sjednici održanoj 27.05. 2016. godine u povodu razmatranja Informacije o aktivnosti u pogledu utvrđivanja novog Pravilnika o cijenama lijekova i esencijalne liste koja je na državnom nivou koju je kandidiralo FMZ, iskazala jasan i nedvosmislen stav u pogledu potrebe hitnog donošenja i esencijalne liste lijekova u BiH, kao i novog Pravilnika o cijenama lijekova, ali u skladu sa procedurama utvrđenim u Državnom zakonu o lijekovima i podzakonskim aktima.

Na kraju je ukazala na činjenicu da imamo v.d. direktora Agencije, imamo Stručno vijeće Agencije kojem je istekao mandat 2012. godine, a direktor Agencije, Stručno vijeće Agencije su ključne karike u predlaganju svih podzakonskih akata koje su donose iz ove oblasti na Vijeću ministara.

U daljem prezentiranju informacije obrađena su pitanja interdisciplinarnog i interesektorskom zbrinjavanja malignih oboljenja. sistemskog zbrinjavanja akutnog infarkta miokarda, pravima pacijenata, ljudskih resursa, dopunskog rada.

U nastavku sjednice izlaganje su imali predstavnici sljedećih institucija: Fond solidarnosti FBIH, Zavod za javno zdravstvo FBIH, Ljekarska komora Federacije BIH, Klinički univerzitetski centar Sarajevo, Sveučilišna klinička bolnica Mostar, Klinički-bolnički centar u Tuzli, Kantonalna bolnica Zenica.

Predstavnički dom održao u 2017. godini 4 tematske sjednice na kojim je aktueliziran problem zagađenosti vazduha u FBIH, problem iseljavanja stanovništva, stanje i perspektive drvno-prerađivačke industrije i stanje u poljoprivredi FBIH.

Klubovi poslanika SDP i DF u PD PFBIH podnijeli zahtjev za održavanje više vanrednih tematskih sjedica, po pitanju obrazovanja, boračke populacije, izbornog zakona – izbornih jedinica.⁵²

Neke od održanih tematskih sjednica rezultirale su usvajanjem zaključaka za hitno donošenje određenih zakona. Jedan od njih je Zakon o šumama, koji se bezuspješno pokušava donijeti već treći mandat. Do kraja 2017. godine predmetni zakon se nije našao na dnevnom redu niti jednog od domova PFBIH, iako je u 2016. godini prihvaćen u formi nacrta u oba doma PFBIH, a u 2017. godini u mjesecu julu, Vlada FBIH je utvrdila zakona u formi prijedloga i uputila ga prema PFBIH na usvajanje.

Kako smo naveli Dom naroda PFBIH tokom analiziranog perioda nije održavao tematske sjednice, a također u 2017. godini prema ovom Domu nisu podneseni bilo kakve informacije, izvještaji i slično o realizaciji zaključakom preuzetih ili delegiranih obaveza sa održane 2 tematske sjednice u 2016. godini. U 2016. godini u Domu naroda PFBIH je pitanje zdravstva prvi put aktuelizirano nakon punih 10 godina, ali i preuzete mjere.

⁵² Sjednica na temu obrazovanje održana je u 2018. godini. Pitanje vezano za boračku populaciju uvršteno je i razmatrano na sjednici održanoj u prvom mjesecu 2018. godine. Sjednica vezano za pitanje izbornih jedinica, zakazana od strane klubova predlagачa (januar, 2018.) nije održana zbog nedostatka kvoruma.

Svaka od održanih tematskih sjednica održana je u dva dijela. U prvom dijelu sjednica vođena je rasprava o delegiranim pitanjima, dok su se u nastavku sjednica poslanici izjašnjavali o zaključcima pripremljenim od strane radnih grupa, koje su bile formirane po okončanju prvog dijela sjednice. Više o sadržaju tematskih sjednica i usvojenim zaključcima nalazi se u Dodatku 1 ovog izvještaja.

Predstavnički dom PFBIH održao je 3 tematske sjednice u 2018. godini na teme: Depolitizacija i budućnost obrazovanja u FBiH; Stanje i aktuelna problematika u oblasti boračko-invalidske zaštite u Federaciji BiH (2018.); Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu.

Prijedlog za održavanje tematske sjednice vezano za obrazovanje podnijela je grupa predлагаča iz klubova stranaka opozicije još početkom 2017. godine. Namjera predлагаča tada je bila da se pokrene pitanje depolitizacije obrazovanja. Dva su ključna problema inicirala sjednicu, a to su višegodišnji problem postojanja segragacije u obrazovanju, kroz projekat „2 škole pod jednim krovom“ i tada aktuelni problem vezano za izbora rektora na Univezitetu u Tuzli.

Na osnovu podnesene inicijative za održavanjem tematske sjednice vezano za pitanje boračke populacije, u okviru 26. vanredne sjednice Predstavničkog doma PFBIH razmatrana je Informacija i analiza položaja boračkih kategorija. Rasprava je rezultirala usvajanjem sljedećih zaključaka: Da se zadužuje Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida Odbrambeno-oslobodilačkog rata da u roku od 30 dana izradi Registar za pitanje boraca sa kompletним ratnim putem od momenta mobilizacije do momenta završetka rata i demobilizacije; zadužuje se Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida Odbrambeno-oslobodilačkog rata da u roku od 30 dana predloži i iznađe rješenje i predloži sredstva za borački dodatak i kategorije kojima je neophodno; zadužuje se Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida Odbrambeno-oslobodilačkog rata da u roku od 30 dana predloži Zakon udruženjima proisteklim iz Odbrambeno-oslobodilačkog rata sa jednim udruženjem i nekoliko sekcija koje će okupljati to udruženje kao i sekcije po komponentama Armije RBiH, HVO-a i MUP-a.

Tematsku sjednicu „Izazovi i perspektive Federacije BiH na evropskom putu“, Predstavnički dom PFBIH održao je krajem juna 2018. godine. Tom prilikom su usvojeni sljedeći zaključci: Predstavnički dom Parlamenta FBiH daje punu podršku BiH na njenom putu ka evropskim integracijama i punopravnom članstvu BiH u EU i NATO-u, Predstavnički dom Parlamenta FBiH dati će svoj puni doprinos u zakonodavnom procesu za donošenje potrebnih zakona i drugih akata na nivou FBiH a koji se odnosi na evropski put BiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH će formirati poseban odjel za Evropske integracije koji će biti zadužen za praćenje evropskih procesa i IPA projekata u okviru ovog Doma, a kojeg će sačinjavati stručni kadar iz oblasti evropskih integracija.

Poslanicima se obratila zastupnica u Evropskom parlamentu Tanja Fajon. Sjednici je prisustvovao specijalni predstavnik EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark koji je poručio da neke od narednih aktivnosti uključuju dostavljanje odgovora na oko 600 dodatnih pitanja Evropske komisije. (sjednici nisu prisustvovali poslanici HDZ BIH i HDZ 1990).

DODATAK 6. KARTONI POSLANIKA I DELEGATA

NAPOMENA: SASTAVNI DIO MANDATNOG IZVJEŠTAJA. ZBOG OBIMNOSTI DODATAK OBJAVLJEN KAO POSEBAN DOKUMENT

DODATAK 7. POSLANIČKA I DELEGATSKA PITANJA I INICIJATIVE (SADRŽAJ)

NAPOMENA: SASTAVNI DIO MANDATNOG IZVJEŠTAJA. ZBOG OBIMNOSTI DODATAK OBJAVLJEN KAO POSEBAN DOKUMENT